

KALLELSE TILL KOMMUNSTYRELSENS SAMMANTRÄDE

**Måndagen den 19 september 2022 klockan 13:30
i Stadshuset Sal B**

Kommundirektören informerar

Kommunfullmäktigeärenden

1	Redovisning av partistöd 2021
- Tjänsteskrivelse
- Redovisningar	KK22/271
2	Antagande av Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar
- Tjänsteskrivelse
- Förslag: Avgiftstaxa	KK22/773

Kommunstyrelseärenden

1	Yttrande över remiss: Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav
- Tjänsteskrivelse
- Förslag: Synpunkter/yttrande
- Remisshandlingar	KK22/733
2	Yttrande över remiss: Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö
- Tjänsteskrivelse
- Förslag: Yttrande
- Remisshandlingar	KK22/642

3	Permutation av stiftelser - Tjänsteskrivelse - Bilagor	KK22/776
4	Framtagande av plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering - Tjänsteskrivelse	KK22/845
5	Investering: Lekpark, Hasselbacksvägen på Örstig - Tjänsteskrivelse - Bilaga	KK22/846
6	Investering: flytt av gång- och cykelbana, Lennings väg, Förrådet 2 - Tjänsteskrivelse - Bilaga	KK22/847
7	Antagande av Riktlinje för styrdokument i Nyköpings kommun - Tjänsteskrivelse - Förslag: Riktlinje	KK22/848
8	Delegationsärenden	KK22/5
9	Anmälningsärenden	KK22/2

Urban Granström
Ordförande

Fanny Pettersson Bergström
Sekreterare

KS § Redovisning av partistöd 2021

Diarienummer: KK22/271

Kommunalt partistöd betalas ut årligen till de politiska partierna som är representerade i kommunfullmäktige. Förutsättningarna för kommunalt partistöd regleras i 4 kap. 29-32 § Kommunallagen. Enligt *Reglemente för kommunalt partistöd för Nyköpings kommun* ska en mottagare av partistöd årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål; att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin genom lokalt partiarbete som riktar sig till partiets medlemmar.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och ska ges in till fullmäktige senast 6 månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren använt partistödet.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Samtliga partier har inkommit med redovisning inom utsatt tid. Förslag till beslut är därför att lägga redovisningarna till handlingarna samt att utbetala partistöd till samtliga partier representerade i kommunfullmäktige för år 2023.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) att** lägga redovisningen av partistöd för år 2021 till handlingarna, samt
- 2) att** utbetala partistöd för år 2023 till samtliga partier representerade i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Ekonomiavdelningen

Partierna representerade i Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Redovisning av partistöd 2021

Bakgrund

Kommunalt partistöd betalas ut årligen till de politiska partierna som är representerade i kommunfullmäktige. Förutsättningarna för kommunalt partistöd regleras i 4 kap. 29-32 § Kommunallagen. Enligt *Reglemente för kommunalt partistöd för Nyköpings kommun* ska en mottagare av partistöd årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål; att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin genom lokalt partiarbete som riktar sig till partiets medlemmar.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och ska ges in till fullmäktige senast 6 månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren använt partistödet.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag

Samtliga partier har inkommit med redovisning inom utsatt tid. Förslag till beslut är därför att lägga redovisningarna till handlingarna samt att utbetala partistöd till samtliga partier representerade i kommunfullmäktige för år 2023.

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** lägga redovisningen av partistöd för år 2021 till handlingarna, samt

- 2) **att** utbetala partistöd för år 2023 till samtliga partier representerade i kommunfullmäktige

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Ekonomiavdelningen

Partierna representerade i Kommunfullmäktige

2022 -03- 22

Dnr:

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
 Nyköpings Kommun
 611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti <i>Centerpartiet</i>	Organisationsnummer <i>819000-7008</i>
Adress <i>Bochsäng 1</i>	Telefon <i>070-6526102</i>

Redovisningen avser år <i>2021</i>	Erhållet partistöd <i>178635:-</i>
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) <i>kommer att användas under valåret 2022</i>	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

Partistödet används för kontinuerlig utbildning till våra förtroendevalda så de kan uppfylla sina politiska skyldigheter i nämnder o styrelser, samt möta väljarna om kommunens arbete.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Vårt distrikt har hjälpt Nyköpings Centrum med halletser o andra utskick samt med digitala möten under pandemin

Underskrift

Ordförande <i>[Signature]</i>	Kassör <i>[Signature]</i>
Namnförtydligande <i>Jan-E Carlsson</i>	Namnförtydligande <i>KJELL ARVIDSSON</i>
Ort och datum <i>Nyköping 17-02-2022</i>	Ort och datum <i>Nyköping 17-02-2022</i>

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Granskningsintyg*

Intygas av <i>[Signature]</i>	Namnförtydligande <i>Anders Eriksson</i>
Ort <i>Nyköping</i>	Datum <i>2022-02-17</i>

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Parti: Sverigedemokraterna	Organisationsnummer: 802456-1485	NYKÖPINGS KOMMUN Kommunledningskontoret 2022 -05- 23
Adress: Högbrunnsvägen 2B 611 38 Nyköping	Telefon: 073-699 66 86	
Redovisningen avser år: 2021	Erhållet partistöd: 248 889 kr	Dnr:
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01): 133 008 kr		

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

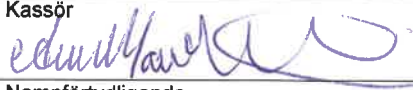
Partistödet har använts för att stärka våra fullmäktigeledamöter, kandidater och medlemmar genom av riks anordnade utbildningar, stärka det lokala politiska arbetet genom medlemsträffar med olika aktiviteter och föreläsningar samt öka intresset för demokrati och politik i kommunen via marknadsföring.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Till riksorganisationen för tillhandahållna IT-system, utbildningar, marknadsföring och riksombudspersoner.

Underskrift

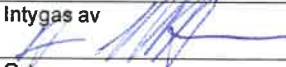
Ordförande 	Kassör
Namnförtydligande Thom Zetterström	Namnförtydligande Ann-Marie Eriksson
Ort och datum Nyköping 2022-05-18	Ort och datum Nyköping 2022-05-18

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur Sverigedemokraterna använt partistödet.

Granskningsintyg*

Intygas av 	Namnförtydligande Anna Landeborn, revisor
Ort Nyköping	Datum 2022-05-19

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti <i>Liberaterna</i>	Organisationsnummer <i>06 81 9000 - 7040</i>
Adress	Telefon

Redovisningen avser år <i>2021</i>	Erhållet partistöd <i>108'381:-</i>
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01)	<i>58'413:-</i>

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

*Omkostnader vid föreläsningar för
litteratur och föredragsställare
Hyreskostnader för föreningslokal
Deltagaravgifter vid seminarier
Mediakostnader
Avsättning till valfond*

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Utbildningsinsatser
Organisering vid läms- och landsmöte
Stöd rörande IT och sociala medier

Underskrift

Ordförande <i>[Signature]</i>	Kassör <i>[Signature]</i>
Namnförtydligande Patrick Ivansson	Namnförtydligande Jessica Johansson
Ort och datum Nyköping 10/1-22	Ort och datum Sigtuna 220105

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Jag har gått igenom de ekonomiska rapporterna och underlagen för "Liberaternas kommunförening i Nyköping".
Jag finner att underlagen stämmer helt överens med sakförhållandena, samt är såväl korrekta som i god ordning.
Jag tillstyrker Resultat- samt Balansräkning och anser att ansvarsfrihet kan beviljas styrelsen för räkenskapsåret 2021-01-01 till 2021-12-31.

Granskningsintyg*

Intygas av <i>[Signature]</i>	Namnförtydligande Thord Johansson
Ort Nyköping	Datum 2022-01-19

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

2022 -05- 25

Dnr. *KU22/271***Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport**

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti Kristdemokraterna Nyköping	Organisationsnummer 819001-3006
Adress c/o Gerhard Georgsson Björkslingan 13 611 73 Vrena	Telefon 070 405 81 78
Redovisningen avser år 2021	Erhållet partistöd 108 381 Kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 229 573 Kr	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

Partistödet har använts till köpta tjänster från Riks och Distriktet samt för utbildning, lokaler, verksamhetskostnader och medlemsvård.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Se ovan

Underskrift

Ordförande 	Kassör
Namnförtydligande Eric Häggblom	Namnförtydligande Gerhard Georgsson
Ort och datum Nyköping 2022-05-23	Ort och datum Nyköping 2022-05-23

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Jag kan intyga genom att granskat Kristdemokraterna Nyköpings årsredovisning att partistödets användning stämmer överens med redovisningen ovan.

Granskningsintyg*

Intygas av 	Namnförtydligande LARS LUNDQVIST
Ort Nyköping	Datum 2022-05-23

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti Socialdemokraterna i Nyköping	Organisationsnummer 819000-1886
Adress Brunnsgatan 3, 611 32 Nyköping	Telefon 073-071 66 03

Redovisningen avser år 2021	Erhållet partistöd 705 540:-
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) Nej	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

- Styrelsearbete för Socialdemokraterna i Nyköping
- Mötesverksamhet: Medlemsmöten, offentliga möten, utåtriktade aktiviteter till medborgare i kommunen, arbets- och planeringskonferenser, idépolitiska träffar, ordförandeträffar samt träffar med olika socialdemokratiska föreningar som är verksamma i kommunen.
- Studier: Medlemsutbildningar, organisationskultursutbildningar, ledarskapsutbildningar och funktionsutbildningar.
- Partiorganisatoriska möten lokalt och i distriktet.
- Till anställd på expedition och andra fasta kostnader för partiexpedition.
- Avsättning till lokal valfond inför kommande valrörelse.
- Annonsering i sociala medier och print.
- Inköp av teknisk utrustning för att kunna bedriva verksamhet.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Underskrift

Ordförande: 	Kassör:
Namnförtydligande: Björn Fredlund	Namnförtydligande: Leif Berg
Ort och datum: Nyköping 2022-05-19	Ort och datum: Nyköping 2022-05-19

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Granskningsrapport avseende redovisning av erhållet lokalt partistöd för perioden 1 januari - 31 december 2021

Undertecknad har av Nyköpings socialdemokratiska arbetarekommun valts till granskare för bedömning om redovisningen ger en rättvisande bild av partistödets användning.

I egenskap av revisor för Nyköpings socialdemokratiska arbetarekommun har jag tillsammans med mina revisorskollegor kontinuerligt under år 2021 granskat samtliga räkenskaper. Vi har även kontrollerat att dessa är i överensstämmelse med verksamhetsplan och budget samt med beslut av styrelsen och vid medlemsmöten.

Jag kan härmed intyga att redovisningen ger en rättvisande bild av hur Nyköpings socialdemokratiska arbetarekommun har använt partistödet för år 2021, med ändamål att stärka den kommunala demokratin

Granskningsintyg*

Intygas av: 	Namnförtydligande: Håkan Ödling
Ort Nyköping	Datum 2022-05-19

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Från: Vänsterpartiet Nyköping <nykoping@vansterpartiet.se>
Till: "kommun@nykoping.se" <kommun@nykoping.se>
Ämne: Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport
Skickat: 2022-06-08 07:46:59

Till registrator.

Bifogar Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport för
Vänsterpartiet Nyköping.

Med vänlig hälsning

Patrik Järvelöv, ordf. Vänsterpartiet Nyköping

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti Vänsterpartiet	Organisationsnummer 819001-4731
Adress Borgaregatan 14 61130 Nyköping	Telefon

Redovisningen avser år 2021	Erhållet partistöd 143 508 kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 0 kr	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

- Lokalt föreningsarbete, föreläsningar, opinionsbildning
- Utbildning av förtroendevalda
- Utåtriktat arbete i kommundelarna
- Deltagande i konferenser och seminarier
- Hyra av föreningslokal och kopiator

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Administrativ avgift till Vänsterpartiet Sörmland 28 702 kr.

Motprestationer:

- Styrelseutbildning, ordförandeträffar, gruppledarträffar
- Konferenser, seminarier, föreläsningar
- Samordning av politiska kampanjer
- Kanslifunktion för hantering av medlemsregister, medlemsärenden.

Underskrift

Ordförande <i>Patrik Järvelöv</i>	Kassör <i>Per Andersson</i>
Namnförtydligande Patrik Järvelöv	Namnförtydligande Per Andersson
Ort och datum Nyköping 20220605	Ort och datum Nyköping 20220605

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Undertecknad föreningsrevisor för Vänsterpartiet Nyköping intygar härmed att ovanstående uppgifter är riktiga

Granskningsintyg*

Intygas av <i>Lena Verme</i>	Namnförtydligande <i>LENA VERME</i>
Ort Nyköping	Datum 20220605

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Huvudbok

2022-06-01 21:19

Vänsterpartiet Nyköping
819001-4731

Räkenskapsår: 2021-01-01 - 2021-12-31
Period: 2021-01-01 - 2021-12-31

Konton: 1930 - 1930
Senaste ver.: V-73

Konto		Debet	Kredit	Saldo
1930	Föreningskonto 8257-8 93212 100-7			
	Ingående balans:			125 806,42
	Ingående saldo:			125 806,42
V-3	2021-01-14 Förskott FB		1 250,00	124 556,42
V-4	2021-01-20 Bankavgift		900,00	123 656,42
V-5	2021-02-01 Vattenfall		435,85	123 220,57
V-6	2021-02-08 Vattenfall		188,64	123 031,93
V-7	2021-02-15 Förskott Fb		1 250,00	121 781,93
V-8	2021-02-19 Kommunbidrag			265 289,93
V-9	2021-03-02 Vattenfall		427,27	264 862,66
V-10	2021-03-08 Thomann: studioutrustning		8 954,00	255 908,66
V-11	2021-03-15 Förskott FB		1 250,00	254 658,66
V-12	2021-03-16 Scandinavian Photo: studioutrustning		5 356,00	249 302,66
V-13	2021-03-23 insättning	458,00		249 760,66
V-14	2021-03-30 Vattenfall		170,77	249 589,89
V-15	2021-04-14 Förskott FB		1 250,00	248 339,89
V-16	2021-04-30 Vattenfall		188,61	248 151,28
V-17	2021-05-06 Hyra Borgaregatan		2 610,00	245 541,28
V-18	2021-05-14 Förskott FB		1 250,00	244 291,28
V-19	2021-05-17 Zoom		160,84	244 130,44
V-20	2021-05-26 Hjärtat till Vänster		5 000,00	239 130,44
V-21	2021-05-31 Vattenfall		181,24	238 949,20
V-22	2021-06-14 Förskott FB		1 250,00	237 699,20
V-23	2021-06-14 Hyra Borgaregatan		2 610,00	235 089,20
V-24	2021-06-15 Zoom		158,00	234 931,20
V-25	2021-06-21 Medlem Nyköpings FHS		200,00	234 731,20
V-26	2021-06-30 Vattenfall		187,27	234 543,93
V-27	2021-06-30 Blommor årsmöte		450,00	234 093,93
V-28	2021-06-30 Styrelsemöte tårta		380,00	233 713,93
V-29	2021-06-30 Lås partilokalen		949,00	232 764,93
V-30	2021-07-14 FB förskott		1 250,00	231 514,93
V-31	2021-07-27 Frimärken		120,00	231 394,93
V-32	2021-07-27 Styrelsemöte		555,00	230 839,93
V-33	2021-07-30 Vattenfall		193,56	230 646,37
V-34	2021-07-30 Ljudkabel		158,00	230 488,37
V-35	2021-07-30 Maxi: sommarfest		94,40	230 393,97
V-36	2021-08-16 FB förskott		1 250,00	229 143,97
V-37	2021-08-18 Tovastugan: catering årsmöte		6 800,00	222 343,97
V-38	2021-08-20 Magasinet: sommarfest		5 600,00	216 743,97
V-39	2021-08-23 Återbetalning utgift DÅK 2020	9 429,00		226 172,97
V-40	2021-08-30 Vattenfall		196,92	225 976,05
V-41	2021-09-08 Lena Verme: kvinnoorganisationsträff		2 250,00	223 726,05
V-42	2021-09-13 Insättning	5 248,00		228 974,05
V-43	2021-09-15 Hemsida		1 000,00	227 974,05
V-44	2021-09-28 Träffen: lokalhyra årsmöte		1 800,00	226 174,05
V-45	2021-09-28 Frimärken		120,00	226 054,05
V-46	2021-09-28 Partiskola: Mari Nylander		336,50	225 717,55
V-47	2021-09-28 Partiföreningsskola: Lena Verme		443,00	225 274,55
V-48	2021-09-28 Kvinnoorganisationsträff: Lena Verme		80,00	225 194,55
V-49	2021-09-30 Vattenfall		197,56	224 996,99
V-50	2021-09-30 Hyra Borgaregatan		2 610,00	222 386,99
V-51	2021-10-08 Vänsterdagarna		10 200,00	212 186,99
V-52	2021-10-20 Vänsterdagarna Mia Lundkvist		9 952,32	202 234,67
V-53	2021-10-20 Avgift distriktet		28 702,00	173 532,67
V-55	2021-10-21 Willys: styrelsemöte		26,50	173 506,17
V-54	2021-10-22 Kronans: medlemsträff		935,00	172 571,17
V-56	2021-10-22 Grönborgs: blommor Lottens begravning		2 060,00	170 511,17
V-57	2021-11-02 Vattenfall		207,79	170 303,38
V-58	2021-11-02 Willys: medlemsmöte		213,40	170 089,98
V-59	2021-11-02 Lena Verme: Partiföreningsskola		92,50	169 997,48
V-60	2021-11-02 Partiföreningsskola fika		88,75	169 908,73
V-61	2021-11-20 Partiföreningsskola		35,00	169 873,73

Från: Tom Skantz <tom.skantz@hotmail.com>
Till: "kommun@nykoping.se" <kommun@nykoping.se>
Ämne: Miljöpartiet - Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2021
Skickat: 2022-06-15 14:37:56

Hej

Här kommer Miljöpartiets redovisning av erhållet lokalt partistöd 2021.

Med vänlig hälsning
Tom Skantz
Kassör

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti Miljöpartiet de gröna i Nyköping	Organisationsnummer 802452-7759
Adress Repslagaregatan 5 C 61130 Nyköping	Telefon 070-744 28 30 Tom Skantz, kassör

Redovisningen avser år: 2021	Erhållet partistöd: 108 381 kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01): 217 002 kr	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

Miljöpartiet liksom vår lokalavdelning i Nyköping fyllde 40 år under 2021 vilket firades med inbjudna nuvarande och gamla medlemmar. Vi bjöd även nyköpingsborna på kaffe och tårta på Stora torget.

Bland årets aktiviteter i övrigt kan nämnas:

- Förberedelser inför valet 2022 startade under hösten med framtagning av en ny lokalpolitisk handlingsplan.
- Utveckling av styrande dokument för verksamheten: policy för annonsering, styrelsens arbetsordning och mötesordning.
- Deltagande på Miljöpartiets ordinarie kongress.
- Start av Instagramkonto.
- Debattartiklar och inlägg i Södermanlands Nyheter samt publicering och sponsring av många inlägg på Facebook och på Instagram.
- Genomförande av flera kampanjer med olika teman.
- Utdelning av ett flygblad i Brandkärr med riktat budskap.
- Distribution av ett flygblad med klimatbudskap till 13 000 hushåll i kommunen.

- Möte med ungdoms- och kvinnojourerna i Nyköping och i Eskilstuna.
- Flera andra möten och föredrag arrangerades.

Överskott från tidigare år har reserverats för aktiviteter/kostnader under valrörelsen 2022.

Följande bilagor lämnas med denna redovisning: Verksamhetsberättelse och Resultatrapport.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

Under år 2021 har 5 419 kr överförts till vår riksorganisation. För detta har följande tjänster erhållits:

Medlemshantering

Medlemsregister, medlemskontakter, betalningar.
Utskick till medlemmar.

Information

Medlemstidningen Grönt till alla medlemmar.
Organisationsnytt och Medlemsnytt.
Materialframställning.

Externa aktiviteter och utarbetande av kampanjer.

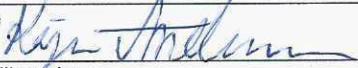

Organisationsstöd

Organisationsstöd, normalstadgar, omröstningar, ordförandepool etc.
Konfliktlösning.
Gemensamma möten, distriktsordföranden och distriktsanställda.

Utbildning och nätverk

Utbildningsprogram, Vuxenskolan.
Gröna politiker dagar.
Nätverk beslutade av partistyrelsen.
Jämställdhets- och mångfaldsarbete.

Underskrift

Ordförande 	Kassör
Namnförtydligande Kajsa Andersson	Namnförtydligande Tom Skantz
Ort och datum Nyköping 2022-06-13	Ort och datum Nyköping 2022-06-13

Granskningsrapport

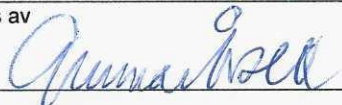
Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

I min roll som revisor ingår att granska intäkter och kostnader, följa upp utfall mot budget, verifikationer (underlag för intäkter och utgifter).

Jag följer även upp om Miljöpartiet i Nyköping har fullföljt vad som finns i verksamhetsplanen för 2021.

Härmed intygas att den redovisning som lämnas avseende år 2021 och som framgår av bilagorna är korrekt.

Granskningsintyg*

Intygas av 	Namnförtydligande Gunnar Åsell
Ort Nyköping	Datum 2022-06-15

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Nyköpings kommun ger varje år ett ekonomiskt bidrag till de partier som är representerade i kommunfullmäktige för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet använts för sitt ändamål. Redovisningen ska omfatta allt partistöd som har använts, även det som eventuellt har sparats från tidigare år, förutsatt att det erhållits efter tillämpningen av redovisningsbestämmelserna.

Redovisningen ska kompletteras med ett granskningsintyg med tillhörande granskningsrapport där en av partiet vald granskare kontrollerar att redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan exempelvis utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av en revisor. För mer information se "Reglemente för kommunalt partistöd i Nyköpings kommun" på kommunens hemsida.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till Nyköpings kommun senast den 30 juni närmast följande år. Blanketten skickas till Nyköpings kommuns postadress eller registrators epost enligt följande adress:

Kommunledningskansliet
Nyköpings Kommun
611 83 Nyköping

Kommun@nykoping.se

Parti Moderaterna i Nyköping	Organisationsnummer 819000-5309
Adress Västra Kvarngatan 32, 611 32 Nyköping	Telefon 0705-485355

Redovisningen avser år 2021	Erhållet partistöd 565032 kr
Sparat partistöd från föregående år (avser ej partistöd före 2015-01-01) 126925 kr	

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin:

Under 2021 har Moderaterna i Nyköping bedrivit opinionsarbete i slutet av mellanvalsperioden med för oss intressanta frågor som har en stark lokal koppling. Många stora kommunala frågor har stått på agendan under året. En större satsning på medlemsvärning görs för att nu lokalt bryta den förutvarande långa trenden av vikande engagemang i föreningslivet. Kombinerat med det ett omfattande kontaktsökande arbete med lokala grupper för att stärka koppling mellan medborgare/företagare å ena sidan och kommunen som enhet på andra sidan.

Sedvanliga medlemsaktiviteter som årsmöte, studiebesök i kommunen, medlemskvällar har varvats med mer omfattande politiskt utvecklingsarbete för att som första steg inkludera fler medlemmar mer och som i ett andra steg göra så att vi kan ta till vara ställningen i den kommunala demokratin och även stärka densamma över tid.

Moderaterna har under året aktivt kommunicerat kommunala frågor och partiets politik med medborgare via såväl traditionell media som social media och andra kanaler. Utöver det också via traditionellt kampanjarbete och fysiska möten med medborgare.

Överföring av partistöd

Om överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför kommunen - beskriv vilka motpresentationer som erhållits:

- Arrangemang av förbundsstämma(på länsnivå vartannat år)
- Löpande service på länsnivå i form av nätverksträffar, utbildningar, intranät, app och medlemservice.
- Kampanjer på länsnivå
- Medlemssystem
- Gemensamt system för kampanj
- Snabbservice formgivning

Underskrift

Ordförande 	Kassör
Namnförtydligande Tommy Jonsson	Namnförtydligande Fredrik Sjöberg
Ort och datum Vrena 30 maj 2022	Ort och datum Jönåker 30 maj 2022

Granskningsrapport

Här redogör en av mottagaren vald granskare för om redovisningen ger en rättvis bild av partistödets användning. Granskningsrapporten kan även utgöras av en ekonomisk redovisning som intygas av exempelvis en revisor och som bifogas med blanketten.

Härmed intygas att denna redogörelse är en rättvisande bild av hur Moderaterna Nyköping använt kommunalt partistöd för 2021.

Granskningsintyg*

Intygas av 	Namnförtydligande Ulrik Helgstrand
Ort Jönåker	Datum 31 maj 2022

*Härmed intygas att redovisningen ger en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet.

KS § Antagande av Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar

Diarienummer: KK22/773

En kommun har rätt att ta ut avgifter vid utlämnande av kopior av allmänna handlingar, under förutsättning att kommunfullmäktige har beslutat om avgift (tryckfrihetsförordningen kap. 2 § 15).

Kommunfullmäktige beslutade 2014-06-10 § 134 om Avgiftstaxa för kopior och avskrifter av allmänna handlingar, denna taxa föreslås nu reviderats enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29.

Föreslagna revideringar innebär bland annat att en avgift, som nu även kan ske via Swish, tas för utlämnande av handlingar i elektronisk form, vilket är i enlighet med avgiftsförordningen (SFS 1992:191), samt vedertagen praxis. Avgiftstaxan har därtill anpassats mer till dagens digitala förutsättningar.

Föreslagen avgiftstaxa ersätter tidigare avgiftstaxa för kopior och allmänna handlingar (KK14/245).

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) att** anta Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29,
- 2) att** börja gälla 2022-11-01, samt
- 3) att** därmed upphäva tidigare avgiftstaxa för kopior och allmänna handlingar (KK14/245) från och med 2022-11-01.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Samtliga divisioner

Kommunledningskontoret

Webbredaktör

Kommunfullmäktige

Antagande av Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar

Bakgrund

En kommun har rätt att ta ut avgifter vid utlämnande av kopior av allmänna handlingar, under förutsättning att kommunfullmäktige har beslutat om avgift (tryckfrihetsförordningen kap. 2 § 15).

Kommunfullmäktige beslutade 2014-06-10 § 134 om Avgiftstaxa för kopior och avskrifter av allmänna handlingar, denna taxa föreslås nu reviderats enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29.

Föreslagna revideringar innebär bland annat att en avgift, som nu även kan ske via Swish, tas för utlämnande av handlingar i elektronisk form, vilket är i enlighet med avgiftsförordningen (SFS 1992:191), samt vedertagen praxis. Avgiftstaxan har därtill anpassats mer till dagens digitala förutsättningar.

Föreslagen avgiftstaxa ersätter tidigare avgiftstaxa för kopior och allmänna handlingar (KK14/245).

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att** anta Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29,
- 2) **att** börja gälla 2022-11-01, samt
- 3) **att** därmed upphäva tidigare avgiftstaxa för kopior och allmänna handlingar (KK14/245) från och med 2022-11-01.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Samtliga divisioner

Kommunledningskontoret

Webbredaktör

TAXA

Avgiftstaxa för kopior av allmänna handlingar

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-10-11, § XX

Gäller från 2022-11-01

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Att ta del av allmänna handlingar	3
1.2	När ska taxan tillämpas	3
2	Avgifter för kopior av allmänna handlingar	3
2.1	Fysiska kopior	3
2.2	Elektroniska kopior	4
2.3	Handlingar på portabel databärare.....	4
2.4	Kartor, ritningar och bilder	4
2.5	Undantag	4
2.5.1	Offentliga myndigheter och Nyköpings kommuns verksamheter.....	4
2.5.2	Part i ärende	4
2.5.3	Uppenbart missbruk.....	4
2.5.4	Särskilda skäl.....	4
2.6	Rutiner för betalning	5
2.7	Tillämpningsanvisningar	5

1 Inledning

1.1 Att ta del av allmänna handlingar

Grundläggande regler om allmänna handlingar finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (1949:105) (TF), vilket ger uttryck för offentlighetsprincipen. Offentlighetsprincipen innebär bland annat att allmänheten som huvudregel alltid ska ha rätt att få ta del av allmänna handlingar.

Att ta del av allmänna handlingar är avgiftsfritt om det sker i Nyköpings kommuns lokaler. Nyköpings kommun ska dock i vissa fall ta ut en avgift om begäran avser kopior av allmänna handlingar. En begäran om att ta del av allmänna handlingar ska alltid hanteras skyndsamt.

En kommunal myndighet som avser att ta ut en avgift måste ha stöd för uttaget i en av kommunen fastställd taxa. Såväl vid fastställandet av taxan som vid tillämpningen av den behöver myndigheten beakta självkostnads- samt likställighetsprincipen.

Rätten att ta del av allmänna handlingar kan begränsas genom offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL). Om en handling eller information i en handling omfattas av sekretess enligt OSL får handlingen eller informationen inte lämnas ut.

Den som begär ut allmänna handlingar har rätt att vara anonym och behöver inte ange syftet med begäran. Nyköpings kommun får enbart ställa frågor om identitet och syfte om sekretessfrågan ska utredas. I övrigt föreligger eftersökningsförbud.

1.2 När ska taxan tillämpas

Nyköpings kommuns taxa för *Avgifter för kopior av allmänna handlingar* ska tillämpas när allmänheten begär kopior på allmänna handlingar.

Avgifter för kopior av allmänna handlingar ska tillämpas av Nyköpings kommuns alla nämnder och verksamheter.

2 Avgifter för kopior av allmänna handlingar

2.1 Fysiska kopior

Pappershandlingar som lämnas ut på kommunen eller skickas med brev i A3 och A4-format.

Antal sidor	Avgift
Upp till 49 sidor	0 kronor
50 sidor	100 kronor
För varje sida utöver 50 sidor	2 kronor

Observera, avgiften gäller per sida och inte per papper. Ett papper med dubbelsidig text är 2 sidor.

2.2 Elektroniska kopior

Pappershandlingar som förvaras fysiskt och skannas in för att skickas elektroniskt.

Antal sidor	Avgift
Upp till 49 sidor	0 kronor
50 sidor	100 kronor
För varje sida utöver 50 sidor	2 kronor

Observera, avgiften gäller per sida och inte per papper. Ett papper med dubbelsidig text är 2 sidor.

2.3 Handlingar på portabel databärare

Handlingar på medium som exempelvis USB som lämnas ut eller skickas.

Handlingar/medium	Avgift/ersättning
Handlingar	Samma princip som vid elektroniska kopior, se avsnitt 2.2
Portabel databärare, exempelvis USB	Självkostnadspris

2.4 Kartor, ritningar och bilder

Se beslutad taxa av Kommunfullmäktige avseende bygglov och geografisk information.

2.5 Undantag

2.5.1 Offentliga myndigheter och Nyköpings kommuns verksamheter

Avgift tas inte ut för utlämnande av allmänna handlingar till offentliga myndigheter och Nyköpings kommuns verksamheter.

2.5.2 Part i ärende

Avgift tas inte ut då part i ärende begär att ta del av det egna ärendet.

2.5.3 Uppenbart missbruk

§ 1 Om det tydligt framgår att en person systematiskt missbrukar avgiftsfriheten för de första sidorna genom att dela upp en större beställning i flera mindre, ska en avgift tas ut redan från första sidan i den andra beställningen.

§ 2 Bestämmelsen i § 1 gäller även om personen är part i ärendet enligt avsnitt 2.6.2, med undantag från beslut i ärendet.

2.5.4 Särskilda skäl

§ 1 Om begäran är av sådan omfattning att Nyköpings kommun inte kan hantera beställningen inom ordinarie arbetstid eller om extrapersonal måste anställas ska avgiften tas ut för det arbete som beställningen medför, avgift tas ut med 125 kronor per påbörjade fjärdedels arbetstimme.

§ 2 Om begäran är av den omfattningen eller digniteten att kopieringskostnaderna väsentligen överstiger angiven taxa, till exempel om utomstående kopieringsföretag måste anlitas, tas avgift ut motsvarande självkostnaden.

2.6 Rutiner för betalning

§ 1 Betalning ska i första hand ske efter att den enskilda har tagit del av utlämnandet. I de fall begäran avser ett större antal handlingar eller på annat sätt är omfattande och därmed resurskrävande kan förskottsbetalning tillämpas. Förskottsbetalning ska tillämpas restriktivt.

§ 2 Betalning kan ske via Swish i samband med att handlingarna lämnas ut eller i efterhand mot faktura.

§ 3 Den som önskar vara anonym ska ges tillfälle att betala kontant.

§ 4 Avgiften tillfaller den verksamhet som hanterar beställningen.

§ 5 Utgående moms ska inte debiteras.

§ 6 Allmänheten har rätt att få ta del av allmän handling i myndighetens lokaler utan avgift.

2.7 Tillämpningsanvisningar

Avgifter ska inte tas ut om kopiering av allmän handling sker för ändamål som bedöms vara av intresse för Nyköpings kommun, såsom kopiering för de partier som är representerad i kommunfullmäktige, fackliga företrädare eller för statliga myndigheters utredningar.

Avgift ska inte tas ut för utförd sekretessprövning. En handling som ska sekretessmarkeras och Nyköpings kommun därför vidtar åtgärder såsom utskrift och skanning omfattas inte av avgiftstaxan i den del som avser arbetet för sekretessmarkeringen.

Av säkerhetsskäl ska material aldrig skannas in eller sparas ned på ett medium som tillhandahålls av en enskild.

KS § Yttrande över remiss Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav

Diarienummer: KK22/733

Havs och vattenmyndigheten har inkommit med en remiss gällande Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav.

I enlighet med Miljökvalitetsnormerna för vatten som beslutades 2009 ska åtgärder genomföras i syfte att uppnå god status eller potential i vattenförekomster som inte redan har god status eller potential.

Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap Miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2015:4.

Grundkravet är att god status ska vara uppnått senast år 2015, samt att undantag måste tillämpas för de vattenförekomster som år 2015 ännu inte uppnått god status eller potential. I de fall god status eller potential för de vattenförekomster som omfattas av undantaget inte uppnåtts år 2021 ska Vattenmyndigheten ange om det är av tekniska skäl, på grund av orimliga kostnader eller en kombination av dessa faktorer som medfört att åtgärder ej genomförts i tid för att nå god status till 2021 eller så snart efter 2021 som de naturliga förhållandena tillåter. Om god status eller potential därefter inte har nåtts och åtgärder inte har genomförts ska vattenmyndigheten bedöma om det tekniskt och med rimliga kostnader går att få till stånd åtgärder i tid för att nå god status till 2027 eller så snart efter 2027 som de naturliga förhållandena tillåter.

Enligt vägledningen är förlängd tidsfrist efter 2027 endast tillåtet om det på grund av naturliga förhållanden är omöjligt att åstadkomma förbättringarna dessförinnan. Vidare framgår i vägledningen att vattenmyndigheten som utgångspunkt ska besluta om mindre stränga kvalitetskrav om det på grund av mänsklig verksamhets påverkan eller på grund av vattenförekomstens naturliga tillstånd är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att uppnå god status eller potential. Vidare framgår att de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som verksamheten fyller inte utan orimliga kostnader kan tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön, att alla möjliga åtgärder vidtas för att med hänsyn till verksamhetens karaktär eller vattenförekomstens naturliga tillstånd uppnå bästa möjliga status eller potential, samt att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats ytterligare.

Skäl som ligger till grund för förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav är därmed; tillgång till tekniska lösningar, orimliga kostnader samt förutsättningar kopplade till de naturliga förhållanden som råder vid respektive vattenförekomst.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Givet att genomförande av åtgärder som syftar till att främja miljö och förbättrad status för vattenförekomster, oavsett förlängd tidsfrist eller mindre stränga kvalitetskrav, ger barn både nu och kommande generationer bättre förutsättningar vad gäller ett gott liv enligt Artikel 2, Artikel 3, Artikel 6, Artikel 24 samt Artikel 31. Därför har bedömning gjorts att en barnrättsprövning inte varit aktuellt att genomföra i detta specifika ärende.

Förslag

Nyköpings kommun bedömer att vägledningen med bilagor är välskriven och har endast en synpunkt att tillföra vägledningen gällande värdering av kulturmiljö och hur kulturminnen ska värderas utifrån hur vanligt förekommande de är. Vägledningen beskriver inte hur ett mer vanligt förekommande kulturminne ska värderas i relation till ett unikt kulturminne och tvärtom, samt hur värdet av kulturmiljön och möjlighet att ge mindre stränga kvalitetskrav på en vattenförekomst, påverkas av kulturminnets särprägel alternativt om det tvärtom är ett mer vanligt förekommande kulturminne i vattenmiljöer. Det framgår inte i vägledningen hur den avvägningen ska genomföras.

I övrigt har Nyköpings kommun inga synpunkter på Vägledning med bilagor.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anta yttrande över remiss gällande Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29.

Beslutet skickas till:

Kommunledningskansli

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav

Bakgrund

Havs och vattenmyndigheten har inkommit med en remiss gällande Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav.

I enlighet med Miljökvalitetsnormerna för vatten som beslutades 2009 ska åtgärder genomföras i syfte att uppnå god status eller potential i vattenförekomster som inte redan har god status eller potential. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap Miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2015:4.

Grundkravet är att god status ska vara uppnått senast år 2015, samt att undantag måste tillämpas för de vattenförekomster som år 2015 ännu inte uppnått god status eller potential. I de fall god status eller potential för de vattenförekomster som omfattas av undantaget inte uppnåtts år 2021 ska Vattenmyndigheten ange om det är av tekniska skäl, på grund av orimliga kostnader eller en kombination av dessa faktorer som medfört att åtgärder ej genomförts i tid för att nå god status till 2021 eller så snart efter 2021 som de naturliga förhållandena tillåter. Om god status eller potential därefter inte har nåtts och åtgärder inte har genomförts ska vattenmyndigheten bedöma om det tekniskt och med rimliga kostnader går att få till stånd åtgärder i tid för att nå god status till 2027 eller så snart efter 2027 som de naturliga förhållandena tillåter.

Enligt vägledningen är förlängd tidsfrist efter 2027 endast tillåtet om det på grund av naturliga förhållanden är omöjligt att åstadkomma förbättringarna dessförinnan. Vidare framgår i vägledningen att vattenmyndigheten som utgångspunkt ska besluta om mindre stränga kvalitetskrav om det på grund av mänsklig verksamhets påverkan eller på grund av vattenförekomstens naturliga tillstånd är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att uppnå god status eller potential. Vidare framgår att de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som verksamheten fyller inte utan orimliga kostnader kan tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön, att alla möjliga åtgärder vidtas för att med hänsyn till verksamhetens karaktär eller vattenförekomstens naturliga tillstånd

uppnå bästa möjliga status eller potential, samt att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrans ytterligare.

Skäl som ligger till grund för förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav är därmed; tillgång till tekniska lösningar, orimliga kostnader samt förutsättningar kopplade till de naturliga förhållanden som råder vid respektive vattenförekomst.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Ja

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Givet att genomförande av åtgärder som syftar till att främja miljö och förbättrad status för vattenförekomster, oavsett förlängd tidsfrist eller mindre stränga kvalitetskrav, ger barn både nu och kommande generationer bättre förutsättningar vad gäller ett gott liv enligt Artikel 2, Artikel 3, Artikel 6, Artikel 24 samt Artikel 31. Därför har bedömning gjorts att en barnrättsprövning inte varit aktuellt att genomföra i detta specifika ärende.

Förslag

Nyköpings kommun bedömer att vägledningen med bilagor är välskrivna och har endast en synpunkt att tillföra vägledningen gällande värdering av kulturmiljö och hur kulturminnen ska värderas utifrån hur vanligt förekommande de är.

Vägledningen beskriver inte hur ett mer vanligt förekommande kulturminne ska värderas i relation till ett unikt kulturminne och tvärtom, samt hur värdet av kulturmiljön och möjlighet att ge mindre stränga kvalitetskrav på en vattenförekomst, påverkas av kulturminnets särprägel alternativt om det tvärtom är ett mer vanligt förekommande kulturminne i vattenmiljöer. Det framgår inte i vägledningen hur den avvägningen ska genomföras.

I övrigt har Nyköpings kommun inga synpunkter på Vägledning med bilagor.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anta yttrande över remiss gällande Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-29.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Jenny Åtegård

Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:
Kommunledningskansli
Samhällsbyggnad
Tekniska divisionen

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på förslag till *väg och mindre stränga kvalitetskrav*.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten **senast 30 september**.
Vänligen lämna era synpunkter genom att fylla i denna svarsmall i excel-format. Mallen består av tre flikar. En flik för synpunkter på förslag till *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav*, en för *Bilaga 1 Orimliga kostnader*, en för *Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet till förlängning* och en för *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav*.

Namnge excel-filen med synpunkter med avsändare. Ange diarienummer (0224) och ärendemening. Skicka excel-filen med e-post till havochvatten.se.

Du hittar mer information om hur Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina remissvar på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](http://havochvatten.se).

Eventuella frågor om *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav* kan ställas till Jonas Svensson, (jonas.svensson@havochvatten.se).

Eventuella frågor om *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav* kan ställas till Jonas Svensson, (jonas.svensson@havochvatten.se).

(cissela.genetay@raa.se) och Håkan Slotte (hakan.slotte@raa.se).

Handledning om förlängd tidsfrist

ber 2022

. Notera att det finns fyra
nindre stränga kvalitetskrav,
naturliga förhållanden och
modifierade vatten och

.8-2022) i
ten@havochvatten.se.

a personuppgifter i samband

krav samt bilagor 1 och 2

ande av kraftigt modifierade
n ställas till Cissela Génétay

Formulär för synpunkter på *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre*

[Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.](mailto:havochvatten@havochvatten.se)

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Nummer på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

de stränga kvalitetskrav

Telefonnummer till kontaktperson

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 1 Orimliga kostnader*

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Telefonnummer till kontaktperson

Namn på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet naturl*

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Namn på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

liga förhållanden

Telefonnummer till kontaktperson

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö* via

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation	Kontaktperson	E-post till kontaktperson	Telefonnummer till kontaktperson
Nyköpings kommun	Maria Brantö	maria.branto@nykoping.se	0155-248760
Namn på kapitel	Radnummer	Ursprungstext	Förslag på ändrad formulering
Kulturhistoriskt värde	187		Saknar beskrivning av hur ett mer vanligt förekommande kulturminne ska värderas i relation till ett unikt, och tvärtom. Samt hur värdet av kulturmiljön och möjlighet att ge mindre stränga kvalitetskrav påverkas av kulturminnets särprägel alternativt om det är ett mer vanligt förekommande kulturminne. Det framgår inte hur den avvägningen ska genomföras.

I förklarande av kraftigt modifierade vatten och beslut om miljö kvalitetsnormer med

Motivering eller kommentar

Saknar beskrivning av hur ett ett mer vanligt förekommande kulturminne ska värderas i relation till ett unikt, och tvärtom. Samt hur värdet av kulturmiljön och möjlighet att ge mindre stränga kvalitetskrav påverkas av kulturminnets särprägel alternativt om det är ett mer vanligt förekommande kulturminne. Det framgår inte hur den avvägningen ska genomföras.

mindre stränga kvalitetskrav

Från: Vattenförvaltning <vattenforvaltning@havochvatten.se>
Till: Havs- och vattenmyndigheten <havochvatten@havochvatten.se>
CC: Vattenförvaltning <vattenforvaltning@havochvatten.se>
Ämne: Dnr. 02248-2022 - Remiss Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav och tre bilagor
Skickat: 2022-07-08 12:46:07

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på förslag till Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav samt tre bilagor. Vänligen skicka era synpunkter genom bifogad excel-fil senast den **30 september 2022** till havochvatten@havochvatten.se. För närmare information se bifogade handlingar.

Gullbergs Strandgata 15, 411 04 Göteborg
Box 11930, SE-404 39 Göteborg
katarina.vartia@havochvatten.se
www.havochvatten.se

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och myndighetens dataskyddspolicy, läs mer på www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

SwAM processes your personal data in accordance with the General Data Protection Regulation (GDPR) and our Data Protection Policy, see www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

Missiv

Datum 2022-07-08

Dnr 02248-2022

Utredare

Katarina Vartia
Vattenmiljöenheten
katarina.vartia@havochvatten.se

Enligt sändlista

Remiss gällande vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav

Kvalitetskrav i vattenförekomster ska fastställas så att tillståndet inte försämras och så att alla vattenförekomster uppnår god status eller potential såvida det inte finns förutsättningar för undantag. Vägledningen hanterar undantag i form av förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav. Förlängd tidsfrist innebär att god status eller potential ska uppnås 2027 eller så snart som de naturliga förhållandena tillåter efter 2027. Mindre stränga kvalitetskrav innebär att en sämre status eller potential än god accepteras som den nivå som ska uppnås. När vattenmyndigheten fastställer kvalitetskraven inklusive undantag ska det göras enligt vattenförvaltningsförordningen samt Havs- och vattenmyndighetens respektive Statens Geologiska Undersöknings föreskrifter.¹

Vägledningens syfte är att bidra till att:

- de vattenförekomster där undantag beslutats uppfyller de krav som följer av vattenförvaltningsförordningen och därmed av vattendirektivet,
- dokumentationen av undantag sker enligt de rapporteringskrav som ställs på Sverige av EU-kommissionen,
- tillämpningen av undantag sker på ett likvärdigt sätt i hela landet, samt att
- säkerställa att det tydliggörs på vilka grunder undantag har beslutats.

Vägledningens huvudsakliga målgrupp är vattenmyndigheterna som beslutar om undantag samt länsstyrelsernas beredningssekretariat som tar fram underlagen till besluten. Även prövnings- och tillsynsmyndigheter, andra myndigheter, kommuner, organisationer, vattenråd, verksamhetsutövare och enskilda som kan ha behov av, eller bistå med, information på nationell, regional och lokal nivå kan ha användning av vägledningarna.

Havs- och vattenmyndigheten vill uppmärksamma om att denna vägledning ingår i ett paket av vägledningar som remitteras preliminärt under första och andra kvartalet 2022. Detta paket omfattar vägledning för förklarande av KMV, vägledning om annat sätt, vägledning för definition av ekologisk potential samt aktuell vägledning om beslut om vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav. Utöver dessa kommer som stöd för vägledning underlags- och

¹ 4 kap. vattenförvaltningsförordningen, 4 kap. Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten samt SGU föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering (SGU-FS 2013:2).

uppdagsrapporter, exempelvis *Bedömningsmetoder för orimliga kostnader* (Rapport 2022:14), att publiceras på Havs- och vattenmyndighetens hemsida. Remiss om förklarande av KVM och bedömning av annat sätt samt remiss om definition av ekologisk potential skickades ut 2022-01-10 respektive 2022-05-20.

Notera att remissen även omfattar tre bilagor.

- Bilaga 1 Orimliga kostnader.
- Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet naturliga förhållanden.
- Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt modifierade vatten och beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav.

Bilaga 3 är ett underlag med kriterier som Riksantikvarieämbetet har tagit fram i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten för att underlätta bedömning av kulturmiljöer vid normsättning av vattenförekomster. Havs- och vattenmyndigheten överväger att anta underlaget i sin egen vägledning.

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav och bilagor 1–3.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten **senast den 2022-09-30**

Vänligen lämna era synpunkter genom att fylla i bifogad svarsmall i excel-format. Namnge excel-filen med synpunkter med avsändare. Ange diarienummer (02248-2022) i e-postmeddelandets ärendemening. Skicka excel-filen med e-post till havochvatten@havochvatten.se.

Du hittar mer information om hur Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#)

Eventuella frågor om *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav* samt *bilagor 1 och 2* kan ställas till Jonas Svensson, (jonas.svensson@havochvatten.se).

Eventuella frågor om *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt modifierade vatten och beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav* kan ställas till Cissela Génétay (Cissela.Genetay@raa.se) och Håkan Slotte (hakan.slotte@raa.se).

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Johan Kling efter föredragning av utredaren Katarina Vartia. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredaren Jonas Svensson, utredaren Johanna Andreasson och verksjuristen Ramona Liveland medverkat.

Johan Kling

Katarina Vartia

Sändlista – se nästa sida

Sändlista

Arbetslivsmuseerna	Sjöfartsverket
Boverket	Skellefteå Kraft
Domstolsverket	Skogsindustrierna
Energiföretagen	Skånes Vattenkraftförening
Energimyndigheten	SMHI
Fortum	Smålands Vattenkraftförening
Hallands Vattenkraftförening	Sportfiskarna
Holmen Energi	SSAB
Jernkontoret	Statkraft
Jordbruksverket	Svemin
Jämtkraft	Svensk vattenkraftförening
Kammarkollegiet	Svenska industriminnesföreningen
Kommuner	Svenska kraftnät
Lantbrukarnas riksförbund	Svenskt Näringsliv
Länsstyrelserna	Svenskt Vatten
Mark- och miljödomstolen Nacka	Sveriges Fiskevattenägareförbund
Mark- och miljödomstolen Umeå	Sveriges Hembygdsförbund
Mark- och miljödomstolen Vänersborg	Sveriges Kommuner och Regioner
Mark- och miljödomstolen Växjö	Södra skogsägarna
Mark- och miljödomstolen Östersund	Tekniska verken i Linköping
Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt	Uniper
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Vattenfall
Mälarenergi	Vattenkraftens miljöfond
Naturskyddsföreningen	Vattenmyndigheterna
Naturvårdsverket	Vattenregleringsföretagen
Nordic Galvanizers	Vattenråd och vattenorganisationer
Norrlands Vattenkraftförening	Världsnaturfonden
Riksantikvarieämbetet	Värmland Dalslands Vattenkraftförening
Sametinget	Västsvensk Vattenkraftförening
SCDA	Älvräddarna
SGU	

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på förslag till *väg och mindre stränga kvalitetskrav*.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten **senast 30 september**.
Vänligen lämna era synpunkter genom att fylla i denna svarsmall i excel-format. Mallen består av tre flikar. En flik för synpunkter på förslag till *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav*, en för *Bilaga 1 Orimliga kostnader*, en för *Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet till förlängning* och en för *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav*.

Namnge excel-filen med synpunkter med avsändare. Ange diarienummer (0224) och ärendemening. Skicka excel-filen med e-post till havochvatten.se.

Du hittar mer information om hur Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina synpunkter med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](http://havochvatten.se).

Eventuella frågor om *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav* kan ställas till Jonas Svensson, (jonas.svensson@havochvatten.se).

Eventuella frågor om *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt beslut om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga kvalitetskrav* kan ställas till Jonas Svensson, (jonas.svensson@havochvatten.se).

(cissela.genetay@raa.se) och Håkan Slotte (hakan.slotte@raa.se).

Handledning om förlängd tidsfrist

ber 2022

. Notera att det finns fyra
nindre stränga kvalitetskrav,
naturliga förhållanden och
modifierade vatten och

.8-2022) i
ten@havochvatten.se.

a personuppgifter i samband

krav samt bilagor 1 och 2

ande av kraftigt modifierade
n ställas till Cissela Génétay

Formulär för synpunkter på *vägledning om förlängd tidsfrist och mindre*

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Nummer på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

de stränga kvalitetskrav

Telefonnummer till kontaktperson

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 1 Orimliga kostnader*

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Telefonnummer till kontaktperson

Namn på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet naturl*

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Namn på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

liga förhållanden

Telefonnummer till kontaktperson

Förslag på ändrad formulering

Motivering eller kommentar

Formulär för synpunkter på *Bilaga 3 Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid fö*

[Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 30 september 2022.](mailto:havochvatten@havochvatten.se)

Organisation

Kontaktperson

E-post till kontaktperson

Telefonnummer till kontaktperson

Namn på kapitel

Radnummer

Ursprungstext

Förslag på ändrad formulering

Örklaring av kraftigt modifierade vatten och beslut om miljö kvalitetsnormer med mii

Motivering eller kommentar

ndre stränga kvalitetskrav

**Havs
och Vatten
myndigheten**

**Vägledning om förlängd tidsfrist och
mindre stränga kvalitetskrav**

4	1	INLEDNING	3
5	1.1	Syfte med vägledningen	4
6	2	BEGREPPSLISTA	4
7	3	BAKGRUND	5
8	4	UNDANTAG.....	5
9	4.1	Förlängd tidsfrist	5
10	4.2	Mindre stränga kvalitetskrav	6
11	4.3	Krav på revidering, omprövning och uppdatering.....	6
12	4.4	Utredning av undantag är en stegvis process	6
13	4.5	Skäl till undantag	7
14	4.5.1	Skälet inte tekniskt möjligt	7
15	4.5.2	Skälet omöjligt	8
16	4.5.3	Skälet orimliga kostnader	8
17	4.5.4	Naturliga förhållanden och naturligt tillstånd	10
18	4.6	Principer för undantag.....	12
19	4.7	Geografisk skala	12
20	4.7.1	Geografisk skala vid bedömning av orimliga kostnader	13
21	4.8	Osäkerheter.....	14
22	4.9	Krav på redovisning	14
23	5	ARBETSORDNING – FÖRLÄNGD TIDSFRIST OCH MINDRE STRÄNGA KVALITETSKRAV	16
24	5.1	Grundförutsättningar för tillämpning av undantag.....	16
25	5.2	Bedömning av förlängd tidsfrist	19
26	5.3	Bedömning av mindre stränga kvalitetskrav	21
27	5.4	När förlängd tidsfrist och mindre stränga kombineras	25
28	6	STRÄNGASTE KRAVET OCH TILLÄMPNING AV UNDANTAG	26
29	6.1	Hantering av särskilda krav	27
30	7	HUR MILJÖKVALITETSNORMER INKLUSIVE UNDANTAG FASTSTÄLLS	28

31	8	FÖLJDER AV NY ELLER ÄNDRAD VERKSAMHET RESPEKTIVE ÅTGÄRD.....	31
32	9	ALLMÄNHETENS DELTAGANDE OCH TRANSPARENS.....	33
33			
34			

Remiss

1 Inledning

36 Varje vattenmyndighet ska fastställa kvalitetskrav för de ytvattenförekomster och
37 grundvattenförekomster, inklusive särskilda krav till följd av skyddade områden, som finns i
38 vattendistriktet.¹ Kvalitetskrav ska fastställas så att tillståndet i vattenförekomster inte försämras
39 och så att alla vattenförekomster uppnår god status eller potential såvida det inte finns
40 förutsättningar för undantag.

41 Vägledningen hanterar undantag i form av förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav.
42 Förlängd tidsfrist innebär att god status eller potential ska uppnås 2027 eller så snart som de
43 naturliga förhållandena tillåter efter 2027. Mindre stränga kvalitetskrav innebär att en sämre
44 status eller potential än god accepteras som den nivå som ska uppnås. Konstgjorda och kraftigt
45 modifierade vattenförekomster utgör inte ett undantag utan är en särskild kategori av
46 vattenförekomster där god ekologisk potential ska uppnås istället för god ekologisk status.² När
47 vattenmyndigheten fastställer kvalitetskraven inklusive undantag ska det göras enligt
48 vattenförvaltningsförordningen samt Havs- och vattenmyndighetens respektive Statens
49 Geologiska Undersöknings föreskrifter.³ När vattendelegationen, som är vattenmyndighetens
50 beslutande organ, har beslutat kvalitetskraven blir de bindande i form av miljökvalitetsnormer.

51 Vattenmyndigheten är ålagd att besluta om undantag när villkoren för det är uppfyllda.⁴ När
52 undantag diskuteras behöver vattenmyndigheten dock ta hänsyn till att vattendirektivet är ett
53 miljödirektiv och att undantag från vattendirektivets mål inte bör vara huvudregel.⁵
54 Vattenmyndigheten ska säkerställa att alla relevanta krav i befintlig EU-lagstiftning för skydd av
55 vatten har uppfyllts när vattenmyndigheten överväger och tillämpar undantag för en viss
56 vattenförekomst. Undantagen utgör en integrerad del av kvalitetskraven.⁶ Vattenmyndighetens
57 analys för tillämpning av undantag ska göras så enkel som möjligt men så utförlig som
58 nödvändigt. Analysens omfattning bör avgöras av beslutets komplexitet och de möjliga följderna
59 av ett felaktigt beslut.⁷ Trots det ska det finnas en strävan hos vattenmyndigheten att upprätthålla
60 ambitionsnivån under fjärde förvaltningscykeln och efter 2027.⁸

61 Beslut om undantag aktualiseras först efter att en analys har gjorts av vilka åtgärder som kan
62 behöva vidtas för att förbättra vattenförekomstens aktuella situation. Det är viktigt att
63 vattenmyndigheten redovisar underliggande bedömningar och skäl för beslut när undantag
64 fastställs.

¹ 4 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen och 4 kap. 6 § HVMFS 2019:25.

² Jämför CIS Guidance 20, s. 6f.

³ 4 kap. vattenförvaltningsförordningen, 4 kap. Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten samt SGU föreskrifter om miljökvalitetsnormer (SGU-FS 2022:Y).

⁴ 4 kap. 9 och 10 §§ vattenförvaltningsförordningen, se även prop. 2017/18:243, Vattenmiljö och vattenkraft.

⁵ Jämför CIS Guidance 20, s.10.

⁶ Jämför CIS Guidance 20, s.10.

⁷ Jämför CIS Guidance 20, s.10.

⁸ Jämför CIS Technical document Clarification on the application of WFD Article 4(4) time extensions in the 2021 RBMPs and practical considerations regarding the 2027 deadline, Malta 15-16 June 2017 och Informal meeting of Water Directors of the European Union and EFTA Countries, Brussels 6 th October 2016, Conclusions.

65 1.1 Syfte med vägledningen

66 Vägledningens syfte är att bidra till att

- 67 • de vattenförekomster där undantag beslutats uppfyller de krav som följer av
68 vattenförvaltningsförordningen och därmed av vattendirektivet,
- 69 • dokumentationen av undantag sker enligt de rapporteringskrav som ställs på Sverige av EU-
70 kommissionen,
- 71 • tillämpningen av undantag sker på ett likvärdigt sätt i hela landet, samt att
- 72 • säkerställa att det tydliggörs på vilka grunder undantag har beslutats.

74 2 Begreppslista

Begrepp	Förklaring
Betydande påverkan	Den påverkan från mänsklig verksamhet som, ensam eller tillsammans med övrig påverkan, kan ha sådan effekt på status eller potential att den kan medföra att en ytvattenförekomst riskerar att inte uppfylla kvalitetskrav enligt 4 kap. vattenförvaltningsförordningen (2004:660). (3 § HVMFS 2017:20)
Ekologisk potential	Tillståndet hos en kraftigt modifierad eller konstgjord ytvattenförekomst, klassificerad i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG och uttryckt såsom "maximal", "god", "måttlig", "otillfredsställande" eller "dålig". (1 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen)
Ekologisk status	Kvaliteten på strukturen och funktionen hos akvatiska ekosystem som är förbundna med ytvatten, klassificerad i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG och uttryckt såsom "hög", "god", "måttlig", "otillfredsställande" eller "dålig". (1 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen)
Förlängd tidsfrist	Undantagsmöjlighet enligt 4 kap 9 § vattenförvaltningsförordningen som innebär att miljö kvalitetsnormen, om förutsättningar för detta finns enligt samma paragraf, kan följas vid en senare tidpunkt än 2015.
Kemisk status	Den kemiska kvaliteten hos en ytvattenförekomst, klassificerad i enlighet med bilaga V i direktiv 2000/60/EG och artikel 3, 4 och 6 samt bilaga I i direktiv 2008/105/EG och uttryckt såsom "god" eller "uppnår ej god". (1 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen)
Kraftigt modifierade vatten	Ytvattenförekomster specifikt utpekade på grund av att de har en väsentligt ändrad fysisk karaktär genom mänsklig verksamhet och där de fysiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status skulle på ett betydande sätt negativt påverka samhällsnyttig verksamhet eller miljön i stort, enligt 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen, och därmed anses vara orimliga.
Konstgjort vatten	Genom mänsklig verksamhet tillskapade ytvattenförekomster där ursprungligt referensförhållande därför inte kan fastställas och där de fysiska åtgärder som behövs för att uppnå god ekologisk status skulle på ett betydande sätt negativt påverka samhällsnyttig verksamhet eller miljön i stort, enligt 4 kap. 3 § vattenförvaltningsförordningen, och därmed anses vara orimliga.
Kvalitetsfaktor	Biologisk, fysikalisk-kemisk eller hydromorfologisk faktor. En kvalitetsfaktor består av en eller flera parametrar. (1 kap. 3 § HVMFS 2019:25) Kvantitativa kvalitetsfaktorer för grundvatten är del av bedömningen för kvantitativ status. (SGU-FS 2022:Y)
Kvalitetskrav – miljö kvalitetsnorm	Kvalitetskrav utgör olika krav på kvalitet hos en vattenförekomst så som framgår av 4 kap. vattenförvaltningsförordningen. Det är först när vattenmyndigheten har beslutat, det vill säga fastställt kvalitetskraven, som de blir bindande i form av miljö kvalitetsnormer. Miljö kvalitetsnormen utgör den ekologiska, kemiska eller kvantitativa status eller ekologiska potential som ska uppnås i en vattenförekomst efter att vattenmyndigheten tillämpat relevanta bestämmelser i vattenförvaltningsförordningen samt Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten och Statens Geologiska Undersöknings föreskrifter (Jämför HVMFS 2019:25). Vattenmyndighetens beslut om kvalitetskrav för distriktet enligt 4 kap. 8b § vattenförvaltningsförordningen är miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken.

Mindre stränga kvalitetskrav	Undantagsmöjlighet enligt 4 kap 10 § vattenförvaltningsförordningen som innebär att miljökvalitetsnormen, om förutsättningar för detta finns enligt samma paragraf, kan sättas till en status eller potential lägre än god.
Parameter	Del av en biologisk, allmän fysikalisk-kemisk eller hydromorfologisk kvalitetsfaktor för ekologiska bedömningsgrunder, eller ett ämne eller en ämnesgrupp för kemiska bedömningsgrunder. (1 kap. 3 § HVMFS 2019:25)
Skyddade områden	Områden som pekats ut som skyddsvärda enligt bestämmelser grundade på den gemenskapslagstiftning som avses i bilaga IV i direktiv 2000/60/EG.

76

77

3 Bakgrund

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

När de första miljökvalitetsnormerna beslutades år 2009 var syftet att åtgärder skulle genomföras så att god status eller potential skulle uppnås senast 2015 för de vattenförekomster som inte redan hade god status eller potential. Det innebar då, men även nu, att undantag måste tillämpas för alla vattenförekomster som år 2015 inte uppnått god status eller potential. En del åtgärder fördröjdes och genomfördes efter 2015 men innan 2021. Om god status eller potential ännu inte hade nåtts i dessa fall skulle vattenmyndigheten ange om det var av tekniska skäl, på grund av orimliga kostnader eller om det var en kombination av dessa som gjorde att det inte gick att få till stånd åtgärder i tid för att nå god status till 2021 eller så snart efter 2021 som de naturliga förhållandena tillät. Om god status eller potential därefter inte har nåtts och åtgärder ännu inte har genomförts ska vattenmyndigheten bedöma om det tekniskt och med rimliga kostnader går att få till stånd åtgärder i tid för att nå god status till 2027 eller så snart efter 2027 som de naturliga förhållandena tillåter. Förlängd tidsfrist efter 2027 är endast tillåtet om det på grund av naturliga förhållanden är omöjligt att åstadkomma förbättringarna dessförinnan.⁹

92

4 Undantag

93

94

95

96

97

För de vattenförekomster där status eller potential är sämre än god ska vattenmyndigheten utreda undantag.¹⁰ Det kan antingen vara i form av förlängd tidsfrist (till exempel god status senast 2033 på grund av naturliga förhållanden) eller mindre stränga kvalitetskrav (till exempel måttlig status på grund av orimliga kostnader). Undantag ska beslutas när alla förutsättningar för det är uppfyllda.

98

4.1 Förlängd tidsfrist

99

100

101

102

103

104

105

106

107

Vattenmyndigheten ska som utgångspunkt besluta en förlängd tidsfrist om:

1. syftet är att vattenmiljön stegvis ska förbättras så att kvalitetskraven blir uppfyllda vid den senare tidpunkten,
2. det inte varit möjligt av tekniska skäl eller med rimliga kostnader att åstadkomma de förbättringar av vattenmiljön som behövs för att uppfylla god status eller potential senast till 2015, och
3. vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats ytterligare.

Vattenmyndigheten får endast besluta om förlängd tidsfrist efter 2027 om det på grund av naturliga förhållanden är omöjligt att åstadkomma förbättringarna dessförinnan.¹¹

⁹ 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen.

¹⁰ 4 kap. 9–10 §§ vattenförvaltningsförordningen.

¹¹ 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen.

108 4.2 Mindre stränga kvalitetskrav

- 109 Vattenmyndigheten ska som utgångspunkt besluta ett mindre strängt kvalitetskrav om:
110 1. det på grund av mänsklig verksamhets påverkan eller på grund av vattenförekomstens
111 naturliga tillstånd är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att uppnå god
112 status eller potential,
113 2. de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som verksamheten fyller inte utan
114 orimliga kostnader kan tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön,
115 3. alla möjliga åtgärder vidtas för att med hänsyn till verksamhetens karaktär eller
116 vattenförekomstens naturliga tillstånd uppnå bästa möjliga status eller potential, och
117 4. vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats ytterligare.¹²

118 4.3 Krav på revidering, omprövning och uppdatering

119 De bedömningar som ligger till grund för beslutade miljökvalitetsnormer inklusive undantag ska
120 revideras, vid behov omprövas samt uppdateras minst vart sjätte år.¹³ Detta innebär till exempel
121 att för de vattenförekomster där mindre stränga kvalitetskrav har beslutats i föregående
122 förvaltningscykel ska vattenmyndigheten minst var sjätte år utreda om dessa kan uppnå god
123 status eller potential. Om förutsättningar för mindre stränga kvalitetskrav kvarstår ska nytt beslut
124 fattas om mindre stränga kvalitetskrav. Finner vattenmyndigheten att det saknas grund för att
125 besluta om mindre stränga kvalitetskrav ska vattenmyndigheten revidera miljökvalitetsnormen.¹⁴

126 4.4 Utredning av undantag är en stegvis process

127 Bedömning av förlängd tidsfrist kräver en mindre djupgående analys än vid bedömning av
128 mindre stränga kvalitetskrav¹⁵. Därför har Havs- och vattenmyndigheten föreskrivit¹⁶ om en
129 stegvis process där det först utreds förlängd tidsfrist och därefter undantag i form av mindre
130 stränga kvalitetskrav.
131

¹² 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen.

¹³ 3 kap. 1 § och 5 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen samt 5 kap. 2 § andra stycket miljöbalken.

¹⁴ 5 kap. 2 § andra stycket miljöbalken och 4 kap. 10–11 §§ HVMFS 2019:25.

¹⁵ Jämför 3.3.1 Relationship between Article 4.4 and 4.5, CIS Guidance 20, s. 18.

¹⁶ 4 kap. 7 § andra stycket HVMFS 2019:25.

132

133 4.5 Skäl till undantag

134 Det finns olika skäl som kan ligga till grund för förlängd tidsfrist och mindre stränga
135 kvalitetskrav, se Tabell 1 och efterföljande förklaringar.

136
137 **Tabell 1. Tabellen visar de olika skälen som kan ligga till grund för förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav.**

Förlängd tidsfrist	Mindre stränga kvalitetskrav
inte är möjligt av tekniska skäl*	omöjligt
inte är möjligt med rimliga kostnader*	orimliga kostnader
på grund av naturliga förhållanden	-

* skäl som endast kan ligga till grund för förlängd tidsfrist till 2027

138

139 4.5.1 Skälet inte tekniskt möjligt¹⁷

140 Förlängd tidsfrist får fastställas om det *inte är möjligt av tekniska skäl* att åstadkomma de
141 förbättringar som behövs för att nå god status eller potential i tid.¹⁸ Begreppet *inte tekniskt*
142 *möjligt* bör ses som att det inom en viss tidsperiod inte är möjligt att få till tekniska lösningar.
143 Förlängd tidsfrist med *inte tekniskt möjligt* som skäl är inte tillåtet efter 2027. Bedömningen av
144 vad som *inte är tekniskt möjligt* kan ta sin utgångspunkt i nedan fyra kriterier:¹⁹

145

146 ***Orsaken till de negativa effekterna är okänd***

147 Detta gäller när en vattenförekomst klassificerats som sämre än god men orsaken (påverkan
148 eller den specifika orsaken till påverkan) för detta ännu inte har fastställts och åtgärder därför
149 inte kan identifieras. Ytterligare kartläggning och övervakning²⁰ behöver då göras för att
150 identifiera orsaken till problemet.²¹

151

152 ***Det tar längre tid att åtgärda problemet än det finns tillgänglig tid***

153 Detta gäller om praktiska begränsningar av administrativ natur hindrar att åtgärden
154 genomförs och att det därför tar längre tid att lösa problemet än det finns tid tillgänglig.
155 Administrativa begränsningar kan omfatta upphandling, projektering, tillståndsprövning och
156 andra nödvändiga förberedelser. Ovanstående omfattar inte begränsningar på grund av
157 bristande lagstiftning.

158

159 ***Ingen känd teknisk lösning finns***

¹⁷ 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen.

¹⁸ 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen.

¹⁹ Kriterierna utgår från vägledning inom det europeiska CIS-arbetet Guidance Document No. 20, Guidance document on exemptions to the environmental objectives. Även Storbritanniens tolkning av dessa (UK Technical Advisory Group on the Water Framework Directive UKTAG recommendations on a consistent list of reasons for setting alternative objectives Working Paper Version: Version 4 (23/04/09)).

²⁰ För ytvattenförekomster är undersökande övervakning aktuell i detta fall, se 20–22 §§ HVMFS 2015:26.

²¹ Kartläggning enligt 3 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen, HVMFS 2017:20 samt Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om kartläggning, riskbedömning och statusklassificering av grundvatten, SGU-FS 2022:X.

160 Detta gäller när känd teknik saknas för att göra nödvändiga förbättringar och åtgärder; så
161 länge det finns utrymme i tiden att åtgärda problemet. Desto närmare 2027 tiden löper kan
162 emellertid mindre stränga kvalitetskrav vara aktuellt då ingen känd teknisk lösning finns, det
163 vill säga det bedöms omöjligt att nå god status i tid. Detta övervägande inkluderar inte en
164 kostnadsbedömning. Undantag är också motiverat då det finns teknik som kan vara under
165 utveckling, men som ännu inte är utrett om det fungerar praktiskt. Även i detta fall kan det ju
166 längre mot 2027 som tiden löper anses omöjligt att nå god status om tekniken inte hinner
167 utprövas. Mindre stränga kvalitetskrav kan då vara motiverat. Notera att mindre stränga
168 kvalitetskrav ska omprövas i senare cykler i de fall ny teknisk lösning har framkommit eller
169 tekniken visats fungera praktiskt.
170

171 ***Problemet kan inte lösas på grund av bristen på åtgärder i andra länder***

172 Detta gäller i de fall problemet inte kan lösas i närtid på grund av brist på åtgärder i andra
173 länder. Det rekommenderas då att undantag sätts i form av förlängd tidsfrist alternativ
174 mindre stränga kvalitetskrav och att regeringen underrättas.²² Sådana problem kan vara
175 aktuella i avrinningsområden som delas mellan Sverige och grannländer och orsaken till
176 problemet inte kan lösas genom samverkan och etablerade arbetsformer mellan länderna. Det
177 kan också vara problem som orsakas av atmosfäriskt nedfall av gränsöverskridande
178 föroreningar där lokala åtgärder inte kan lösa problemen eller där diskussioner med de
179 påverkande länderna inte har lett till effektiva åtgärder.

180 **4.5.2 Skälet omöjligt²³**

181 Skälet *omöjligt* i samband med mindre stränga kvalitetskrav bör förstås i termer av absolut
182 omöjlighet. Det finns helt enkelt ingen möjlig lösning på det aktuella problemet. Till skillnad från
183 skälet *inte tekniskt möjligt* som snarare bör ses som att det inom en viss tidsperiod inte är möjligt
184 att få till tekniska lösningar. Hänvisningen till begreppet *omöjligt* kan också avse situationer där
185 hanteringen av ett problem står helt utanför Sveriges kontroll.²⁴

186 Då *inte tekniskt möjligt* kvarstår i tiden bort mot 2027 går man från *inte tekniskt möjligt* till
187 *omöjligt* genom att åtgärder förblir *inte tekniskt möjliga* att få till stånd i de fall då ingen känd
188 tillämpbar teknisk lösning finns. Ju närmare 2027, desto mera motiverat är det därför att
189 överväga mindre stränga kvalitetskrav framför förlängd tidsfrist. Skälet blir då att det är *omöjligt*
190 att uppnå god status på grund av att teknik inte finns för att minska den aktuella verksamhetens
191 påverkan eller att teknik inte finns för att återställa vattenförekomstens naturliga tillstånd. Notera
192 att mindre stränga kvalitetskrav ska omprövas i senare cykler i de fall ny teknik visats fungera.
193 Eventuella administrativa hinder bör dock inte ligga till grund för mindre stränga kvalitetskrav.

194 **4.5.3 Skälet orimliga kostnader²⁵**

195 Skälet *orimliga kostnader* uttrycks olika för förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav.
196 För förlängd tidsfrist anges att det ”*inte är möjligt [] med rimliga kostnader*” att åstadkomma de
197 förbättringar av vattenmiljön som behövs för att uppfylla kvalitetskraven senast 2015. För mindre
198 stränga kvalitetskrav anges att det ”*skulle medföra orimliga kostnader*” att uppnå de strängare
199 kraven. I denna vägledning används begreppet *orimliga kostnader* för både förlängd tidsfrist och

²² 8 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen.

²³ 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen.

²⁴ Jämför 3.2.4 Technical infeasibility, CIS Guidance 20, s.13.

²⁵ 4 kap. 9–10 §§ vattenförvaltningsförordningen.

200 mindre stränga kvalitetskrav. Förlängd tidsfrist med orimliga kostnader som skäl är inte tillåtet
201 efter 2027.

202 För förlängd tidsfrist till 2027 kan enklare ekonomiska kriterier räcka för att motivera orimliga
203 kostnader. Detta eftersom målet fortfarande var att god status eller potential skulle uppnås, om
204 än senare. Med tiden, och allt eftersom mer tillförlitliga kvantitativa data samlas in, kan en
205 fördjupning av bedömningen innefatta en mer omfattande identifiering och kvantifiering av
206 kostnader och nyttor, inklusive finansiella, ekonomiska, miljömässiga och sociala kostnader och
207 nyttor. För undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav kan vattenmyndigheten behöva göra
208 en fullständigt kvantifierad värdering för marknadsprissatta kostnader och nyttor och beskriva
209 icke-marknadsprissatta kostnader och nyttor i kvalitativa termer.²⁶

210 Kostnader och nyttor avser samhällsekonomiska kostnader och nyttor till skillnad från
211 företagsekonomiska och privatekonomiska. Det är alltså summan av kostnader respektive nyttor
212 för samhället som helhet som är i fokus, inte kostnaderna respektive nyttorna för enskilda
213 verksamhetsutövare.²⁷ Den samhällsekonomiska analysen ska inkludera alla betydande kostnader
214 och nyttor för samhället som olika handlingsalternativ medför. Det innebär att även varor och
215 tjänster som inte har ett marknadspris inkluderas.²⁸ Som exempel kan nämnas värdet av att
216 bevara kulturmiljöer och värdet för medborgarna av att ha kvar en naturresurs för kommande
217 generationer.

218 Med tanke på att det finns osäkerheter runt bedömningarna av kostnader respektive nyttor,
219 behöver vattenmyndigheten beakta att

- 220 • orimliga kostnader bör inte börja vid den punkt där uppmätta kostnader precis överstiger
221 kvantifierbara nyttor,
- 222 • bedömningen av kostnader och nyttor måste inkludera kvalitativa kostnader och nyttor såväl
223 som kvantitativa,
- 224 • den marginal med vilken kostnaderna överstiger nyttorna ska vara påtaglig och ha en hög
225 grad av tillförlitlighet,
- 226 • inom ramen för begreppet orimliga kostnader kan vattenmyndigheten behöva ta hänsyn till
227 betalningsförmågan²⁹ hos de sektorer som avses bekosta åtgärderna, varmed en viss
228 information om detta kan krävas.³⁰ Detta gäller i första hand förlängd tidsfrist men kan
229 eventuellt komma att bli aktuellt för mindre stränga kvalitetskrav.³¹

230 Havs- och vattenmyndigheten och Statens Geologiska Undersökning bedömer i nuläget att
231 orimliga kostnader uppstår när en *lägsta rimlig* skattning av summa nuvärde av kostnaderna är
232 minst dubbelt så hög som en *högsta rimlig* skattning av summa nuvärde av nyttorna. För mer
233 information se *Bilaga 1 Orimliga kostnader*.

²⁶ Jämför CIS Guidance Document No. 1, s. 197.

²⁷ Jämför CIS Guidance Document No. 1, s. 116.

²⁸ Jämför CIS Guidance Document No. 1, s. 116-123 och s. 196-197.

²⁹ Läs mer om bristande betalningsförmåga i Havs- och vattenmyndighetens rapport: Analys av förändrad betalningsförmåga för bedömning av orimliga kostnader. Utveckling av en metod för att ge underlag till bedömningar av orimliga kostnader enligt vattenförvaltningsförordningen. Rapport 2016:1.

³⁰ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 13.

³¹ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 14.

234 Alla betydande nyttor och kostnader ska vägas in i analysen, även de som enbart kan beskrivas
235 kvalitativt.³² Nyttor och kostnader som inte bedöms vara betydande bör listas vid sidan av de som
236 är betydande, för att synliggöra om dessa stödjer eller motsäger resultatet av viktningen av de
237 nyttor och kostnader som är betydande.

238 En bedömning av orimliga kostnader är endast meningsfull efter att en kombination av de mest
239 kostnadseffektiva lösningarna för att nå god status eller potential har identifierats. När ett
240 undantag tillämpas, ska alla åtgärder som kan vidtas utan att det medför orimliga kostnader
241 genomföras för att nå bästa möjliga status eller potential.³³ Det går inte att hänvisa till dyrare
242 åtgärder och utifrån det besluta om undantag med orimliga kostnader som skäl, om det finns
243 andra åtgärder som gör att målet nås utan att det medför orimliga kostnader.

244 När vattenmyndigheten utreder orimliga kostnader behöver konsekvensen av uteblivet
245 handlande, det vill säga uteblivna nyttor, vägas mot kostnaderna för åtgärderna. När det gäller
246 mindre stränga kvalitetskrav ska de nyttor som förloras av att inte vidta de åtgärder som gör att
247 det strängare kravet nås vägas mot kostnaden förknippade med åtgärderna.³⁴ För förlängd
248 tidsfrist handlar det om att bedöma uteblivna nyttor av att uppnåendet av god status eller
249 potential skjuts fram i tiden.

250 Innan vattenmyndigheten gör en bedömning av orimliga kostnader bör det göras en
251 prioritering av de åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra. Prioriteringsprocessen bör
252 beakta de olika grundläggande förhållandena i området som påverkar vattenförekomsten.
253 Prioriteringsprocessen bör utgå från vattenförekomsten och även ta hänsyn till ett antal relevanta
254 kriterier så som:

- 255 • Synergier med krav som följer av andra direktiv som till exempel art- och
- 256 habitatdirektivet, översvåmningsdirektivet och havsmiljödirektivet.
- 257 • Kostnadseffektivitet eller nyttan med åtgärder.
- 258 • Effekten av att inte agera.
- 259 • Säkerhet kontra osäkerhet. Läs avsnitt 4.8 för mer information om hantering av
- 260 osäkerheter.
- 261 • Åtgärder som kan implementeras på kort sikt.
- 262 • Hur brådskande det är att problemet löses (allvarliga konsekvenser eller höga kostnader
- 263 av att inte agera, till exempel skydd av dricksvattentäkter).
- 264 • Tillgängliga finansieringsmöjligheter.
- 265 • Allmänhetens acceptans.³⁵

266 **4.5.4 Naturliga förhållanden och naturligt tillstånd³⁶**

267 Undantag i form av förlängd tidsfrist får fastställas om de *naturliga förhållandena* gör det
268 omöjligt att klara kvalitetskraven i tid. Undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav får
269 fastställas om det på grund av ytvattenförekomstens *naturliga tillstånd* är omöjligt eller skulle
270 medföra orimliga kostnader att uppnå kvalitetskraven.³⁷ Begreppet *naturliga förhållanden* i 4
271 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen respektive begreppet *naturliga tillstånd* i 4 kap. 10 §

³² Jämför CIS Guidance Document No. 1, s. 204.

³³ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 13.

³⁴ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 13.

³⁵ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 14f.

³⁶ 4 kap. 9–10 §§ vattenförvaltningsförordningen.

³⁷ 4 kap. 9–10 §§ vattenförvaltningsförordningen.

272 vattenförvaltningsförordningen, avser de förhållanden som bestämmer takten (4 kap. 9 §
273 vattenförvaltningsförordningen) eller möjligheten (4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen)
274 till naturlig återhämtning.

275 Begreppen är båda en översättning av *natural conditions* och bekräftar att de naturliga
276 förutsättningarna kan påverka tiden eller möjligheten som krävs för att återställa
277 vattenförekomstens tillstånd till god status eller potential, bland annat vad gäller minskningen av
278 föroreningshalter. Fördröjningen av återställandet kan även bero på den tid det tar för växter och
279 djur att återkolonisera och återetablera sig efter att fysikalisk-kemiska eller hydromorfologiska
280 förhållanden har återställts till förhållanden som motsvarar god status eller potential.
281 Fördröjning kan också bero på tiden det tar för miljön att stabilisera sig efter åtgärdsarbeten.³⁸
282 Begreppen skiljer sig dock något åt.
283

284 **Skälet naturliga förhållanden för förlängd tidsfrist³⁹**

285 Det är endast tillåtet att förlänga tidsfristen för att uppnå kvalitetskraven senare än den 22
286 december 2027, om det på grund av *naturliga förhållanden* är omöjligt att åstadkomma
287 förbättringarna dessförinnan. Detta förutsätter att åtgärderna har vidtagits (senast 2027), men att
288 vattenförekomsternas egenskaper är sådana att återhämtningen till god status eller potential
289 förväntas ta längre tid.

290 Till skillnad från de andra två skälen till att förlänga tidsfristen (*inte tekniskt möjligt* och
291 *orimliga kostnader*) finns det inget angivet slutdatum i vattenförvaltningsförordningen kopplat
292 till skälet *naturliga förhållanden*. Det beror på att vissa vattenförekomster, ibland efter årtionden
293 av mänsklig påverkan, kan behöva lång tid för att återhämta sig efter att nödvändiga åtgärder har
294 vidtagits. I de fall då de naturliga förhållandena inte kommer att medge att kvalitetskraven nås till
295 år 2027, 2033 eller till och med vid en senare tidpunkt får vattenmyndigheten ange den senare tid
296 då kvalitetskraven bedöms nås.

297 Naturliga förhållanden avser i sammanhanget de naturliga processer som förekommer i ett
298 avrinningsområde samt de egenskaper som kännetecknar det (till exempel hydrologiska,
299 morfologiska, hydrogeologiska, kemiska, ekologiska). Dessutom ingår även de omständigheter
300 där återhämtningsprocessen försenas på grund av kvarstående effekter av mänsklig
301 verksamhet.⁴⁰
302

303 **Naturliga tillstånd och skillnaden i relation till naturliga förhållanden⁴¹**

304 Mindre stränga kvalitetskrav kan beslutas om det på grund av vattenförekomstens *naturliga*
305 *tillstånd* är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att uppnå de strängare kraven. Det
306 finns två typer av skäl som kan motivera undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav,
307 antingen att uppnåendet av god status eller potential är *omöjligt* eller skulle medföra *orimliga*
308 *kostnader*. För undantag i form av förlängd tidsfrist finns skälen *inte tekniskt möjligt*, *orimliga*
309 *kostnader* samt *naturliga förhållanden*. Eftersom *naturliga tillstånd* i sig inte är ett skäl för
310 mindre stränga kvalitetskrav, måste därför en skillnad göras mellan tillämpningen av begreppen
311 *naturliga tillstånd* och *naturliga förhållanden*.

³⁸ Jämför 3.3.5 Natural conditions, CIS Guidance 20, s. 22 och 2 Exemptions and 'natural conditions' in the WFD, CIS Document Natural Conditions in relation to WFD Exemptions, s. 4.

³⁹ 4 kap. 9 § vattenförvaltningsförordningen.

⁴⁰ Jämför CIS Guidance 20 och CIS Technical document *Clarification on the application of WFD Article 4(4) time extensions in the 2021 RBMPs and practical considerations regarding the 2027 deadline*.

⁴¹ 4 kap. 9–10 §§ vattenförvaltningsförordningen.

312 Vattenförekomstens *naturliga tillstånd* är den förutsättning som råder i vattenförekomsten
313 och som kan göra att det är omöjligt eller medför orimliga kostnader att nå god ekologisk status
314 alternativt potential, god kemisk status och god kvantitativ status. *Naturliga tillstånd* är därmed
315 inte att likställa med ett *skäl* till mindre stränga kvalitetskrav på samma sätt som naturliga
316 förhållanden utgör ett skäl till förlängd tidsfrist.

317 Vattenförekomstens *naturliga förhållande* gör att det tar tid för åtgärden att ge effekter i
318 miljön så att god status eller potential kan nås. Åtgärden kan genomföras.

319 Vattenförekomstens *naturliga tillstånd* gör att det är omöjligt att genomföra åtgärden så att
320 god status eller potential kan nås. Åtgärden kan således inte genomföras.

321
322 För ytterligare information se *Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet naturliga förhållanden*.

323 4.6 Principer för undantag

324 Undantagen förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav är en integrerad del av de
325 kvalitetskraven⁴² som ska uppnås i vattenförekomsten. Det finns vissa likheter mellan villkoren
326 för tillämpning av dessa undantag, vilket innebär att det behöver beskrivas hur och när respektive
327 undantag ska tillämpas och vilken hierarki som ska användas när de tillämpas tillsammans.
328 Gemensamt för undantagen är att angivna villkor ska uppfyllas och motivering⁴³ anges. Vidare
329 gäller två principer⁴⁴ som är tillämpliga på båda undantagen:

- 330 • undantag för en vattenförekomst får inte permanent hindra eller äventyra uppnående av
331 kvalitetskraven i andra vattenförekomster, och
- 332 • minst samma skyddsnivå måste uppnås som anges i övrig befintlig EU-lagstiftning⁴⁵,
333 exempelvis art- och habitatdirektivet.

334 4.7 Geografisk skala

335 En miljökvalitetsnorm ska beslutas för varje enskild vattenförekomst. Även om varje
336 vattenförekomst har en egen beslutad miljökvalitetsnorm kan delar eller hela bedömningen av
337 undantag göras på olika geografiska skalor (nationell, avrinningsområde, delavrinningsområde,
338 vattenförekomst). Gränsöverskridande frågor måste till exempel bedömas på en
339 gränsöverskridande skala. Valet av skala för informationen som används för bedömningen ska
340 motiveras och det ska stå klart att informationen är relevant för vattenförekomsten eller gruppen
341 av vattenförekomster.

342 Beträffande relationen mellan olika vattenförekomster är det inte per automatik motiverat med
343 undantag i en angränsande vattenförekomst på grundval av en bedömning som utförts för en

⁴² Se 4 kap. vattenförvaltningsförordningen.

⁴³ Skälen ska redovisas och anges i enlighet med bilaga 1 i vattenförvaltningsförordningen 6 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HVMFS 2015:34) om förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för ytvatten enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och 4 kap. HVMFS 2019:25.

⁴⁴ Dessa punkter återspeglas i 4 kap. 16 § vattenförvaltningsförordningen om att tillämpningen av undantag inte får "permanent hindra eller äventyra uppfyllandet av kvalitetskraven för andra vattenförekomster inom vattendistriktet" och 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen om "en vattenförekomst i ett visst avseende omfattas av olika stränga kvalitetskrav enligt 2-6 a §§ eller andra bestämmelser, ska det strängaste kravet gälla".

⁴⁵ Som utgångspunkt kan ses direktiv angivna i bilaga VI del A i vattendirektivet, observera att listan i bilaga VI del A inte är uttömmande.

344 annan vattenförekomst. Det betyder inte nödvändigtvis att orsaken (till exempel betydande
345 påverkan) för att motivera ett undantag alltid måste vara lokaliserad i den vattenförekomst för
346 vilken undantaget beslutas.⁴⁶

347 **4.7.1 Geografisk skala vid bedömning av orimliga kostnader**

348 Vid bedömning av *orimliga kostnader* för åtgärder bör vattenmyndigheten sammantaget
349 analysera sådana åtgärder i ett geografiskt område där åtgärdernas positiva effekt är beroende av
350 varandras genomförande. Samma sak gäller för en åtgärd som har en påverkan på flera
351 vattenförekomster. När en åtgärd som förbättrar konnektivitet i uppströms och nedströms
352 riktning genomförs på en plats i en vattenförekomst ger det positiva effekter för
353 vattenförekomster både upp- och nedströms tills nästa naturliga eller onaturliga hinder uppstår.
354 En åtgärd som minskar övergödning i en vattenförekomst i inlandet kan ge positiva effekter för
355 vattenförekomster nedströms hela vägen till och även i kusten. En åtgärd som förbättrar
356 vattenbalansen i en grundvattenförekomst kan förbättra flödesförhållanden även för flera
357 ytvattenförekomster inom området. En sammantagen analys för hela det geografiska område som
358 gynnas av respektive åtgärd är nödvändig för att undvika att nyttor respektive kostnader
359 felbedöms. Till exempel genom att nyttan med åtgärden underskattas eller kostnaden för
360 åtgärden överskattas. En sammantagen analys möjliggör även att vattenmyndigheten kan
361 identifiera de åtgärder som tillsammans kan ge den mest kostnadseffektiva
362 åtgärdscombinationen.

363 En risk med att analysera flera åtgärder sammantaget i ett åtgärds paket är att åtgärder som till
364 exempel medför orimliga kostnader kan finnas med bland åtgärder som på en högre aggregerad
365 nivå sammantaget ger positivt samhällsekonomiskt värde och vice versa. För att undvika detta
366 kan det vara bra att analysera flera olika kombinationer av åtgärder, för att kunna identifiera den
367 kombination som bedöms ge störst nettonuvärde, och kunna exkludera åtgärder som bedöms
368 medföra orimliga kostnader.

369 Vattenmyndigheten kan behöva bedöma kostnader respektive nyttor på flera geografiska nivåer
370 innan beslut om undantag fattas.⁴⁷ Konsekvenser på lokal, regional samt nationell nivå bör
371 identifieras och inkluderas i bedömningen. Exempelvis kan en förändring i en vattenförekomst
372 medföra påverkan både i den specifika vattenförekomsten och i avrinningsområdet i övrigt. Ett
373 annat exempel är att påverkan på biologisk mångfald kan påverka nyttan för människor som
374 varken bor i närheten eller kommer att besöka platsen i den mån det ger dem en nytta i form av
375 att veta att arter eller miljöer finns (existensvärde) och bevaras för kommande generationer
376 (arvsvärde). På motsvarande sätt kan kulturmiljöer ha både existensvärden och arvsvärden.
377 Dessa effekter kan behöva värderas utifrån den nytta de ger på nationell nivå.

378 Då det samhällsekonomiska värdet inkluderar det sammantagna värdet för berörda individer,
379 så påverkas värdet av hur många individer som berörs. Även om det exempelvis för individer
380 lokalt utgör ett högt värde med den vattenspegel som en icke-kraftproducerande damm medför,
381 så kan den nyttan bli relativt liten i förhållande till det höjda existensvärde av den ekologiska
382 miljönytta en utrivning av dammen skulle medföra för väldigt många fler individer på nationell
383 nivå.

⁴⁶ Se CIS Guidance 20, s. 10.

⁴⁷ Jämför exempelvis Trafikverket (2020), kap 5, sid 37-39

384 4.8 Osäkerheter

385 Osäkerhet⁴⁸ är ett oundvikligt inslag generellt vid normsättning, där osäkerheten kan skapa ett
386 behov av ytterligare utredning, övervakning och bedömning. Fullständig säkerhet är inte möjlig
387 och bör inte fungera som ett hinder för att vidta åtgärder.⁴⁹ Bestämmelserna⁵⁰ om översyn
388 innebär att tidigare beslut måste ses över om ytterligare information visar att tidigare
389 bedömningar inte var realistiska.

390 Vattenmyndigheten bör minska osäkerheter. Exempelvis genom att välja reversibla åtgärder,
391 åtgärder som lätt kan modifieras, åtgärder som kan utföras iterativt eller åtgärder med låg risk,
392 låga kostnader och hög effekt. Där osäkerheten är betydande kan risken att ådra sig orimliga
393 kostnader reduceras genom val av åtgärder som i framtiden lätt, och efter vunna erfarenheter,
394 kan utökas eller anpassas på grundval av information om deras effekter och nyttorna förknippade
395 med dem.

396 Ansträngningar för att minska osäkerheter bör stå i proportion till svårighetsgraden i den
397 aktuella bedömning och konsekvenserna av att fatta en felaktig bedömning. Det är ingen mening
398 med att försöka minska osäkerheterna om det inte underlättar bedömningen. Det kan vara bättre
399 att handla på grundval av principer, till exempel försiktighetsprincipen, principen om att
400 förorenaren betalar eller båda. Alternativt, där så är möjligt, på grundval av samförstånd. Det
401 måste finnas en balans mellan risken att inte uppnå kvalitetskraven och risken att inte använda
402 de mest kostnadseffektiva åtgärderna för att nå kvalitetskraven, varvid minimering av risken för
403 att inte uppnå kvalitetskraven bör prioriteras. Det kan till exempel råda större osäkerhet om
404 effektiviteten av åtgärder mot diffusa föroreningar än effektiviteten i åtgärder mot föroreningar
405 från punktkällor. Omvänt kan även kostnaderna för åtgärder mot diffusa föroreningar vara
406 mindre än kostnaderna för åtgärder mot föroreningar från punktkällor.⁵¹

407 4.9 Krav på redovisning

408 Vattenmyndigheten ska vid fastställande och redovisning av miljökvalitetsnormer för ytvatten
409 dokumentera bedömningar och resultat i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas
410 (VISS). Med hänsyn till de krav som ställs på samverkan⁵² ska vattenmyndigheten sammanfatta
411 och presentera informationen på ett lättförståeligt sätt. Redovisning ska särskilt ske för:

- 412 • Bedömning av förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav, särskilt på
- 413 kvalitetsfaktor- eller parameternivå.
- 414 • Ställningstaganden för ändring av en miljökvalitetsnorm.

⁴⁸ Denna osäkerhet skiljer sig från den osäkerhet som relaterar till bedömning av en parameter eller klassificering av en kvalitetsfaktor och som definieras i 1 kap. 3 § HVMFS 2019:25.

⁴⁹ Jämför Technical document CIS Clarification on the application of WFD Article 4(4) time extensions in the 2021 RBMPs and practical considerations regarding the 2027 deadline, Document endorsed by EU Water Directors at their meeting in Malta on 15-16 June 2017.

⁵⁰ 5 kap. 9 § tredje stycket miljöbalken, 3 kap. 1 § andra stycket vattneförvaltningsförordningen, 5 kap. 1 § andra stycket vattneförvaltningsförordningen, 6 kap. 2 a § vattneförvaltningsförordningen, 7 kap. 1 § första stycket vattneförvaltningsförordningen och bilaga 1 vattenförvaltningsförordningen.

⁵¹ Se CIS Guidance 20, s. 11f.

⁵² 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen.

- 415 • Den bedömning som tillämpning av bestämmelserna om skyddade områden och
416 strängaste kraven⁵³ medför, särskilt på kvalitetsfaktor eller parameternivå.
417

418 För grundvatten gäller att vattenmyndigheten ska redovisa beslutade miljökvalitetsnormer med
419 en motivering samt ange de eventuella skyddade områden som påverkar den beslutade
420 miljökvalitetsnormen, i enlighet med SGU:s föreskrifter och allmänna råd om redovisning av
421 förvaltningsplaner och åtgärdsprogram för grundvatten⁵⁴.

422 Vattenmyndigheten ska vid beslut om förlängd tidsfrist respektive mindre stränga kvalitetskrav
423 för grundvatten redovisa⁵⁵:

- 424 • Orsaken till den förlängda tidsfristen respektive det mindre stränga kvalitetskravet samt
425 de betydande påverkanskällor som berörs.
426 • Förorenande ämnen eller indikatorer för kemisk grundvattenstatus, samt berörda
427 kvantitativa kriterier för kvantitativ status.
428 • Hur det säkerställs att grundvattenförekomstens kemiska grundvattenstatus och
429 kvantitativa status inte riskerar att försämrats ytterligare.

430 Vid beslut om förlängd tidsfrist för grundvatten ska vattenmyndigheten därutöver redovisa⁵⁶:

- 431 • Hur grundvattenförekomstens kemiska grundvattenstatus och kvantitativa status stegvis
432 ska förbättras.
433 • Vilket år som god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status förväntas uppnås.

434 Vid beslut om mindre stränga kvalitetskrav för grundvatten ska vattenmyndigheten därutöver
435 redovisa⁵⁷:

- 436 • De miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte utan orimliga kostnader kan
437 tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön.
438 • Hur det säkerställs att alla möjliga åtgärder vidtas för att med hänsyn till verksamhetens
439 karaktär eller vattenförekomstens naturliga tillstånd uppnå bästa möjliga status.

440 Vattenmyndigheten ska inkludera skälen för beslut om förlängd tidsfrist och mindre stränga
441 kvalitetskrav i förvaltningsplanen.⁵⁸

442 Vattenmyndigheten bör redovisa ovan information på ett sätt som underlättar samverkan och
443 processerna vid tillsyn och prövning. Information bör också finnas tillgänglig på ett sätt som
444 underlättar rapportering till EU-kommissionen och för andra processer där miljökvalitetsnormer
445 och den bakomliggande informationen är av värde. Avseende rapportering till EU-kommissionen
446 bör informationslagring utgå från den EU-gemensamma vägledningen för rapportering⁵⁹. Detta
447 bör ske i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS).

⁵³ 4 kap. 6–7 §§ vattenförvaltningsförordningen.

⁵⁴ SGU-FS 2017:1

⁵⁵ 3 kap. 2 och 4 §§ Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om miljökvalitetsnormer för grundvatten.

⁵⁶ 3 kap. 2 § Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om miljökvalitetsnormer för grundvatten.

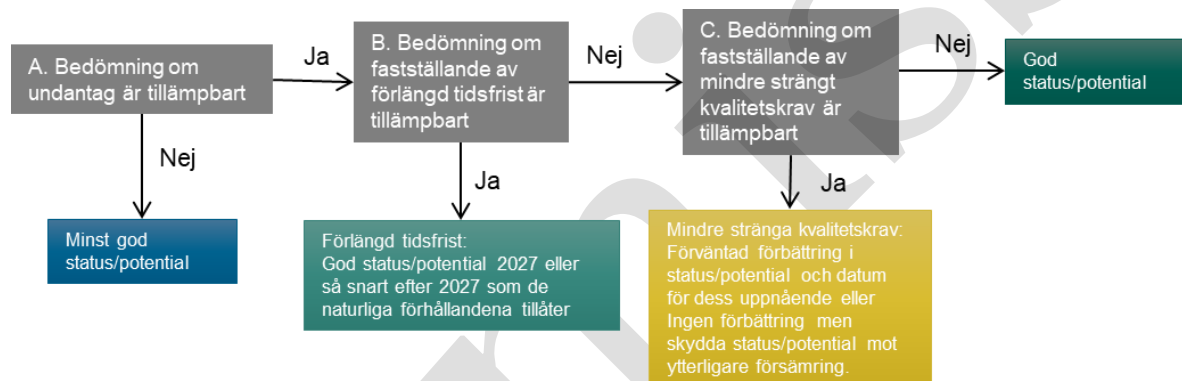
⁵⁷ 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen. 3 kap. 4 § Sveriges geologiska undersöknings föreskrifter om miljökvalitetsnormer för grundvatten.

⁵⁸ 5 kap. 1 § och bilaga 1 p. 5 vattenförvaltningsförordningen. Jämför även bilaga VII.5 i vattendirektivet.

⁵⁹ CIS Guidance 35.

5 Arbetsordning – förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav

Vattenmyndigheten ska först utreda förlängd tidsfrist och därefter mindre stränga kvalitetskrav⁶⁰, se Figur 1.⁶¹ Resultatet ska dokumenteras.⁶² Relationen mellan förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav är inte hierarkisk i den meningen att det måste bevisas att den ena är utesluten innan den andra får övervägas.

Figur 1. Schematisk bild av stegvis process för att först utreda om förlängd tidsfrist är tillämplig och därefter om mindre stränga kvalitetskrav är tillämpliga.

5.1 Grundförutsättningar för tillämpning av undantag

Undantag kan vara aktuellt om:

- Status eller potential är sämre än god och god status eller potential kommer inte att uppnås utan att det vidtas ytterligare åtgärder.
 - Tillämpning av undantag inte permanent hindrar eller äventyra uppfyllandet av kvalitetskraven för andra vattenförekomster inom vattendistriktet.⁶³
 - Tillämpning av undantag inte strider mot tillämpning av bestämmelsen om det strängaste kravet avseende kvalitetskraven i 4 kap. vattenförvaltningsförordningen eller andra bestämmelser.⁶⁴ Undantaget är förenligt med genomförandet av gemenskapens övriga miljölagstiftning.⁶⁵
- Vattenförekomsten kan således bli föremål för undantag om

⁶⁰ 4 kap. 7 § HVMFS 2019:25.

⁶¹ Jämför CIS Guidance 20, s. 18.

⁶² 4 kap. 13 § HVMFS 2019:25.

⁶³ 4 kap. 16 § vattenförvaltningsförordningen.

⁶⁴ 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen.

⁶⁵ Jämför artikel 4.8 i vattendirektivet.

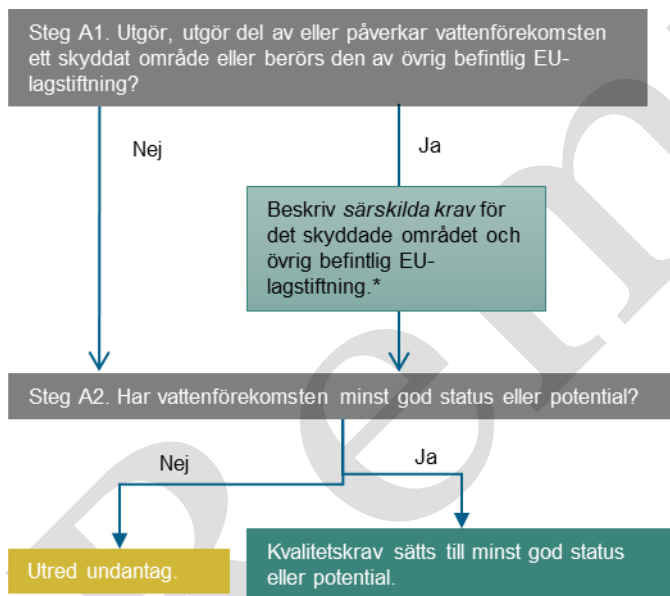
- 469 ○ vattenförekomsten inte utgör, utgör del av eller påverkar ett skyddat område⁶⁶,
 470 alternativt
 471 ○ vattenförekomsten utgör, utgör del av eller påverkar ett skyddat område men för
 472 att klara områdets särskilda krav är det inte en förutsättning att minst god status
 473 eller potential uppnås.

474 Vattenförekomsten kan även bli föremål för undantag om den

- 475 ○ inte berörs av övrig befintlig EU-lagstiftning⁶⁷, alternativt
 476 ○ vattenförekomsten berörs av övrig befintlig EU-lagstiftning, men för att klara
 477 efterlevnad av denna är det inte en förutsättning att minst god status eller
 478 potential uppnås.

479 Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller
 480 övrig befintlig EU-lagstiftning.

481
 482 Flödesschemat i Figur 2 visar den process som med hjälp av frågor i olika steg kan användas
 483 vid bedömning av om undantag är tillämpligt.
 484

*informationen behövs i ett senare skede vid normsättningen

486 **Figur 2. Schematisk bild med kontrollfrågor över den stegvisa process som Havs- och vattenmyndigheten**
 487 **rekommenderar vid bedömning av om undantag är tillämpligt. De särskilda kraven för skyddade områden och övrig**
 488 **befintlig EU-lagstiftning är information som vattenmyndigheten behöver ha med sig i bedömning av vilka kvalitetskrav**
 489 **som ska gälla.**

490

⁶⁶ Med skyddat område menas de områden som ingår i ett register över skyddade områden enligt 3 kap. 2 § vattenförvaltningsförordningen.

⁶⁷ Som utgångspunkt kan ses direktiv angivna i bilaga VI del A i vattendirektivet, observera att listan i bilaga VI del A inte är uttömmande.

491 **Steg A1. Utgör, utgör del av eller påverkar vattenförekomsten ett skyddat område**
 492 **eller berörs den av övrig befintlig EU-lagstiftning?**

493 Detta steg är till för att säkerställa att undantag inte beslutas om det hindrar eller motverkar övrig
 494 EU-lagstiftning eller de särskilda krav som följer av det skyddade området. Om svaret på
 495 kontrollfrågan är ja ska vattenmyndigheten i detta steg beskriva särskilda krav för det skyddade
 496 området eller vad som följer av övrig EU-lagstiftning.

497 Undantag får inte medges om det skulle innebära att de särskilda kraven inte kan följas eller
 498 om det strider mot övrig EU-lagstiftning. Det kan trots ovanstående finnas skäl till undantag på
 499 grund av att undantag kan vara möjligt för de delar av miljö kvalitetsnormen som inte berörs av
 500 det skyddade området eller annan befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om
 501 att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.
 502

Svar	Handling
Ja.	<p>Beskriv <i>särskilda krav</i> för det skyddade området och övrig befintlig EU-lagstiftning. Informationen behövs i ett senare skede vid normsättningen.</p> <p>Redovisa information om vilket typ av krav som finns för det skyddade området eller övrig befintlig EU-lagstiftning som rör vattenförekomsten samt dokument, webbplatser eller liknande kopplat till detta. Exempelvis bevarandeplan eller webbplatsen badplatsen. Det är viktigt att referera till alla mål och kvalitetskrav. I detta behöver vattenmyndigheten beakta om "undantag"⁶⁸ enligt Natura 2000-bestämmelserna har meddelats.⁶⁹</p> <p>Redovisning ska ske i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS).</p> <p>För att beskriva särskilda krav för det skyddade områden i form av vattenberoende Natura 2000-områden gå till Havs- och vattenmyndighetens rapport: <i>Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper. Rapport 2021:23.</i></p> <p>När det är uppenbart att krav som följer av skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning gör det omöjligt att tillämpa undantag får vattenmyndigheten inte medge undantag. Vattenmyndigheten ska istället utreda vilken miljö kvalitetsnorm ytvattenförekomsten ska ha med hänsyn till de krav som följer av det skyddade området eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>I vissa fall är det inte uppenbart att krav som följer av skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning är förenligt med att tillämpa undantag. Först när efterföljande Steg A2–C5 är gjorda möjliggörs bedömningen.</p> <p>När krav som följer av skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning möjliggör tillämpning av undantag ska vattenmyndigheten medge undantag förutsatt att övriga villkor är uppfyllda. Informationen ska dokumenteras.</p> <p>Gå vidare till Steg A2.</p>
Nej.	Gå vidare till Steg A2.

503 **Steg A2. Har vattenförekomsten minst god status eller potential?**
 504

505 I detta steg anges om vattenförekomsten har minst god status eller potential. Om
 506 vattenförekomsten inte har minst god status eller potential ska vattenmyndigheten utreda om det
 507 finns skäl att besluta om undantag. För ytvatten finns också möjlighet att förklara KMV.
 508

Svar	Handling
Ja.	<p>Sätt vattenförekomstens kvalitetskrav till minst god status eller potential.</p> <p>Redovisa hur klassificering skett inklusive referens till HVMFS 2019:25 respektive SGU-FS 2002:X och sammanställ på lämpligt sätt i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS).</p> <p>Redovisa även hur det säkerställs att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrars.</p> <p>Redovisning ska ske i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS).</p>
Nej.	<p>Utred undantag.</p> <p>Om ytvattenförekomstens ekologiska status eller potential har en lägre klass per kvalitetsfaktor i jämförelse med närmast föregående cykels klassificering ska vattenmyndigheten ange om det beror på</p>

⁶⁸ 7 kap. 29 § miljöbalken.

⁶⁹ Se 7 kap. 28–29 §§ miljöbalken (jämför artikel 6.4 art- och habitatdirektivet).

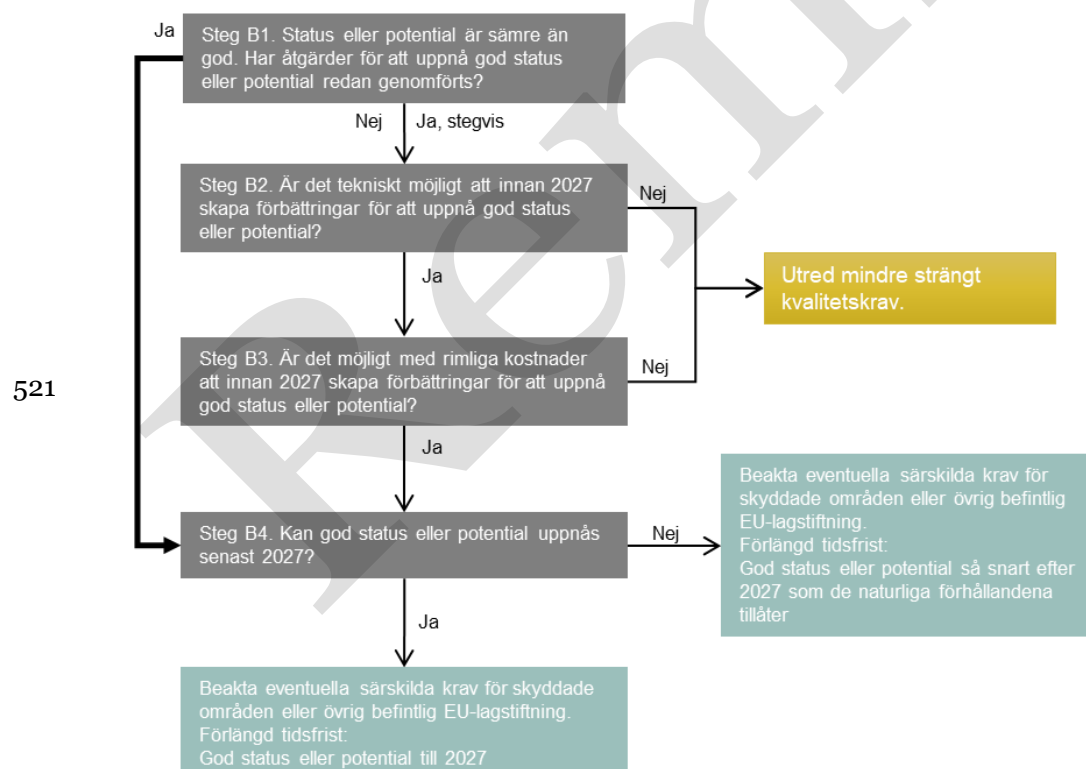
Svar	Handling
	1. nytt underlag, 2. nya bedömningsgrunder, eller 3. en faktisk försämring. Informationen ska dokumenteras. Gå vidare till Steg B1.

509

510 5.2 Bedömning av förlängd tidsfrist

511 Vattenmyndigheten ska vid beslut om förlängd tidsfrist motivera tillhörande bedömningar⁷⁰.
 512 Beslut om förlängd tidsfrist får inte ges i strid med bestämmelserna om strängaste kravet⁷¹ och
 513 förbudet att hindra uppnående av kvalitetskraven i andra vattenförekomster⁷².

514 Flödesschemat i Figur 3 visar de bedömningarna som krävs för att kunna tillämpa förlängd
 515 tidsfrist.⁷³ Figuren återger bedömningarna för förlängd tidsfrist som en process som i praktiken
 516 kan behöva tillämpas på ett iterativt sätt. Om det till exempel inte är tekniskt möjligt att uppnå
 517 god status eller potential till 2027 på grund av att det inte finns någon känd teknik för att komma
 518 till rätta med problemen kommer övriga kontrollfrågor i Figur 3 inte att vara relevanta. I stället kan
 519 tillämpning av mindre stränga kvalitetskrav (se Figur 4) vara aktuellt.
 520

522 **Figur 3. Schematisk bild med kontrollfrågor över den stegvisa process som rekommenderas vid fastställande av**
 523 **förlängd tidsfrist.**

⁷⁰ Se 4 kap. 8 § HVMFS 2019:25.

⁷¹ 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen.

⁷² 4 kap. 16 § vattenförvaltningsförordningen.

⁷³ Se CIS Guidance 20, s. 20ff.

524 **Steg B1. Status eller potential är sämre än god. Har åtgärder för att uppnå god**
 525 **status eller potential redan genomförts?**

Svar	Handling
Ja. Alla åtgärder för att uppnå god status eller potential har redan genomförts.	Dokumentera uppgift om det är <i>naturliga förhållanden</i> som gör att god status eller potential ännu inte uppnåtts. Gå vidare till Steg B4.
Ja, stegvis. Det har skett ett stegvis genomförande av åtgärder som lett till förbättring av status eller potentialen. Några men inte alla åtgärder för att uppnå god status eller potential har redan genomförts. Ytterligare åtgärder för att uppnå god status eller potential krävs.	Dokumentera uppgift om det är <i>tekniska skäl, orimliga kostnader</i> eller en kombination av dessa som gör att inte alla åtgärder för att uppnå god status eller potential har genomförts. Ange även uppgift om det är <i>naturliga förhållanden</i> som gör att god status eller potential ännu inte uppnåtts. Gå vidare till Steg B2.
Nej. Åtgärder för att uppnå god status eller potential har inte genomförts.	Dokumentera uppgift om det är <i>tekniska skäl, orimliga kostnader</i> eller en kombination av dessa gör att åtgärder inte har genomförts. Gå vidare till Steg B2.

526 **Steg B2. Är det tekniskt möjligt att innan 2027 skapa förbättringar för att uppnå god**
 527 **status eller potential?**
 528

Svar	Handling
Ja.	Dokumentera uppgift om att det av tekniska skäl är möjligt att uppnå god status 2027. Gå vidare till Steg B3.
Nej.	Utred mindre stränga kvalitetskrav. Dokumentera uppgift om orsaken till att det av tekniska skäl inte är möjligt att uppnå god status 2027. I de fall där det av tekniska skäl inte är möjligt att få till stånd åtgärder kan en kostnadsbedömning inte göras, eftersom det helt enkelt inte finns några åtgärder att kostnadsbedöma. Vattenmyndigheten ska då göra en bedömning av om mindre stränga kvalitetskrav är tillämpligt. Gå vidare till Steg C1.

529 **Steg B3. Är det möjligt med rimliga kostnader att innan 2027 skapa förbättringar**
 530 **för att uppnå god status eller potential?**
 531

Svar	Handling
Ja.	Dokumentera uppgift om att det av ekonomiska skäl är möjligt att uppnå god status 2027. Gå vidare till Steg B4.
Nej.	Utred mindre stränga kvalitetskrav. Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om orsaken till att det av ekonomiska skäl inte är möjligt att uppnå god status eller potential 2027. Här behöver särskilt redovisas bedömning som visar att kostnaden påtagligt överstiger nyttan. Notera att det är den mest kostnadseffektiva åtgärds kombinationen som ska analyseras vid bedömningen av om det inte möjligt med rimliga kostnader. Eftersom förlängd tidsfrist efter 2027 av ekonomiska skäl inte är tillåtet måste vattenmyndigheten bedöma om villkoren för att mindre stränga kvalitetskrav är uppfyllda. Gå vidare till Steg C1.

532 **Steg B4. Kan god status eller potential uppnås senast 2027?**
 533

Svar	Handling
Ja. Alla åtgärder för att uppnå god status eller potential har redan genomförts och de naturliga förhållandena tillåter återhämtning till god status eller potential 2027.	Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Om inget annat följer av ovan, sätt kvalitetskravet till god status eller potential 2027 eller senare. I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges. Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om: <ul style="list-style-type: none"> att god status eller potential kan uppnås 2027, skälet till den förlängda tidsfristen är naturliga förhållanden, de förbättringar av vattenmiljön som behövs, vilken kvalitetsfaktor som förväntas uppnå god status eller potential 2027 och som motiverar den förlängda tidsfristen alternativt parameter för kemisk status som förväntas uppnå god status 2027 och som motiverar den förlängda tidsfristen samt hur det säkerställs att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats.

Svar	Handling
Nej. Alla åtgärder för att uppnå god status eller potential har redan genomförts men de naturliga förhållandena tillåter återhämtning till god status eller potential först efter 2027.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av ovan, sätt kvalitetskravet till god status eller potential så snart efter 2027 som de naturliga förhållandena tillåter.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none"> när god status eller potential kan uppnås efter 2027 eller, skälet till den förlängda tidsfristen är naturliga förhållanden, de förbättringar av vattenmiljön som behövs, vilken kvalitetsfaktor som förväntas uppnå god status eller potential efter 2027 och som motiverar den förlängda tidsfristen alternativt parameter för kemisk status som förväntas uppnå god status efter 2027 och som motiverar den förlängda tidsfristen samt hur det säkerställs att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats.
Ja. Alla åtgärder kommer att genomföras innan 2027 och därefter tillåter de naturliga förhållandena en snabb återhämtning till god status eller potential 2027.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av ovan, sätt kvalitetskravet till god status eller potential 2027.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none"> att god status eller potential kan uppnås 2027, de förbättringar av vattenmiljön som behövs, skälen till den förlängda tidsfristen är att det inte är möjligt av tekniska skäl eller med rimliga kostnader att genomföra åtgärder för att innan 2027 åstadkomma de förbättringar som behövs, vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilken kvalitetsfaktor som förväntas uppnå god status eller potential 2027 eller senare och som motiverar den förlängda tidsfristen alternativt parameter för kemisk status som förväntas uppnå god status 2027 eller senare och som motiverar den förlängda tidsfristen samt hur det säkerställs att vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats.
Nej. Alla åtgärder kommer att genomföras innan 2027 men de naturliga förhållandena tillåter återhämtning till god status eller potential först efter 2027.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av ovan, sätt kvalitetskravet till god status eller potential till efter 2027.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none"> när god status eller potential kan uppnås efter 2027, de förbättringar av vattenmiljön som behövs, orsaken till den förlängda tidsfristen är en följd av naturliga förhållanden, vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilken kvalitetsfaktor som förväntas uppnå god status eller potential 2027 eller senare och som motiverar den förlängda tidsfristen alternativt parameter för kemisk status som förväntas uppnå god status 2027 eller senare och som motiverar den förlängda tidsfristen samt hur vattenmiljön stegvis ska förbättras och hur det säkerställs att kvaliteten inte riskerar att försämrats ytterligare.

534

535

5.3 Bedömning av mindre stränga kvalitetskrav

536

Om bedömningen i avsnitt 5.2 visar att det inte är tekniskt möjligt eller ekonomiskt rimligt att uppnå god status eller potential till 2027, eller senare på grund av naturliga förhållanden kan tillämpning av mindre stränga kvalitetskrav vara aktuellt.

537

538

539

540

541

Flödesschemat i Figur 4 på sidan 23 visar den process med kontrollfrågor i olika steg som kan användas vid bedömning om tillämpning av mindre stränga kvalitetskrav.⁷⁴ Eventuell tillämpning av mindre stränga kvalitetskrav måste ses över i varje följande planeringscykel även efter 2027.

⁷⁴ Se CIS Guidance 20, s. 20ff.

542 Innan ett mindre strängt kvalitetskrav fastställs måste vattenmyndigheterna avgöra om de
543 miljömässiga och samhällsekonomiska behov, som fylls av en verksamhet och som förhindrar att
544 god status eller potential uppnås, i stället skulle kunna fyllas på något *annat sätt* som skulle vara
545 betydligt bättre för miljön utan att medföra orimliga kostnader. I fall där god status eller potential
546 inte kan nås på grund av effekter av mänskliga verksamheter som nu har upphört är detta test
547 inte relevant eftersom det inte finns någon verksamhet att ersätta. Om det finns *annat sätt* som är
548 väsentligt bättre för miljön och som inte innebär orimliga kostnader kan ett undantag inte
549 tillämpas och vattenförekomsten ska uppnå god status eller potential. Vattenmyndigheterna kan fritt
550 bedöma vilka åtgärder som är lämpliga för att uppnå god status eller potential. Det finns emellertid
551 ingen skyldighet att genomdriva identifierat *annat sätt* som en del av åtgärderna.⁷⁵ Läs mer om
552 *annat sätt* i Havs- och vattenmyndighetens vägledning om *annat sätt*.

553 Ett mindre strängt kvalitetskrav utgör det tillstånd som kan förväntas i vattenförekomsten när
554 alla åtgärder som är genomförbara och inte orimligt kostsamma har vidtagits och när
555 återhämtning har skett. Då återhämtningen kan ta tid kan ett mindre strängt kvalitetskrav behöva
556 kombineras med förlängd tidsfrist av naturliga skäl. Eftersom alla åtgärder som är genomförbara
557 och inte orimligt kostsamma ska vidtas kan det innebära att ett mindre strängt kvalitetskrav kan
558 omfatta en eller flera kvalitetsfaktorer samtidigt som flera andra kvalitetsfaktorer ska uppnå eller
559 upprätthålla god status eller potential. Detta trots att den övergripande statusen eller potentialen
560 kanske är sämre än god på grund av resterande inverkan på övriga kvalitetsfaktorer. Ett mindre
561 strängt kvalitetskrav innebär därför inte att

- 562 a) de andra kvalitetsfaktorerna tillåts försämrats till den status eller potential som styrs av
- 563 den mest påverkade kvalitetsfaktorn eller
- 564 b) möjligheten till förbättringar av andra kvalitetsfaktorer kan bortses från.⁷⁶

565 I vissa fall kan det vara tekniskt ogenomförbart eller orimligt dyrt att göra några förbättringar i en
566 vattenförekomsts status inom den period som omfattas av den relevanta förvaltningsplanen för
567 avrinningsdistrikt eller uppdateringen av denna. I sådana fall måste ändå ytterligare försämring
568 av status eller potential förhindras.⁷⁷

569 Uppnående av ett mindre strängt kvalitetskrav kan kräva genomförande av åtgärder som kan
570 var minst lika omfattande som de åtgärder som krävs för vattenförekomster för vilka målet är god
571 status eller potential.⁷⁸

572

⁷⁵ Se CIS Guidance 20, s. 21.

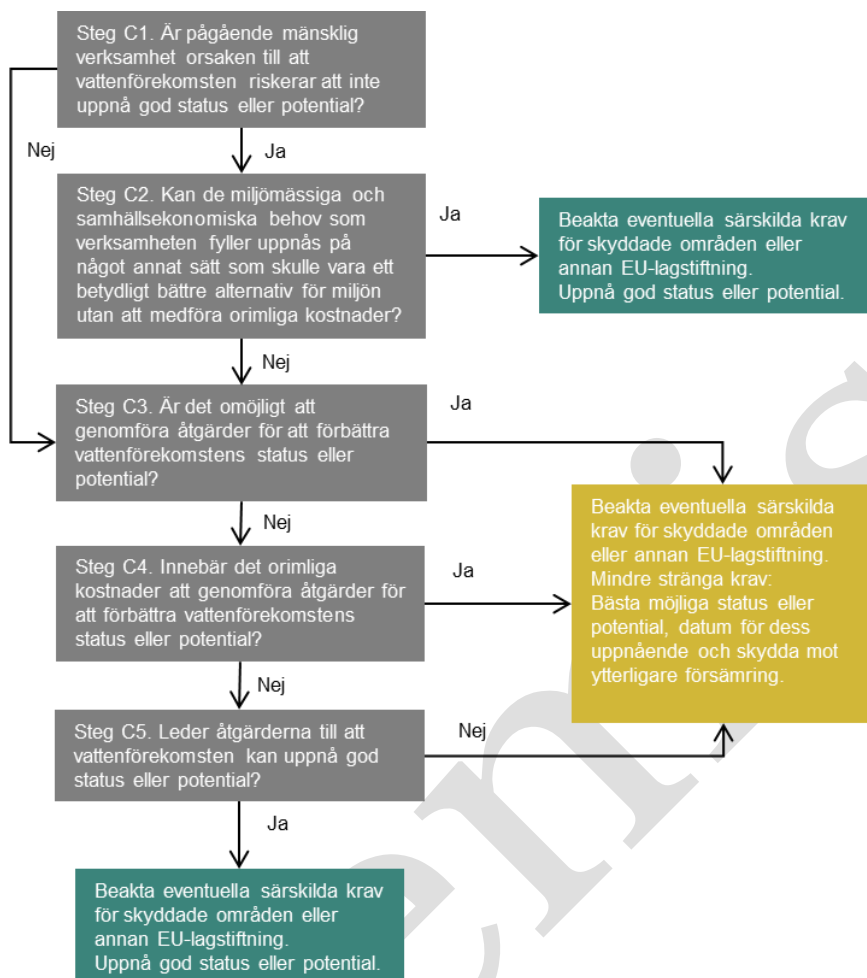
⁷⁶ Se CIS Guidance 20, s. 21f.

⁷⁷ Se CIS Guidance 20, s. 22.

⁷⁸ Se CIS Guidance 20, s. 22.

573

574

575 **Figur 4. Schematisk bild över den stegvisa process som rekommenderas vid fastställande av mindre stränga**
 576 **kvalitetskrav**

577 **Steg C1. Är pågående mänsklig verksamhet orsaken till att vattenförekomsten**
 578 **riskerar att inte uppnå god status eller potential?**

Svar	Handling
Ja.	Dokumentera uppgift om vilken eller vilka typer av betydande mänsklig verksamhet och dess typ av påverkan ⁷⁹ som är orsaken till att vattenförekomsten riskerar att inte uppnå god status eller potential. Gå vidare till Steg C2.
Nej.	Dokumentera uppgift om vilken eller vilka typer av historisk betydande mänsklig verksamhet och dess typ av påverkan ⁸⁰ som är orsaken till att vattenförekomsten riskerar att inte uppnå god status eller potential. Gå vidare till Steg C3.

579

580 **Steg C2. Kan de miljömässiga och samhällsekonomiska behov som verksamheten**
 581 **fyller uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt bättre alternativ för**
 582 **miljön utan att medföra orimliga kostnader?**

⁷⁹ Uppgift om den betydande mänsklig påverkan ska finnas tillgänglig i påverkansanalysen gjord utifrån kraven i 3 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen och 8 § HVMFS 2017:20.

⁸⁰ Uppgift om den betydande mänsklig påverkan ska finnas tillgänglig i påverkansanalysen gjord utifrån kraven i 3 kap. 1 § vattenförvaltningsförordningen och 8 § HVMFS 2017:20.

583

Läs mer om *annat sätt* i Havs- och vattenmyndighetens vägledning om *annat sätt*.

Svar	Handling
Ja.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av första stycket, sätt kvalitetskravet till god status eller potential.</p> <p>Fastställ kvalitetskravet så att tillståndet i vattenförekomsten inte försämras.</p> <p>Eftersom testet för <i>annat sätt</i> visar att det finns <i>annat sätt</i> kan mindre stränga kvalitetskrav inte tillämpas och målet för vattenförekomsten förblir att uppnå god status. Mindre stränga kvalitetskrav är inte tillämpligt. Det står vattenmyndigheten fritt att välja åtgärder för hur god status eller potential ska uppnås. Det finns ingen skyldighet att genomföra identifierat <i>annat sätt</i> att tillhandahålla de miljömässiga och samhällsekonomiska behov som verksamheten fyller som en del av dessa åtgärder.⁸¹</p> <p>Sätt kvalitetskravet till god status eller potential.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om att det finns <i>annat sätt</i>.</p>
Nej.	<p>Mindre stränga kvalitetskrav är tillämpligt.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om att det inte finns <i>annat sätt</i>.</p> <p>Gå vidare till steg C3.</p>

584

585

586

Steg C3. Är det omöjligt att genomföra åtgärder för att förbättra vattenförekomstens status eller potential?

Svar	Handling
Ja.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av första stycket, sätt kvalitetskravet till ett mindre stränga kvalitetskrav. Ingen förbättring kan förväntas i vattenförekomsten. Sätt kvalitetskravet till den status eller potential som vattenförekomsten klassificerats till.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none"> orsaken till undantaget från att nå god status eller potential är att det är omöjligt, vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilka kvalitetsfaktorer som inte uppnår god status alternativt god potential eller vilken parameter som inte uppnår god kemisk status, de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte kan tillgodoses på ett annat sätt samt hur det säkerställs att statusen eller potentialen inte riskerar att försämrats ytterligare.
Nej.	Gå vidare till steg C4.

587

588

589

Steg C4. Innebär det orimliga kostnader att genomföra åtgärder för att förbättra vattenförekomstens status eller potential?

Svar	Handling
Ja.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av första stycket, sätt kvalitetskravet till ett mindre strängt kvalitetskrav som motsvarar den bästa status eller potential som vattenförekomsten kan uppnå.</p> <p>Bedöm vilka möjliga åtgärder som måste genomföras för att med hänsyn till verksamhetens karaktär eller vattenförekomstens naturliga tillstånd uppnå bästa möjliga status eller potential.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none"> orsaken till undantaget från att nå god status eller potential är att det skulle medföra orimliga kostnader (här behöver särskilt redovisas bedömning som visar att kostnader påtagligt överstiger nytta), vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilka kvalitetsfaktorer som inte uppnår god status alternativt god potential eller vilken parameter som inte uppnår god kemisk status, de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte kan tillgodoses på ett annat sätt samt, samt vilka möjliga åtgärder som måste genomföras samt hur det säkerställs att statusen eller potentialen inte riskerar att försämrats ytterligare.
Nej.	Gå vidare till steg C5.

⁸¹ Se CIS Guidance 20, s. 21.

590
591
592

Steg C5. Leder åtgärderna till att vattenförekomsten kan uppnå god status eller potential?

Svar	Handling
Ja.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av första stycket, sätt kvalitetskravet till god status eller potential.</p> <p>Fastställ kvalitetskravet så att tillståndet i vattenförekomsten inte försämras.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none">• de åtgärder som leder till att vattenförekomsten kan uppnå god status eller potential,• att det varken är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att nå god status alternativt god potential (här behöver särskilt redovisas bedömning som visar att kostnader inte påtagligt överstiger nyttor),• vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilka kvalitetsfaktorer som ska åtgärdas för att uppnå god status alternativt god potential eller vilken parameter som ska åtgärdas för att uppnå god kemisk status samt• de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte kan tillgodoses på ett annat sätt.
Nej.	<p>Beakta eventuella särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning. Se avsnitt 6 för mer information om att beakta särskilda krav för skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning.</p> <p>Om inget annat följer av första stycket, sätt kvalitetskravet till ett mindre strängt kvalitetskrav som motsvarar den bästa status eller potential som vattenförekomsten kan uppnå.</p> <p>Bedöm vilka möjliga åtgärder som måste genomföras för att med hänsyn till verksamhetens karaktär eller vattenförekomstens naturliga tillstånd uppnå bästa möjliga status eller potential.</p> <p>I de fall det finns risk för försämring ska nödvändiga åtgärder för att hindra försämring även anges.</p> <p>Redovisa tillhörande bedömningar och uppgifter om:</p> <ul style="list-style-type: none">• orsaken till undantaget från att nå god status eller potential är att det är omöjligt och att det skulle medföra orimliga kostnader (här behöver särskilt redovisas bedömning som visar att kostnader påtagligt överstiger nyttor),• vilken eller vilka typer av betydande mänsklig påverkan som identifierats samt vilka kvalitetsfaktorer som inte uppnår god status alternativt god potential eller vilken parameter som inte uppnår god kemisk status,• de miljömässiga eller samhällsekonomiska behov som inte kan tillgodoses på ett annat sätt samt,• vilka möjliga åtgärder som måste genomföras samt• hur det säkerställs att statusen eller potentialen inte riskerar att försämras ytterligare.

593

594

5.4 När förlängd tidsfrist och mindre stränga kombineras

595
596
597
598
599

Om mindre stränga kvalitetskrav (till exempel måttlig potential) kopplas till vissa kvalitetsfaktorer och en förlängd tidsfrist (till exempel 2033) kopplas till andra kvalitetsfaktorer anges miljö kvalitetsnormen utifrån den nivå och årtal då båda undantagen förväntas vara uppnådda (till exempel måttlig potential 2033).

600

601

6 Strängaste kravet och tillämpning av undantag

602

603

Om en vattenförekomst omfattas av olika stränga kvalitetskrav ska det strängaste kravet gälla.⁸²

604

Det strängaste kravet hänvisar inte bara till kvalitetskraven⁸³, utan avser även krav som följer av

605

”andra bestämmelser”. Med ”andra bestämmelser” avses enligt Havs- och vattenmyndighetens

606

bedömning exempelvis bestämmelserna om undantag i form av förlängd tidsfrist eller mindre

607

stränga kvalitetskrav, men även EU-förordningar och andra svenska bestämmelser som följer av

608

övrig befintlig EU-gemensam lagstiftning såsom:

609

- Dricksvattendirektivet (2020/2184/EU).

610

- Seveso III-direktivet (2012/18/EU).

611

- MKB-direktivet (2011/92/EU).

612

- Direktivet om avloppsslam (86/278/EEG).

613

- Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG).

614

- Nitratdirektivet (91/676/EEG).

615

- Industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU).

616

- Ramdirektivet om en marin strategi (2008/56/EG).

617

- Växtskyddsmedelsförordningen (1107/2009).

618

- Ålförordningen (1100/2007).

619

Bestämmelsen om att det strängaste kravet ska gälla, behöver ses i ljuset av vattendirektivets

620

artikel 4.8 respektive artikel 4.9. Av artikel 4.8 följer att tillämpningen av

621

undantagsbestämmelserna ska vara ”förenlig med genomförandet av gemenskapens övriga

622

miljölagstiftning”. Av artikel 4.9 framgår att åtgärder måste vidtas för att se till att tillämpningen

623

av undantagsbestämmelserna ”säkerställer åtminstone samma skyddsnivå som den befintliga

624

gemenskapslagstiftningen”.⁸⁴ Detta innebär att vattendirektivet ställer krav på att användningen

625

av undantag i form av förlängd tidsfrist eller mindre stränga kvalitetskrav dels måste stämma

626

överens med genomförandet av gemenskapens övriga miljölagstiftning (artikel 4.8), dels måste

627

garantera åtminstone samma skyddsnivå som den befintliga gemenskapslagstiftningen (artikel

628

4.9). Genomförandet av vattendirektivet som helhet, inklusive tillämpningen av undantag, ska

629

således säkerställa att den skyddsnivå som ska uppfyllas enligt andra EU-direktiv, exempelvis art-

⁸² Detta enligt 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen. 4 kap. 7 § har en motsvarighet i artikel 4.2 i vattendirektivet.

⁸³ Enligt 4 kap. 2–6 a §§ vattenförvaltningsförordningen. Dessa krav omfattar krav på icke-försämring, krav för konstgjorda eller kraftigt modifierade ytvattenförekomster, ytvatten, grundvatten och skyddade områden.

⁸⁴ I 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen hänvisas till stränga kvalitetskrav enligt 4 kap. 2–6 a §§ vattenförvaltningsförordningen eller andra bestämmelser. Bestämmelserna om krav för ytvatten (4 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen) respektive krav för konstgjorda och kraftigt modifierade ytvatten (4 kap. 4 a § vattenförvaltningsförordningen) anger att kvalitetskraven ska fastställas i enlighet med bland annat artikel 4 i vattendirektivet. Artikel 4 omfattar bland annat artikel 4.8 som ställer krav på att tillämpning av undantagsbestämmelserna ”är förenlig med genomförandet av gemenskapens övriga miljölagstiftning” och artikel 4.9 som ställer krav på att åtgärder måste vidtas för att se till att tillämpningen undantagsbestämmelserna ”säkerställer åtminstone samma skyddsnivå som den befintliga gemenskapslagstiftningen”.

630 och habitatdirektivet, också uppfylls. Genomförandet av målen i dessa EU-direktiv måste därmed
631 ses som det minimum som behöver uppnås, oberoende av ekologisk status eller potential i
632 ytvatten, kemisk status i yt- och grundvatten samt kvantitativ status i grundvatten.

633 Undantag i form av förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav är med andra ord
634 tillämpliga på alla kvalitetskrav i 4 kap. vattenförvaltningsförordningen. Det innebär att undantag
635 även kan medges från de särskilda kvalitetskrav som gäller på grund av att en vattenförekomst
636 utgör, utgör del av eller påverkar ett skyddat område⁸⁵. När vattenmyndigheten tillämpar
637 undantagsbestämmelserna måste åtminstone samma skyddsnivå uppnås som den befintliga
638 gemenskapslagstiftningen kräver. Det innebär att undantag från kvalitetskraven i 4 kap.
639 vattenförvaltningsförordningen inte kan tillämpas på ett sätt som innebär att mål och
640 skyldigheter som följer av övrig befintlig EU-lagstiftning åsidosätts, exempelvis Natura 2000-
641 lagstiftningen.⁸⁶

642 Det är alltid det strängaste kravet som gäller. För att vattenmyndigheten ska veta vad som är
643 det strängaste kravet för exempelvis en vattenförekomst som utgör, utgör del av eller påverkar ett
644 Natura 2000-område, behöver vattenmyndigheten först identifiera de särskilda krav som följer av
645 bevarandemålen för det enskilda Natura 2000-området. Det är bevarandemålen i
646 bevarandeplanen för det skyddade området som genomför målen i art- och habitatdirektivet.⁸⁷
647 Därefter behöver vattenmyndigheten beakta om ”undantag”⁸⁸ enligt Natura 2000-
648 bestämmelserna har meddelats.⁸⁹ Undantag enligt vattenförvaltningsförordningen är nämligen
649 möjligt om även förutsättningarna i ”undantag”⁹⁰ enligt Natura 2000-bestämmelserna är
650 uppfyllda.⁹¹ Av EU-kommissionens vägledning⁹² framgår att om undantag väsentligt skulle
651 påverka bevarandestatusen för en naturtyp eller art är det inte möjligt att tillämpa undantag
652 enligt vattendirektivet om det inte också kan motiveras enligt artiklar 6.3 och 6.4 i art- och
653 habitatdirektivet.⁹³

654 6.1 Hantering av särskilda krav

655 Undantag får inte medges om det skulle innebära att särskilda krav för det skyddade området inte
656 kan nås eller om det strider mot övrig befintlig EU-lagstiftning⁹⁴. Utgångspunkten är att det inför

⁸⁵ Artikel 4.1.c i vattendirektivet.

⁸⁶ Se CIS Guidance 20, s. 11.

⁸⁷ Se Havs- och vattenmyndighetens [vägledning](#) Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper.

⁸⁸ 7 kap. 29 § miljöbalken.

⁸⁹ Se 7 kap. 28–29 §§ miljöbalken (jämför artikel 6.4 art- och habitatdirektivet).

⁹⁰ 7 kap. 29 § miljöbalken.

⁹¹ 7 kap. 28 a-b §§ miljöbalken respektive 7 kap. 29 § miljöbalken (jämför artikel 6.3 respektive artikel 6.4 i art- och habitatdirektivet).

⁹² Links between the Water Framework Directive and Nature Directives, Frequently Asked Questions, 2011, s. 23f. <https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/FAQ-WFD%20final.pdf>.

⁹³ Jämför vattenförvaltningens krav för skyddade områden i 4 kap. 6 § vattenförvaltningsförordningen.

⁹⁴ 4 kap. 7 § vattenförvaltningsförordningen jämfört med artikel 4.8 och 4.9 i vattendirektivet.

657 processen med att fastställa undantag behöver vara klargjort vad det är för särskilda krav som
658 bestämmelserna för det skyddade området⁹⁵ eller övrig befintlig EU-lagstiftning innebär och vad
659 som krävs för att nå upp till dessa för att kunna relatera dem till vattenförvaltningens krav. När
660 det gäller skyddade områden i form av Natura 2000 är det exempelvis viktigt att
661 bevarandeplanerna är tillräckligt precisa och så långt möjligt kan relateras till
662 vattenförvaltningens krav. Detta eftersom bevarandeplanerna utgör grunden när
663 vattenmyndigheten ska ta fram särskild krav för skyddade områden.⁹⁶

664 I den mån det tidigare varit oklart om ett mindre strängt kvalitetskrav innebär att de särskilda
665 kraven som följer av skyddade områden eller övrig befintlig EU-lagstiftning inte kan uppnås ska
666 vattenmyndigheten med stöd av information inhämtad i Steg A–C avgöra om ett mindre strängt
667 kvalitetskrav är möjligt. Vattenmyndigheten ska besluta om ett undantag i de fall det inte hindrar
668 möjligheten att uppnå det särskilda kravet. Vattenmyndigheten får emellertid inte besluta om ett
669 undantag i de fall det undantag skulle innebära att de särskilda kraven inte kan följas. Oavsett om
670 det särskilda kravet är förenligt med undantag eller inte ska vattenmyndigheten redovisa
671 information om vilket typ av särskilda krav som finns för det skyddade området eller övrig
672 befintlig EU-lagstiftning som rör ytvattenförekomsten samt dokument, webbplatser eller liknande
673 kopplat till detta. Som stöd i detta arbete kan vattenmyndigheten använda till exempel befintliga
674 vägledning⁹⁷, bevarandeplan eller webbplatsen badplatsen.
675

676 7 Hur miljö kvalitetsnormer inklusive 677 undantag fastställs

678 För ytvatten baseras undantag i praktiken på en viss del av den ekologiska statusen eller
679 potentialen respektive kemiska ytvattenstatusen, det vill säga kvalitetsfaktor för ekologisk status
680 respektive parameter för kemisk ytvattenstatus. Vattenmyndigheten ska fastställa
681 miljö kvalitetsnormen för ytvattenförekomsten så att det framgår vilken kvalitetsfaktor för
682 ekologisk status alternativt ekologisk potential eller vilken enskild parameter för kemisk
683 ytvattenstatus som är justerad med anledning av de krav som följer av undantaget.⁹⁸ För
684 grundvatten baseras undantag för kvantitativ status på de ingående kvalitetsfaktorerna. För
685 kemisk status baseras undantag på en bedömning av varje parameter. Vid beslut om undantag
686 ska det framgå vilken kvantitativ kvalitetsfaktor eller enskild kemisk parameter som är justerad
687 med anledning av de krav som följer av undantaget.

688 Förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav får inte fastställas på sådant sätt att det
689 medför att vattnets kvalitet riskerar ytterligare försämring.⁹⁹ Ytterligare försämring gäller inte
690 bara klassvis försämring av status eller potential utan avser även försämring mellan klass per

⁹⁵ 3 kap. 2 § HVMFS 2019:25.

⁹⁶ Se vidare i Havs- och vattenmyndighetens rapport: Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper. Rapport 2021:23.

⁹⁷ För att beskriva särskilda krav för det skyddade området gå till: Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper. Rapport 2021:23.

⁹⁸ 4 kap. 6 § HVMFS 2019:25.

⁹⁹ 4 kap. 9 § 3 och 4 kap. 10 § 4 vattenförvaltningsförordningen.

691 kvalitetsfaktor och vad gäller kemisk status per parameter. Försämringsbegreppet avser alltså inte
692 försämring av status inom en klass. Dock är ingen försämring tillåten i den lägsta klassen.
693 Ovanstående gäller oavsett vilken kvalitetsfaktor det är fråga om, med andra ord är det alltså inte
694 endast biologiska kvalitetsfaktorer som avses för ytvatten.¹⁰⁰ För ekologisk status eller potential är
695 det viktigt att försämring bedöms för enskilda kvalitetsfaktorer eftersom en kvalitetsfaktor som i
696 nuläget inte är avgörande för undantaget på sikt ändå kan leda till att miljökvalitetsnormen inte
697 kan nås om den tillåts att försämrars.

698 Det ska framgå i vattenmyndighetens föreskrifter vilken miljökvalitetsnormen är och vilken
699 kvalitetsfaktor respektive parameter som ger skäl till undantag.¹⁰¹ Det behöver också anges att
700 övriga kvalitetsfaktorer i förekommande fall ska bibehålla god eller hög status. Det är viktigt för
701 exempelvis rapportering och vid provning för tillståndsprövande myndigheter och domstolar att
702 kunna identifiera vilka delar av vattnets status eller potential som behöver förbättras och vilka
703 som inte får försämrars. Det behöver därför tydligt framgå vilken del av den ekologiska statusen
704 eller potentialen, kvantitativ status respektive kemiska yt- eller grundvattenstatusen som ligger
705 till grund för undantaget och vilka som har god, eller för ytvatten, hög status.

706 Nedan följer två exempel på hur miljökvalitetsnormer inklusive undantag fastställs och framgå
707 i vattenmyndighetens föreskrifter. Ett för ytvatten och ett för grundvatten.

708 I av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS) ska vattenmyndigheten även vid
709 fastställande och redovisning av miljökvalitetsnormer dokumentera bedömningar och resultat,¹⁰²
710 se avsnitt 4.9 för mer information.

¹⁰⁰ Jämför MÖD 2018:28 (Möndalsån), C461/13 (Weserdomen).

¹⁰¹ 4 kap. 6 § HVMFS 2019:25.

¹⁰² 4 kap. 13 § HVMFS 2019:25.

Exempel ytvatten

Ekologisk status bedöms vara måttlig i en sjö på grund av att kvalitetsfaktorerna växtplankton och näringsämnen i sjöar båda är klassificerade till måttlig status. Orsaken är höga fosforhalter med anledning av diffusa utsläpp från intilliggande jordbruk. Alla åtgärder kommer att genomföras innan 2027 men de naturliga förhållandena tillåter återhämtning till god status först 2033. Det finns alltså skäl att besluta om undantag. Sjön är emellertid morfologiskt opåverkad. Därför har kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd klassificerats till hög status.

Vid miljökvalitetsnormens fastställande ska det tydligt framgå vilken respektive kvalitetsfaktor som undantaget grundas på. Eftersom försämring inte får ske av övriga kvalitetsfaktorer som inte ger skäl för undantag ska det även framgå i miljökvalitetsnormen att morfologiskt tillstånd ska vara hög och god status ska bibehållas för övriga delar.

Miljökvalitetsnormen i detta exempel ska sättas till god ekologisk status 2033 med angivelse om att den förlängda tidsfristen beror på kvalitetsfaktorerna växtplankton och näringsämnen samt att kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd ska bibehålla hög status. Miljökvalitetsnormen för ekologisk status kan lämpligen redovisas enligt nedan:

God ekologisk status 2033

med hög status för

- Morfologiskt tillstånd

bibehållen god status för övriga kvalitetsfaktorer inklusive SFÄ

med justering avseende

- Växtplankton – god status 2033 (förlängd tidsfrist med skälet naturliga förhållanden)
- Näringsämnen – god status 2033 (förlängd tidsfrist med skälet naturliga förhållanden)

Kemisk status bedöms samtidigt vara ej god i sjön på grund av höga kvicksilverhalter som orsakats av atmosfäriskt nedfall från långväga lufttransporter. Situationen kan inte åtgärdas och ett mindre strängt kvalitetskrav är tillämpligt. Miljökvalitetsnormen för kemisk ytvattenstatus i detta exempel sätts till ej god kemisk ytvattenstatus med angivelse om att det mindre stränga kvalitetskravet beror på kvicksilver och att god ytvattenstatus ska bibehållas för övriga delar. Miljökvalitetsnormen för kemisk ytvattenstatus kan lämpligen redovisas enligt nedan:

Ej god kemisk ytvattenstatus

bibehållen god ytvattenstatus för alla parametrar

med justering avseende

- Kviksilver – ej god ytvattenstatus (mindre stränga kvalitetskrav)

711

712

Exempel grundvatten

En grundvattenförekomst bedöms ha otillfredsställande kvantitativ status för vattenbalans på grund av stora vattenuttag för bevattning inom jordbruket. Övriga kvalitetsfaktorer för kvantitativ status har god status. Åtgärder för att minska vattenuttag i området är påbörjade, men förväntas inte ge effekt förrän 2027, på grund av ekonomisk orimlighet.

Miljökvalitetsnormen i detta exempel ska sättas till kvantitativ god status 2027 med angivelse att den förlängda tidsfristen beror på kvalitetsfaktorn vattenbalans.

God kvantitativ status 2027

Bibehållen god status för övriga kvalitetsfaktorer, med justering avseende

- Vattenbalans - god status 2027 (förlängd tidsfrist)

713

Grundvattenförekomsten har också otillfredsställande kemisk grundvattenstatus med avseende på arsenik. Arseniken beror inte på naturliga bakgrundshalter och ska därför inte ha justerat riktvärde. Föreningsskällan är ett omfattande förorenat område med stor spridning av arsenik i grundvattnet. Det finns inga dokumenterat skyddsvärda grundvattenberoende ekosystem som är känsliga för höga halter av arsenik och grundvattenförekomsten är inte utpekad som nuvarande eller framtida dricksvattenförekomst. Åtgärder för att minska arsenikhalterna till icke-skadliga nivåer anses inte vara ekonomiskt försvarbara. Grundvattenförekomsten bör därför omfattas av mindre stränga kvalitetskrav vad avser arsenik.

Otillfredsställande kemisk grundvattenstatus

Bibehållen god kemisk grundvattenstatus för alla parametrar med justering avseende

- Arsenik otillfredsställande grundvattenstatus (mindre stränga kvalitetskrav)

714

715

716

8 Följder av ny eller ändrad verksamhet respektive åtgärd

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

Myndigheter och kommuner får under vissa förutsättningar tillåta en *ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd* som egentligen strider mot kraven om att en *ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd* inte får försämra status eller äventyra en miljökvalitetsnorm.¹⁰³ Det är viktigt att säkerställa samstämmighet mellan de bedömningar och prövningar som krävs för *ny eller ändrad verksamhet eller åtgärd* och de bedömningar som krävs för *förlängd tidsfrist respektive mindre stränga kvalitetskrav*.¹⁰⁴

Innan en myndighet eller kommun avgör om en verksamhet eller åtgärd kan tillåtas ska berörd vattenmyndigheten ges tillfälle att yttra sig. Vattenmyndigheten ska även informeras snarast efter att en verksamhet eller åtgärd tillåtits.¹⁰⁵ När vattenmyndigheten tagit del av information om att

¹⁰³ 5 kap. 4 § miljöbalken och 4 kap. 11–12 §§ vattenförvaltningsförordningen. Se även <https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/vattenforvaltning/nationell-vagledning/undantag-for-ny-eller-andrad-verksamhet.html>.

¹⁰⁴ Se CIS Guidance 36, s. 66f.

¹⁰⁵ 4 kap. 13 § vattenförvaltningsförordningen.

727 en verksamhet eller åtgärd tillåtits ska vattenmyndigheten fatta de beslut om förvaltningen av
728 vattenmiljön som tillåtandet föranleder.¹⁰⁶

729 Detta innebär att vattenmyndigheten ska se över och vid behov revidera miljökvalitetsnormen
730 för den vattenförekomst där en ny verksamhet eller åtgärd tillåtits, vilket kan innefatta beslut om
731 undantag i form av förlängd tidsfrist eller mindre stränga kvalitetskrav. Översynen görs efter den
732 tillåtna verksamheten eller åtgärden har påbörjats eller genomförts och effekter har konstaterats i
733 ytvattenförekomsten.¹⁰⁷

734 Ett exempel är en vattenförekomst där en ny verksamhet lett till en försämrad status och
735 ekosystemet behöver tid för att återhämta sig trots att de nödvändiga förbättringsåtgärderna för
736 att uppnå god status är genomförda. En förlängd tidsfrist med skälet *naturliga förhållanden* kan
737 då motiveras och redovisas.¹⁰⁸ Det är viktigt att notera att ett undantag för ny verksamhet eller
738 åtgärd i vattenförekomster som redan har undantag i form av förlängd tidsfrist eller mindre
739 stränga kvalitetskrav undanröjer inte behovet av åtgärder för att förbättra statusen. Den eller de
740 typer av betydande påverkan som ligger till grund för den förlängda tidsfristen eller det mindre
741 stränga kvalitetskravet behöver fortfarande dokumenteras och redovisas. Det gäller oavsett om de
742 påverkas eller inte av den nya verksamheten eller åtgärden. Vidare behöver sambanden mellan
743 den nya verksamhetens eller åtgärdens påverkan och en befintlig verksamhet eller åtgärds
744 påverkan på en vattenförekomst beaktas. Det kan till exempel handla om en vattenförekomst där
745 en förlängd tidsfrist är beslutad på grund av fosforläckage från jordbruket (till följd av ett stegvis
746 införande av åtgärder) samtidigt som ett undantag tillämpas för en ny fysisk förändring av
747 vattenförekomsten. Den nya verksamheten leder inte i sig själv till ett ökat fosforläckage men den
748 leder till hydromorfologiska förändringar som påverkar ekosystemets förmåga att minska
749 mängden fosfor i vattenförekomsten. Det bör alltså beaktas hur alla genomförbara åtgärder för att
750 mildra negativa konsekvenser av en ny verksamhet eller åtgärd kan kombineras med andra
751 åtgärder som är nödvändiga för att förbättra vattenförekomstens status eller potential. Krav i
752 form av vandringspassage (till exempel uppströms och nedströms vandring av fisk) kan
753 kombineras med krav på morfologiska åtgärder (till exempel säkerställa fungerande
754 sedimentregim) för att återskapa livsmiljöer samt ekologiska flöden.¹⁰⁹

755

¹⁰⁶ 4 kap. 14 § vattenförvaltningsförordningen.

¹⁰⁷ 4 kap. 12 § HVMFS 2019:25.

¹⁰⁸ 4 kap. 13 § HVMFS 2019:25.

¹⁰⁹ Se CIS Guidance 36, s. 66f.

756 9 Allmänhetens deltagande och 757 transparens

758 Vattenmyndigheten ska planera sitt arbete så att det möjliggör och uppmuntrar till deltagande av
759 alla som berörs av förvaltningen av vattenmiljön.¹¹⁰ Vattenmyndigheten bör uppmuntra aktivt
760 deltagande på ett tidigt stadium, alltså redan från kartläggning och analys till förslag på
761 kvalitetskrav. Aktivt deltagande kan bidra till att uppnå bättre beslutsunderlag för
762 vattenmyndigheten, en bättre förståelse för beslutade miljökvalitetsnormer och för de faktorer
763 som påverkar tillämpningen av undantag (till exempel kostnader och nyttor och teknisk
764 genomförbarhet).

765 För att genomförandet av vattenförvaltningen ska bli framgångsrikt krävs att
766 vattenmyndigheten har nära samarbete och samverkan på exempelvis lokal nivå, till exempel
767 genom vattenråd och andra referensgrupper med olika intressenter¹¹¹. Samverkan kan även vara
768 viktig på regional nivå, till exempel samverkan inför prövning enligt nationella planen.¹¹²

769 Allmänheten ska åtminstone informeras om skälen till de undantag som tillämpas för varje
770 vattenförekomst. Det görs till exempel genom att vattenmyndigheten vid fastställande och
771 redovisning av kvalitetskrav ska dokumentera bedömningar och resultat i av Havs- och
772 vattenmyndigheten angiven databas (VISS). Informationen ska sammanfattas och presenteras på
773 ett lättförståeligt sätt.¹¹³

774 Läs mer om allmänhetens deltagande och transparens i rapporten *Samverkan om*
775 *vattenförvaltning - information, kommunikation och samråd*¹¹⁴ Havs- och vattenmyndighetens
776 handbok 2006:1.

¹¹⁰ 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen.

¹¹¹ 8 § förordning (2017:872) om vattendelegationer.

¹¹² Se Vägledning om samverkan inför prövning enligt nationella planen på: <https://www.havochvatten.se/arbete-i-vatten-och-energiproduktion/vattenkraftverk-och-dammar/omprovning-for-moderna-miljovillkor/vagledning-om-samverkan-infor-provning-enligt-nationella-planen.html>.

¹¹³ 4 kap. 13 § HVMFS 2019:25 och 13 § HVMFS 2015:34.

¹¹⁴ Naturvårdsverkets handbok 2006:1. <https://www.havochvatten.se/data-kartor-och-rapporter/rapporter-och-andra-publikationer/aldre-publikationer/publikationer-fran-naturvardsverket/2006-02-01-samverkan-om-vattenforvaltning---information-kommunikation-och-samrad.html>

1 Bilaga 1 Orimliga kostnader¹

2 Eftersom det är samhällsekonomiska kostnader och samhällsekonomiska nyttor som ska ligga till
3 grund för bedömningen av huruvida kostnaderna är orimliga eller inte är kostnads-nyttanalytisk
4 (*cost-benefit analysis*, CBA) en naturlig metod att använda.² I en CBA finns en strävan efter
5 monetarisering, det vill säga att uttrycka kostnader och nyttor i pengar. Då uttrycks kostnader och
6 nyttor i samma enhet (pengar), vilket underlättar jämförelser mellan dem.

7 Standardkriteriet för samhällsekonomisk lönsamhet i en CBA är att nettonuvärdet ska vara
8 positivt, det vill säga att summa nuvärde³ av samtliga nyttor överstiger summa nuvärde av
9 samtliga kostnader. Just detta kriterium är dock inte relevant för bedömningen av orimliga
10 kostnader vid bedömning av förlängd tidsfrist och mindre stränga krav, eftersom
11 samhällsekonomisk lönsamhet råder även om summa nuvärde av samtliga nyttor skulle överstiga
12 summa nuvärde av samtliga kostnader med endast 1 krona. Orimliga kostnader handlar om att
13 summa nuvärde av kostnaderna överstiger summa nuvärde av nyttorna med en påtaglig
14 marginal, se vidare punkterna nedan. Detta kan uttryckas som att följande måste gälla:

$$15 \text{PV(kostnader)} \geq \text{PV(nyttor)} \times F,$$

16 där PV står för summa nuvärde (*present value*) av kostnader respektive nyttor och F är en
17 *påtaglighetsfaktor* som uttrycker den önskade marginalen.⁴

18 Lämplig nivå för vad som utgör orimliga kostnader

19 I undantagsvägledningen framgår det att mot bakgrund av att det råder osäkerheter runt
20 bedömningarna av både kostnader och nyttor måste nedan punkter beaktas:

- 21 • orimliga kostnader bör inte börja vid den punkt där uppmätta kostnader precis överstiger
22 kvantifierbara nyttor,
- 23 • bedömningen av kostnader och nyttor måste inkludera kvalitativa kostnader och nyttor såväl
24 som kvantitativa,
- 25 • den marginal med vilken kostnaderna överstiger nyttorna ska vara påtaglig och ha en hög
26 grad av tillförlitlighet,
- 27 • inom ramen för begreppet orimliga kostnader kan vattenmyndigheten behöva ta hänsyn till
28 betalningsförmågan hos de sektorer som avses bekosta åtgärderna, varmed en viss
29 information om detta kan krävas.⁵

30 Värderingar av de nyttor som miljöåtgärder medför är osäkra. Nyttorna som åtgärder medför
31 varierar också beroende på platsspecifika förhållanden. I många fall kan det även finnas nyttor

¹ Denna bilaga bygger på PM Söderqvist, T., 2022. Om gräns för orimliga kostnader. PM daterat 2022-05-24, levererat till Havs- och vattenmyndigheten 2022-05-25.

² Se till exempel Johansson och Kriström (2018) för en introduktion till CBA.

³ Med nuvärde menas att värdet av framtida nyttor och kostnader är omräknat till dagens värde, läs mer i Havs- och vattenmyndighetens rapport *Bedömningsmetoder för orimliga kostnader* (Rapport 2022:14).

⁴ Detta kan också uttryckas i förhållande till den så kallade nytto-kostnadskvoten: $\text{PV(nyttor)}/\text{PV(kostnader)} \leq 1/F$

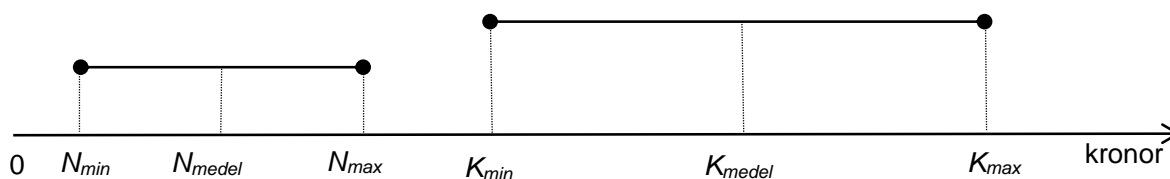
⁵ Jämför CIS Guidance Document No. 20, s. 13.

32 som inte inkluderas i en värdering, på grund av att det saknas information om alla de nyttor som
 33 uppstår av åtgärder vid den specifika vattenförekomsten. Detta medför att den säkerhetsmarginal
 34 som efterfrågas i tredje punkten ovan behöver vara relativt hög vid användandet av ett generellt
 35 gränsvärde. Med en liten marginal finns risken att vattenmyndigheten tar beslut om ett mindre
 36 strängt krav i ett stort antal fall där nyttan i realiteten är högre än kostnaden. Detta på grund av
 37 ofullständig alternativt felaktig värdering av nyttorna. Det kan till exempel bli resultatet om
 38 vattenmyndigheten använder sig av uppskattade schablonvärden och schablonvärdet inte
 39 motsvarar den nytta som åtgärden på den specifika platsen bidrar med.

40 Med tanke på ovanstående bedömer Havs- och vattenmyndigheten och Statens Geologiska
 41 Undersökning i nuläget att orimliga kostnader uppstår när en *lägsta rimlig* skattning av summa
 42 nuvärde av kostnaderna (K_{min}) är minst dubbelt så hög som en *högsta rimlig* skattning av summa
 43 nuvärde av nyttorna (N_{max}). Sambandet uttrycks med följande formel: $K_{min} \geq N_{max} \times F$, där värdet
 44 på F är lika med 2.

45 Känslighetsanalys

46 En känslighetsanalys är en analys som undersöker i vilken grad resultat (till exempel ett
 47 nettonuvärde) påverkas när storleken på en eller flera parametrar varierar (till exempel storleken
 48 på diskonteringsräntan). En känslighetsanalys kan vara mer eller mindre avancerad och kan
 49 göras på lite olika sätt.⁶ Utfallet av en känslighetsanalys illustreras genom Figur 1. Figuren visar
 50 ett fall där summa nuvärde av kostnaderna är högre än summa nuvärde av nyttorna. Linjen till
 51 vänster i figuren illustrerar summa nuvärde av nyttorna. Det finns ett medelvärde N_{medel} , men
 52 genom en känslighetsanalys där man gör *realistiska* förändringar av parameterantagandena går
 53 det även att identifiera ett intervall som sträcker sig från en *lägsta rimlig* skattning av summa
 54 nuvärde av nyttorna (N_{min}) till en *högsta rimlig* skattning av summa nuvärde av nyttorna (N_{max}).
 55 Samma typ av intervall har identifierats för kostnaderna i form av den högra linjen i figuren.

56

57 Figur 1. Schematisk illustration av intervall för summa nuvärde av nyttor (N) och summa nuvärde av kostnader (K). Figuren visar
 58 ett fall där summa nuvärde av kostnaderna är högre än summa nuvärde av nyttorna. Det finns ett medelvärde N_{medel} , men
 59 genom en känslighetsanalys där man gör *realistiska* förändringar av parameterantagandena går det även att identifiera ett
 60 intervall som sträcker sig från en *lägsta rimlig* skattning av summa nuvärde av nyttorna (N_{min}) till en *högsta rimlig* skattning av
 61 summa nuvärde av nyttorna (N_{max}). Samma typ av intervall har identifierats för kostnaderna i form av den högra linjen i figuren.

62 Vattenmyndigheten kan använda följande formel vid bedömning av orimliga kostnader:

$$63 \quad K_{min} \geq N_{max} \times F$$

64 $F = 2$ vid användning av ovanstående formel. När $K_{min} \geq N_{max} \times 2$ håller villkoret även för
 65 jämförelser mellan summa nuvärde av nyttor som understiger N_{max} och summa nuvärde av

⁶ Jämför avsnitt 6.2.1 i Johansson och Kriström (2012).

66 kostnader som överstiger K_{min} . Nästa avsnitt visar att detta kan vara till hjälp när icke-
67 monetariserade kostnader och nyttor ska tas in i bilden.

68 **Exempel:** $F = 2$, $K_{min} = 200$ Mkr och $N_{max} = 100$ Mkr. Kostnaderna är orimliga, eftersom $200 \geq$
69 100×2 . Villkoret är uppfyllt även om kostnaderna i verkligheten skulle vara högre än K_{min} , till
70 exempel 201 Mkr, eftersom $201 \geq 100 \times 2$, eller om nyttorna i verkligheten skulle vara lägre än
71 N_{max} , till exempel 99 Mkr, eftersom $200 \geq 99 \times 2$. Villkoret är även uppfyllt om kostnaderna i
72 verkligheten skulle vara högre än K_{min} , till exempel 201 Mkr, samtidigt som nyttorna i verkligheten
73 skulle vara lägre än N_{max} , till exempel 99 Mkr, eftersom $201 \geq 99 \times 2$.

74 Vattenmyndigheten bör använda samma typ av resonemang i analyser av miljöåtgärder på olika
75 platser så att jämförelsen mellan vad som anses vara N_{max} och vad som anses vara K_{min} görs på
76 ett konsekvent sätt. Se nedanstående exempel.

77 **Exempel:** Nyttor i form av existensvärden har skattats för en ytvattenförekomst A genom en
78 värderingsstudie och dessa existensvärden har vägts in i N_{max} för miljöåtgärder i
79 ytvattenförekomsten. Det bedöms att existensvärden även uppstår i nedströmsliggande
80 ytvattenförekomst B på grund av föreslagna miljöåtgärder. Vattenmyndigheten bör då genomföra
81 någon slags bedömning av existensvärdenas storlek även för ytvattenförekomst B, till exempel
82 med hjälp av en ny värderingsstudie eller genom värdeöverföring. Att helt avstå från att väga in
83 existensvärdena för ytvattenförekomst B trots att de vägs in för ytvattenförekomst A innebär en
84 inkonsekvens i vilka typer av nyttor som beaktas. Om existensvärdena för ytvattenförekomst B av
85 någon anledning inte kan monetariserats, till exempel på grund av att en värdeöverföring inte
86 skulle vara görbar, är ett alternativ att vattenmyndigheten låter existensvärdena för båda
87 ytvattenförekomsterna vara icke-monetariserade. Angående problematiken som uppstår när icke-
88 monetariserade kostnader och nyttor måste hanteras i bedömningen av orimlighet, se nedan.

89 Kriterier för orimlighet när vissa poster är svårmonetariserade

90 Som framgick av föregående avsnitt finns det sätt att hantera osäkerhet inom ramen för en
91 monetär analys. Ett typiskt fall när det gäller miljöåtgärder är att de medför vissa nyttor och
92 kostnader som är svårmonetariserade på grund av kunskapsbrist, vilket i sin tur medför att även
93 kvalitativt beskrivna kostnader och nyttor måste tas in i bedömningen av orimliga kostnader. Ett
94 exempel på svårmonetariserad nytta av miljöåtgärder kan vara de icke-användarvärden (till
95 exempel existensvärden) som kan förknippas med en ökad biologisk mångfald. Men även på
96 kostnadssidan kan det finnas svårmonetariserade poster, till exempel den negativa påverkan på
97 kulturmiljöer som miljöåtgärder kan leda till. Ibland kan svårmonetariserade nyttor och kostnader
98 vara skattade för ett specifikt fall genom särskilda värderingsstudier, men det är då ofta inte
99 självklart hur sådana skattningar bör överföras till andra fall (så kallad värdeöverföring).⁷

100 Vattenmyndigheten har härefter att bedöma hur icke-monetariserade kostnader och nyttor kan
101 hanteras i bedömningen av orimliga kostnader. I vissa fall kan jämförelsen mellan K_{min} och N_{max} i
102 Figur 1 vara tillräcklig för att bedöma orimliga kostnader även om vissa kostnads- och nyttoposter
103 inte har monetariserats, se Tabell 1.⁸ Sådana fall är till exempel fall A och E, där de icke-

⁷ Se även Havs- och vattenmyndighetens rapport *Bedömningsmetoder för orimliga kostnader* (Rapport 2022:14), särskilt avsnitt 3.4 *Värdeöverföring* och avsnitt 2.3 *Exempel på CBA av en miljöåtgärd*.

⁸ Tabellen har vissa likheter med resonemangen i och upplägget av tabell 1 i avsnitt 3.2.4 i CIS Working Group 2.2 (2003), men där antas att det enbart är nyttor som är icke-monetariserade.

104 monetariserade kostnads- och nyttoposterna kvalitativt bedöms vara *ej betydande*, det vill säga
 105 så små att de bara obetydligt skulle förändra intervallernas storlek och placering i Figur 1. Andra
 106 sådana fall inträffar när de icke-monetariserade poster som bedöms vara betydande skulle
 107 förstärka en slutsats om orimlighet eller ej orimlighet. Sådana fall är B och G i Tabell 1. I fall B är
 108 villkoret för orimliga kostnader uppfyllt för de monetära nyttorna och kostnaderna samtidigt som
 109 de icke-monetära kostnaderna bedöms vara betydande samtidigt som de icke-monetära nyttorna
 110 bedöms vara *ej betydande*. I fall G är villkoret för orimliga kostnader inte uppfyllt för de monetära
 111 nyttorna och kostnaderna samtidigt som de icke-monetära nyttorna bedöms vara betydande
 112 samtidigt som de icke-monetära kostnaderna bedöms vara *ej betydande*. De övriga fallen leder
 113 till mindre säkra slutsatser, särskilt C och F.

114 Tabell 1. Olika fall där orimlig kostnad kan bedömas föreligga eller ej.

Fall	Monetära nyttor och kostnader	Icke-monetära nyttor och kostnader		Orimlig kostnad?
		Nyttor	Kostnader	
A	$K_{min} \geq N_{max} \times 2$	Ej betydande	Ej betydande	Ja
B	$K_{min} \geq N_{max} \times 2$	Ej betydande	Betydande	Ja
C	$K_{min} \geq N_{max} \times 2$	Betydande	Ej betydande	Osäkert
D	$K_{min} \geq N_{max} \times 2$	Betydande	Betydande	Troligen, om de icke-monetära nyttorna och kostnaderna i stort sett tar ut varandra
E	$K_{min} < N_{max} \times 2$	Ej betydande	Ej betydande	Nej
F	$K_{min} < N_{max} \times 2$	Ej betydande	Betydande	Osäkert
G	$K_{min} < N_{max} \times 2$	Betydande	Ej betydande	Nej
H	$K_{min} < N_{max} \times 2$	Betydande	Betydande	Troligen inte, om de icke-monetära nyttorna och kostnaderna i stort sett tar ut varandra

115

116 Att få ett bättre underlag för att bedöma orimlighet

117 Kvalitativa utsagor som *betydande* eller *ej betydande* är problematiska i en bedömning av
 118 orimliga kostnader. Det framgår inte var gränsen mellan *betydande* och *ej betydande* går. Inte
 119 heller framgår det när summan av flera *ej betydande* kostnads- respektive nyttoposter blir så stor
 120 att den sammanlagda icke-monetariserade kostnaden respektive nyttan blir *betydande*. Det är två
 121 exempel som indikerar att bedömningen av orimliga kostnader skulle underlättas av att
 122 vattenmyndigheten skattar storleken på i dagsläget svarmonetariserade kostnader och nyttor och
 123 därför bör lägga utredningskraft på.

124 En möjlighet för vattenmyndigheten är att uttrycka storleken på sådana kostnader och nyttor
125 semi-kvantitativt, till exempel genom poängsättning. Det kräver dock att poängskalor definieras
126 och troligen även att de olika poängsatta kostnads- och nyttoposterna viktas samt att en process
127 för poängsättning och viktning etableras. Dessutom måste de poängsatta och viktade
128 kostnaderna och nyttorna på något sätt jämföras med de monetariserade kostnaderna och
129 nyttorna.⁹ Denna problematik kan undvikas genom att vattenmyndigheten istället monetariserar
130 de icke-monetariserade kostnaderna och nyttorna. Detta kan tyckas vara en i praktiken svår
131 uppgift, eftersom det kan vara brist på möjligheter till värdeöverföring från befintliga
132 värderingsstudier¹⁰ och nya tillämpningar av miljöekonomiska miljövärderingsmetoder kan vara
133 resurskrävande¹¹. Det är dock angeläget att vattenmyndigheten identifierar stora och viktiga
134 kunskapsluckor och koncentrerar arbetet med nya värderingsstudier till att täppa igen dessa
135 luckor.

136 En alternativ eller kompletterande monetariseringsmöjlighet är att tillämpa deliberativ värdering,
137 där relevanta aktörer samlas i en referensgrupp¹² för att diskutera sig fram till rimliga monetära
138 värden på i nuläget icke-monetariserade kostnader och nyttor. För att vara konsistent med CBA
139 bör den deliberativa monetära värderingen syfta till att aktörerna bedömer vad som är den
140 rimligaste monetära värderingen utifrån tillgänglig information om allmänhetens preferenser, inte
141 sina egna preferenser, vilket tydligt behöver framgå i början av den deliberativa diskussionen.

142 Det kan finnas fall där det enbart är *en* svårmonetariserad kostnads- eller nyttopost (till exempel
143 makroalger i kustvatten) som är så pass betydande att det är den som avgör om kostnaderna är
144 orimliga eller inte. Storleken på existensvärden kan vara ett exempel på en sådan post. I ett
145 sådant fall skulle den deliberativa monetära värderingen kunna ta sin utgångspunkt i att
146 undersöka vid vilken nivå på existensvärdena som kostnaderna skulle överstiga
147 orimlighetsgränsen. Detta tröskelvärde kan sedan slås ut på den berörda befolkningen, varefter
148 de deltagande aktörerna bedömer om ett lägre eller högre värde per hushåll än tröskelvärdet är
149 rimligt, givet bästa tillgängliga information om storleken på existensvärden från befintliga
150 värderingsstudier. Ett ytterligare steg att ta vore att deltagarna inte enbart kommer fram till om ett
151 lägre eller högre värde än tröskelvärdet är rimligt, utan även bedömer själva nivån på
152 existensvärdet. Bedömningen skulle kunna uppdateras genom nya deliberativa monetära
153 värderingar i takt med att ny information från ytterligare värderingsstudier tillkommer.

154 Referenser

155 CIS Working Group 2.2, 2003. Toolbox on Identification and Designation of Artificial and Heavily
156 Modified Water Bodies. Common Implementation Strategy Working Group 2.2 on Heavily
157 Modified Water Bodies, 15 January 2003.

⁹ Jämför resonemangen om multikriterieanalys i Havs- och vattenmyndighetens rapport *Bedömningsmetoder för orimliga kostnader* (Rapport 2022:14).

¹⁰ Kunskapsunderlaget ökar dock hela tiden, bland annat tack vare löpande uppdateringar av databaser som Ecosystem Services Valuation Database (ESVD), se www.esvd.info.

¹¹ Men inte nödvändigtvis mer resurskrävande än noggranna värdeöverföringsstudier, jfr Kinell och Söderqvist (2011).

¹² Jämför 8 § förordning (2017:872) om vattendelegationer och 2 kap. 4 § vattenförvaltningsförordningen. Se även <https://www.havochvatten.se/planering-forvaltning-och-samverkan/vattenforvaltning/nationell-vagledning/samverkan-inom-vattenforvaltningen.html>.

- 158 Kinell, G., Söderqvist, T., 2011. Ekonomisk värdering med scenariometoder: En vägledning som
159 stöd för genomförande och upphandling. Rapport 6469, Naturvårdsverket, Stockholm.
- 160 Johansson, P-O., Kriström, B., 2012. The Economics of Evaluating Water Projects:
161 Hydroelectricity Versus Other Uses. Springer-Verlag, Berlin, DE.
- 162 Johansson, P-O., Kriström, B., 2018. Cost-Benefit Analysis. Cambridge Elements. Cambridge
163 University Press, Cambridge, UK.

1 Bilaga 2 Förlängd tidsfrist med skälet *naturliga* 2 *förhållanden*¹

3 Begreppet *naturliga förhållanden* syftar på de förutsättningar som styr hastigheten eller
4 möjligheten för statusen eller potentialen att återhämta sig i en vattenförekomst. Vid tillämpning
5 av förlängd tidsfrist av skälet *naturliga förhållanden* ska åtgärderna vara vidtagna senast år 2027
6 men tid för återhämtning innebär att kvalitetskraven kan bara uppnås efter år 2027. Tabell 1 visar
7 exempel på orsaker och varför återhämtning tar tid. Efterföljande text ger mer utförliga exempel.²

8 Tabell 1. Exempel på orsaker som kan motivera förlängd tidsfrist till följd av naturliga förhållanden samt beskrivning av varför
9 återhämtning tar tid.

Det tar tid för återhämtning av yt- eller grundvattenförekomstens vattenkvalitet	Det tar tid för återhämtning av ytvattenförekomstens fysiska förhållande	Det tar tid för återhämtning av ytvattenförekomstens ekosystem	Det tar tid för återhämtning av grundvattenförekomstens vattennivå och återställning av effekterna av nivåsenkning
Beskrivning (i) Den tid det tar för nedbrytning, spridning eller utspädning av föroreningar (inklusive kemikalier och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer) i ytvattenförekomsten, grundvattenförekomsten eller i avrinningsområdet. Inbegripet de ytvattenförekomster, grundvattenförekomster, sediment eller jordar som ingår i det hydrologiska systemet. (ii) Tid för markens buffertkapacitet att återställas avseende försurning och göra det möjligt att öka pH-värdet i ytvattenförekomsten.	Beskrivning (i) Den tid det tar för de hydromorfologiska processerna att återskapa tillräcklig utbredning och kvaliteter av akvatiska habitat efter att åtgärder genomförts. (ii) Den tid det tar för återhämtning av strukturer och kvaliteter i närområden och svämplan efter att åtgärder har genomförts.	Beskrivning (i) Tid för återkolonisering av specifika arter. (ii) Tid för återhämtning av lämplig abundans och åldersstruktur för specifika arter. (iii) Tid för återhämtning från tillfällig närvaro av invasiva främmande arter eller för anpassning till en ny artsammansättning, inklusive invasiva främmande arter.	Beskrivning (i) Tid för återställning av grundvattennivå till balanserade förhållanden efter att överuttag av vatten är åtgärdat. (ii) Tid för återhämtning i anslutna ytvattenförekomster. (iii) Tid för återhämtning i grundvattenberoende ekosystem. (iv) Tid för återställning av påverkade salthalter eller annan intrusion.

10
11 Det kan förekomma osäkerheter³ avseende effekter av åtgärder på de naturliga förhållandena
12 vad gäller förväntad tid för att uppnå god status eller potential. Det kan också förekomma
13 osäkerheter avseende effekterna av pågående, om än minskad, påverkan på specifika naturliga
14 förhållanden vad gäller förväntad tid för att uppnå god status eller potential. Dessa osäkerheter
15 kan vara argument för att besluta om förlängd tidsfrist i de fall osäkerheten är en följd av naturliga
16 förhållanden förutsatt att osäkerheterna beskrivs tillräckligt transparent i förvaltningsplanerna och
17 i av Havs- och vattenmyndigheten angiven databas (VISS). Ett exempel avseende osäkerhet är
18 naturlig variation i det hydrologiska systemet där det behövs övervakning av förbindelser mellan

¹ Denna bilaga bygger på EU-gemensamt dokument. CIS Technical document Natural Conditions in relation to WFD Exemptions, Document endorsed by EU Water Directors at their meeting in Tallinn on 4-5 December 2017.

² Jfr 3.1 Article 4(4) time extensions on grounds of 'natural conditions', CIS Document Natural Conditions in relation to WFD Exemptions, s. 7.

³ Notera att "osäkerhet" i detta sammanhang inte har samma innebörd som "osäkerhet" som definieras i 1 kap. 3 § HVMFS 2019:25 och som berörs vidare i 2 kap. 4 § i samma föreskrifter.

19 yt- och grundvattenförekomster för att minska osäkerheten. När osäkerheten har minskat är det
 20 möjligt att identifiera signifikanta trender i koncentrationen av förorenande ämnen i grundvatten.
 21 Nedan följer exempel på när effekter av åtgärder tar tid.

22 **Exempel 1**

23 Åtgärdscombinationen att gödsla med anpassad mängd, utveckling av odlingssystemet och
 24 spridningsteknik är planerade och kommer vara genomförda senast år 2027 som en följd av
 25 tredje förvaltningscykelns åtgärdsprogram. Syftet med åtgärdscombinationen är att minska
 26 näringsläckaget från åkermark till vattnet. Efter att det har genomförts tar det fortfarande tid innan
 27 upplagrad näring i jorden och halten i vattnet (till exempel fosfor i ytvattenförekomster eller
 28 nitrater i grundvattenförekomster) reducerats så mycket att vattenförekomstens kvalitetskrav kan
 29 uppnås.

30 **Exempel 2**

31 Kvicksilverutsläppen väntas minska. Delvis tack vare åtgärder i form av EU:s lagstiftning om
 32 kvicksilver⁴ och Minamatakonventionen⁵. Men även till följd av att andra relevanta nationella
 33 bestämmelser för att uppfylla kvalitetskraven redan är på plats och tillämpas som en del av
 34 tidigare åtgärdsprogram. Men föroreningarna väntas inte upphöra helt, till exempel på grund av
 35 långväga spridning i atmosfären samt som följd av långsamt utläckage av upplagrad kvicksilver i
 36 skogsmark. Detta leder till att det kommer ta flera decennier innan god kemisk ytvattenstatus kan
 37 uppnås med avseende på kvicksilver.

38 **Exempel 3**

39 Många äldre bekämpningsmedel och deras nedbrytningsprodukter orsakar fortfarande förhöjda
 40 föroreningshalter i grundvattnet. Den mest effektiva åtgärden, att förbjuda användningen, är
 41 redan vidtagen. I flera områden syns nedåtgående trenderna i halterna, men grundvattnets långa
 42 omsättningstid gör att den naturliga återhämtningen kommer att ta längre tid än till 2027.

43 **Ekologisk status**

44 Tiden för återhämtning av ytvattenförekomsternas tillstånd kan bero på tidsfördröjningen för effekten
 45 på enskilda kvalitetsfaktorer (till exempel tiden det tar för minskning av föroreningar till följd av
 46 genomförandet av åtgärder), men också hur de inbördes beror av varandra (till exempel tiden det
 47 tar för återkolonisering av arter efter att hydromorfologiska processer och livsmiljöer har
 48 säkerställts). Den sammantagna tiden för återhämtning bestäms utifrån den tid det tar för den
 49 kvalitetsfaktor som behöver mest tid för återhämtning.

50 Dessutom styrs tiden för återhämtningen av samspelet mellan de naturliga processerna och
 51 hydrologin i vattenförekomsten med omland och egenskaperna hos historisk och pågående
 52 påverkan. Vatten i sjöar kan till exempel ha en lång omloppstid eller vattendrag och sjöar med
 53 svårvittrad berggrund kommer att ta längre tid att återhämta sig från försurningseffekter än
 54 vattendrag eller sjöar med mer lättvittrad berggrund.

55 Nedan återges ett antal exempel och överväganden för förlängd tidsfrist på grund av *naturliga*
 56 *förhållanden*.

- 58 • **Återställning av vattenkvalitet:** Internbelastning från sediment och näringsläckage från
 59 mark är en vanlig orsak till att återhämtningen tar tid. Även om tillförsel av näringsämnen
 60 eller andra kemiska ämnen har upphört eller minskat kan vattenförekomster hindras från

⁴ EU:s lagstiftning om kvicksilver: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/index_en.htm

⁵ Minamatakonventionen: <http://www.mercuryconvention.org/>

61 att uppnå god ekologisk status eller potential (men också god kemisk status) på grund av
 62 den återstående belastningen i sediment eller genom avrinning från angränsande mark.
 63 Särskilda åtgärder i vattenmiljön kan påskynda återhämtningen (till exempel syresättning,
 64 immobilisering av näringsämnen och hypolimnionavtappning) eller mildra effekterna på
 65 biologin (till exempel biomanipulation i grunda sjöar). Historiska belastningar från
 66 grundvatten kan också ge upphov till en fördröjning av återställning i de
 67 ytvattenförekomster som de är förbundna med.

- 68 • **Återhämtning av ekosystem:** I vissa fall kan ekosystemen ha en naturlig resiliens
 69 avseende förändring som kan behöva avhjälpas med åtgärder. Det kan till exempel vara
 70 biomanipulation i en grund sjö som trots åtgärdad övergödningsproblematik har
 71 svårigheter att återgå till ett naturligt ekosystem. Andra exempel är tiden det tar för träd
 72 och buskar i strandzonen att skapa beskuggning och livsmiljöer eller naturlig
 73 återkoloniseringstid för till exempel ålgräsängar eller fiskpopulationer.
- 74 • **Återhämtning från hydromorfologisk påverkan, till exempel vattenuttag:** Historiskt
 75 överuttag av vatten kan orsaka fördröjd ekologisk återhämtning efter att åtgärder vidtagits
 76 för att minska eller avlägsna vattenuttaget. Även efter att vattenuttaget (till exempel i
 77 angränsande grundvattenförekomster) har avlägsnats eller minskats, kan det ta tid för
 78 återhämtning av i först hand vattenkvalitet och vattenkvantitet och därefter ekosystemet. I
 79 vissa fall har ekosystemen en naturlig tröghet i förmågan att återgå till det ursprungliga
 80 ekologiska tillståndet, vilket försenar återhämtningen ytterligare.
- 81 • **Återhämtning från tillfällig förekomst av invasiva främmande arter:** Det kan ta tid för
 82 ekosystemet att återhämta sig från tillfällig förekomst av invasiva främmande arter eller
 83 för att anpassa sig till en ny artsammansättning, inklusive invasiva främmande arter, och
 84 samtidigt uppfylla villkoren för god ekologisk status.

85 Kemisk ytvattenstatus

86 Det har framkommit i europeiska fallstudier att förbud mot spridning och användning eller
 87 upphörande av verksamhet (till exempel gruvdrift eller tillverkningsprocesser) har medfört att
 88 källorna till prioriterade ämnen på ett betydande sätt har minskat. Orsakerna till att det trots dessa
 89 minskningar tar tid att uppnå god kemisk status kan bland annat omfatta följande faktorer, vilka
 90 även kan vara relevanta för särskilda förorenande ämnen (SFÄ) som ingår i ekologisk status:

- 91 • **Miljögifters persistens**
 92 Exempel på det är PBDE, dioxiner och dioxinlika PCB, tyngre polycykliska aromatiska
 93 kolväten, TBT, PFOS, HCH och kvicksilver. Dessa ansamlas i sediment, växter och djur.
 94 Historiska föroreningar finns därför kvar, särskilt i sediment, och kan fortsätta att påverka
 95 vattenförekomsternas status långt efter det att nya utsläpp av mänskligt ursprung har
 96 upphört.
- 97 • **Mark- och vattensystemens specifika förhållanden**
 98 Antingen genom långsam omsättning i ekosystemet i en sjö eller ett dammsediment,
 99 vilket gör att nedbrytningen av miljögifter fördröjs ytterligare eller genom närvaron av
 100 humös mark som till exempel kan främja metylering av kvicksilver till dess mer giftiga
 101 form.

102
 103 Om det är möjligt av tekniska skäl och med rimliga kostnader att genomföra sanering, till
 104 exempel på en begränsad yta i förhållande till förorenade sediment, ska sådana åtgärder
 105 genomföras.

106 Observera att förekomsten av en hög naturlig bakgrundskoncentration inte är ett skäl för att
 107 tillämpa ett undantag som grundas på naturliga förhållanden. I stället finns möjlighet att vid

108 bedömningen av övervakningsresultaten mot de miljökvalitetsnormer som har sitt ursprung i
 109 direktivet om prioriterade ämnen ta hänsyn till naturliga bakgrundskoncentrationer⁶ för metaller
 110 och deras föreningar, om sådana koncentrationer förhindrar efterlevnad av
 111 miljökvalitetsnormerna.⁷

112 Kvantitativ status grundvatten

113 Hur snabbt återhämtningen av den kvantitativa statusen kan ske efter en genomförd åtgärd beror
 114 på flera faktorer. Hur stor negativ påverkan som fanns att åtgärda spelar givetvis roll. Även
 115 omfattningen av åtgärden har stor betydelse. Uttaget av grundvatten kanske inte har upphört utan
 116 bara minskat i omfattning. Andra viktiga faktorer är grundvattenförekomsternas egenskaper och
 117 klimatrelaterade nederbördsförändringar. Svenska grundvattenförekomster är av mycket
 118 skiftande slag. De små och snabbreagerande magasinen, exempelvis urbergsförekomster och
 119 små sand- och grusavlagringar, har grundvattennivåer som varierar med årstiderna och normalt
 120 återhämtar sig under vintersäsongen. De stora magasinen, i sedimentär berggrund och en del
 121 stora magasin i sand- och grusförekomster, reagerar långsamt och grundvattennivåerna varierar
 122 inte med årstiderna utan har ett mycket långsammare förlopp. Återhämtning i stora
 123 långsamreagerande magasin tar längre tid än återhämtning i små snabbreagerande magasin.

124 Tiden för återhämtning efter negativ påverkan på anslutna ytvattenförekomster beror både på
 125 hur snabbt grundvattennivån i grundvattenförekomsten återhämtar sig och hur lång tid det tar för
 126 ytvattenförekomsten att återhämta sig. Likaså beror tiden för återhämtning efter skada på
 127 grundvattenberoende terrestra ekosystem både på hur snabbt grundvattennivån återhämtar sig
 128 och hur lång tid som krävs för att ekosystemet ska återfå sin artsammansättning och funktion.
 129 Hur stor skadan är på ekosystemet kommer vara avgörande för dess återhämtningstid. Det har
 130 också betydelse hur ekosystemets omgivning ser ut eftersom det exempelvis påverkar hur snabbt
 131 arter kan återkolonisera.

132 Återhämtning efter saltvatteninträngning sker på lite olika sätt beroende på om det är relik
 133 saltvatten under grundvattenförekomsten som stigit upp (horisontellt) eller om det rör sig om
 134 vertikal inträngning av salt havsvatten. Tiden för återhämtning beror på omfattningen av
 135 inträngningen, omfattningen av åtgärden och hur snabbreagerande magasinet är. Samma
 136 principer gäller givetvis om det är frågan om inträngning av någon annan förorening än saltvatten
 137 men då påverkar även föroreningens egenskaper återhämtningstiden.

138 Kemisk grundvattenstatus

139 Grundvattenförekomstens egenskaper har stor betydelse för hur snabbt återhämtning av
 140 grundvattnets kemiska status sker. Små snabbreagerande grundvattenförekomster har generellt
 141 en kortare återhämtningstid än stora långsamreagerande grundvattenförekomster. Samtidigt kan
 142 utspädning i större magasin i vissa fall leda till att halterna snabbare sjunker efter exempelvis
 143 sanering av förorenade områden.

144 Mängden förorening och var föroreningen återfinns påverkar återhämtningstiden. Om
 145 föroreningen finns i ytliga jordlager kan den läcka till grundvattenförekomsten under lång tid, även
 146 efter att användningen upphört. Exempel på detta är äldre bekämpningsmedel och deras
 147 nedbrytningsprodukter. Den mest effektiva åtgärden är genomförd genom att användningen har
 148 förbjudits. Det finns dock rester av ämnena i marken som inte saneras då det inte finns
 149 kostnadseffektiva metoder att tillgå men där ämnena fortsätter bidra till förorening av
 150 grundvattnet.

⁶ Bilaga 2, 5 och 6 HVMFS 2019:25.

⁷ https://circabc.europa.eu/sd/a/2f0bdbe9-9161-4c8d-8503-d221ab93d718/WD2019-2-3_Implementing%20Metals%20EQS%20DRAFT%20guidance%20WD%20meeting%2026%20Nov%202019.pdf

151 Ämnenas egenskaper påverkar också återhämtningstiden. Exempelvis hur hårt ämnet binds till
 152 markpartiklar, hur vattenlösligt det är och hur lång halveringstiden är. Hur omfattande åtgärder
 153 som satts in har också betydelse för hur snabbt återhämtningen sker. Försäljning av ämnet kan
 154 förbjudas men det kan finnas gamla lager som fortfarande gör att ämnet används. Det kan också
 155 vara frågan om att enbart minska användningen, så som ofta är fallet för näringsämnen inom
 156 jordbruket.

157 Grundvattnets kemiska status hänger ihop med den kvantitativa statusen när det gäller
 158 inträngning av saltvatten eller annan förorening. Återhämtningen beror i dessa fall på
 159 omfattningen av inträngningen, omfattningen av åtgärden, magasinets egenskaper och ämnets
 160 egenskaper.

161 Undersökningar som utförs för att bedöma tidsfördröjningen mellan åtgärder och återhämtning
 162 kan till exempel omfatta geokemiska analyser, numeriska modeller eller expertbedömning.
 163 Observera att höga naturliga bakgrundsnivåer inte påverkar grundvattenförekomstens kemiska
 164 status och att det därför inte heller finns behov av att tillämpa undantag. Naturliga
 165 bakgrundsnivåer ska beaktas vid framtagande av riktvärden⁸.

166 Underlag till förlängd tidsfrist på grund av naturliga förhållanden

167 För att säkerställa en tydlig och transparent tillämpning av förlängd tidsfrist på grund av *naturliga*
 168 *förhållanden* behöver följande information lämnas och i av Havs- och vattenmyndigheten angiven
 169 databas (VISS)⁹:

- 170 • Förteckning över åtgärder som föreslås eller redan har vidtagits. Detta så att eventuella
 171 luckor i de åtgärder som krävs kan identifieras och för att information ska finnas om de
 172 nödvändiga åtgärderna är planerade eller redan har vidtagits ska vara tillgänglig.
- 173 • En uppskattning av förväntad tidpunkt efter att åtgärderna genomförts (senast 2027) i
 174 relation till den påverkade kvalitetsfaktorn.
- 175 • Uppgifter om använt underlag, använd metodik, hur säkra åtgärdernas effektivitet är och
 176 huruvida säker den förväntade tidpunkten är.

177
 178 Olika skalor kan vara lämpliga för olika bedömningar eller för olika aspekter av samma
 179 bedömning. Vid val av skala (nationell nivå, avrinningsområde, delavrinningsområde,
 180 vattenförekomst) för de olika bedömningarna bör dessa vara förankrade i relevanta
 181 bestämmelser. I de fall den information som används för att motivera ett undantag samlats in på
 182 en mer aggregerad nivå måste det tydligt framgå att den aggregerade informationen är relevant
 183 för den berörda vattenförekomsten eller gruppen av vattenförekomster.

184 Översikt över andra bedömningar än förlängd tidsfrist på grund av 185 naturliga förhållanden

186 I vissa fall behöver andra alternativ än tillämpning av förlängd tidsfrist på grund av naturliga
 187 förhållanden utredas. Det kan omfatta justering av referensförhållanden, beaktande av naturliga
 188 bakgrundskoncentrationer i statusbedömning, eller tillämpning av undantag enligt 4 kap. 10 eller
 189 15 §§ vattenförvaltningsförordningen, om respektive villkor är uppfyllda. Nedan tabeller ger en
 190 översikt över andra bedömningar än *förlängd tidsfrist på grund av naturliga förhållanden* som kan
 191 vara aktuella för att säkerställa att miljökvalitetsnormen blir korrekt.

⁸ Jfr CIS Guidance Document No. 18 Guidance on Groundwater Status and Trend Assessment.

⁹ 4 kap. 13 § HVMFS 2019:25.

192 Tabell 2. Exempel på justering av referensförhållandena (beaktande av naturliga bakgrundsförhållanden) som kan vara aktuellt
193 för att säkerställa att miljö kvalitetsnormen blir korrekt.

Förhållande	Exempel	Alternativ
Höga nivåer av naturligt förekommande ämnen vid bedömning av ytvattenförekomstens ekologisk status.	Vattendrag som domineras av basflöde där grundvattnet har naturligt höga halter av vissa ämnen. I detta fall är det inte möjligt för vattendraget att uppnå god ekologisk status.	Justera typologi och referensförhållandena alternativt referensvärdet så att vattenförekomsten inte längre har sämre än god status för detta ämne.
Höga nivåer av naturligt förekommande ämnen vid bedömning av grundvattenförekomstens kemiska status.	Höga halter av ämnen i grundvatten som beror av geologiska och naturgivna förhållanden. Kan till exempel gälla arsenik, uran och klorid.	Vid framtagande av riktvärde för en grundvattenförekomst ska en justering uppåt av riktvärdet ske som motsvarar den naturliga bakgrundskoncentrationen.
Återkolonisering av arter	Återkolonisering av arter (till exempel flodkräfta) som tidigare har förekommit naturligt i en vattenförekomst och vars effekter ännu inte återspeglas i de referensförhållanden som tillämpas.	Justera referensförhållandena för de återkoloniserade arterna så att vattenförekomsten kan uppnå god status.
Klimatförändringarnas effekter	Förändrade vattenförhållanden (till exempel hydrologi, artsammansättning, fysikalisk-kemiska egenskaper) till följd av klimatförändringar som är konstaterade och irreversibla.	Justera vattenförekomststyp till lämplig typ och motsvarande referensvillkor. Referensförhållanden och kvalitetskrav bör dock inte ändras på grund av klimatprognoser om det inte finns övertygande belegg för detta. ¹⁰

194

195

196 Tabell 3. Exempel på möjliga fall av mindre stränga kvalitetskrav som kan vara aktuellt för att säkerställa att
197 miljö kvalitetsnormen blir korrekt.

Förhållande	Exempel	Alternativ
Miljökonsekvenser till följd av viktiga pågående samhällsekonomiska verksamheter, som gör det omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader att uppnå god status.	En vattenförekomst oförmåga att återhämta sig till god status på grund av ett motiverat miljömässigt och samhällsekonomiskt behov av fortsatt vattenuttag. Behovet kan inte utan orimliga kostnader tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön.	Säkerställ att förutsättningarna i 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen är uppfyllda.

¹⁰ För närmare information, se CIS Guidance Document No. 24.

Förhållande	Exempel	Alternativ
"Ny förorening" av vattenförekomster till följd av återutsläpp eller återcirkulering av föroreningar	Pågående nytillförsel av historiska föroreningar till följd av till exempel störning av kontaminerat sediment genom pågående viktiga pågående samhällsekonomiska verksamheter eller naturliga processer (naturliga tillstånd).	Säkerställ att förutsättningarna i 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen är uppfyllda. Kontrollera huruvida åtgärder såsom sanering av sediment i syfte att uppnå god status inom en definierad tidperiod är omöjligt eller skulle medföra orimliga kostnader.
Effekter av gränsöverskridande eller global förorening.	Miljökonsekvenser hos vattenförekomster är ett resultat av en föroreningskälla utanför Sverige ¹¹ .	Det är utanför vattenmyndighetens kontroll att hantera föroreningskällan, därför kan det finnas grund före ett mindre strängt kvalitetskrav enligt 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen .

198

199
200

Tabell 4. Exempel på möjligt fall av undantag enligt 4 kap. 15 § vattenförvaltningsförordningen – tillfällig försämring som kan vara aktuellt för att säkerställa att miljö kvalitetsnormen blir korrekt.

Förhållande	Exempel	Alternativ
Tillfällig försämring av exceptionella naturliga orsaker eller av naturliga orsaker som inte rimligen hade kunnat förutses eller till följd av olyckor som inte rimligen hade kunnat förutses.	<ul style="list-style-type: none"> • Det tar tid att återgå till normal hydromorfologisk förhållanden efter ett extrema flöden som lett till översvämning. • Miljökonsekvenser efter långvarig torra som inte rimligen hade kunnat förutses. • Det tar tid att återgå till normal kemisk status och fysikalisk-kemiska förhållanden till följd av olyckor (inklusive naturhändelser såsom skred och ras) som inte rimligen hade kunnat förutses. 	Säkerställ att förutsättningarna i 4 kap. 15 § vattenförvaltningsförordningen är uppfyllda.

201

¹¹ Observera att Guidance Document No. 20 beskriver att medlemsstaten måste visa att skälen för att inte uppnå miljömålen ligger utanför dess jurisdiktion och dess behörighet, att samordningsmekanismerna som beskrivs i artikel 3.4 och 3.5 i vattendirektivet bör utnyttjas i största möjliga utsträckning, och att medlemsstaten måste vidta alla åtgärder på sitt eget territorium som inte är omöjliga eller orimligt dyra och bidrar till att uppnå högsta möjliga status. Se även artikel 4.8 och artikel 12 i vattendirektivet samt artikel 6 i direktiv 2008/105/EG ändrat genom direktiv 2013/39/EU.

1 **Kriterier för bedömning av kulturmiljö**
2 **- vid förklarande av kraftigt modifierade**
3 **vatten och**
4 **- beslut om miljö kvalitetsnormer med**
5 **mindre stränga kvalitetskrav**

6

7

8

9

Datum 2022-07-06

10 **Klassificering** 1.1.4

11 **Dnr** RAÄ-2021-2995

12 **Version** 1.0

13 **Avdelning** Kulturmiljöavdelningen

14 **Enhet** Enheten för kulturmiljöintegrering

15 **Författare** Cissela Génétay, Håkan Slotte, Nils Åberg (Aju)

16

17

18

19

20

21

22

Om detta dokument

23 Bilaga 3 innehåller kriterier som Riksantikvarieämbetet har tagit fram i samverkan

24 med Havs- och vattenmyndigheten för att underlätta bedömning av kulturmiljöer

25 vid normsättning av vattenförekomster.

26

27

28

29

Läsanvisning

30 Denna vägledning ska användas parallellt med Havs- och vattenmyndighetens

31 vägledningar om *förklarande av kraftigt modifierade vatten, beslut om undantag,*

32 *bedömning av annat sätt samt definition av ekologisk potential.*

33

34

35

36

37

38	Innehållsförteckning	
39	Inledning.....	3
40	Vad är kulturmiljö?.....	5
41	Kulturhistoriskt värde	6
42	Kulturmiljö som samhällsnytta	7
43	Kunskapsunderlag rörande kulturmiljöer vid vatten	7
44	Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid förklarande av kraftigt modifierade vatten	
45	9
46	Steg B1: Identifiera återställandeåtgärder för att uppnå god ekologisk status till	
47	följd av de hydromorfologiska förändringarna	11
48	Steg B2: Leder återställandeåtgärderna identifierade i steg B1 till en betydande	
49	negativ påverkan på samhällsnyttig verksamhet och/eller miljön i stort? (8 d § 1	
50	HVMFS 2017:20)	11
51	Gradering av kulturhistoriskt värde	14
52	A. Formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövården ...	14
53	B-C. Kriterier för gradering av kulturhistoriskt värde för anläggning och	
54	omgivning (steg B2 A)	14
55	Bedömning av skada (steg B2 B)	17
56	A. Formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövården ...	18
57	B-C. Kriterier för gradering av skada på anläggning och omgivning.....	21
58	När fördjupad kunskap finns om återställandeåtgärder och kulturmiljö –	
59	detaljanpassning	24
60	Känslighet – en del av bedömning av skada	24
61	Steg B3: Kan nyttan, som den samhällsnyttiga verksamheten fyller, av tekniska	
62	skäl och med rimliga kostnader uppnås på ett <i>annat sätt</i> som är väsentligt bättre	
63	för miljön?	25
64	Steg B4: Innebär ett KMV-förklarande att kraven som följer av skyddade	
65	områden eller annan EU-lagstiftning inte kan uppnås?.....	25
66	Steg C1: Förklara ytvattenförekomsten som KMV	25
67	Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid beslut om miljökvalitetsnormer med	
68	mindre stränga kvalitetskrav	27
69	Kulturmiljö kopplat till olika steg i Havs- och vattenmyndighetens vägledning,	
70	steg A1 samt steg C1-C5.....	28
71		

72 Inledning

73 Arbetet med vattenförvaltning sker i cykler på sex år. I varje ny cykel börjar arbetet
74 om igen med samma moment, men med utgångspunkt i kunskaper som samlats
75 in under föregående cykel. Varje länsstyrelse har en grupp sakkunniga inom olika
76 områden, beredningssekretariat, som ansvarar för arbetet med vattenförvaltningen
77 i länet. Vattenmyndigheterna ska med beredningssekretariaten bland annat ta
78 fram kunskapsunderlag, samla in data i av Havs- och vattenmyndigheten angiven
79 databas (Vatteninformation Sverige (VISS)) och ge förslag på miljökvalitetsnormer
80 och åtgärdsprogram. Vattendelegationerna vid vattenmyndigheterna fattar beslut
81 om normer och åtgärdsprogram. Mark- och miljödomstolen kan väcka frågan om
82 normsättningen är korrekt utifrån aktuellt kunskapsläge om vattenförekomsten.
83

84 I propositionen *Vattenmiljö och vattenkraft* (Prop. 2017/18:243) påtalades behovet
85 av att för bland annat kulturmiljö tillämpa de möjligheter till mindre stränga
86 kvalitetskrav och undantag som vattendirektivet medger.¹ Som en följd har
87 vattenförvaltningsförordningen ändrats i linje med detta (4 kap. 3 §
88 vattenförvaltningsförordningen). Denna vägledning syftar till att underlätta arbetet
89 vad gäller bedömningar rörande kulturmiljö som skäl för förklaring av kraftigt
90 modifierade vatten (KMV) eller beslut om mindre stränga kvalitetskrav (MSK). Vad
91 gäller tillämpning av undantag i form av förlängd tidsfrist i relation till kulturmiljö
92 hänvisas till *Havs- och vattenmyndighetens vägledning om förlängd tidsfrist och*
93 *mindre stränga kvalitetskrav* för generella bedömningar. Målgruppen är i första
94 hand vattenmyndigheterna och länsstyrelserna.
95

96 Havs- och vattenmyndigheten remitterar under 2021-2022 ett paket av
97 vägledningar; vägledning för *förklarande av KMV*, vägledning för *beslut om*
98 *undantag*, vägledning om *bedömning av annat sätt* samt vägledning för *definition*
99 *av ekologisk potential*.
100

101 Havs- och vattenmyndighetens *Vägledning för förklarande av KMV* (remissversion
102 2021) anger hur och i vilka steg förklarande av KMV ska gå till. Föreliggande
103 fördjupande vägledning om kulturmiljö utgår från dessa steg och beteckningar.
104

105 Havs- och vattenmyndighetens vägledning om *beslut om undantag* (remissversion
106 juli 2022) anger hur och i vilka steg beslut om MSK ska gå till. Föreliggande

¹ Europeiska kommissionens miljödirektorat har informerat att begreppet miljön i stort innefattar kulturarv. Se citat i prop. 2017/18:243, sid. 69.

107 fördjupande vägledning om kulturmiljö utgår också från dessa steg och
108 beteckningar.
109
110 Denna vägledning ska användas parallellt med Havs- och vattenmyndighetens
111 ovan nämnda vägledningar.
112
113 Många ytvattenförekomster är inte tillräckligt fysiskt förändrade för att förklaras
114 som KMV. Dessa definieras som naturliga vatten och kan inte förklaras som KMV-
115 Kulturmiljö. I vissa fall kan det vara motiverat att se över om den
116 hydromorfologiska bedömningen är korrekt eller om vattenförekomsten borde
117 indelas på annat sätt. Alla vattenförekomster ska dock bedömas om MSK-
118 Kulturmiljö är tillämpligt.
119
120 Denna fördjupande vägledning om kulturmiljö redovisar steg och kriterier för
121 bedömning av kulturhistoriskt värde och skada. Kriterierna är desamma för KMV-
122 Kulturmiljö som för MSK-Kulturmiljö. Vägledningsavsnittet om MSK-Kulturmiljö är
123 kortfattat och hänvisar till stora delar till avsnittet om KMV-Kulturmiljö.
124
125 Bedömningarna som behöver göras inför förklarande av KMV-Kulturmiljö och
126 beslut om MSK-Kulturmiljö förutsätter att kunskap finns om miljöerna eller att
127 inventeringar genomförs. De länsstyrelser i ett vattendistrikt som inte är
128 vattenmyndighet ska biträda distriktets vattenmyndighet.² I många fall har
129 kulturmiljöfunktionen vid länsstyrelserna kunskap om platserna varför
130 bedömningarna kan göras i samverkan med dessa.
131
132 Vattenförekomsten är utgångspunkten vid bedömning av KMV-Kulturmiljö. Den
133 kan innehålla en eller flera värdefulla kulturmiljöer som berörs av
134 återställandeåtgärder. I de fall det finns flera åtskilda kulturmiljöer inom
135 vattenförekomsten kan skadorna på kulturmiljöerna behöva bedömas
136 sammantaget för att avgöra om dessa motiverar KMV-Kulturmiljö för
137 vattenförekomsten. Det kan i vissa fall innebära att kulturmiljöer som enligt
138 kriterierna inte motiverar KMV-Kulturmiljö enskilt, gör det samlat.
139
140

² Förordning (2017:872) om vattendelegationer

141 **Vad är kulturmiljö?**

142 I den följande texten beskrivs kortfattat vad kulturmiljö är och viktiga begrepp
143 förklaras för att underlätta tillämpning av kriterierna rörande *kulturhistoriskt värde*
144 och *skada*.

145

146 Kulturmiljöer vid vatten kopplar till verksamheter inom jord- och skogsbruk,
147 industriell produktion, kommunikation eller vattenkraft. Kulturmiljöer vid vatten kan
148 även utgöras av lämningar efter bland annat förhistoriska boplatser och
149 fångstanordningar för fiske.

150

151 Från åtminstone 1100-talet nyttjades vattnets kraft. Genom mekanisk överföring
152 med vattenhjul drevs kvarnar, stampar, sågar, hyvlar, tröskverk, pumpar med
153 mera, samt hyttor (framställning av järn), hammare (förädling av järn) och gruvor.
154 Vattnet var en förutsättning för utveckling av olika typer av fabriker och mekaniska
155 verkstäder. Från slutet av 1800-talet övergick nyttjandet av vattnet som kraftkälla
156 till främst elproduktion.

157

158 Definitionerna av begreppen *kulturmiljö*, *kulturhistoriskt sammanhang* och
159 *kulturhistoriskt värde* är hämtade ur Riksantikvarieämbetets *Plattform*
160 *Kulturhistorisk värdering och urval* som beskriver ett grundläggande
161 förhållningssätt för arbete med att definiera, värdera, prioritera och utveckla
162 kulturarvet.³

163

164 En kulturmiljö kan omfatta bebyggelse av olika slag, befintliga anläggningar eller
165 lämningar, samt kan innehålla uttryck för olika kulturhistoriska sammanhang, se
166 faktaruta. Ett exempel på kulturhistoriskt sammanhang kan vara verksamheten vid
167 ett järnbruk och där de olika anläggningarna, strukturerna och beståndsdelarna
168 återspeglar dess olika funktioner och tillverkningsprocesser. Men verksamheter
169 vid järnbruk ingår även i större kulturhistoriska sammanhang genom funktionella
170 samband med andra verksamheter i omgivningen eller regionen – till exempel
171 malmbrytning i gruvor, skogsavverkning och kolframställning i kolmilor till
172 järnbrukens masugnar, järnförädling i hammare och smedjor, transporter via vägar
173 och hamnar, olika yrkesgruppers bostäder i till exempel torp eller backstugor,
174 produktion och förädling av livsmedel på jordbruksmarker och i särskilda

³ *Plattform Kulturhistorisk värdering och urval [Elektronisk resurs]: grundläggande förhållningssätt för arbete med att definiera, värdera, prioritera och utveckla kulturarvet*, Riksantikvarieämbetet, Stockholm, 2015, s. 12f.

175 byggnader. Men ett kulturhistoriskt sammanhang kan också vara mer avgränsat
176 och endast gälla en specifik verksamhet på en avgränsad plats under kortare eller
177 längre tid – till exempel vistelsen vid en boplats, passagen över en stenbro eller
178 nyttjandet av en fast fiskeanläggning. En verksamhet kan också tidigare ha ingått
179 som en del i ett större kulturhistoriskt sammanhang men där alla eller merparten
180 av uttrycken för detta har försvunnit eller förvanskats, varför verksamheten i fråga
181 kan upplevas som enskild och dess uttryck (lämning/lämningar) kan uppfattas som
182 solitärt.
183

Med *kulturmiljö* avses hela den av människor påverkade miljön, det vill säga som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. En kulturmiljö kan preciseras och avgränsas till att omfatta en enskild anläggning eller lämning, ett mindre eller större landskapsavsnitt, en bygd eller en region. Det kan röra sig om intensivt utnyttjade stads- eller industriområden såväl som extensivt påverkade skogs- eller fjällandskap. Kulturmiljön omfattar inte bara landskapets fysiska innehåll utan även immateriella företeelser som ortnamn eller sägner som är knutna till en plats eller ett område. Kulturmiljön är en del av kulturarvet.

184
185

Kulturhistoriskt sammanhang – avser ett visst identifierat och avgränsat historiskt utvecklingsförlopp med ingående verksamheter eller aktiviteter som på olika sätt haft en präglade inverkan på en viss kulturmiljö. En kulturmiljös kulturhistoriska sammanhang och uttrycken för detta bildar utgångspunkter för bedömning av dess kulturhistoriska värden. Flera olika kulturhistoriska sammanhang kan tillskrivas en och samma kulturmiljö.

186

187 **Kulturhistoriskt värde**

188 Begreppet *kulturhistoriskt värde* är centralt i kulturmiljöarbetet. Det avser de
189 möjligheter materiella och immateriella företeelser kan ge vad gäller att inhämta
190 och förmedla kunskaper om och förståelse av olika skeenden och sammanhang –
191 samt därigenom människors livsvillkor i skilda tider, inklusive de förhållanden som
192 råder idag.

193

194 Kriterierna, enligt nämnda Plattform, för bedömning av kulturhistoriskt värde är:

195 *Möjlighet till kunskap och förståelse*, som avser det kulturhistoriska

196 informationsinnehållet och dess läsbarhet.

197 *Kulturhistorisk helhet*, som handlar om vad som finns kvar, det vill säga graden av
198 "fullständighet"; hur mycket som har bevarats från en avgränsad kortare tidsperiod

- 199 (tidskontext) eller från olika skeden i ett längre utvecklingsförlopp
200 (processkontext).
- 201 *Kulturhistorisk relevans* som gäller kulturmiljöns roll som kännetecknande eller på
202 annat sätt särskilt betydelsefull för sin tid och kontext.
- 203 **Kulturmiljö som samhällsnytta**
- 204 Undantag i form av mindre stränga kvalitetskrav beaktar samhällsnyttiga
205 verksamheter, vilket innefattar kulturmiljö. Samhällsnyttiga verksamheter avser
206 således samhällsekonomiska kostnader och nyttor, till skillnad från
207 företagsekonomiska och privatekonomiska kostnader och intäkter. I en
208 samhällsekonomisk analys är summan av kostnader och nyttor för samhället i
209 fokus. Det innebär att även varor och tjänster som inte har ett marknadspris
210 inkluderas i värderingen. Det samhällsekonomiska värdet av kulturmiljöer kan
211 dock sällan fastställas och värdet kan inte heller enkelt översättas till monetära
212 värden, det vill säga penningvärde, se *Metodhandledning i samhällsekonomisk*
213 *konsekvensanalys*⁴ och där i förekommande referenser.⁵
- 214
- 215 De nyttor allmänheten får av kulturmiljön är ofta av typen så kallade icke-
216 användarvärden, det vill säga att människor kan värdesätta kulturmiljöer även om
217 de personligen inte har för avsikt att ta del av dessa. Det kan handla om att vilja
218 lämna över ett bevarat och utvecklat kulturarv till framtida generationer, eller
219 värdet förknippat med själva vetenskapen om att kulturmiljöer finns. Värdet av
220 kulturmiljöer är nyttan för nuvarande och kommande generationer, vilket i dessa
221 sammanhang kan sägas motsvara samhällsnyttovärdet.⁶
- 222
- 223 Denna vägledning har genom värderingskriterierna fokus på de kulturhistoriska
224 värdena. Kriterierna förutsätts tillämpas av sakkunniga inom kulturmiljöområdet.
225 Det medför att kulturmiljöns sociala eller samhällsekonomiska betydelse inte
226 fångas in av kriterierna, och kan behöva bedömas och beskrivas separat.
- 227 **Kunskapsunderlag rörande kulturmiljöer vid vatten**
- 228 Länsstyrelserna har under flera år inventerat kulturmiljöer vid vatten, dels
229 byråmässigt, dels genom inventeringar i fält. Omfattningen av dessa inventeringar

⁴ *Metodhandledning i samhällsekonomisk konsekvensanalys – Kulturmiljön i miljömålsarbetet*, Rapport Riksantikvarieämbetet 2021.

⁵ Se även Havs- och vattenmyndighetens *vägledning om undantag*, avsnitt 4.7.1.

⁶ *Metodhandledning i samhällsekonomisk konsekvensanalys – Kulturmiljön i miljömålsarbetet*, Rapport Riksantikvarieämbetet 2021. Se även Havs- och vattenmyndighetens *vägledning om undantag*, avsnitt 4.7.1.

230 och hur de har redovisats varierar mellan länsstyrelserna då förutsättningarna för
231 de olika inventeringsuppgifterna har varit olika.
232
233 Information om de inventeringar som fram till 2016 har utförts inom de sydligaste
234 vattendistrikten finns sammanställd i rapporten *Förteckning över rapporter och*
235 *andra produkter som tagits fram i södra Sverige, inom projekten: Vattenförvaltning*
236 *och kulturmiljö i Västerhavets vattendistrikt (VaKul) och Kulturmiljö och*
237 *vattenförvaltning i Södra Östersjöns vattendistrikt 2010–2016*.⁷ Vad gäller övriga
238 vattendistrikt hänvisas till respektive länsstyrelse.
239
240 Inventeringsmetodik, bedömning och gradering av kulturhistoriska värden kan
241 variera mellan länsstyrelserna. I sammanhanget är det viktigt att känna till att vid
242 kulturmiljöinventeringar beskrivs oftast de objekt och miljöer som anses som
243 värdefulla. De andra prioriteras bort redan vid inventeringstillfället. Det är en
244 förklaring till att många av de inventerade kulturmiljöerna bedöms ha höga eller
245 mycket höga kulturhistoriska värden, även ibland benämnda kulturmiljövärden.
246
247 Formellt skyddade miljöer avseende natur- och kulturresevat redovisas i
248 databasen *Skyddad natur*, se Naturvårdsverkets webbplats.⁸ Enskilda och statliga
249 byggnadsminnen samt kyrkor redovisas i *Bebyggelseregistret* och fornlämningar i
250 *Fornsök*, båda systemen nåbara via Riksantikvarieämbetets webbplats.⁹
251 Riksintressen för kulturmiljövärden redovisas på Riksantikvarieämbetets
252 webbplats¹⁰ och Boverkets webbplats om riksintressen¹¹.
253
254 Värdefulla kulturmiljöer kan även redovisas i kommunala kulturmiljöprogram och i
255 översiktsplaner. Värdefulla kulturmiljöer kan också framgå av detaljplaner och
256 deras skyddsbestämmelser.
257
258

⁷ http://ext-dokument.lansstyrelsen.se/VastraGotaland/Kulturmiljo/VaKul/ForteckningRapporterProdukter_VHVDISOV_D.pdf, hämtad 2022-06-30.

⁸ <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>, hämtad 2022-06-30.

⁹ <https://www.raa.se/hitta-information/bebyggelseregistret-bebr/>, hämtad 2022-06-30.

¹⁰ <https://www.raa.se/samhallsutveckling/riksintresse-for-kulturmiljovarden/riksintressebeskrivningar/>, hämtad 2022-06-30.

¹¹ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/riksintressen/kartor/>, hämtad 2022-06-30.

259 **Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid**
260 **förklarande av kraftigt modifierade vatten**

261 Värdefulla kulturmiljöer kan finnas vid och i ytvattenförekomster och kan i vissa fall
262 vara grund för förklarande av vattenförekomsten som KMV-Kulturmiljö.

263

264 Kulturmiljöer berörs av miljö kvalitetsnormers krav på återställandeåtgärder för att
265 förbättra ekologin. Med återställandeåtgärder avses här vattenvårdsåtgärder som
266 innebär fysiska miljöanpassningar som syftar till att återfå ekologisk funktion.

267 Exempel på anläggningar eller konstruktioner i kulturmiljöer som kan bli föremål
268 för fysiska miljöanpassningar kan vara stadsbebyggelse, verkstäder, kajer,
269 kanaler, dammar, kanaliseringar, strandskoningar, uträtningar av vattendrag,
270 flottningsanläggningar, bevattningsanläggningar eller våtmarker
271 (översilningsängar). Det kan också vara kulturmiljöer i tätorter som kan komma att
272 beröras av tillkommande anläggningar för dagvattenrening.

273

274 Återställandeåtgärder kan också behöva göras för att förbättra kemisk status. Det
275 kan innebära till exempel grävning eller schaktarbeten. De skador som därmed
276 kan uppstå på kulturmiljön kan bedömas enligt samma kriterier som
277 återställandeåtgärder för förbättrad ekologisk status.

278

279 Bedömningen grundas på:

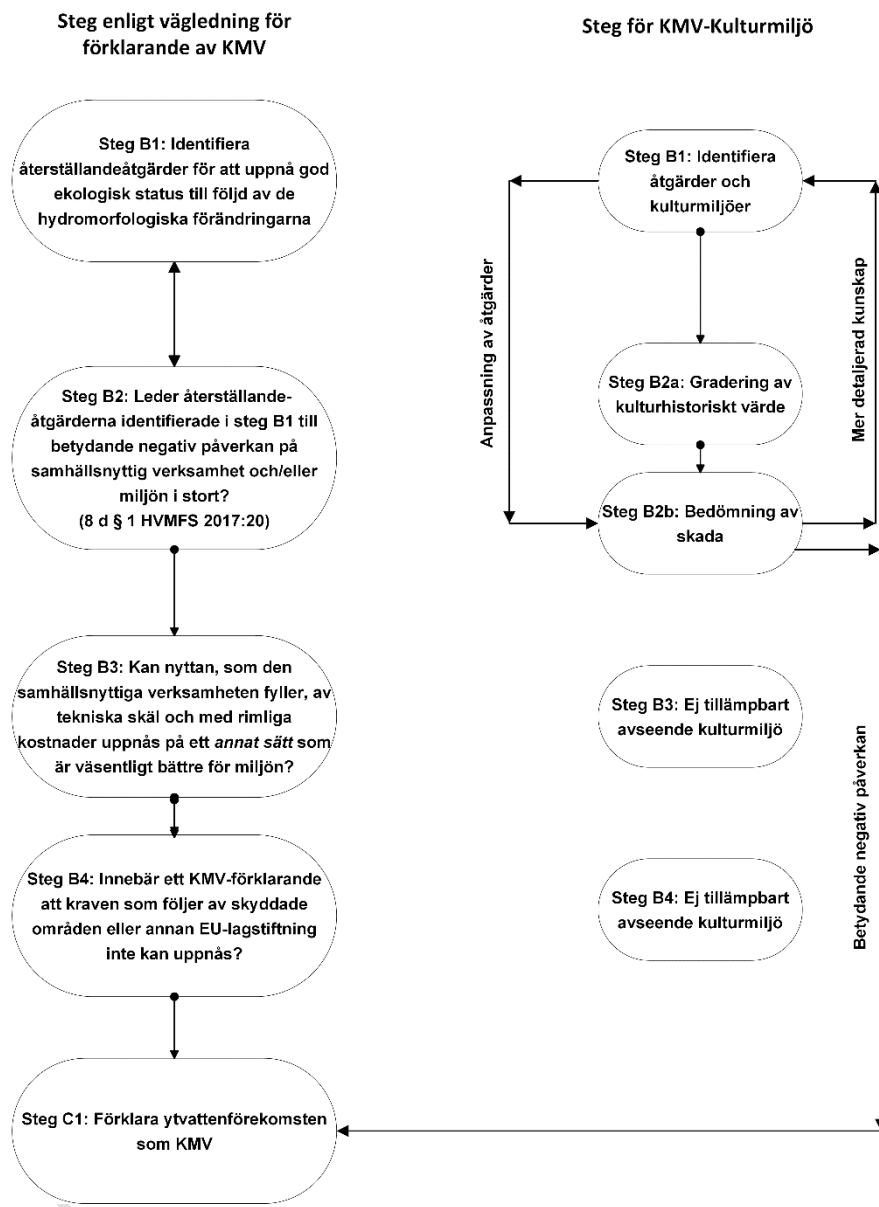
280 - 4 kap. 3 § 1 a vattenförvaltningsförordningen (vattenförvaltningsförordningen) -
281 konstgjorda eller kraftigt modifierade ytvattenförekomster.

282 För bedömning av KMV-Kulturmiljö är ingången det som
283 vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndigheten anger om
284 rekvisitet *miljön i stort*.¹²

285

286 I den följande texten ges kriterier för kulturhistoriskt värde och skada inför
287 bedömning av påverkan på *miljön i stort*. Kriterierna kopplar till Havs- och
288 vattenmyndighetens *Vägledning för förklarande av KMV*, steg B1-B2, se figur 1.

¹² Miljön i stort förklaras i CIS Guidance No 4, avsnitt 6.4.8 *What is the wider environment?* Article 4(3)(a) refers to the wider environment. Consequently a restricted definition of environment would not be appropriate and the environment is considered to include the natural environment and the human environment including archaeology, heritage, landscape and geomorphology, sid. 41.

289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296

Figur 1. Schematiskt flödesschema över de olika stegen enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning för förklarande av KMV, med tillagda korresponderande steg för bedömning av kulturmiljö. Kulturmiljö bedöms under rekvisitet "miljön i stort".

297 **Steg B1: Identifiera återställandeåtgärder för att uppnå god**
298 **ekologisk status till följd av de hydromorfologiska förändringarna**
299 Utgångspunkten för bedömning av kulturhistoriskt värde och skada på kulturmiljön
300 är de återställandeåtgärder som kan anses behövas för att uppnå god ekologisk
301 status (GES) eller god ekologisk potential (GEP) i den berörda vattenförekomsten.
302 Genom att identifiera och dokumentera dessa åtgärder och därmed vilka
303 kulturmiljöer som berörs och på vilka sätt, kan skador för dessa bedömas i steg
304 B2B. Lämpliga återställandeåtgärder är sådana som gör att god status uppnås
305 samtidigt som åtgärderna anpassas så att skada på kulturmiljön begränsas. Vad
306 som anses vara lämpliga återställandeåtgärder kan komma att påverka
307 bedömningen av åtgärder som identifierats i steg B1. Detta kan innebära att det
308 fysiska område som först bedöms påverkas kan komma att ändras, till exempel
309 genom val av fiskvägs placering. Således kan steg B1 och B2 behöva beaktas
310 växelvis.

311 **Steg B2: Leder återställandeåtgärderna identifierade i steg B1 till en**
312 **betydande negativ påverkan på samhällsnyttig verksamhet och/eller**
313 **miljön i stort? (8 d § 1 HVMFS 2017:20)**
314 För att bedöma om återställandeåtgärderna identifierade i steg B1 har en
315 betydande negativ påverkan på kulturmiljön behöver de kulturhistoriska värdena
316 och eventuell skada på dessa bedömas, enligt kriterier nedan. Bedömningarna
317 behöver vara specifika för varje kulturmiljö och för de återställandeåtgärder som
318 föreslås i just den miljön. För alla kulturmiljöer som inte är formellt skyddade och
319 som berörs av återställandeåtgärder behöver initialt bedömas om miljön har
320 sådana kulturhistoriska värden att bedömning av KMV-Kulturmiljö är motiverat. I
321 detta sammanhang ska påpekas att långt ifrån alla värdefulla kulturmiljöer är
322 kända eller dokumenterade. Om det är uppenbart att betydande negativ påverkan
323 inte kommer uppstå till följd av återställandeåtgärderna görs ingen vidare
324 bedömning av KMV-Kulturmiljö.
325
326 Bedömningen av kulturmiljön utgår ifrån tre kategorier;
327 A) Formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövården,
328 B) Anläggning, och
329 C) Berörd omgivning.
330
331

- 332 Med formellt skydd och riksintressen för kulturmiljövården avses:
333 - fornlämningar, byggnadsminnen, kyrkliga kulturminnen omfattande kyrkor,
334 kyrkotomter och begravningsplatser (2, 3, 4 kap. kulturmiljölagen),
335 - statliga byggnadsminnen (förordningen (2013:558) om statliga
336 byggnadsminnen),
337 - naturreservat och kulturreseptat (7 kap. 4 och 9 §§ miljöbalken),
338 - riksintressen för kulturmiljövården (3 kap. miljöbalken).
339
340 Skydd för kulturmiljö kan även finnas i detaljplaners skyddsbestämmelser eller
341 indirekt genom hur planerna har utformats.
342
343 Utöver dessa områden finns också ett antal världsarv, varav några omfattar
344 vattenmiljöer. Världsarven tas hänsyn till vid samhällsplanering respektive skydd i
345 förekommande fall enligt ovan nämnd lagstiftning.
346
347 En anläggning som syftar till att ändra vattnets djup och läge räknas som en
348 vattenanläggning. Ändringen av vattnets djup eller läge utgör vattenverksamhet
349 enligt miljöbalken. En vattenverksamhet kan bedrivas för olika syften till exempel
350 elkraftproduktion eller hamnverksamhet. I det följande används benämningen
351 "anläggning" för en vattenanläggning som antingen har ett pågående syfte
352 kopplad till sig såsom elproduktion, eller inte har det till exempel att verksamheten
353 har upphört. Med en anläggning avses här alla dess ingående delar som till
354 exempel för kraftverk kan vara kraftstationer, in- och utloppskanaler, närliggande
355 reglerade dammar med mera. Ett annat exempel på anläggning kan vara kajer
356 med tillhörande lagerlokaler och handelsplatser. Ofta är det en eller flera
357 vattenanläggningar som orsakar att miljö kvalitetsnormerna inte följs och därför
358 behöver åtgärdas.
359
360 Omgivningen definieras här som det område som fysiskt eller visuellt berörs. Detta
361 innefattar även återställandeåtgärder som medför ändringar vad gäller
362 vattennivåer uppströms och nedströms. Omgivningen kan bestå dels av
363 bebyggelse och andra strukturer med funktionell koppling från ett
364 kulturmiljöperspektiv till den vattenanknutna verksamheten, dels av kulturmiljöer
365 som saknar sådan koppling, det vill säga som har uppkommit i andra
366 kulturhistoriska sammanhang.
367
368 Av ovan framgår att bedömning av kulturhistoriskt värde här görs dels för
369 anläggning, dels för dess omgivning. Ibland hör anläggningen direkt samman med

370 omgivningen, i andra fall har omgivningen ingen direkt koppling till anläggningen.
371 Bedömning av omgivningen är nödvändig eftersom den ofta kan behöva tas i
372 anspråk för eller påverkas av återställandeåtgärder som behövs för att uppnå god
373 ekologisk och kemisk status.
374
375 Avsikten med denna indelning är också att KMV-Kulturmiljö ska kunna tillämpas i
376 fall där en kulturhistorisk värdefull anläggning till stora delar har förstörts eller
377 försvunnit men där omgivningen har anslutande betydelsefulla kulturhistoriska
378 värden kopplade till landskap, bebyggelse¹³, anläggningar och/eller lämningar. Vid
379 fackmässiga värderingar av kulturmiljöer görs dock oftast inte separata
380 bedömningar av anläggning respektive omgivning på så sätt som beskrivs här,
381 vilket också är ett godtagbart synsätt.
382

¹³ Med bebyggelse avses en vid betydelse som omfattar bebyggelseområden, byggnader, husgrunder, vägar, murar, tomtmark och andra strukturer.

383 **Gradering av kulturhistoriskt värde**

384 För att en anläggning eller dess omgivning ska kunna utgöra grund för förklarande
385 av vattenförekomsten som KMV-Kulturmiljö behöver graderingen av de
386 kulturhistoriska värdena nå upp till nivå 1-2 enligt nedan. Det räcker således att
387 nivå 1 eller 2 uppnås i någon av kategorierna anläggning eller omgivning.

388

	<i>Anläggning</i>	<i>Omgivning</i>
1. Mycket höga kulturhistoriska värden	X	X
2. Höga kulturhistoriska värden	X	X
3. Kulturhistoriska värden		
4. Vissa kulturhistoriska värden		

389

390 *Figur 2. Graderingsnivåer markerade med "X", tillsammans eller var för sig, kan*
391 *efter bedömning av skada bli aktuella för KMV-Kulturmiljö.*

392 **A. Formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövärden**

393 Ingen gradering av de kulturhistoriska värdena görs.

394 Genom sitt tidigare skydd eller utpekande når de upp till motsvarande nivå 1 eller
395 2.

396

397 Skada bedöms enligt vad som framgår av sid. 17-23.

398 **B-C. Kriterier för gradering av kulturhistoriskt värde för anläggning och**
399 **omgivning (steg B2 A)**

400 Kriterierna utgår från platsens läsbarhet och dess kulturhistoriska sammanhang.
401 Med läsbarhet avses möjligheterna att utifrån kulturmiljöns fysiska innehåll och
402 egenskaper utläsa, förstå (uppleva) och kommunicera väsentliga delar av dess
403 kulturhistoriska sammanhang.¹⁴

404

405 Graderingen för anläggning respektive omgivning, görs i fyra nivåer:

406

407 **1. Mycket höga kulturhistoriska värden**

408 Anläggning

409 Mycket höga kulturhistoriska värden kännetecknas av välbevarade och tydligt
410 läsbara beståndsdelar och strukturer och där merparten av anläggningen samt

¹⁴ Definition med utgångspunkt RAÄ:s Plattform för kulturhistorisk värdering och urval (2015).

411 tillhörande byggnader och konstruktioner finns kvar så att platsens kulturhistoriska
412 sammanhang framgår. Platsen förmedlar en tydlig och bred historisk förståelse för
413 nyttjandet av vattnet.

414 Det kan också vara en plats som visar på utvecklingsförlopp genom att olika
415 "årsringar" är tydligt läsbara.

416 Hjälpkriterium i de fall anläggningen omfattar tekniska delar:

417 Maskineri och tekniska installationer finns kvar och visar på den teknikhistoriska
418 utvecklingen. Anläggningen används eller skulle kunna istandsättas för drift. Om
419 dessa förutsättningar är uppfyllda stärker det motivet för val av denna
420 graderingsnivå.

421

422 Berörd omgivning

423 Det kan vara kulturmiljöer av olika slag uppkomna genom olika verksamheter och
424 utvecklingsförlopp. Kännetecknande är att strukturer och beståndsdelar till mycket
425 stor del finns kvar, är välbevarade och tydligt återspeglar miljöernas
426 kulturhistoriska sammanhang.

427

428 **2. Höga kulturhistoriska värden**

429 Anläggning

430 Höga kulturhistoriska värden kännetecknas av bevarade och läsbara
431 beståndsdelar och strukturer, där delar av anläggningen samt eventuella
432 tillhörande byggnader och konstruktioner finns kvar eller som tydliga
433 grundfundament och kanaler eller liknande, så att det tämligen lätt går att förstå
434 platsens kulturhistoriska sammanhang och nyttjandet av vattnet.

435 Det kan också vara en plats som visar på utvecklingsförlopp genom att olika
436 "årsringar" är läsbara.

437 Hjälpkriterium i de fall anläggningen omfattar tekniska delar:

438 Maskineri och tekniska installationer finns delvis kvar och visar på den
439 teknikhistoriska utvecklingen. Anläggningen används till viss del eller skulle delvis
440 kunna istandsättas för drift. Om dessa förutsättningar är uppfyllda stärker det
441 motivet för val av denna graderingsnivå.

442

443 Berörd omgivning

444 Det kan vara kulturmiljöer av olika slag uppkomna genom olika verksamheter och
445 utvecklingsförlopp. Kännetecknande är att strukturer och beståndsdelar till stora
446 delar finns kvar, är delvis välbevarade och väl återspeglar miljöernas
447 kulturhistoriska sammanhang.

448

449 **3. Kulturhistoriska värden**

450 Anläggning

451 Kulturhistoriska värden kännetecknas av att anläggningen till vissa delar är
452 raserad eller på annat sätt förändrad och därmed har flera beståndsdelar som har
453 betydelse för den kulturhistoriska förståelsen försvunnit eller påverkats så att
454 läsbarheten försämrats. Anläggningens tidigare verksamhet är svår att uppfatta i
455 sin helhet men delar av dess kulturhistoriska sammanhang går att förstå.

456

457 Omgivning

458 Det kan vara kulturmiljöer av olika slag uppkomna genom olika verksamheter och
459 utvecklingsförlopp. Kännetecknande är att strukturer och beståndsdelar till vissa
460 delar finns kvar, i viss mån bevarade och kan återspegla miljöernas
461 kulturhistoriska sammanhang, även om tidigare verksamheter kan vara svåra att
462 uppfatta.

463

464 **4. Vissa kulturhistoriska värden**

465 Anläggning

466 Vissa kulturhistoriska värden kännetecknas av att anläggningen antingen är helt
467 eller till stora delar raserad eller på annat sätt så pass hårt förändrad att den
468 historiska läsbarheten är svårtydd, även om enstaka beståndsdelar och strukturer
469 finns kvar är det svårt att förstå hur dessa fungerat och hur de ingår i
470 anläggningens kulturhistoriska sammanhang.

471

472 Omgivning

473 Det kan vara kulturmiljöer av olika slag uppkomna genom olika verksamheter och
474 utvecklingsförlopp. Kännetecknande är att enstaka strukturer och beståndsdelar
475 kan finnas kvar men är raserade eller förändrade så att de i liten utsträckning
476 återspeglar miljöernas kulturhistoriska sammanhang. Tidigare verksamheter är
477 svåra att uppfatta.

478

479

480 Anläggningar och deras omgivningar som graderas till nivå 1 och 2 kan i många
481 fall betraktas vara av nationellt eller regionalt intresse och nivå 3 av regionalt eller
482 lokalt intresse.

483

484 **Bedömning av skada (steg B2 B)**

485 Återställandeåtgärder (exempel se faktaruta) som har identifierats i steg B1 kan
486 om de genomförs medföra skada på kulturmiljön som kan innebära en minskad
487 möjlighet till läsbarhet av de kulturhistoriska sammanhangen – det vill säga
488 försämra möjligheterna att förstå och uppleva hur de historiska verksamheterna på
489 platsen fungerat och bedrivits.
490

Exempel på återställandeåtgärder i vattendrag

Åtgärder väljs i syfte att behålla kulturmiljöns läsbarhet och väsentliga konstruktioner intakta. Åtgärderna är beroende av förutsättningarna på platsen.

Åtgärder kan vara:

- ha dammluckor öppna vissa tider
- tillförande av sten i kanaler för att återfå turbulent flöde
- upptröskling av dammar och kulvertar
- minimitappning
- rensgaller och flyktväg
- partiell sänkning av dammtröskel med tillhörande vattenståndsändringar
- anläggande av fiskväg
- tillförande av sten i flottningsrensat vattendrag
- partiell återförande av sten i flottningsrensat vattendrag

Se även Havs- och vattenmyndighetens åtgärdsbibliotek (remitterat 2022)

491

492

493 Kulturmiljöer är värdefulla även om syftet med vattenverksamheten har upphört
494 det vill säga om de präglade, för kulturmiljöns del, verksamheterna såsom
495 kvarndrift eller elproduktion inte pågår eller har upphört tidigare. Stor skada
496 innebär till exempel att återställandeåtgärder genomförs som medför att
497 kulturhistoriska anläggningar som fortfarande är i drift, eller skulle kunna vara det
498 med relativt enkla åtgärder, inte kan fortsätta sin verksamhet. Stor skada kan
499 också uppstå då kulturmiljön kan behöva tas i anspråk för till exempel
500 dagvattenhantering och rening med mera.

501

502 Vad som bedöms vara lämplig utformning av återställandeåtgärder i förhållande till
503 hur stor skadan blir på kulturmiljön beror på kulturmiljöns känslighet för
504 borttagande av eller för tillkommande beståndsdelar eller strukturer. Det innebär i
505 praktiken att anpassningar till kulturmiljön kommer att aktualiseras, till exempel
506 vad gäller val av återställandeåtgärd, utförande eller gestaltning, se vidare sid. 24.
507

508 Vid förklarande av KMV finns sällan fullständig information om hur
509 återställandeåtgärderna kommer att genomföras. Denna mer detaljerade
510 information, som tillkommer i ett senare skede, kan göra att en bedömning om
511 KMV kan behöva ändras om skadan inte blir så stor som tidigare antagits. Eller
512 motsatt, att skadan blir större än vad som tidigare bedömts så att vattenförekomst
513 som inte bedömts som KMV-Kulturmiljö nu motiverar sådan normsättning.
514 Avsaknad av information om detaljutformning ska dock inte hindra
515 vattenmyndigheten att förklara en vattenförekomst som KMV-Kulturmiljö.
516

517 Den bedömning som ska göras enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning
518 för förklarande av KMV, steg B3, avseende vad som är tekniskt och ekonomiskt
519 rimligt på ett annat sätt som är väsentligt bättre för miljön, tillämpas inte på *miljön i*
520 *stort*.
521

522 Återställandeåtgärder för att förbättra kemisk status innebär ofta att fysiska
523 åtgärder behöver göras som kan ha liknande påverkan på kulturmiljön som
524 åtgärder för förbättrad ekologisk status, och kan således bedömas enligt samma
525 kriterier.
526

527 Vattenmyndigheterna ska med beredningssekretariaten bland annat ta fram
528 kunskapsunderlag, samla in data i Vatteninformation Sverige (VISS) och ge
529 förslag på miljö kvalitetsnormer. Det innebär samverkan med länsstyrelserna inför
530 normsättningen inom sexårscykeln. Det är också möjligt att uppdatera
531 miljö kvalitetsnormer om mark- och miljödomstolen väcker frågan om det i samband
532 med en prövningsprocess, varvid samverkan också kan aktualiseras.

533 **A. Formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövården**
534 I de fall återställandeåtgärder berör formellt skyddade kulturmiljöer och
535 riksintressen görs skadebedömning enligt nedan. Utgångspunkten är dock att
536 återställandeåtgärder väljs så att de skyddade kulturmiljöerna undviks. De
537 kulturmiljöer som inte är formellt skyddade bedöms enligt B-C.
538

539 För formellt skyddade kulturmiljöer och riksintressen för kulturmiljövården beskrivs
540 nedan ett förfarande om samverkan, att länsstyrelsen och för statliga
541 byggnadsminnen Riksantikvarieämbetet, bedömer skadan enligt nedan nämnda
542 punkter.
543

- 544 Länsstyrelsen meddelar vattenmyndigheten om skada uppstår på den miljö som
545 skyddet avser och bedöms vara av sådan omfattning att KMV-Kulturmiljö bör
546 tillämpas. Motsvarande gäller också Riksantikvarieämbetet för statliga
547 byggnadsminnen. Vattenmyndigheten beslutar eventuellt om KMV-kulturmiljö, för
548 *miljön i stort*, för vattenförekomsten.
549
- 550 I de fall länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet i nämnda samverkan bedömer
551 skadan stor enligt punkterna nedan kan skadan sägas motsvara *betydande*
552 *negativ påverkan*. I de fall skadan inte är så stor är KMV-Kulturmiljö inte aktuellt.
553
- 554 De bedömningar som ska göras enligt nedan utgör ingen prövning enligt
555 kulturmiljölagen, miljöbalken eller förordningen om statliga byggnadsminnen. För
556 byggnadsminnen, kyrkliga kulturminnen och fornlämningar gäller att dessa
557 handläggs enligt kulturmiljölagen när återställandeåtgärder aktualiseras, det vill
558 säga inte i samband med att miljö kvalitetsnormen fastställs för vattenförekomsten.
559
- 560 Skyddsformer som omfattar kategori A redovisas på sid. 12.
561
- 562 • I de fall byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen riskeras att skadas
563 av återställandeåtgärder behöver vattenmyndigheten samverka
564 med länsstyrelsen som bedömer om det är förenligt med ändamålet med
565 skyddet.
566
 - 567 • I de fall statliga byggnadsminnen riskeras att skadas av
568 återställandeåtgärder behöver vattenmyndigheterna samverka med
569 Riksantikvarieämbetet och förvaltande myndighet, som bedömer om
570 åtgärderna är förenligt med ändamålet med skyddet. De statliga
571 byggnadsminnena, som kan vara ytomfattande, förvaltas av flera
572 myndigheter och organisationer.¹⁵
573
 - 574 • I de fall en fornlämning riskeras att skadas och som berörs av
575 återställandeåtgärder behöver vattenmyndigheten samverka med

¹⁵ Följande myndigheter och organisationer förvaltar de statliga byggnadsminnena; Fortifikationsverket, Naturvårdsverket, Statens fastighetsverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Sjöfartsverket, Trafikverket, Kungl. Djurgårdens förvaltning och Drottningholms slottsforvaltning.
Vad gäller tillståndsfrågor förs normalt en dialog mellan Riksantikvarieämbetet och den förvaltande myndigheten innan föreslagna åtgärder eventuellt går vidare och en formell anhållan om yttrande skickas till Riksantikvarieämbetet. Riksantikvarieämbetet yttrar sig om föreslagna åtgärders genomförbarhet, dvs. om åtgärderna strider mot ändamålet med skyddet.

- 576 länsstyrelsen som bedömer om skadan är av sådan omfattning att det är
577 sannolikt att tillstånd till borttagande inte skulle medges.
578
- 579 • I de fall naturreservat och kulturresevat riskeras att skadas och som
580 berörs av återställandeåtgärder behöver vattenmyndigheten samverka
581 länsstyrelsen som bedömer om det är förenligt med ändamålet med
582 skyddet och om dispens sannolikt inte kommer att medges.
583
- 584 • I händelse av att återställandeåtgärder kan befaras medföra skada på
585 riksintressen för kulturmiljövärden behöver vattenmyndigheten samverka
586 med länsstyrelsen och be dem bedöma om skadan är av sådan art och
587 omfattning att det motsvarar *påtaglig skada* på riksintresset.
588
- 589 • I de fall världsarv berörs av återställandeåtgärder behöver
590 vattenmyndigheten samverka med länsstyrelsen för fortsatt hantering.
591

REMISS - kriterier kulturmiljö

592 **B-C. Kriterier för gradering av skada på anläggning och omgivning**

593 Vid bedömning av skada utgå från kulturmiljöer som värderats i steg B2 A.

594 Bedömningar av skada behöver vara specifika för varje kulturmiljö och för de

595 återställandeåtgärder som föreslås i den miljön. När skadan bedöms räknas

596 anläggningen och berörd omgivning till *miljön i stort*.

597

598 Graderingen görs i fyra nivåer. Gradering till nivå 1-2 innebär *betydande negativ*

599 *påverkan* på miljön i stort. Nivå 3 i graderingen innebär negativ påverkan på miljön

600 i stort. Det räcker således att skadenivå 1 eller 2 uppnås i någon av kategorierna

601 anläggning eller omgivning för att motivera KMV-Kulturmiljö för vattenförekomsten.

602

	Anläggning	Omgivning
1. Mycket stor skada	X	X
2. Stor skada	X	X
3. Viss skada		
4. Ingen eller ringa skada		

603

604 *Figur 3. Graderingsnivåer markerade med "X", tillsammans eller var för sig,*

605 *innebär betydande negativ påverkan och motiverar KMV-Kulturmiljö för*

606 *vattenförekomsten.*

607

608 **1. Mycket stor skada – betydande negativ påverkan på miljön i stort**

609 Anläggning

610 - återställandeåtgärderna medför att ett flertal betydelsefulla strukturer och

611 beståndsdelar tas bort och/eller nya (dominerande) konstruktioner tillkommer och

612 som avsevärt negativt påverkar läsbarheten.

613 -ett flertal betydelsefulla visuella och/eller funktionella samband bryts eller

614 påverkas avsevärt.

615 - det eller de kulturhistoriska sammanhang, som utgör grund för bedömning av det

616 kulturhistoriska värdet, återspeglas inte längre eller endast i viss omfattning i

617 miljön.

618 - möjligheten att bruka och förvalta kulturmiljön minskar kraftigt, till exempel

619 genom att pågående eller upphörd kulturhistoriskt präglade verksamhet inte

620 längre har förutsättningar att bedrivas.

621

622 Berörd omgivning

623 Återställandeåtgärderna medför motsvarande *mycket stor skada* på omgivande

624 kulturmiljö. Det kan även gälla kulturmiljöer som inte har uppkommit med

625 anledning av vattenverksamheten.

626

627 **2. Stor skada – betydande negativ påverkan på miljön i stort**

628 Anläggning

629 - återställandeåtgärderna medför att enstaka eller ett fåtal betydelsefulla strukturer
630 och beståndsdelar tas bort och/eller nya (dominerande) konstruktioner tillkommer
631 och som negativt påverkar läsbarheten.

632 - enstaka eller ett fåtal betydelsefulla visuella och funktionella samband bryts eller
633 påverkas påtagligt.

634 - det eller de kulturhistoriska sammanhang, som utgör grund för bedömning av det
635 kulturhistoriska värdet, återspeglas endast delvis i miljön.

636 - möjligheten att bruka och förvalta kulturmiljön minskar, till exempel genom att
637 pågående eller upphörd kulturhistoriskt präglade verksamheter endast har
638 förutsättningar att bedrivas till viss del.

639

640 Berörd omgivning

641 Återställandeåtgärderna medför motsvarande *stor skada* på omgivande
642 kulturmiljö. Det kan även gälla kulturmiljöer som inte har uppkommit med
643 anledning av vattenverksamheten.

644

645 **3. Viss skada - negativ påverkan på miljön i stort**

646 Anläggning

647 - återställandeåtgärderna medför att enstaka betydelsefulla strukturer och
648 beståndsdelar till viss eller vissa delar tas bort och/eller enstaka nya
649 (dominerande) konstruktioner tillkommer och som i viss grad påverkar läsbarheten
650 negativt.

651 - betydelsefulla visuella och funktionella samband finns kvar och påverkas negativt
652 endast i viss omfattning.

653 - det eller de kulturhistoriska sammanhang, som utgör grund för bedömning av det
654 kulturhistoriska värdet, kan fortsatt i huvudsak återspeglas i miljön.

655 - möjligheten att bruka och förvalta kulturmiljön kvarstår i huvudsak, t. ex. genom
656 att förutsättningarna att bedriva pågående eller upphörd kulturhistoriskt präglade
657 verksamheter endast påverkas negativt i viss omfattning.

658

659 Berörd omgivning

660 Återställandeåtgärderna medför motsvarande *viss skada* på omgivande
661 kulturmiljö. Det kan även gälla kulturmiljöer som inte har uppkommit med
662 anledning av vattenverksamheten.

663

664 **4. Ingen eller ringa skada**

665 Anläggning

666 - återställandeåtgärderna medför att inga betydelsefulla strukturer och

667 beståndsdelar tas bort och/eller att eventuella nya konstruktioner som tillkommer
668 endast obetydligt eller inte alls påverkar läsbarheten.

669 - betydelsefulla visuella och funktionella samband berörs inte eller påverkas
670 endast i obetydlig omfattning.

671 - det eller de kulturhistoriska sammanhang, som utgör grund för bedömning av det
672 kulturhistoriska värdet, återspeglas fortsatt tydligt i miljön.

673 - möjligheten att bruka och förvalta kulturmiljön kvarstår, till exempel genom att
674 förutsättningarna att bedriva pågående eller upphörd kulturhistoriskt präglade
675 verksamhet inte eller endast i obetydlig omfattning påverkas negativt.

676

677 Berörd omgivning

678 Omgivande kulturmiljöer *berörs inte eller i ringa omfattning av*

679 återställandeåtgärderna. Det kan även gälla kulturmiljöer som inte har uppkommit
680 med anledning av vattenverksamheten.

681

Utdrag från rapporten *Kulturmiljöers känslighet*, sid. 19. Se även sid. 24.

Typ av påverkan

För bedömning av hur en kulturmiljö påverkas (skadas) behöver återställande-
åtgärden vara känd, enligt steg B1.

Följande frågor kan ge stöd för tillämpningen av skadekriterierna:

Vad försvinner?

Försvinner enskilda objekt, strukturer eller funktionella och visuella samband som är
viktiga för läsbarheten av kulturmiljön?

Vad tillkommer?

Tillkommer något som påverkar skala eller karaktärsdrag på ett sätt som minskar
läsbarheten? Tillkommer något som ökar läsbarheten?

Är påverkan visuell?

Påverkas siktlinjer, skala, sammanhang, rumslighet eller andra aspekter som är
viktiga för att förstå och uppleva kulturmiljön?

Är påverkan funktionell?

Påverkas funktion, rörelsestråk, vägstruktur eller andra förutsättningar som är viktiga
för att kunna bruka, förvalta och röra sig i kulturmiljön?

Är påverkan direkt?

Är det troligt att åtgärden kan komma att följas av andra åtgärder med negativ
inverkan?

Är påverkan indirekt?

Finns det risk för att åtgärden på sikt minskar möjligheten att bruka och förvalta
kulturmiljön?

682

683 **När fördjupad kunskap finns om återställandeåtgärder och**
684 **kulturmiljö – detaljanpassning**

685 Vid förklarande av KMV-Kulturmiljö och när förbättringsåtgärder har definierats för
686 att uppnå *god ekologisk potential* (GEP) finns sällan fullständig information om hur
687 åtgärderna kommer att genomföras och hur dessa kan anpassas (om möjligt) till
688 kulturmiljön med avseende på dess känslighet. Denna information, som tillkommer
689 i ett senare skede, kan göra att en bedömning och beslut om KMV-Kulturmiljö kan
690 behöva ändras om skadan inte blir så stor som tidigare antagits. Eller motsatt, att
691 skadan blir större än vad som tidigare bedömts så att vattenförekomst som inte
692 bedömts som KMV-Kulturmiljö nu motiverar sådan normsättning.

693

694 Skadan på kulturmiljön kan i många fall minskas när man gör anpassningar i detalj
695 i kulturmiljön. Lämpliga åtgärder är sådana som gör att god status uppnås
696 samtidigt som åtgärderna anpassas så att skada på kulturmiljön begränsas. Det
697 kan till exempel vara justeringar av en fiskvägs placering, materialval i
698 konstruktionen eller gestaltning.

699 **Känslighet – en del av bedömning av skada**

700 Kulturmiljöns olika delar kan vara olika känsliga för ingrepp/åtgärder. Det innebär
701 att skadebedömningen behöver utgå från vilka strukturer och beståndsdelar som
702 berörs. Olika kulturmiljöer är olika känsliga för påverkan eftersom deras respektive
703 kulturhistoriska innehåll och belägenhet i landskapet varierar. En kulturmiljö kan
704 vara känslig på så sätt att ett mindre ingrepp kan leda till stor påverkan. I andra fall
705 kan en mer omfattande återställandeåtgärd medföra mindre påverkan. Att bedöma
706 kulturmiljöns känslighet för föreslagna åtgärder är således en viktig del i
707 bedömningen av skadan. I Riksantikvarieämbetets rapport *Kulturmiljöers*
708 *känslighet* (2019) redogörs närmare för kriterier för bedömning av känslighet.
709

Kulturmiljöers känslighet

Kulturmiljöers känslighet (rapport från Riksantikvarieämbetet 2019). I rapporten redogörs närmare för kriterier för bedömning av känslighet:

kulturmiljöns kontext (yttre och inre kontext, dvs. landskapliga förutsättningar samt beståndsdelar, strukturer, samband och läsbarhet i kulturmiljön),

kulturhistoriskt sammanhang (vilket/vilka historiska utvecklingsförlopp återspeglas i kulturmiljön, vilka verksamheter och aktiviteter har pågått i miljön och under vilken/vilka tider),

typ av värde (synliga eller dolda strukturer och beståndsdelar) samt

typ av påverkan (vilka vattenvårdsåtgärder föreslås och hur påverkar dessa kulturmiljön).

710

711 **Steg B3: Kan nyttan, som den samhällsnyttiga verksamheten fyller,**
712 **av tekniska skäl och med rimliga kostnader uppnås på ett annat sätt**
713 **som är väsentligt bättre för miljön?**

714 En kulturmiljö representerar specifika och ej utbytbara värden som är knutna till en
715 plats, vilket innebär att den ej kan ersättas med en annan kulturmiljö på annan
716 plats. Den går heller inte att flytta utan att medföra betydande skada. Detta steg är
717 därför inte tillämbart på kulturmiljö.

718 **Steg B4: Innebär ett KMV-förklarande att kraven som följer av**
719 **skyddade områden eller annan EU-lagstiftning inte kan uppnås?**

720 Detta steg ska inte beaktas för kulturmiljön enligt Havs- och vattenmyndighetens
721 vägledning om undantag. Kulturmiljön är inte skyddad utifrån EU-lagstiftning.
722

723 För Natura 2000-områden finns särskilda vägledningar.¹⁶ KMV-Kulturmiljö kan bli
724 aktuellt även för Natura 2000-områden, dock kan inte KMV förklaras om de
725 negativt påverkar de naturtyper och arter som skyddet avser.

726 **Steg C1: Förklara ytvattenförekomsten som KMV**

727 Avseende kulturmiljö ska den motiverande texten ange skälen för KMV-
728 bedömning (miljön i stort – kulturhistoriskt värde, betydande negativ påverkan –
729 skada). Texten förs över till förvaltningsplanen och till den av Havs- och
730 vattenmyndighetens angivna databasen.
731

732 **Kvalitetskrav för KMV**

733 Ytvattenförekomsten ska vid förklarande av KMV-Kulturmiljö uppnå kvalitetskravet
734 god ekologisk potential (GEP) istället för god ekologisk status (GES). GEP tillåter
735 de negativa ekologiska effekter som följer av de fysiska förändringar som skapats
736 genom den mänskliga verksamheten och som är nödvändiga för att verksamheten
737 fortsatt ska kunna leverera samhällsnyttan.¹⁷ Samhällsnyttan i detta fall utgörs av
738 kulturmiljön.
739

740 Även då vattenförekomsten förklaras som KMV-Kulturmiljö behöver åtgärder
741 vidtas. Med åtgärder med anledning av ny normsättning GEP avses här alla
742 förbättringsåtgärder som är praktiskt genomförbara och som inte ger en
743 betydande negativ påverkan på miljön i stort eller samhällsnyttiga verksamheter.

¹⁶ Se Havs- och vattenmyndighetens vägledning *Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper. Rapport 2021:23.*

¹⁷ Havs- och vattenmyndighetens vägledning för definition av ekologisk potential (remiss 2022).

- 744 Förbättringsåtgärderna behöver således bedömas avseende skada på berörda
745 kulturmiljöer. Havs- och vattenmyndighetens vägledning för definition av ekologisk
746 potential (remiss 2022) redogör närmare för förbättringsåtgärder och hur GEP
747 definieras. Om GEP inte redan har uppnåtts ska undantag (till exempel måttlig
748 ekologisk potential) beslutas om förutsättningar för detta finns.

REMISS - kriterier kulturmiljö

749 **Kriterier för bedömning av kulturmiljö vid beslut**
750 **om miljö kvalitetsnormer med mindre stränga**
751 **kvalitetskrav**

752 Värdefulla kulturmiljöer kan finnas vid och i ytvattenförekomster och kan i vissa fall
753 vara grund för beslut om mindre stränga kvalitetskrav (MSK).

754

755 Bedömningen grundas på 4 kap. 10 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660)
756 och 4 kap. Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om
757 klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten.¹⁸

758

759 De vattenförekomster som kan bli aktuella för MSK-Kulturmiljö, är de som
760 klassificeras med *sämre* status än *god*.

761

762 Flera olika samhällsnyttor kan vara aktuella, varav kulturmiljö är en. Kulturmiljö har
763 samhällsnytta som kulturhistorisk miljö, men kan i vissa fall också ha en
764 verksamhet/produktion som kan vara samhällsnyttig.

765

766 Vid bedömning av undantag listas och vägs den nytta som kulturmiljön har mot
767 andra nyttor och kostnader (för kulturmiljö utgör skador på kulturmiljön kostnader).

768 Vid bedömning av mindre stränga kvalitetskrav ska åtgärdernas

769 samhällsekonomiska kostnad i relation till dess samhällsekonomiska nytta

770 bedömas. Alla betydande nyttor och kostnader ska vägas in i analysen, även de

771 som enbart kan beskrivas kvalitativt.¹⁹ Nyttor och kostnader som inte bedöms vara

772 betydande bör listas vid sidan av de som är betydande, för att synliggöra om

773 dessa stödjer eller motsäger resultatet av viktningen av de nyttor och kostnader

774 som är betydande.²⁰ Således ska samhällsnyttan av kulturmiljön vägas mot andra

775 nyttor och kostnader i samband med en bedömning om MSK-Kulturmiljö är

776 tillämpligt.

777

778 I avsnittet om KMV-Kulturmiljö redogörs för vad kulturmiljöer omfattar, viktiga
779 begrepp samt förklaras kulturmiljöer som samhällsnytta.

780

¹⁸ Havs- och vattenmyndighetens vägledning om beslut om undantag (remissversion juli 2022).

¹⁹ Jfr CIS Guidance Document No. 1, s. 204.

²⁰ Havs- och vattenmyndighetens vägledning om beslut om undantag, avsnitt 4.5.3.

781 För bedömning av kulturhistoriskt värde inför beslut om MSK-Kulturmiljö hänvisas
782 till samma kriterier som redovisas för KMV-Kulturmiljö under rubriken *Gradering av*
783 *kulturhistoriskt värde*, sid. 14-16.

784

785 För bedömning av skada inför beslut om MSK-Kulturmiljö hänvisas till samma
786 kriterier som redovisas för KMV-Kulturmiljö under rubriken *Bedömning av skada*,
787 sid. 21-23, där nivå 1 och 2 utgör *betydande negativ påverkan*. Denna bedömning
788 motsvarar för MSK *orimliga kostnader*.

789

790 Formellt skyddade områden och riksintressen utgör en egen kategori, se sid. 11
791 och sid. 18-20.

792 **Kulturmiljö kopplat till olika steg i Havs- och vattenmyndighetens**
793 **vägledning, steg A1 samt steg C1-C5**

794 I Havs- och vattenmyndighetens vägledning för beslut om undantag redogörs för
795 flera olika steg. I den följande texten kommenteras de olika stegen avseende
796 kulturmiljö, där så är relevant.

797

798 **Steg A1. Utgör, utgör del av eller påverkar vattenförekomsten ett skyddat**
799 **område eller berörs den av övrig befintlig EU-lagstiftning?**

800 Detta steg ska inte beaktas för kulturmiljön enligt Havs- och vattenmyndighetens
801 vägledning om undantag. Kulturmiljön är inte skyddad utifrån EU-lagstiftning.

802

803 För Natura 2000-områden finns särskilda vägledningar.²¹ MSK-Kulturmiljö kan bli
804 aktuellt även för Natura 2000-områden, dock kan inte kvalitetskraven sänkas om
805 de negativt påverkar de naturtyper och arter som skyddet avser.

806

807 **Steg C1. Är pågående mänsklig verksamhet orsaken till att**
808 **vattenförekomsten riskerar att inte uppnå god status eller potential?**

809 Kulturmiljöer är följd av betydande mänsklig (både pågående och historisk)
810 verksamhet.

811

812 **Steg C2. Kan de miljömässiga och samhällsekonomiska behov som**
813 **verksamheten fyller uppnås på något annat sätt som skulle vara ett betydligt**
814 **bättre alternativ för miljön utan att medföra orimliga kostnader?**

²¹ Se Havs- och vattenmyndighetens vägledning *Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper. Rapport 2021:23.*

815 En kulturmiljö representerar specifika och ej utbytbara värden som är knutna till en
816 plats, vilket innebär att den ej kan ersättas med en annan kulturmiljö på annan
817 plats. Den går heller inte att flytta utan att medföra betydande skada. Eftersom det
818 inte är möjligt att ersätta nyttan med kulturmiljön och därmed tillämpa *på något*
819 *annat sätt* är MSK tillämpligt.

820

821 **Steg C3. Är det omöjligt att göra ytterligare förbättringar av**
822 **vattenförekomstens status/potential?**

823 Här bedöms om det överhuvudtaget går att göra några åtgärder för att förbättra
824 vattenmiljön.

825

826 **Steg C4. Innebär det orimliga kostnader att genomföra åtgärder för att**
827 **förbättra vattenförekomstens status eller potential?**

828 Här bedöms om det går att göra åtgärder för att förbättra vattenmiljön utan att
829 någon skada uppstår som innebär orimliga kostnader (=mycket stor eller stor
830 skada) för kulturmiljön eller som är orimligt dyra att genomföra. Ett exempel skulle
831 kunna vara kajer i stadsmiljöer där enda möjliga åtgärden skulle vara att riva ner
832 dem – vilket i de allra flesta fall innebär orimliga kostnader. I andra typer av
833 kulturmiljöer kan det gå att göra åtgärder som inte innebär orimliga kostnader.

834

835 Exempel på åtgärder som kan vara aktuella och bedömning av skada återges i
836 avsnittet om KMV-Kulturmiljö, sid. 17-23 eller Havs- och vattenmyndighetens
837 åtgärdsbibliotek.

838

839 För att bedöma vilka åtgärder som går att genomföra behövs god kännedom om
840 platsen och kompetens för att bedöma skadan på kulturmiljön som de olika
841 åtgärdsalternativen kan förväntas medföra.

842

843 **Steg C5. Leder åtgärderna till att vattenförekomsten kan uppnå god status**
844 **eller potential?**

845 Här bedöms om åtgärderna i berörd kulturmiljö leder till att god status eller
846 potential i vattenförekomsten kan uppnås, eller inte.

847

848 Hur miljö kvalitetsnormer inklusive undantag fastställs beskrivs i Havs- och
849 vattenmyndighetens *vägledning om beslut om undantag* (remiss juli 2022).

KS § Yttrande över remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö

Diarienummer: KK22/642

Nyköpings kommun har fått Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö på remiss. Kommunen har tidigare varit delaktig tillsammans med Sveriges kommuner och regioner (SKR) inför Boverkets framtagande av rubricerad rapport.

Nyköpings kommun har redan tagit fram en digital översiktsplan. Kommunen ser stora fördelar med en digitaliserad fysisk planering från Regionplan via översiktsplan till detaljplan och vidare till bygglov, och ställer sig därför positiv till rapportens förslag. Kommunen tillsammans med andra kommuner och SKR ser dock en risk i att kommande förslag till vad som ska standardiseras kan bli alltför omfattande och poängterar därför i svaret att det är viktigt att kommunerna blir delaktiga i framtagandet av det slutgiltiga förslaget till föreskrifter och standarder för utformning av översiktsplaner.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Ne

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 2) att** anta yttrande över svar på Remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-09-01.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Finansdepartementet, Regeringskansliet (fi.remissvar@regeringskansliet.se)

Samhällsbyggnad

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö

Bakgrund

Nyköpings kommun har fått Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö på remiss. Kommunen har tidigare varit delaktig tillsammans med Sveriges kommuner och regioner (SKR) inför Boverkets framtagande av rubricerad rapport.

Nyköpings kommun har redan tagit fram en digital översiktsplan. Kommunen ser stora fördelar med en digitaliserad fysisk planering från Regionplan via översiktsplan till detaljplan och vidare till bygglov, och ställer sig därför positiv till rapportens förslag. Kommunen tillsammans med andra kommuner och SKR ser dock en risk i att kommande förslag till vad som ska standardiseras kan bli alltför omfattande och poängterar därför i svaret att det är viktigt att kommunerna blir delaktiga i framtagandet av det slutgiltiga förslaget till föreskrifter och standarder för utformning av översiktsplaner.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anta yttrande över svar på Remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-09-01.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Maria Ljungblom
Samhällsbyggnadschef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Finansdepartementet, Regeringskansliet (fi.remissvar@regeringskansliet.se)

Samhällsbyggnad

Finansdepartementet
Regeringskansliet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Nyköpings kommuns svar på Remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö. (Ert Dnr: Fi2022/01551)

Nyköpings kommun ställer sig positiva till Boverket förslag till ändringar i 2 kap. 5§ Plan och byggförordningen och 10 kap. 31§ samma förordning.

Nyköpings kommun vill dock framföra att det är viktigt att kommunerna blir delaktiga i framtagandet av det slutgiltiga förslaget till föreskrifter och standarder för utformning av översiktsplaner.

Urban Granström
Kommunalråd

Från: FI SBA SPN <fi.sba.spn@regeringskansliet.se>
Till: "arvika.kommun@arvika.se" <arvika.kommun@arvika.se>
"registrator@bth.se" <registrator@bth.se>
"kommunen@boden.se" <kommunen@boden.se>
"kommun@borlange.se" <kommun@borlange.se>
"info@byggforetagen.se" <info@byggforetagen.se>
"domstolsverket@dom.se" <domstolsverket@dom.se>
"info@ekero.se" <info@ekero.se>
"kommun@eksjo.se" <kommun@eksjo.se>
"info@fastighetsagarna.se" <info@fastighetsagarna.se>
"registrator@formas.se" <registrator@formas.se>
"fortv@fortifikationsverket.se" <fortv@fortifikationsverket.se>
"kansli@planering.org" <kansli@planering.org>
exp-hkv <exp-hkv@mil.se>
"info@geoforum.se" <info@geoforum.se>
"stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se"
<stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se>
"havochvatten@havochvatten.se" <havochvatten@havochvatten.se>
"servicecenter@huddinge.se" <servicecenter@huddinge.se>
"kommun@hogsby.se" <kommun@hogsby.se>
"imy@imy.se" <imy@imy.se>
"info@iqs.se" <info@iqs.se>
"kommun@kalmar.se" <kommun@kalmar.se>
"karlskrona.kommun@karlskrona.se" <karlskrona.kommun@karlskrona.se>
"kommunen@katrineholm.se" <kommunen@katrineholm.se>
"knivsta@knivsta.se" <knivsta@knivsta.se>
"kommerskollegium@kommerskollegium.se"
<kommerskollegium@kommerskollegium.se>
"konkurrensverket@kkv.se" <konkurrensverket@kkv.se>
"kommun@kumla.se" <kommun@kumla.se>
"registrator@kth.se" <registrator@kth.se>
"kundcenter@lm.se" <kundcenter@lm.se>
"info@lo.se" <info@lo.se>
"vastragotaland@lansstyrelsen.se" <vastragotaland@lansstyrelsen.se>
"kalmar@lansstyrelsen.se" <kalmar@lansstyrelsen.se>
"skane@lansstyrelsen.se" <skane@lansstyrelsen.se>
"stockholm@lansstyrelsen.se" <stockholm@lansstyrelsen.se>
"upsala@lansstyrelsen.se" <upsala@lansstyrelsen.se>
"vasternorrland@lansstyrelsen.se" <vasternorrland@lansstyrelsen.se>
"orebro@lansstyrelsen.se" <orebro@lansstyrelsen.se>
"kommunstyrelsen@malmo.se" <kommunstyrelsen@malmo.se>
"mmd.vanersborg@dom.se" <mmd.vanersborg@dom.se>
"svea.avd6@dom.se" <svea.avd6@dom.se>
"info@mfd.se" <info@mfd.se>
"info@digg.se" <info@digg.se>
registrator <registrator@msb.se>
"remisser@naturskyddsforeningen.se" <remisser@naturskyddsforeningen.se>
"registrator@naturvardsverket.se" <registrator@naturvardsverket.se>

"kommun@nykoping.se" <kommun@nykoping.se>
"pts@pts.se" <pts@pts.se>
"infosverige@ramboll.se" <infosverige@ramboll.se>
"regelradet@regelradet.se" <regelradet@regelradet.se>
"landstinget.dalarna@ltdalarna.se" <landstinget.dalarna@ltdalarna.se>
"regiongotland@gotland.se" <regiongotland@gotland.se>
"regionen@rjl.se" <regionen@rjl.se>
"region@skane.se" <region@skane.se>
"kontakt@regionstockholm.se" <kontakt@regionstockholm.se>
"region@regionostergotland.se" <region@regionostergotland.se>
"registrator@raa.se" <registrator@raa.se>
"riksarkivet@riksarkivet.se" <riksarkivet@riksarkivet.se>
"sigtuna.kommun@sigtuna.se" <sigtuna.kommun@sigtuna.se>
"registrator@smhi.se" <registrator@smhi.se>
"charlotta@smakom.se" <charlotta@smakom.se>
"info@arkdes.se" <info@arkdes.se>
"registrator@energimyndigheten.se" <registrator@energimyndigheten.se>
"sgi@sgi.se" <sgi@sgi.se>
"sfv@sfv.se" <sfv@sfv.se>
"registrator@statskontoret.se" <registrator@statskontoret.se>
"kommunstyrelsen@stockholm.se" <kommunstyrelsen@stockholm.se>
"info@sverigesallmannytta.se" <info@sverigesallmannytta.se>
"kansli@arkitekt.se" <kansli@arkitekt.se>
"sgu@sgu.se" <sgu@sgu.se>
"registrator@skr.se" <registrator@skr.se>
"kansli@byggnadsvard.se" <kansli@byggnadsvard.se>
"registrator@svk.se" <registrator@svk.se>
"svensktvatten@svensktvatten.se" <svensktvatten@svensktvatten.se>
"info@sweco.se" <info@sweco.se>
"kommun@soderkoping.se" <kommun@soderkoping.se>
"trafikverket@trafikverket.se" <trafikverket@trafikverket.se>
"kontakt@transportstyrelsen.se" <kontakt@transportstyrelsen.se>
"trelleborgs.kommun@trelleborg.se" <trelleborgs.kommun@trelleborg.se>
"umea.kommun@umea.se" <umea.kommun@umea.se>
"upsala.kommun@upsala.se" <upsala.kommun@upsala.se>
"ks@varberg.se" <ks@varberg.se>
"kommunen@vargarda.se" <kommunen@vargarda.se>
"kommun@vanersborg.se" <kommun@vanersborg.se>
"info@vasteras.se" <info@vasteras.se>
"kommunstyrelsen@vaxjo.se" <kommunstyrelsen@vaxjo.se>
"ydre.kommun@ydre.se" <ydre.kommun@ydre.se>
"info@almhult.se" <info@almhult.se>
Ämne: Fi2022/01551 Remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och regionplan i en digital miljö.
Skickat: 2022-06-15 07:42:44

Dokumentet som är föremål för remiss är bifogad och ligger under rubriken "genväg" uppe till höger när man går in på [Remiss av Boverkets rapport Översikts- och regionplan i en digital miljö - Regeringen.se](#)

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 30 september 2022**.

Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.sba.spn@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2022/01551 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Lina Martinson
T.f. enhetschef

Hälsningar

Marija Grekovska
Kanslisekreterare
Finansdepartementet
Avdelningen för samhällsplanering och bostäder
103 33 Stockholm
Tel. 08-405 81 24
Mob. 072-508 68 18

Införande av krav på digitala översikts- och regionplaner i plan- och byggförordningen

Regeringen beslutade den 25 februari 2021 att uppdra åt Boverket att fortsatt verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i en digital miljö (dnr Fi2021/00948). Av uppdraget framgick att Boverket bl.a. skulle föreslå hur översikts- och regionplaner bör utformas i en digital miljö för att möjliggöra en effektiv samhällsplaneringsprocess och bidra till en god, säker och hållbar livsmiljö. Uppdraget är redovisat.

Enligt uppdraget skulle Boverket bedriva sitt arbete utifrån följande tre utgångspunkter. För det första att myndigheten kommer att ges rätt att meddela föreskrifter om standarder för översikts- och regionplaner. För det andra att översikts- och regionplaner i framtiden bör finnas tillgängliga via en central kontaktpunkt, på motsvarande sätt som detaljplaner (jfr Lantmäteriets delrapport Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner). För det tredje att de aktuella föreskrifterna med hänsyn till den kommunala självstyrelsen inte får vara mer långtgående än vad som är nödvändigt. Samtidigt bör föreskrifterna enligt vad som angavs i uppdraget säkerställa att översikts- och regionplanerna uppnår en lämplig lägsta nivå.

Boverket har avrapporterat uppdraget och i denna del tagit fram en rapport, Översikts- och regionplan i en digital miljö (2021:27).

Som komplement till ovan nämnda rapport har detta förslag på bemyndigande tagits fram (se nedan).

Boverket inväntar nu remittering av rapporten tillsammans med förslaget på bemyndigande.

Bemyndigandet i 10 kap. plan- och byggförordningen

Bemyndigandet för Boverket att meddela föreskrifter för digitala översikts- och regionplaner bör utformas i enlighet med det bemyndigande Boverket fått gällande föreskrifter för detaljplan och planbeskrivning (10 kap. 29 § PBF).

Det bör närmast efter 10 kap. 30 § PBF införas en ny rubrik med lydelsen "*Standarder för utformning av översiktsplaner och regionplaner*".

Under rubriken bör en ny paragraf, 10 kap. 31 §, införas, i vilken bemyndigandet regleras. Paragrafen bör ha följande lydelse:

31 § Boverket får, efter att ha gett Lantmäteriet tillfälle att yttra sig, meddela ytterligare föreskrifter om standarder för utformning av översiktsplaner och regionplaner enligt 3 och 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) och undantag från kravet i 2 kap. 5 c §. Förordning (2022:xx).

Ikraftträdande

Det bedöms vara lämpligt att ändringarna i plan- och byggförordningen träder i kraft hösten 2022 och att reglerna ska vara obligatoriska att tillämpa första gången 1 januari 2027.

Översikts- och regionplan i en digital miljö

Titel: Översikts- och regionplan i en digital miljö
Rapportnummer: 2021:27
Utgivare: Boverket, december, 2021
ISBN pdf: 978-91-7563-770-9
Diarienummer: 3.4.1 970/2021

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats: www.boverket.se
Alternativa format kan beställas från Boverket.
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Förord

Boverket har av regeringen fått i uppdrag att fortsatt verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö, ”Uppdrag om lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i en digital miljö.”

Denna rapport avser den del av uppdraget som gäller hur översiktsplaner och regionplaner bör utformas i en digital miljö för att möjliggöra en effektiv samhällsplaneringsprocess och bidra till en god, säker och hållbar livsmiljö. I uppdraget ingår att lämna förslag till nödvändiga författningsändringar.

Rapporten är sammanställd av Anette Johansson, bebyggelseantikvarie, Anna Ekman, planarkitekt, Anna-Alexandra Lidenstjärna, expert samhällsbyggnad, Hanna Olin Petersson, landskapsarkitekt, Jon Resmark, landskapsarkitekt, Lars Svensson, jurist, Roger Gustafsson, nationalekonom, Sanna Elgh Dalgren, GIS-ingenjör, Victoria Nordholm, planarkitekt och Yvonne Egnér, planarkitekt.

Karlskrona december 2021

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehållsförteckning

1	Inledning och läsanvisningar.....	7
1.1	EU-direktiv kopplat till digitalisering	7
1.2	Digitalisering i Sverige	7
1.3	En effektiv samhällsbyggnadsprocess.....	9
1.4	Underlag till denna rapport.....	10
1.5	Övriga frågor som uppkommit inom uppdraget	11
2	Arbetsmetod och samarbeten	12
2.1	Förankring med SKR	12
2.2	Samverkan med kommuner	12
2.3	Samverkan med regioner.....	13
2.4	Samverkan med länsstyrelserna.....	13
2.5	Samverkan med Lantmäteriet.....	13
2.6	Samverkan med Naturvårdsverket	14
2.7	Enkätundersökning och djupintervjuer.....	14
3	Nulägesbeskrivning	15
3.1	Regionplan	15
3.2	Översiktsplan	15
3.3	Skillnaden mellan översikts- och regionplan och detaljplan .	16
3.4	ÖP-modellen	16
3.5	Arkivering	18
4	Samhällsvinster med standardiserad information i översikts- och regionplaner	20
4.1	Möjligt att återanvända information.....	20
4.2	Möjligt att genomföra analyser.....	20
4.3	Effektivisering av kommunernas och regionernas arbete.....	21
4.4	Effektivisering av länsstyrelsernas arbete	21
4.5	Uppfylla Inspire-direktivet.....	22
5	Varför behövs en mer detaljerad reglering?	23
5.1	Vägledning är inte tillräckligt för att nå önskvärd samhällsnytta 23	
5.2	Konsekvenser för kommunerna	24
5.3	Konsekvenser för regionerna	24
5.4	Konsekvenser för staten	25
5.5	Konsekvenser för företag.....	26
5.6	Konsekvenser för allmänheten	27
5.7	Hur påverkas andra delar av samhällsbyggnadsprocessen?28	
6	Författningsförslag.....	32
6.1	Förslag till lag om ändring av Plan- och byggförordning (2011:338)	32
6.2	Motiv.....	32
6.3	Konsekvenser av förordningsändringen	36
6.4	Ikraftträdande	37

Sammanfattning

Boverket föreslår en ändring i 2 kap. 5 a § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Ändringen innebär att motsvarande regler som gäller för detaljplan och planbeskrivning även kommer att omfatta översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026.

Utgångspunkten för Boverkets resonemang är att översiktsplanen och regionplanen i sin helhet ska kunna överföras, behandlas och återges digitalt i original. Detta förutsätter också att det finns gemensamma standarder för långtidsbevarande av de digitala planerna.

Översiktsplanen och regionplanen har inte någon uppdelning i plankarta och planbeskrivning som en detaljplan har och är inte heller juridiskt bindande. Planen ska innehålla all information, det vill säga geografisk redovisning men också hur kommunen förhåller sig till nationella eller regionala mål, planer och program samt kommun-/regionövergripande mål eller ställningstaganden för ett visst allmänt intresse och så vidare. Därmed är det inte möjligt i en översiktsplan eller regionplan att dela upp planinformationen i geodata, text och annan media utan informationsinnehållet måste kunna presenteras och återges i sin helhet. Frågan är således inte vilken information i en översikts- eller regionplan som ska vara kodad för maskinell hantering, utan till vilken grad hela planen ska kunna hanteras. Alltså hur olika informationsmängder, geodata, text och annan media, ska kunna användas för bland annat olika AI-tjänster.

De främsta nyttorna med enhetliga digitala översikts- och regionplaner är att informationen kan återanvändas i efterföljande skeden, att det är lättare att tolka planerna och att det är möjligt att göra jämförande analyser. Detta effektiviserar kommunernas och regionernas, men även länsstyrelsens arbete, i planprocesser och efterföljande beslut.

Konsekvenserna av förslaget bedöms därmed primärt vara av positiv karaktär. Förslaget medför dock omställning av arbetsätt och utveckling av programvaror för de som arbetar med översikts- och regionplane-processerna.

Som ett stöd i omställningen till enhetliga digitala planer har Boverket tagit fram ÖP-modellen. Utvecklingsarbetet med ÖP-modellen påbörjades år 2006 i samverkan med ett flertal kommuner och en första testversion av modellen publicerades år 2013. Syftet vid den tidpunkten var framför allt strukturering av informationen. Modellen har sedan utökats till att omfatta en begrepps- och lagringsstruktur vilken möjliggör standardisering av informationen för överföring och återanvändning och analyser med bibehållen digital funktionalitet. Den utökade ÖP-modellen publicerades våren 2018 efter en tvåårig utvärderingsperiod. Då hade ett tiotal kommuner, av olika storlek och med olika förutsättningar, byggt sina översiktsplaner med utgångspunkt från modellen och bidragit till

utvärdering och revidering. Under 2019 utvärderades ÖP-modellen i dialog med kommuner, länsstyrelser, regioner och konsulter inom planering. I början av år 2020 publicerades en ny version av ÖP-modellen bestående av tre delar; en informations-modell, en Excel-katalog och vägledning.

Trots vägledning och samverkan, samt att många kommuner upplever stöd av ÖP-modellen, har utvecklingen mot digitala översiktsplaner lett till att flera kommuner utvecklat egna informationsstrukturer och digitala lösningar. Kommunernas digitalisering är i grunden en positiv utveckling men utvecklingen innebär samtidigt att kommunerna idag tillhandahåller digital information i olika format och struktur. Följden blir att det saknas möjligheter att utbyta information på ett effektivt och enhetligt sätt. Informationen går inte heller att analysera och jämföra på ett effektivt vis mellan olika kommuner. Varje enskild kommun spenderar dessutom stora resurser på framtagande av egna strukturer och databaser innan planarbetet kan påbörjas.

Boverket har haft ett stort antal referensgruppsmöten under året för att utvärdera och utveckla ÖP-modellen där kommuner, regioner, Sveriges Kommuner och Regioner, länsstyrelserna, systemutvecklare, programvaruleverantörer, konsulter, Lantmäteriet, Naturvårdsverket och andra myndigheter har deltagit. Resultatet från referensgruppsmötena utgör dels underlag för denna rapport, dels arbetsmaterial för kommande regelutveckling för översiktsplan och regionplan då det framgår av uppdraget att Boverket kommer ges föreskriftsrätt för adresserat område. Då tidsaspekten för denna regelutveckling i dagsläget inte är känd lägger Boverket stor vikt vid insamlandet av underlag för att säkerställa god kvalitet när ett sådant regelarbete blir aktuellt.

1 Inledning och läsanvisningar

1.1 EU-direktiv kopplat till digitalisering

Sverige har genom EU varit med och beslutat om regler om öppna data¹ som ger nya förutsättningar för tjänsteutveckling, vilket medför ett nytt synsätt på datas värde. Detta förutsätter nya nationella krav på affärsmodeller och regelutveckling på bred front. Exempel på andra EU-initiativ är direktiv om hantering av personinformation (GDPR)², miljöinformation (Inspire)³ och förenklad myndighetshantering (En väg in)⁴. Även eIDAS (elektronisk identifiering, autentisering och betrodda tjänster)⁵ möjliggör för EU-medborgare att få tillgång till information inom EU.

Internationella och nationella standarder och regler för beskrivning av data och utbyte av data behöver börja följas, vilket Sverige inte gör fullt ut i dagsläget. Det ställer också bland annat krav på tydliggörande av myndigheters ansvar för information och informationsutbyte.

I EU:s datastrategi poängteras det tydligt att data är digitaliseringens kärna och att tillgången till data har en allmän påverkan på vårt sätt att producera, konsumera och leva och att förmågan att använda data är en förutsättning för innovation och tillväxt. Det uttalas också tydligt att det är den enskilda individen som ska stå i centrum i denna utveckling.

1.2 Digitalisering i Sverige

Sverige var under många år världsledande i att använda digitaliseringens möjligheter, men under de senaste 15 åren har Sverige successivt halkat efter i jämförelse med många andra länder. Faktum är att Sverige i den senaste OECD-mätningen ligger på sista plats av OECD-länderna när det gäller digitalisering av offentlig sektor⁶. Orsakerna kan vara många men i grunden handlar det, som OECD konstaterat i sin granskning, Digital Government Review of Sweden: Towards Datadriven Public Sector⁷, om brist på övergripande styrning som i detta sammanhang handlar både om organisation, regelutveckling och ekonomiska satsningar. I rapporten uttrycks det att ”Förvaltningen i Sverige är i dagsläget inte organiserad för att hantera data som en strategisk resurs.” Förvaltningen omfattar både departement, centrala och regionala myndigheter och kommuner.

¹ [Öppna data \(europa.eu\)](https://europa.eu) (Hämtad 211123).

² [GDPR \(europa.eu\)](https://europa.eu) (Hämtad 211123).

³ [Inspire \(europa.eu\)](https://europa.eu) (Hämtad 211123).

⁴ [En väg in \(europa.eu\)](https://europa.eu) (Hämtad 211123).

⁵ [eIDAS \(europa.eu\)](https://europa.eu) (Hämtad 211123).

⁶ [OECD Digital Government Index \(DGI\): 2019 - OECD](https://oecd.org) (Hämtad 211014).

⁷ [Digital Government Review of Sweden: Towards a Data-driven Public Sector | en | OECD](https://oecd.org) (Hämtad 211014).

Nationellt beskriver regeringen att digitaliseringspolitiken handlar om att använda och främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig för samhället: för individer, näringsliv, civilsamhälle och offentlig förvaltning. Syftet med digitaliseringen av offentlig sektor är att kunna erbjuda enklare, öppnare och effektivare service till alla, oavsett om användaren befinner sig i Sverige eller i utlandet.

Det finns en tydligt uttalad politisk vilja där regeringen år 2017 presenterade en digitaliseringsstrategi för Sverige som anger inriktningen för regeringens digitaliseringspolitik⁸. Visionen är ett hållbart digitaliserat Sverige med det övergripande målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringsstrategin bygger på fem delmål; digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur.

Som ett led i att uppfylla digitaliseringsstrategins mål har Boverket fått regeringsuppdrag sedan år 2017 för att verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Boverket har varit en av de drivande parterna inom delmålet ”digital ledning” inom området samhällsbyggnad och har hittills tagit fram föreskrifter om detaljplan⁹, allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan¹⁰ och föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning¹¹ för att dessa informationsmängder ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

Föreskrifterna om detaljplan och planbeskrivning, tillsammans med Lantmäteriets specifikationer för detaljplan, utgör grunden för att detaljplaneinformation ska kunna tillgängliggöras nationellt. En nationell central kontaktpunkt för samhällsbyggnadsdata är en förutsättning för delmålet ”digital innovation” inom samhällsbyggnadsområdet eftersom innovation kräver information att bygga tjänster och lösningar på.

Det är nödvändigt att informationen blir enhetlig i ett första skede. Detta behöver ske med stöd av föreskrifter för att få en nationell genomslagskraft. Det är sedan, eller parallellt, möjligt att ta fram en lösning för tillgängliggörande av informationen. När dessa två delar finns på plats kan data hanteras som en strategisk resurs.

Regelverket för detaljplan var först ut och nu har arbetet med att standardisera översiktsplan och regionplan påbörjats. Kommunerna och regionerna har redan börjat digitalisera sin planinformation. Om standardiseringen dröjer finns snart flera hundra lösningar med data som

⁸ [För ett hållbart digitalt Sverige - en digitaliseringsstrategi \(regeringen.se\)](#)

⁹ [Boverkets föreskrifter \(2020:5\) om detaljplan - Boverket](#) (Hämtad 211123).

¹⁰ [Boverkets allmänna råd \(2020:6\) om redovisning av reglering i detaljplan - Boverket](#) (Hämtad 211123).

¹¹ [Boverkets föreskrifter och allmänna råd \(2020:8\) om planbeskrivning - Boverket](#) (Hämtad 211123).

inte är harmoniserad och därmed inte kan nyttjas som en strategisk resurs för andra än den som upprättat den.

1.2.1 Boverkets regeringsuppdrag

Boverket har fått i uppdrag att under år 2021 arbeta med lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö¹². Inom ramen för uppdraget ska Boverket föreslå hur översiktsplaner och regionplaner bör utformas i en digital miljö för att möjliggöra en effektiv samhällsplaneringsprocess och bidra till en god, säker och hållbar livsmiljö.

I uppdraget står det att Boverket ska bedriva sitt arbete utifrån följande utgångspunkter:

- Att myndigheten kommer att ges rätt att meddela föreskrifter om standarder.
- Att översikts- och regionplaner i framtiden bör finnas tillgängliga via en central kontaktpunkt, på motsvarande sätt som detaljplaner.¹³
- Att föreskrifterna inte får, med hänsyn till det kommunala självstyret, vara mer långtgående än vad som är nödvändigt.

1.3 En effektiv samhällsbyggnadsprocess

Målet om en fullt ut digital samhällsbyggnadsprocess handlar om en sammanhängande digital planeringskedja från den nationella nivån till enskilda bygglov och vidare till förvaltning. För att uppnå målet krävs både att informationen i översikts- och regionplaner struktureras på ett enhetligt sätt och att den strukturen ansluter till de andra nivåerna i planeringssystemet. Riksdagen har som ett led i det arbetet bemyndigat regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om standarder för översiktsplaner och regionplaner (16 kap. 1 a § PBL).

Flertalet kommuner och regioner tar fram sin översikts- eller regionplan i en digital miljö, men förutsättningarna för att utbyta, återanvända och bearbeta informationen i planen försvåras av att kommunerna, regionerna och andra aktörer saknar en gemensam begrepps- och informationsstruktur. En standardisering av informationen bidrar till att digitaliseringens möjligheter kan nyttjas fullt ut.

¹² [Uppdrag om lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan och bygglagen i en digital miljö \(regeringen.se\)](#)

¹³ Jfr Lantmäteriets delrapport Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner [Fi2019/01291].

PBL ger den enskilda kommunen och regionen ett stort utrymme när det gäller att utforma sin översikts- eller regionplan. Inför arbetet med att ta fram föreskrifter om digitala översikts- och regionplaner behöver därför ett antal vägval göras som redogörs för nedan.

Boverket anser att planinformationen i en översikts- eller regionplan ska hanteras i sin helhet. Grundkraven som behöver säkerställas i föreskrifter är därmed att informationsinnehållet i förvaltningsbeslutet måste kunna presenteras och återges i sin helhet. Informationen ska också kunna hanteras som smart geodata och sökbara texter i de delar där det bedöms som lämpligt. Det är handlar inte om att all information ska vara fullständigt digitaliserad till minsta beståndsdel utan i stället till vilken grad den ska struktureras för att möjliggöra maskinell hantering, olika analyser och utsökningar utifrån användarbehoven.

I föreskriftsarbetet behöver graden av standardisering ses över. En hög grad av standardisering möjliggör fler utsökningar och fler analyser. Men det ställer också högre krav på arbetsinsatsen då informationen behöver struktureras och delas upp mer än den görs idag. Det är dock värt att poängtera att föreskrifterna inte kommer ställa krav på nya informationsmängder i sig, utan att det precis som tidigare handlar om att uppfylla de befintliga innehållskraven för översiktsplaner och regionplaner i PBL.

Föreskrifterna bör följas av allmänna råd och vägledning så att de bindande reglerna enbart omfattar grundkraven. Allmänna råd och vägledning kan sedan stödja kommuner och regioner med högre ambitionsnivå så dessa kan standardisera sin information ytterligare för att skapa nytta för alla Sveriges kommuner och användarna av deras översiktsplaner. Samma avvägning behöver göras för regionplanerna så att dessa krav anpassas efter regionernas behov och förmåga.

1.4 Underlag till denna rapport

Andra utredningar som utgjort underlag för arbetet med denna rapport:

- Samhällsekonomisk analys av digital samhällsbyggnadsprocess¹⁴
- Ekonomisk nytta av ett samlat nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen¹⁵
- En utvecklad översiktsplanering, prop. 2019/20:52¹⁶

¹⁴ [Samhällsekonomisk analys av digital samhällsbyggnadsprocess - Boverket](#) (Hämtad 211123).

¹⁵ [Ekonomisk nytta av ett samlat nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen \(lantmateriet.se\)](#) (Hämtad 211123).

¹⁶ [En utvecklad översiktsplanering \(regeringen.se\)](#) (Hämtad 211206).

1.5 Övriga frågor som uppkommit inom uppdraget

Inom ramen för uppdraget har Region Stockholm och Region Skåne framfört behov av vägledning gällande regional planering. Vägledningsbehovet som regionerna lyft fram handlar främst om process för att ta fram en regionplan och innehållet i planen. Regionerna anser att dessa frågor bör prioriteras före regelutveckling inom digitalisering.

Boverket konstaterar att vägledning för regional planering är utanför uppdragets avgränsning och kommer därmed inte behandlas vidare i rapporten. Regionernas synpunkter är dock viktiga och något Boverket tar med sig i sitt ordinarie förvaltningsarbete.

2 Arbetsmetod och samarbeten

Boverket har under 2021 inom ramen för detta regeringsuppdrag haft ett stort antal referensgruppsmöten där kommuner (så väl handläggare av översiktsplaner som användare av planen i form av detaljplanhandläggare och bygglovshandläggare), regioner, Sveriges kommuner och regioner (SKR), länsstyrelserna, systemutvecklare, programvaruleverantörer, konsulter, Lantmäteriet, Naturvårdsverket och andra myndigheter har deltagit.

Mötena har omfattat tidiga dialoger om behov och utformning av föreskrifter och allmänna råd, utvärdering och utveckling av ÖP-modellen och utveckling av digitala tjänster.

Resultatet från referensgruppsmötena utgör dels underlag för denna rapport, dels arbetsmaterial för kommande regelutveckling för översiktsplan och regionplan då det av uppdraget framgår att Boverket kommer ges föreskriftsrätt. Boverket lägger stor vikt vid insamlandet av underlag för att säkerställa god kvalitet när regelarbetet påbörjas.

2.1 Förankring med SKR

Boverket har i tidigt skede varit i kontakt med SKR för att diskutera deras syn på tidplan för framtida föreskrifter och allmänna råd samt övergångstid innan det blir bindande regler. SKR har framfört vikten av en lång övergångstid för att kommuner och regioner ska hinna göra nödvändiga omställningar. De har också framfört vikten av att det finns en plan för helheten (hur föreskrifter, nationellt tillgängliggörande och andra berörda informationsmängder knyts samman).

2.2 Samverkan med kommuner

Under våren 2021 har Boverket bjudit in till referensgruppsmöte gällande föreskrifter och allmänna råd om översiktsplan och regionplan för att samla in synpunkter om hur föreskrifterna och de allmänna råden borde utformas. Inbjudan gick ut brett och alla som önskade delta gavs möjlighet att medverka. Vid de nio mötena som hölls medverkade 35 olika kommuner.

Ytterligare en referensgrupp startades under våren 2021. Gruppen bestod av översiktsplanerare från olika kommuner. Gruppen har fokuserat på ÖP-modellen, hur de tidigare versionerna har fungerat samt hur den nya versionen bör utformas. För att utvärdera tidigare versioner av ÖP-modellen valdes initialt en grupp om åtta kommuner ut som alla använt ÖP-modellen. Denna grupp breddades sedan under hösten till ett 30-tal kommuner och en handfull konsultföretag när utvecklingen av den nya modellen påbörjades. Under hösten 2021 har även möten med

detaljplanhandläggare och bygglovshandläggare från ett 20-tal kommuner ägt rum för att samla in synpunkter utifrån ett användarperspektiv.

Dialogen under våren och hösten har varit mycket givande och starkt bidragit till utvecklingen av modellen. Sammantaget var kommunerna positiva till att översiktsplanerna blir mer enhetliga men lyfte att det också fortsatt ska finnas en flexibilitet för att möta kommunala behov. Kommunerna framförde att alla delar av översiktsplanen bör vara digitala och sammankopplade, även kommunövergripande information som inte går att koppla till ett specifikt geobjekt. Kommunerna menar att det annars finns risk för att sådan information förbises i efterföljande planering och prövning.

2.3 Samverkan med regioner

Vid vårens referensgruppsmöten deltog fem regioner. Det följdes upp med tre möten under hösten med Region Stockholm och Region Skåne. Diskussionerna kretsade kring möjligheter och hinder för digitala regionplaner. Regionplanering är inte lika beprövat och befast som översiktsplanering och regionerna efterlyser ett gemensamt utvecklingsarbete kring regional fysisk planering generellt och helst att fler regioner deltar. De menar att regional planering inte ännu är redo för en gemensam digital modell.

2.4 Samverkan med länsstyrelserna

Under våren 2021 har Boverket inlett samverkan med länsstyrelserna. Beröringspunkter mellan kommande föreskrifter och allmänna råd samt länsstyrelsernas projekt med Procezzo samt PLAZA har diskuterats.

Flera möten mellan Boverket och länsstyrelsernas översiktsplanenätverk har ägt rum under hösten 2021 för att diskutera länsstyrelsernas vägledande samt granskande roll under processen samt hur länsstyrelsernas granskningsyttrande kan integreras i översiktsplanen utifrån ett digitaliseringsperspektiv.

2.5 Samverkan med Lantmäteriet

Boverket har haft en nära samverkan med Lantmäteriet sedan arbetet med föreskrifter och specifikationer för detaljplan påbörjades. Både från Boverket och Lantmäteriet har arbetsgrupperna delvis utgjorts av samma personer som varit involverade i arbetet med detaljplan och sedan fortsatt arbeta med dessa frågor kopplat till översiktsplan och regionplan. Arbetsgrupperna har dock även förändrats för att säkerställa att områdes experter inom översiktsplan och regionplan medverkar.

Samverkan har utgjorts av löpande avstämningar, gemensamma arbetsmöten, gemensamt deltagande vid referensgruppsmöten samt avstämningar av rapporter och utkast av olika handlingar.

2.6 Samverkan med Naturvårdsverket

Boverket har samverkat med Naturvårdsverket och Lantmäteriet för att utreda hur översiktsplaner och miljökonsekvensbeskrivningar bör digitaliseras och hur utbytet av information mellan dessa handlingar kan fungera i framtiden. Arbetet har resulterat i en konceptuell lösning vilken myndigheterna hoppas kunna vidareutveckla under kommande år.

2.7 Enkätundersökning och djupintervjuer

Under sommaren 2021 har Lantmäteriet i samverkan med Boverket skickat ut en enkätundersökning¹⁷ till Sveriges kommuner. Undersökningen omfattade bland annat frågor som; om kommunen har en digital översiktsplan, om Boverkets ÖP-modell är ett stöd i deras arbete, hur de tar fram sin databasmodell samt om de har någon programvara som är anpassad för framtagande av översiktsplan.

Efter sommaren 2021 har WSP sammanställt en rapport¹⁸, på uppdrag av Boverket, genomfört djupintervjuer med 21 kommuner för att fördjupa frågeställningarna från enkätundersökningen. Svaren från enkätundersökningen samt djupintervjuerna är del av det underlag som ligger till grund för denna rapport.

¹⁷ Undersökningsrapport – enkätundersökning om kommuners arbete med att digitalisera detaljplaner och översiktsplaner, Lantmäteriet och Boverket, år 2021, Sweco AB, 2021-09-23 (dnr 970/2021)

¹⁸ Rapport – Nulägesbild av Sveriges kommuner och regioners digitala omställning i arbetet med översiktsplan och regionplan, Boverket, år 2021, WSP, 2021-10-18 (dnr 970/2021)

3 Nulägesbeskrivning

Samhällsbyggnadsprocessen är komplex med många olika aktörer och intressenter. Dessutom med en stor mängd data som hanteras och bearbetas genom olika skeden. Traditionellt har dessa datamängder inte hanterats som ett flöde utan oftast har underlag byggts upp i flera olika system hos flera aktörer och sedan satts samman till ett beslutsunderlag. Informationen är då låst i olika format, till exempel PDF-format, vilket innebär att när nästa fas tar vid i samhällsbyggnadsprocessen behöver underlaget byggas upp på nytt. Då det inte finns nationella förutsättningar för långtidsarkivering av geodata utgör även det ett problem för myndigheter som vill kunna ta fram digitala förvaltningsbeslut där den digitala funktionaliteten vid arkivering bibehålls.

Digitalisering handlar bland annat om att skapa ett flöde för information genom samhällsbyggnadsprocessen. Information från ett skede ska kunna återanvändas i nästa skede och där vidareutvecklas. Det innebär också en ökad rättssäkerhet när information läses från ursprungskällan. Förutsättningar för ett obrutet informationsflöde är att den information som ska delas måste vara digital och i ett format som gör att den kan användas genom hela samhällsbyggnadsprocessen.

3.1 Regionplan

Region Stockholm och Region Skåne ska anta regionplaner enligt 7 kap. PBL. I Region Stockholm har regionplanering skett sedan lång tid tillbaka medan Region Skåne är i processen med att ta fram sin första regionplan.

I PBL är det inte reglerat hur en regionplan ska utformas utan enbart vad som ska framgå av planen. Det ger stor frihet till regionerna att utforma sin plan efter de behov och förutsättningar som finns i regionen.

3.2 Översiktsplan

Alla kommuner ska enligt 3 kap. PBL ha en aktuell kommunomfattande översiktsplan. Översiktsplanen ska ange den långsiktiga utvecklingen för den fysiska miljön. Den ska också ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommuner har stor frihet att utforma sin översiktsplan efter de behov kommunen har. Det har bidragit till stora skillnader mellan hur olika översiktsplaner är utformade. Många översiktsplaner har idag en textdel och en geografisk del där texterna är den dominerande informationsmängden. Det varierar från kommun till kommun hur väl text och karta är integrerade med varandra. Översiktsplanen kan variera från att vara helt

uppbyggd av geodata med alla texter knutna till olika geoobjekt, till att översiktsplanen utgörs av ett textdokument där det finns bilder av kartor i dokumentet.

3.3 Skillnaden mellan översikts- och regionplan och detaljplan

Detaljplan skiljer sig gentemot översikts- och regionplan eftersom den är bindande medan översikts- och regionplanen är vägledande för processer och efterföljande beslut enligt flera lagar. Detaljplanen, måste också följas av en planbeskrivning. Den innehåller till exempel information om förutsättningarna för planarbetet, genomförandefrågor och motiv till planbestämmelserna. Översikts- och regionplanen har inte denna uppdelning i plandel och planbeskrivning och är heller inte juridiskt bindande i någon del. Planen ska innehålla all information, det vill säga geografisk redovisning men också hur kommunen förhåller sig till nationella eller regionala mål, planer och program samt kommun/regionövergripande mål eller ställningstaganden för ett visst allmänt intresse.

3.4 ÖP-modellen

Boverket har sedan ett antal år tillbaka utvecklat ÖP-modellen som är en begrepps- och lagringsstruktur. ÖP-modellen ger vägledning till kommunerna i hur översiktsplanens information kan struktureras på ett enhetligt sätt. ÖP-modellen har även använts, med viss anpassning, av Region Skåne för deras regionplan.

Förlagan till ÖP-modellen var PilotGIS som startades år 1999. Det var det första större projektet som syftade till att strukturera översiktsplanens informationsmängder. Utvecklingsarbetet med ÖP-modellen påbörjades år 2006 i samverkan med ett flertal kommuner och en första testversion av modellen publicerades år 2013. Syftet vid den tidpunkten var framför allt strukturering av informationen.

Boverket fick sitt första digitaliseringsuppdrag år 2017. Inom ramen för uppdraget arbetade Boverket med hur översikts- och regionplaner kunde digitaliseras samt bli digitalt överföringsbara. En stor del i lösningen konstaterades vara standardiserad information och ÖP-modellen blev ett verktyg för det.

ÖP-modellen, som begrepps- och lagringsstruktur för digitala översiktsplaner, publicerades våren 2018 efter en tvåårig utvärderingsperiod. Då hade ett tiotal kommuner, av olika storlek och med olika förutsättningar, byggt sina översiktsplaner med utgångspunkt från modellen och bidragit till utvärdering och revidering. Under 2019 utvärderades ÖP-modellen i dialog med kommuner, länsstyrelser, regioner och konsulter inom planering. I början av år 2020 publicerades en ny version av ÖP-modellen

bestående av tre delar; en informationsmodell, en Excel-katalog och vägledning.

3.4.1 Struktur för enhetlig information

Informationsmodellen och Excel-katalogen för ÖP-modellen är två vyer av samma sak. Dessa beskriver strukturen för att skapa enhetlig information i översiktsplanens geografiska planinformation. I modellen finns begrepp, definitioner och relationer mellan informationsmängder. Modellen är grunden för hur en databas ska byggas upp på ett enhetligt och strukturerat sätt så att alla kommuner som implementerar modellen har samma informationsmängder att arbeta med. Vägledningen publicerades på PBL kunskapsbanken och beskriver ÖP-modellens uppbyggnad, tydliggör vad begreppen innebär och hur de ska användas.

3.4.2 Boverket tillhandahåller databas

Under 2020 kompletterades ÖP-modellen med ett förslag på databas, som kommunerna kan ladda hem till sin digitala miljö. Databasen är uppbyggd efter den modell som finns i Excel-format. Det gör att kommunerna inte behöver bygga någon egen databas utan kan ladda hem databasen som Boverket tagit fram och direkt påbörja sitt översiktsplanarbete. Databasen finns tillgänglig via PBL kunskapsbanken som en filbaserad geodatabas (ArcGIS-format), XML-fil och i geopackage-format (ett öppet leverantörsberoende format). Även fortsättningsvis planerar Boverket att ge kommunerna möjligheten att ladda hem geodatabasen för att effektivisera kommunernas planarbete.

3.4.3 Enkätundersökning om ÖP-modellen och digitala översiktsplaner

En enkätundersökning, som Lantmäteriet och Boverket tog fram under 2021, visar att 46 procent¹⁹ av Sveriges kommuner anser att de har en digital översiktsplan utifrån kriteriet att kartorna upprättas vektoriserat. Dessa siffror baseras på antagna översiktsplaner och fångar därmed inte de kommuner som arbetar med att ta fram en ny digital översiktsplan.

På frågan om kommunen har en digital översiktsplan angav 9 procent att de har en digital översiktsplan enligt Boverkets ÖP-modell, 18 procent att de delvis har använt ÖP-modellen men även gjort anpassningar, 17 procent att de har tagit fram en egen struktur och 56 procent av de svarande kommunerna ansåg sig inte ha en digital översiktsplan.

Av de 254 kommunerna som svarade på enkätundersökningen angav 51 procent att Boverkets ÖP-modell i hög eller mycket hög grad är ett stöd i deras arbete med framtagande av översiktsplanen. 23 procent angav att

¹⁹ Undersökningsrapport – enkätundersökning om kommuners arbete med att digitalisera detaljplaner och översiktsplaner, Lantmäteriet och Boverket, år 2021, Sweco AB, 2021-09-23 (dnr 970/2021)

modellen delvis är ett stöd i deras arbete medan 14 procent anser att modellen enbart är ett litet eller mycket litet stöd i deras arbete. 13 procent angav att de inte använde modellen alls.

SKR har i samverkansdialoger framhållit att de tror, baserat på dialog med sina medlemmar, att den sista analoga översiktsplanen är framtagen och att när nya översiktsplaner påbörjas sker det digitalt. SKR menar vidare att många kommuner arbetar med framtagande av digitala översiktsplaner men då processen är lång finns det en fördröjning i statistiken.

3.4.4 Nuvarande ÖP-modell hanterar inte hela översiktsplanen

I dagens version av ÖP-modellen är fokus på översiktsplanens geografiska planinformation. Översiktsplanen består dock av fler delar som måste behandlas och redovisas i planen för att uppfylla innehållskraven i PBL. Det kan till exempel handla om nationella eller regionala mål, planer och program samt kommunövergripande mål eller ställningstaganden för ett visst allmänt intresse. Oftast redovisas sådan information enbart i textform men har egentligen också en geografisk koppling till hela kommunen. En ny version av ÖP-modellen bör därför ge stöd för att hela översiktsplanen kan hanteras och struktureras digitalt.

3.5 Arkivering

I dagsläget utgör arkiveringen av en originalhandling ett av de tydligaste digitala avbrotten i samhällsbyggnadsprocessen. Arkivlagen gäller för arkiven hos myndigheterna, både statliga och kommunala sådana, samt hos vissa organ med myndighetsfunktioner. De grundläggande reglerna är gemensamma för alla dessa myndigheter och organ. Vissa bestämmelser gäller specifikt för de statliga myndigheterna och några specifikt för de kommunala. Med kommunala myndigheter avses här både kommuner och regioner. Detsamma gäller för organ med myndighetsfunktioner. Riksarkivet styr inte kommunernas och regionernas arkivverksamhet och dess föreskrifter gäller inte för dessa organisationer.

Kommunstyrelsen är, om inte kommunfullmäktige har utsett annan nämnd eller styrelse, arkivmyndighet. Detta gör att de kommunala arkivmyndigheterna och därmed det praktiska arbetet runt arkiven ser mycket olika ut i landet.

Många kommuner, men långt ifrån alla, väljer att i hög grad följa de generella föreskrifterna, RA-FS, som den statliga arkivmyndigheten Riksarkivet utfärdar. Större kommuner har stads- och kommunarkiv med expertkunskap inom flera delar av arkivområdet medan mindre kommuner i vissa fall helt saknar utbildad arkivpersonal. Det finns även ett antal kommuner som valt att gå samman i kommunalförbund (till exempel Sydarkivera) eller att samarbeta runt specifika arkivfrågor så

som förvaltning av e-arkiv (till exempel SkånEarkiv, E-arkivcentrum Dalarna).

Samtliga kommuner, oavsett storlek och tillgång på resurser, står idag inför stora utmaningar gällande digitalt bevarande och att säkerställa att den bredd av digital information som hanteras inom de olika kommunala verksamheterna kan omhändertas och långtidsbevaras på ett säkert, effektivt sätt. En förutsättning för att ta fram ett arkivformat för geodata som uppfyller kraven på långtidsbevarande är att informationen i översiktsplaner och regionplaner är standardiserad.

4 Samhällsvinster med standardiserad information i översikts- och regionplaner

Enhetligt strukturerad information är en förutsättning för att översikts- och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt på en nationell nivå. Det kan skapa mervärden och avsevärt underlätta efterföljande processer så väl för kommun och region som för exploitörer, företag och statliga myndigheter. Om staten skapar förutsättningar för enhetlig informationshantering möjliggörs en utveckling av digitala processer som ger stor samhällsnytta.

De främsta nyttorna med enhetligt standardiserade och strukturerade digitala översikts- och regionplaner är att information kan återanvändas i efterföljande skeden, att det finns goda förutsättningar för att underlätta tolkningen av planerna och att det är möjligt att göra jämförande analyser. Detta effektiviserar kommunernas, regionernas och länsstyrelsens arbete i planprocesser och efterföljande beslut.

Som ett stöd i omställningen till enhetligt standardiserade och strukturerade digitala planer har Boverket tagit fram ÖP-modellen.

4.1 Möjligt att återanvända information

Med enhetligt strukturerade digitala planer kan information enkelt ärvas och återanvändas mellan de olika planformerna. Vissa delar av regionplanen kan föras vidare till översiktsplanen och vissa delar av översiktsplanen förs vidare till detaljplanen, förhandsbesked eller bygglov. Med geografiska ytor som informationsbärare kan all information vara tillgänglig oavsett delprocess i samhällsbyggnadsprocessen. Arbetet blir mer kostnadseffektivt när information från olika planer kan återanvändas och utgöra grund för efterföljande beslut.

4.2 Möjligt att genomföra analyser

Enhetligt standardiserade digitala planer ger möjlighet till jämförelse mellan olika kommuner och regioner genom analyser och sammanställningar på så väl kommunal, regional som nationell nivå. För regionernas del skulle till exempel arbetet med att sammanställa alla översiktsplaner underlättas väsentligt om de hade en enhetlig struktur. Det gör det också möjligt att koppla informationen i översikts- och regionplaner till nationella, regionala och kommunala intressen, till exempel att följa utvecklingen av bostadsbyggandet. Informationen kan härigenom också hanteras oberoende av administrativa gränser.

Kommuner och regioner kan med hjälp av digitala verktyg för översikts- och regionplanering genomföra analyser och simuleringar. Möjligheten att visualisera olika scenarier, för till exempel olika följder och risker med klimatförändringar liksom trafikflöden, kommer att underlätta planering och beslutsfattande.

4.3 Effektivisering av kommunernas och regionernas arbete

Enhetlig planinformation och struktur är av stor betydelse för en effektiv samhällsbyggnadsprocess på alla nivåer i samhället, både vad gäller tid och personella resurser. Med en förbestämd struktur för översiktsplanens och regionplanens informationsmängder är det möjligt att spara personella resurser och tid för planerare på kommunal och regional nivå samt GIS-ingenjörer, särskilt om strukturen är uppbyggd i en databas vars databasschema är nedladdningsbart. Planeraren behöver inte medverka vid framtagande av en databas för sin översiktsplan eller regionplan och GIS-ingenjören behöver inte bygga, utan enbart anpassa, databasen om den finns nationellt tillgänglig och nedladdningsbar. Det medför i sin tur att fokus blir på planeringsarbetet som kan påbörjas tidigare.

PBL ställer övergripande krav på vad en översiktsplan och regionplan ska innehålla. Den generella nivån skapar stor frihet men det skapar samtidigt också osäkerhet om vad som ska beskrivas i planen och vad som ska uppnås. Detta har i sin tur medfört att översiktsplanerna växt i omfattning vilket gör det än mer resurskrävande att ta fram en plan och att hålla den aktuell.

Översiktsplanen och regionplanen har en långsiktig tidshorisont och intentionerna i planerna ska kunna stå sig under en längre tid utan att större ändringar krävs. Processen att upprätta en ny översikts- eller regionplan är både tids- och resurskrävande. Men även om processen är densamma så blir en digital plan också tekniskt lättare att hålla aktuell och underlättar på så sätt en kontinuerlig planering, till exempel genom ändring av planen för en viss geografisk del utifrån befintligt digitalt underlag.

4.4 Effektivisering av länsstyrelsernas arbete

En enhetlig lösning med strukturerad information gör att länsstyrelsen får utrymme till att ge ett bättre stöd till kommunerna och regionerna i sakfrågorna. En enhetlig grundstruktur möjliggör också för länsstyrelsen att ta fram rutiner så att de kan säkerställa att de granskat hela planen.

Om planerna har en enhetlig struktur finns det också möjlighet för länsstyrelserna att utveckla digitala granskningsyttranden. Det blir enklare att utifrån granskningsyttrandet i sin helhet märka ut i vilka delar det finns invändningar mot planen från länsstyrelsen. Att ha ett integrerat

arbetssätt underlättar också för länsstyrelserna att upprätta ett reviderat granskningsyttrande om så begärs. Ett granskningsyttrande som refereras geografiskt skulle också höja den sammantagna kvalitén på planen och granskningsyttrandet eftersom synpunkterna blir mer tydligt utpekade och avgränsade när de har en geografisk koppling än när det enbart hanteras som text.

4.5 Uppfylla Inspire-direktivet

Genomförandet av Inspire i Sverige sker genom samarbete mellan de informationsansvariga myndigheterna. Fördelningen av informationsansvaret är beskrivet i förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation. Kommunerna är ansvariga för detaljplaner enligt ovan nämnda förordning. Om förslagen i denna rapport genomförs behöver förordningen kompletteras och även omfatta översiktsplaner och regionplaner.

Lantmäteriet har en tjänst genom geodataplattformen att som datavärd tillgängliggöra nödvändig miljöinformation. Lantmäteriet leder arbetet med att ta fram specifikationer som möjliggör ett standardiserat tillgängliggörande. Denna ansvarsfördelning avlastar kommunerna och regionerna från att själva behöva sätta upp en tjänst för tillgängliggörande av miljöinformation.

5 Varför behövs en mer detaljerad reglering?

Utvecklingen som sker i samhället driver fram digitala lösningar, men utan en sammanhållen reglering och en enhetlig hantering skapas en situation där de förväntade samhällsnyttorna uteblir. Information som är av värde för efterföljande skeden, statistik, uppföljning med mera bör standardiseras för att planinformationen ska kunna användas för jämförelser, analyser och i nationella e-tjänster.

De samhällsekonomiska vinster som kan uppnås med hjälp av digitalisering av översikts- och regionplaner kräver en viss digital mognadsnivå hos kommunerna. Ett första steg för kommunerna och regionerna kan vara textbaserade PDF-dokument men för att få samhällsekonomiska vinster behöver översikts- och regionplanen vara georefererad i vektorformat där all information är kopplad till geografien. För att detta ska uppnås behövs ett formellt krav på att översikts- och regionplan ska vara digital och följa en viss standard.

För att säkerställa att digitala översikts- och regionplaner kommer tillstånd behöver ett krav tillföras i plan- och byggförordningen motsvarande det som finns i 2 kap .5 a § för detaljplaner.

Utöver detta anser Boverket att grundkraven för digital överföring av översikts- och regionplaner, samt standardisering av informationsmängderna i översiktsplaner, behöver förtydligas i föreskrifter och allmänna råd så att detta hanteras på ett enhetligt sätt i hela Sverige. För regionplaner behöver inte redovisningskraven i ett första skede vara tvingande utan i stället ges rekommendationer genom allmänna råd eftersom det endast är två regioner som omfattas av regionplan enligt PBL.

5.1 Vägledning är inte tillräckligt för att nå önskvärd samhällsnytta

Boverket har väglett om tillämpning av PBL för översiktsplaner sedan planformen infördes i den upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL.

Trots vägledning och samverkan samt att många kommuner upplever stöd av ÖP-modellen har utvecklingen mot digitala översiktsplaner lett till att flera kommuner utvecklat egna informationsstrukturer och digitala lösningar. Digitalisering är i grunden en positiv utveckling men utvecklingen innebär samtidigt att kommunerna i dag tillhandahåller digital information i olika format och struktur. Följden blir att det saknas möjligheter att utbyta information på ett effektivt och enhetligt sätt.

Informationen går inte heller att analysera och jämföra på ett effektivt vis mellan olika kommuner. Varje enskild kommun spenderar dessutom stora resurser på framtagande av egna strukturer och databaser innan planarbetet kan påbörjas.

5.2 Konsekvenser för kommunerna

Kommunernas kostnader kommer att variera beroende på hur den aktuella kommunen idag producerar sin översiktsplan. För de kommuner som redan har implementerat ÖP-modellen torde kostnaderna inte öka i någon större utsträckning, även om en uppdatering av databasen blir nödvändig.

För de kommuner som idag inte arbetar digitalt kan kostnaderna bli högre då ett digitalt arbetssätt kräver programvara, lagring av data, utbildning med mera. En nationell struktur för lagring som ÖP-modellen med en nedladdningsbar databas kan dock underlätta för de kommunerna och begränsa kostnaderna för att ta fram en digital översiktsplan.

Kommuner som idag har eller håller på att ta fram en digital plan men som inte använder ÖP-modellen kan få merkostnader om kommande föreskrifter baseras på modellen. Dessa kostnader skulle i så fall vara i form av konvertering av sin befintliga översiktsplan till ÖP-modellen, utbildning och eventuellt behov av nya verktyg.

För de kommuner som väljer en öppen källkod-lösning²⁰ är programvaran gratis men det kan medföra ökade personalkostnader för support och anpassningar av verktyget. Det finns dock kommunnätverk som arbetar med denna typ av lösningar vilket skulle kunna medföra att kostnaderna blir lägre.

En potentiell vinst för vissa kommuner är besparing vid upphandling och möjligheter till lägre kostnader för nya datasystem. Då kommuner i dag inte arbetar med enhetliga översiktsplaner är det svårt att gå samman och ställa samma krav hos systemutvecklare. Med mer standardiserad information kommer olika systemutvecklare i stället kunna arbeta med en generell kravbild. SKR kan stötta kommunerna genom att samordna upphandlingskrav som de även gjort för detaljplan.

5.3 Konsekvenser för regionerna

Boverket bedömer inte att krav på digitala regionplaner skulle medföra några större kostnader för Region Skåne eller Region Stockholm då båda regionerna redan idag delvis arbetar digitalt. Eventuella kostnader skulle

²⁰ https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/news/attachment/ramboll_rapport_slutversion_-_internationell_utblick_öppen_programvara_31_mars_2016_pdf.pdf
(hämtad 211206)

dock kunna uppkomma med krav på att planen i sin helhet ska vara digitalt överföringsbar, vilket även skulle omfatta texter, bilder och annan media och därmed medföra en viss omställning.

Det som skulle kunna medföra ytterligare kostnader för regionerna är om krav på standardiserad information skulle införas. Framför allt skulle det påverka Region Stockholm, vilka i dagsläget arbetar utifrån en egen struktur. Region Skåne arbetar däremot efter ÖP-modellen, som är den mest troliga utgångspunkten för standardisering av informationsmängderna, vilket skulle medföra att omställningen för Region Skåne inte skulle bli lika stor.

Boverket förordar en motsvarande föreskriftsrätt för regionplaner som för översiktsplaner för att säkra regionplanen som planeringsform i en framtida digital samhällsbyggnadsprocess. I dagsläget anser Boverket att det primära målet bör vara att regionplanerna kan tillgängliggöras digitalt och vara digitalt överföringsbara så att de kan användas tillsammans med annan information i samhällsbyggnadsprocessen. Framöver, om fler regioner skulle omfattas av kraven i PBL om regionplan, kan det bli relevant att standardisera informationsmängderna och informationsstrukturen för regionplanerna för att kunna göra jämförelser och analyser.

5.4 Konsekvenser för staten

Översikts- och regionplaner med dess planinformation berör många delar av statens verksamhet. Planer och planinformation är intressant för uppföljning och statistiksammanställningar inom samhällsbyggnadsområdet bland annat i arbetet med bostadsfrågor.

Ett enhetligt system för översikts- och regionplaner ger förutsättningar för att effektivt göra nationella sammanställningar med region-, översikts- och detaljplaneinformation, som olika beståndsdelar. Exempelvis utsökning av planlagd mark för bostäder. Det öppnar också för möjligheten att skapa nationell tillgänglighet till planinformationen via tjänster.

Länsstyrelsens olika roller i processen för en översikts- eller regionplan har förutsättningar att bli mer effektiv och få en högre förutsägbarhet. Detta bland annat genom att länsstyrelserna gemensamt kan ta fram rutiner för vägledning och granskning av översikts- och regionplaner då planerna blir mer enhetliga.

Digitala planer kommer troligen öka kommunernas och regionernas förväntningar på de statliga myndigheterna, att även dessa gör en digital omställning. Efterfrågan på enhetliga digitala riksintressen, statliga planeringsunderlag, yttrande samt arkivering kommer troligen öka som en följd av föreskrifterna.

5.5 Konsekvenser för företag

Bygg- och anläggningssektorn är en av de största sektorerna i svensk ekonomi. Därför kan en relativt stor mängd företag potentiellt påverkas av krav på digitala region- och översiktsplaner. Boverket bedömer att påverkan framför allt är av en positiv karaktär då information tillgängliggörs vilket möjliggör innovation och affärsmöjligheter.

Många exploatörer verkar över kommungränser och i hela landet. Möjligheten att söka ut potentiella utvecklingsområden från en nationell åtkomstpunkt med standardiserad information, underlättar arbetet betydligt. Med en gemensam terminologi och struktur blir det även betydligt lättare att förstå och få överblick över vilka eventuella motstridiga intressen som kan finnas och som måste lösas i eventuella projekt. Eftersom detaljplaner tas fram med samma standardiserade begreppsstruktur, blir det enklare att matcha dessa planer mot överordnade planer.

5.5.1 Programvaruutvecklare

Inom ramen för 2021 års digitaliseringsuppdrag har samtliga relevanta systemleverantörer och ett urval av GIS-utvecklare på kommuner blivit inbjudna av Boverket för diskussioner angående utvecklingen av digitala region- och översiktsplaner samt utvecklingen av ÖP-modellen. Målet är att systemstöd ska finnas tillgängliga i samband med att kravet på digitala region- och översiktsplaner träder i kraft.

Av Sveriges kommuner anger 21 procent²¹ att de hämtar hem och använder Boverkets ÖP-modell som databas för framtagande av sin översiktsplan. 18 procent har en programvaruleverantör som tillhandahåller deras databaslösning. 43 procent bygger själva sin databaslösning och 19 procent använder sig av andra lösningar, exempelvis kommunnätverk via öppen källkod.

Boverket ser ett antal konsekvenser för de företag som idag utvecklar programvara och databaser avsedda för att producera och hantera översikts- och regionplaner. En av konsekvenserna är att dessa företag måste anpassa sina produkter efter kraven på digitala region- och översiktsplaner för att möta sina kunders behov.

Sedan 2020 har Boverket tillhandahållit en databaslösning för ÖP-modellen till kommunerna, vilket Boverket avser att göra även fortsättningsvis. Detta är till fördel för kommunerna men det kan medföra en minskad affärsmöjlighet för systemleverantörerna. Det finns dock

²¹ Rapport – Nulägesbild av Sveriges kommuner och regioners digitala omställning i arbetet med översiktsplan och regionplan, Boverket, år 2021, WSP, 2021-10-18 (dnr 970/2021)

fortfarande behov från kommunens sida att ha ett system för att hantera geodata.

Digitala översiktsplaner och regionplaner kommer att medföra behov av användarvänliga verktyg för att rita planens olika kartor, producera texter, bilder, 3D-vusaliseringar och annan typ av media.

Det kommer också att finnas behov av att presentera region- och översiktsplaner på ett sådant vis att de uppfyller tydlighetskravet i PBL, webbtillgänglighetsdirektivet samt är generellt användarvänligt för de som ska ta del av planen såväl under processen som efter att den fått laga kraft. Kopplat till detta ser Boverket att en konsekvens för företagen är att deras potentiella kunder kommer att ställa samma grundläggande krav på produkterna med hänvisning till gällande föreskrifter och ÖP-modellen, motsvarande den utveckling som skett för detaljplan.

5.6 Konsekvenser för allmänheten

Allmänheten kan beröras av översikts- och regionplaner på olika sätt. Vissa är intresserade av planens utformning i anslutning till boendemiljön, andra är intresserade av bevarande och utveckling av olika intressen så som friluftsliv och så vidare.

Boverket menar att ett enhetligt system för översikts- och regionplaner är gynnsamt för allmänheten i alla avseenden. Ett enhetligt system ger goda förutsättningar för en generellt högre kvalitet än idag, en bättre förutsägbarhet vid användande av planerna i efterföljande skede.

Digitaliseringen ger bättre möjligheter att genomföra medborgardialogen. Genom att utgå ifrån digital information kan denna presenteras på lämpligaste sätt utifrån varje unik situation. Det kan handla om olika digitala presentationer med möjlighet till konkret medverkan genom att arbeta i tjänster som möjliggör medborgarförslag i planhandlingarna.

Boverket bedömer att föreskrifterna bidrar till en högre rättssäkerhet för den enskilde när samtliga samhällsinstanser vid bedömning utgår från ett enhetligt system.

Ett enhetligt system skapar nya förutsättningar för utveckling av e-tjänster. Det gäller dels e-tjänster för att underlätta deltagande i formella processer om översikts- och regionplaner. Men även e-tjänster för att underlätta ansökning om detaljplan, förhandsbesked samt bygglov utanför detaljplanerat område och andra ärenden där planinformationen behövs.

5.7 Hur påverkas andra delar av samhällsbyggnadsprocessen?

Det behövs en rad olika anpassningar av regelverket för att möjliggöra ett önskvärt informationsutbyte och digitala processer. Behovet gäller inte bara PBL utan samtliga regelverk som omfattar samhällsbyggnadsprocessen. Anpassningarna måste ta gemensamt sikte på att informationsutbytet inte hindras, att informationen är återanvändbar och att delprocesserna standardiseras och hänger samman även om de regleras i olika lagar.

5.7.1 Nationellt tillgängliggörande av digitala planer

Tillgängliggörande av digitala översiktsplaner och regionplaner är under utredning i Lantmäteriets uppdrag om planinformation i den nationella geodataplattformen. Idag finns det inte krav i lagstiftningen på att informationen i översiktsplaner och regionplaner ska vara tillgänglig digitalt. Det saknas även nationella specifikationer för dessa informationsmängder.

Boverket ser behovet av att det tas fram nationella specifikationer för översiktsplaner och regionplaner för att informationen ska kunna tillgängliggöras nationellt och för att uppfylla kraven i Inspire-direktivet. Då de nationella specifikationerna bygger på avtal krävs ett parallellt regelverk som säkerställer att informationen är standardiserad. Framtagandet av en sådan standard är dock inte avhängig av nationella specifikationer. Det nationella tillgängliggörandet kan antingen göras parallellt med framtagandet av en sådan standard eller när standarden finns på plats.

5.7.2 Elektroniskt långtidsbevarande och digitala original

Boverket anser att en särskild reglering är nödvändig för att digitala översiktsplaner och regionplaner ska införas och för att denna planinformation ska bli allmänt tillgänglig för samhällsbyggnadsprocessen. Boverket förordar i en parallell delrapport²² en ny lagstiftning som tryggar hantering av digitala planer och långtidsbevarandet av dess geodata. Standardiserad information är ett grundkrav för att planerna ska kunna arkiveras digitalt.

5.7.3 Digitala riksintressen

Riksintressen används i hela planeringskedjan från regionplaner till översiktsplaner, detaljplaner och som beslutsunderlag för bygglov.

Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet har haft dialog med ett antal kommunala planhandläggare och planchefer. I dessa samtal har det framkommit en tydlig osäkerhet om den information om riksintressen

²² Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer, Rapport 2021:25, Boverket, Dnr. 970/2021

som används i bland annat översiktsplaner är aktuell eller korrekt eftersom den finns att hämta på flera ställen.

I samband med Boverkets regeringsuppdrag²³ om en översyn av riksintresseanspråken påbörjades ett internt uppdrag att titta på hur det skulle vara möjligt att ensa och standardisera informationen i riksintressena.

Boverket har tagit fram en struktur för gemensam namnsättning och en gemensam lista med attribut som kan fungera som en minsta gemensam nämnare mellan alla riksintressen. Att få informationen strukturerad på samma sätt i samtliga riksintressen är ett viktigt första steg för att nå helt digital användning av riksintressen. För att nå en helt digital hantering i hela planeringskedjan behövs det större förändringar än det Boverket har föreslagit.

Förändringarna som behövs sammanfattas i punkterna nedan:

- Kartinformation, metadata och värdebeskrivningarna om alla riksintressen görs tillgängligt via en åtkomstpunkt.
- All information om riksintressen lagras och utbyts strukturerat.
- Riksintressen beskrivs på ett gemensamt sätt – samma informationsstruktur används.
- Delar av riksintresseinformationen kan ”plockas ut” digitalt och användas i olika sammanhang och situationer.

Parallellt med detta arbete har Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet samverkat sedan våren 2021 med att ta fram ett förslag på digital informationsstruktur för riksintressetyperna Naturvård, Friluftsliv och Kulturmiljövård. Boverket anser att förslaget på gemensam digital informationsstruktur har potential att kunna skalas upp till att omfatta alla slag av riksintresseanspråk.

5.7.4 Digitala miljökonsekvensbeskrivningar

Naturvårdsverket arbetar med att utveckla en informationsstruktur för digitala miljökonsekvensbeskrivningar. Arbetet sker i nära samverkan med Boverkets arbete att utveckla digitala översiktsplaner. Gemensamt för arbetet med digitala översikts- och regionplaner samt arbetet med digitala riksintressen och digitala miljökonsekvensbeskrivningar är att de bygger på tanken att all information som hanteras är strukturerad information. Med det menas att synen på dessa planeringsunderlag utvecklas från att vara ”dokument” till att vara separerade informationsfält som vart och ett har ett eget syfte. Genom att sätta samman flera olika informationsfält, enligt ett ”recept” eller specifikation, kan olika målgruppers behov av informationstillgänglighet bättre mötas i till exempel

²³ Översyn kriterier riksintressen, Rapport 2020:26, Boverket, Dnr. 565/2020

formen av ett dokument. Utöver det medför lagring, hantering och tillgängliggörande av strukturerad information via maskinell läsning att informationsfält om miljökonsekvensbeskrivningar bättre kan läggas till och återanvändas i andra handlingar så som till exempel översiktsplaner.

Inom Naturvårdsverkets arbete med digitala miljökonsekvensbeskrivningar tas förslag fram där olika typer av värden, miljöpåverkan och miljöeffekter redovisas som geografisk information och presenteras i en karta. Olika planeringsalternativ beskrivs också geografiskt och vilka förändringar av miljöeffekter och miljökonsekvenser de olika alternativ ger utvärderas. Till den grafiska visningen av dessa perspektiv finns också textbaserade beskrivningar. Detta är en utveckling från dagens miljökonsekvensbeskrivningar där all information om både nuläge, alternativ och konsekvens beskrivs i text. Målsättningen med denna förändring är att genom att visualisera miljökonsekvensbeskrivningen öka förståelsen och tydligheten för en plans olika alternativ och dess konsekvenser.

5.7.5 Digitala granskningsyttranden från länsstyrelserna

Inom ramen för 2021 års digitaliseringsuppdrag har Boverket samverkat med länsstyrelserna och haft möten med deras översiktsplanenätverk.

En av de viktigaste diskussionerna har handlat om hur länsstyrelsernas granskningsyttrande bör redovisas tillsammans med planen enligt 3 kap. 20 § samt 7 kap. 3 § PBL och hur det bör anmärkas i planen om länsstyrelsen inte har godtagit en viss del enligt 3 kap. 5 § samt 7 kap. 3 § PBL.

En stegvis utveckling har diskuterats där kommuner och regioner i ett första skede genom ÖP-modellen ges stöd att uppfylla kraven. Båda parterna är dock eniga om att i framtiden hade det varit önskvärt om länsstyrelsernas granskningsyttrande blev mer geografiska samt tillhandahölls digitalt direkt från länsstyrelsen. Detta skulle minimera handpåläggningen för kommuner och regioner samt säkerställa ett integrerat arbetssätt mellan kommun/region och länsstyrelse.

5.7.6 Digitala planeringsunderlag

Digitala översikts- och regionplaner medför i praktiken inga krav på digitala planeringsunderlag. Dock behövs en stor mängd planeringsunderlag för framtagandet av en översikts- eller regionplan. Om planerna blir digitala ökar även kraven och förväntningarna på att tillhörande underlag ska vara digitalt och till en viss grad standardiserade så att det kan användas i planerna utan omfattande konvertering eller annan handpåläggning. Även krav på att denna typ av underlag tillhandahålls från en samlad åtkomstpunkt kommer att öka.

Utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv är detta en positiv utveckling men omställningen ställer utökade krav på producenter av planeringsunderlag så väl på nationell, regional som kommunal nivå.

6 Författningsförslag

6.1 Förslag till lag om ändring av Plan- och byggförordning (2011:338)

Boverket föreslår en ändring i 2 kap. 5 § PBF. Ändringen innebär att motsvarande regler som gäller för detaljplan och planbeskrivning även kommer att omfatta översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter 31 december 2026. Boverket behandlar inte lydelsen av ett nytt bemyndigande i denna rapport.

Föreslagen lydelse

2 kap. 5 c §

Översikts- och regionplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 april 2022.
2. Bestämmelserna i 2 kap. 5 c § tillämpas först på översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026.

6.2 Motiv

Utgångspunkten är att det är hela förvaltningsbeslutets innehåll i översiktsplan och regionplan som ska kunna överföras, behandlas och återges digitalt i original. Detta förutsätter också att det finns gemensamma standarder för långtidsbevarande av de digitala planerna.

Den föreslagna regleringen innebär att alla påbörjade kommunomfattande planer eller påbörjade ändringar av planer efter den 31 december 2026 ska följa kravet. Motsvarande reglering finns redan för detaljplaner.

I Regeringens proposition 2017/18:132, Digitalisering av grundkartor och detaljplaner²⁴, föreslogs ett införande av krav på digitala detaljplaner och grundkartor. Genom 16 kap. 1 a § PBL fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om standarder för utformning av detaljplaner och planbeskrivningar samt grundkartor.

I senare förarbeten ”En utvecklad översiktsplanering (Prop. 2019/20:52)”²⁵ föreslogs att även översiktsplaner och regionplaner skulle omfattas av motsvarande reglering som för detaljplaner genom en ändring av 16 kap. 1 a § PBL. Ändringen genomfördes genom lagändring (2020:76) som trädde i kraft den 1 april 2020.

²⁴ [Digitalisering av grundkartor och detaljplaner \(regeringen.se\)](#) (Hämtad 211206).

²⁵ [En utvecklad översiktsplanering \(regeringen.se\)](#) (Hämtad 211206).

Regeringen framför vidare att, ”i likhet med utredningen och en bred majoritet av remissinstanserna, att det är angeläget att främja enhetliga digitala arbetssätt. Med det arbete som nu bedrivs för att åstadkomma digitalt tillgängliga detaljplaner som förebild anser regeringen att det även bör införas krav på att översiktsplaner ska finnas tillgängliga digitalt.”

6.2.1 Standardisering leder till effektivisering

Av förarbetena ovan framgår att en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen bör leda till effektivitetsvinster för berörda aktörer genom att information lättare kan återanvändas och bearbetas. För att potentialen med en digital process ska kunna tas tillvara behöver dock även aktörernas arbetssätt standardiseras och utvecklas.

6.2.2 Kommunernas egna plattformar minskar samhällsvinsterna

Utvecklingen mot digitala översiktsplaner har enligt förarbetena lett till att flera kommuner utvecklat egna plattformar där den enskilde ges nya möjligheter för att interagera med den kommunala planeringen, exempelvis genom att användaren själv kan tillföra underlag i digital form under planprocessen som andra kan ta del av. Det är i grunden en positiv utveckling som kan bidra till att vitalisera samrådet och främja medborgarinflytandet.

Utvecklingen innebär samtidigt att kommunerna i dag tillhandahåller digital information i olika format för datalagring. Denna information kan därmed vara oläslig för den som inte har tillgång till den programvara som kommunen har utformat översiktsplanen med. Boverket menar att det därför är viktigt att skapa gemensamma standarder för överföring och behandling av information i översiktsplaner och regionplaner.

6.2.3 Föreskrifter kan ge stöd för arkivering

Kommunen behöver också, enligt förarbetena (Prop. 2019/20:52)²⁶, använda sig av ett lagringsformat som uppfyller arkivlagens krav på beständighet för att kunna säkerställa funktionaliteten och läsbarheten över tid. De format som används för lagring av digital information i dag är inte nödvändigtvis universellt läsbara i morgon, eftersom nya format tillkommer i takt med att tekniken utvecklas samtidigt som andra format försvinner. Kommunen behöver, enligt förarbetena, således planera för att handlingen ska vara möjlig att arkivera redan när kommunen påbörjar arbetet med att upprätta en digital översiktsplan. Föreskrifter behöver utformas med hänsyn till behovet av att den färdiga planen ska kunna arkiveras.

²⁶ [En utvecklad översiktsplanering \(regeringen.se\)](#) (Hämtad 211206).

De tillämpningsproblem som finns i dag kring hur översiktsplanen kan utformas digitalt på grund av kravet på arkivbeständighet bör således kunna minska eller upphöra när föreskrifter för översiktsplaner har tagits fram. Boverket kommer parallellt med denna delrapport avrapportera förutsättningarna för att hantera digitala detaljplaner, översiktsplaner och regionplaner som originalhandlingar med förutsättningar för långtidsbevarande²⁷.

6.2.4 Nationell plattform för geodata

Regeringen gav i april 2018 Lantmäteriet i uppdrag att ta fram lösningar för att tillgängliggöra all geodata inom samhällsbyggnadsprocessen och för att tillhandahålla detaljplaner nationellt²⁸. Lösningen i form av en geodataplattform är idag i drift för detaljplaner.

I Boverkets nuvarande uppdrag ingår att arbeta med utgångspunkten i att översiktsplanerna ska vara tillgängliga i en central kontaktpunkt. I förarbetena (Prop. 2019/20:52)²⁹ anger regeringen att det behövs fler åtgärder för att säkerställa att det finns ändamålsenliga rutiner för hur översiktsplaner ska kunna tillgängliggöras och arkiveras i framtiden. Boverket har i detta uppdrag att utreda förutsättningarna för en reglering av digitala översiktsplaner som förvaltningsbeslut ur PBL-perspektiv samt förutsättningarna för att kunna tillgängliggöra och tillhandahålla sådan information i framtiden.

Regelverket som håller på att skapas för digitala planer är primärt strikt knutet till tillämpningen av PBL och behoven vid efterföljande beslut. Boverket menar att frågan om att tillhandahålla informationen nationellt, utöver vad som följer av PBL och reglerna om fastighetsregistret³⁰, är en annan fråga och som i grunden styrs av Inspire-direktivet om vissa miljödata och av PSI-direktivet om vissa värdefulla data. Den senare lagstiftningen om värdefulla data har ännu inte införlivats i svensk rätt. Idag finns information om detaljplaner tillgängliga med stöd av fastighetsregisterlagstiftningen. Det finns också möjlighet att via Lantmäteriets geodataplattform tillgängliggöra Inspire-data om kommunerna väljer att ansluta sig till plattformen.

6.2.5 Översiktsplanens information

Boverket har i flera år, genom utveckling av ÖP-modellen, verkat för möjligheterna att ta fram nya och digitalisera befintliga översiktsplaner. ÖP-modellen har hittills fokuserat på redovisningen på kartan av

²⁷ Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer, Rapport 2021:25, Boverket, Dnr. 970/2021

²⁸ [Uppdrag till Lantmäteriet att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess \(lantmateriet.se\)](#)

²⁹ [En utvecklad översiktsplanering \(regeringen.se\)](#) (Hämtad 211206).

³⁰ Lag (2000:224) om fastighetsregister

kommunens beslut. Översiktsplanen består även av andra delar som måste behandlas och redovisas i planen. Det handlar oftast om rena texter, illustrationer och bilder som berör förutsättningarna för hela kommunen. Det kan också handla om mer allmänna tematiska överväganden som inte kan kopplas till en specifik geografisk plats. Dessa övergripande texter är lika mycket en del av planen som de utvecklingsinriktningar eller mark- och vattenanvändningar som kommunen redovisar som geoobjekt i en karta. Även om modellens primära fokus har varit översiktsplaner bygger regelverken i 3 kap. för översiktsplan och 7 kap. PBL för regionplan på snarlika regleringar. ÖP-modellen bör därmed till stor del kunna tillämpas för regionplaner också, dock med viss modifiering.

En översiktsplan och regionplan består liksom detaljplan med dess planbeskrivning av information som inte naturligt tillfullo hör hemma i en traditionell geodatamodell. Planerna är till formen reglerade handlingar till ett förvaltningsbeslut. En plan är dock inte fullständig utan att alla delar finns i den reglerade handlingen/planen, oavsett om den är analog eller digital. Boverket har övervägt om endast kartredovisningen ska omfattas av föreskrifterna om digitala planer. Boverket menar att detta är omöjligt utifrån ett PBL-perspektiv där syftet är att skapa en sammanhållen process. Om endast en del av planbesluten kan återges och behandlas digitalt riskerar detta leda till att prövande myndigheter förleds att tro att samtlig planinformation är tillgänglig digitalt. Dessutom skulle det leda till svårigheter vid framtagande av handlingarna och dess bevarande om olika delar av besluten ska hanteras på olika sätt.

Enligt de gällande föreskrifterna om detaljplan³¹ och planbeskrivning³² ska de kunna återges och behandlas såsom de beslutades även efter en överföring. En sådan överföring kan vara till en annan myndighet eller till ett arkiv för långtidsbevarande. Motsvarande reglering är nödvändig också för översiktsplaner och regionplaner. Enligt Boverkets mening är planinformationen inte möjlig att separera utan att helheten går förlorad. Den tekniska lösningen måste kunna presentera och återge informationsinnehållet i förvaltningsbesluten som helhet och samtidigt kunna hanteras som smart geodata i de delar det bedöms som lämpligt med en lägstanivå för vad som ur ett samhällsperspektiv är kostnadseffektivt.

All information behöver inte digitaliseras med hög detaljeringsgrad. Istället handlar det om till vilken grad olika informationsmängder, textmassa eller olika geodata ska kunna användas för till exempel olika AI-tjänster. Motsvarande analyser är redan gjorda för detaljplan där all data utifrån användarbehoven inte är kodad ner till minsta beståndsdel,

³¹ Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan

³² Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2020:8) om planbeskrivning

utan handlar mer om strukturer och kluster för att inte onödigt tynga programvaror och databaser med onödig information.

6.3 Konsekvenser av förordningsändringen

En del kommuner arbetar redan digitalt vid framtagande av översiktsplaner. Flera kommuner och Region Skåne använder ÖP-modellen.

Den övergripande och självklara frågan som ett nytt regelverk har att lösa är hur informationen i planhandlingarna ska vara enhetligt strukturerad och beskriven. Det innebär ingen förändring i övrigt av vad som enligt lagen ska redovisas i en översiktsplan eller regionplan.

Informationen i en översiktsplan är vital vid framtagande av detaljplaner, vid förhandsbesked och lovgivning utanför detaljplan, vid alla infrastrukturärenden, tillståndsärenden, fastighetsbildningsärenden och för till exempel exploateringsföretag. En digital översiktsplan framtagen i en digital process möjliggör också en bättre medborgardialog eftersom planförslaget kan kommuniceras utifrån alla användares behov tillsammans med annan geodata.

De föreskrifter som förväntas utarbetas för tillämpningen av den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 5 c § PBF avses bygga på motsvarande principer som föreskrifterna om detaljplan och planbeskrivning. I stället för planbestämmelsekatalogen är det ÖP-modellens struktur och begrepp som är vägledande för föreskrifternas innehåll. Föreskriften och ÖP-modellen kommer därmed att samspela. Om kommunen följer ÖP-modellen kommer kommunen att uppfylla föreskriften. ÖP-modellen i sig kommer dock inte vara en del av föreskriften utan precis som idag vara vägledning. Utifrån ÖP-modellen tar Boverket fram en tjänst motsvarande planbestämmelsekatalogen med ett särskilt gränssnitt (API) för överföring.

6.3.1 Påverkan på det kommunala självstyret

Kraven i PBL på översiktsplan och regionplan är mer allmänt hållna än för detaljplan eftersom planerna inte är bindande och skalan är mer övergripande. Ingen av föreskrifterna om detaljplan eller planbeskrivning bedömdes påverka kommunernas självstyre. Föreskrifterna med stöd av ÖP-modellen ger en begrepps- och lagringsstruktur som stödjer en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess. Innehållskraven i PBL för en översiktsplan respektive regionplan påverkas inte av att det tillkommer ett nytt regelverk om digitala planer. Det som kommunen enligt PBL ska redovisa inordnas enligt ÖP-modellen och kan sedan användas i olika tjänster för statistik, exploatering med mera, samtidigt som informationen är förenlig med Inspire-direktivet.

De kostnadsmässiga konsekvenserna bedöms som likartade som för detaljplaner. Den stora skillnaden är att kommunerna bara har en

kommunomfattande översiktsplan, som får ändras tematiskt eller inom ett särskilt område. Troligen är det få kommunomfattande översiktsplaner som kommer att tas fram inom de närmaste åren. Istället är det ändring av en översiktsplan som i ett första skede huvudsakligen kommer att träffas av förslaget.

Det finns två regionplaneorgan i landet så kostnaden för dessa bedöms också vara begränsad ur ett samhällsekonomiskt perspektiv om planer tas fram digitalt.

6.4 Ikraftträdande

Boverket anser att ett lämpligt ikraftträdande bedöms vara den 1 januari 2027, så att de materiella kraven i 2 kap. PBF kommer att omfatta de översikts- och regionplaner som påbörjas efter valet 2026. Ikraftträdandet bör även ge kommuner och regioner goda förutsättningar att tillämpa föreskrifterna redan innan de träder i kraft den 1 januari 2027.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se

Finansdepartementet

Avdelningen för samhällsplanering och bostäder,
Enheten för samhällsplanering
Roger Lind
08-405 99 61

Remiss av Boverkets rapport (2021:27) Översikts- och
regionplan i en digital miljö

Remissinstanser

Arvika kommun
Blekinge Tekniska Högskola
Bodens kommun
Borlänge kommun
Byggföretagen
Domstolsverket
Ekerö kommun
Eksjö kommun
Fastighetsägarna Sverige
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas)
Fortifikationsverket
Föreningen för samhällsplanering
Försvarsmakten
Geoforum Sverige
Göteborgs kommun
Havs- och vattenmyndigheten
Huddinge kommun
Högsby kommun
Integritetsskyddsmyndigheten

IQ samhällsbyggnad
Kalmar kommun
Karlskrona kommun
Katrineholms kommun
Knivsta kommun
Kommerskollegium
Konkurrensverket
Kumla kommun
Kungliga tekniska högskolan
Lantmäteriet
LO
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Malmö kommun
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för digital förvaltning (DIGG)
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Naturskyddsföreningen
Naturvårdsverket
Nyköpings kommun
Post- och telestyrelsen
Ramböll Sverige AB
Regelrådet
Region Dalarna
Region Gotland

Region Jönköping
Region Skåne
Region Stockholm
Region Östergötland
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Sigtuna kommun
SMHI
SmåKom
Statens centrum för arkitektur och design
Statens energimyndighet
Statens geotekniska institut (SGI)
Statens fastighetsverk
Statskontoret
Stockholms kommun
Svea hovrätt (mark- och miljööverdomstolen)
Sveriges allmännytt
Sveriges arkitekter
Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
Svenska byggnadsvårdsföreningen
Svenska kraftnät
Svenskt vatten
Sweco
Söderköpings kommun
Trafikverket
Transportstyrelsen
Trelleborgs kommun
Umeå kommun
Uppsala kommun

Varbergs kommun
Vårgårda kommun
Vänersborgs kommun
Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
Västerås kommun
Växjö kommun
Ydre kommun
Älmhults kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet **senast den 30 september 2022**.

Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.sba.spn@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2022/01551 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Lina Martinson
T.f. enhetschef

KS § Permutation av stiftelser

Diarienummer: KK22/776

Nyköpings Kommun förvaltar och administrerar 36 olika stiftelser. Många av dem är små och har snävt formulerade villkor för när medel får delas ut ur stiftelserna. Det gör det svårt att hitta destinatärer (mottagare) och beloppet som kan delas ut när en sådan hittas blir litet. Ett antal stiftelser har inte delat ut pengar på mer än 5 år. Arbetet med stiftelserna innebär en administrativ kostnad för kommunen och för stiftelserna. För dessa stiftelser ser kommunen att nyttan med arbetet/kostnaden inte står i proportion till utdelningen. Föreslagna åtgärder syftar till att öka möjligheten att stiftelsernas medel kommer till nytta och glädje för fler destinatärer samtidigt som administrationen skulle stå i bättre proportion till utdelningen.

Kommunen har därför tillsammans med SEB: jurist inlett ett arbete med en översyn av stiftelserna. Syftet är att öka möjligheten att dela ut pengar ur stiftelserna genom att få till ändringar som medger utdelning av kapitalet, utökning av geografiskt område och/eller breddning av ändamål som pengarna ska gå till. Allt beroende på vad som är lämpligast för respektive stiftelse.

De åtgärder kommunen föreslås besluta om kräver tillstånd av antingen Kammarkollegiet eller Länsstyrelsen för att få verkställas.

Förvaltaren av en stiftelse kan besluta om att förbruka kapitalet för ändamålet eller ett näraliggande ändamål om de uppfyller följande kriterier:

- Stiftelsen bildades för mer än 20 år sedan
- Stiftelsen inte har kunnat främja sitt ändamål de senaste fem åren
- Värdet av tillgångarna vid utgången av de tre senaste räkenskapsåren understigit 10 prisbasbelopp
- Stiftelsen saknar skulder

För att få tillämpa beslutet krävs tillstånd av Länsstyrelsen.

För stiftelser som inte uppfyller angivna kriterier måste förvaltaren fatta beslut om att upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet och i förekommande fall även om ändring av ändamålet i övrigt samt om att ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till åtgärderna.

De stiftelser som i ett första skede har konstaterats uppfylla kriterierna för en ansökan till Länsstyrelsen är:

1. Levin och Broms stiftelse
2. Assembleéstiftelsen

3. Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse
4. Rotetorpstiftelsen
5. Stiftelsen Gerda Thams donationsfond
6. Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse
7. Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse
8. Stigtomt-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse
9. Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier

De stiftelser som behöver ansöka hos Kammarkollegiet om tillstånd är följande:

10. Bälinge sockens magasinkassestiftelse
11. Sederholmska donationsstiftelsen
12. Makarna Jörgensens allmänna stiftelse
13. Gert Fredriksson Stiftelse
14. Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar
15. Smedbergiska stiftelsen
16. Löwenska stiftelsen

För vissa stiftelser räcker det med att möjliggöra användning av kapitalet för att ändamålet ska kunna tillgodoses. Men för de stiftelser där detta inte är tillräckligt behöver kommunen besluta om att ändra ändamålet. Kommunen beslutar vidare om att ansöka om tillstånd till ändringarna, samt vem som ska få i uppdrag att företräda kommunen i detta arbete. Länsstyrelsen alternativt Kammarkollegiet beviljar eller avslår ansökan.

SEB:s jurist har tagit fram förslag på hur ovanstående 16 stiftelser lämpligtvis bör förändras och hur ansökningarna bör formuleras. Juristen föreslås få i uppdrag att sköta dessa ärenden. Detta arbete innebär inga ökade kostnader för kommunen då det är stiftelserna som står för kostnader såsom exempelvis ansökningsavgifter.

Barnrättsprövning

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1) att** förbruka tillgångarna för ändamålet för stiftelserna Levin och Broms stiftelse, Assembleéstiftelsen, Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse,

- 2) att** förbruka tillgångarna för ändamålet eller ett näraliggande ändamål för stiftelserna Rotetorpstiftelsen, Stiftelsen Gerda Thams donationsfond, Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse, Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse, Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse, Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier enligt följande:
 - a. **Rotetorpstiftelsen** - stiftelsens geografiska upptagningsområde utvidgas till Nyköpings kommun från tidigare Rönö kommun som gått upp i Nyköpings kommun.

 - b. **Stiftelsen Gerda Thams donationsfond** - nedan föreskrifter ges följande lydelse:

punkt 2 - "till stipendier åt i första hand studerande från det geografiska område som motsvarar före detta Rönö kommun, och då i första hand Runtuna församling, och i andra hand åt studerande från Nyköpings kommun, vilka utbildar sig för tjänst inom socialvården"

punkt 3 - "som hjälp åt behövande till jul, i första hand i det geografiska område som motsvarar före detta Rönö kommun, och då i första hand Runtuna församling, och i andra hand i Nyköpings kommun, när sådant behov föreligger."

 - c. **Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse** - ges följande ändamål:

"bidrag till studier av för jordbruket och dess utövare befrämjande ändamål teoretisk eller praktiska, och tilldelas manliga eller kvinnliga, gärna ungdom, som visat intresse för utövandet av jordbruk eller dess binärningar. I första hand ska bidrag utgå till personer från Tuna socken och i andra hand till personer från Nyköpings kommun."

 - d. **Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse** - ändamålet ska i tredje hand omfatta Nyköpings kommun.

- e. **Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse** - ändamålet ska i andra hand omfatta elever folkbokförda i Nyköpings kommun.
 - f. **Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier** - ändamålet ska i andra hand omfatta personer folkbokförda i Nyköpings kommun.
- 3) att** ansöka om Länsstyrelsens tillstånd till beslutade åtgärder enligt att-sats 1 och 2 ovan avseende de stiftelser som anges där i. Det vill säga att förbruka kapitalet för ändamålet eller ett näraliggande ändamål,
- 4) att** upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet för stiftelserna Bälinge sockens magasinskassestiftelse, Sederholmska donationsstiftelsen, Makarna Jörgensens allmänna stiftelse, Gert Fredriksson Stiftelse, Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar,
- 5) att** upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet för stiftelserna Smedbergiska stiftelsen och Löwenska stiftelsen, samt att ändra stiftelsernas ändamål enligt följande:
- a) **Smedbergiska stiftelsen** - ändamålet ges följande lydelse: "...användes till understöd för behövande, i första hand inom det område som för närvarande inom socknen utgör Björksunds och Helgö gods och i andra hand inom Nyköpings kommun..."
 - b) **Löwenska stiftelsen** - ändamålet ges följande lydelse: "Medel för utdelning skall användas för hjälp åt behövande i Svärta och Lästringe gamla församlingar, i första hand med anknytning till Sjösa gård och Gärdesta gård. I andra hand skall medel för utdelning användas för hjälp åt behövande i Nyköpings kommun."
- 6) att** ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till beslutade åtgärder enligt att-sats 4 och 5 ovan. Det vill säga att upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet samt i vissa fall även ändra ändamålet i övrigt avseende stiftelserna Bälinge sockens magasinskassestiftelse, Sederholmska donationsstiftelsen, Makarna Jörgensens allmänna stiftelse, Gert Fredriksson Stiftelse, Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar, Smedbergiska stiftelsen och Löwenska stiftelsen,

- 7) att**, för det fall att ansökningarna till Länsstyrelsen för stiftelserna Levin och Broms stiftelse, Assembleéstiftelsen, Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse, Rotetorpstiftelsen, Stiftelsen Gerda Thams donationsfond, Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse, Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse, Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse, Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier inte vinner bifall, upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet samt ändra ändamålen enligt p. 2) ovan och ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till detta, samt
- 8) att** ge SEB:s jurist Joel Amram, eller den han sätter i sitt ställe, rätt att företräda förvaltaren/stiftelsen i dessa ärenden samt att justera ansökningarna.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Ekonomiavdelningen

SEB jurist, Joel Amram

Berörda stiftelser

Kommunstyrelsen

Permutation av stiftelser

Bakgrund

Nyköpings Kommun förvaltar och administrerar 36 olika stiftelser. Många av dem är små och har snävt formulerade villkor för när medel får delas ut ur stiftelserna. Det gör det svårt att hitta destinatärer (mottagare) och beloppet som kan delas ut när en sådan hittas blir litet. Ett antal stiftelser har inte delat ut pengar på mer än 5 år. Arbetet med stiftelserna innebär en administrativ kostnad för kommunen och för stiftelserna. För dessa stiftelser ser kommunen att nyttan med arbetet/kostnaden inte står i proportion till utdelningen. Föreslagna åtgärder syftar till att öka möjligheten att stiftelsernas medel kommer till nytta och glädje för fler destinatärer samtidigt som administrationen skulle stå i bättre proportion till utdelningen.

Kommunen har därför tillsammans med SEB: jurist inlett ett arbete med en översyn av stiftelserna. Syftet är att öka möjligheten att dela ut pengar ur stiftelserna genom att få till ändringar som medger utdelning av kapitalet, utökning av geografiskt område och/eller breddning av ändamål som pengarna ska gå till. Allt beroende på vad som är lämpligast för respektive stiftelse.

De åtgärder kommunen föreslås besluta om kräver tillstånd av antingen Kammarkollegiet eller Länsstyrelsen för att få verkställas.

Förvaltaren av en stiftelse kan besluta om att förbruka kapitalet för ändamålet eller ett näraliggande ändamål om de uppfyller följande kriterier:

- Stiftelsen bildades för mer än 20 år sedan
- Stiftelsen inte har kunnat främja sitt ändamål de senaste fem åren
- Värdet av tillgångarna vid utgången av de tre senaste räkenskapsåren understigit 10 prisbasbelopp
- Stiftelsen saknar skulder

För att få tillämpa beslutet krävs tillstånd av Länsstyrelsen.

För stiftelser som inte uppfyller angivna kriterier måste förvaltaren fatta beslut om att upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet och i förekommande fall även om ändring av ändamålet i övrigt samt om att ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till åtgärderna.

De stiftelser som i ett första skede har konstaterats uppfylla kriterierna för en ansökan till Länsstyrelsen är:

1. Levin och Broms stiftelse
2. Assembleéstiftelsen
3. Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse
4. Rotetorpstiftelsen
5. Stiftelsen Gerda Thams donationsfond
6. Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse
7. Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse
8. Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse
9. Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier

De stiftelser som behöver ansöka hos Kammarkollegiet om tillstånd är följande:

10. Bälinge sockens magasinkassestiftelse
11. Sederholmska donationsstiftelsen
12. Makarna Jörgensens allmänna stiftelse
13. Gert Fredriksson Stiftelse
14. Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar
15. Smedbergiska stiftelsen
16. Löwenska stiftelsen

För vissa stiftelser räcker det med att möjliggöra användning av kapitalet för att ändamålet ska kunna tillgodoses. Men för de stiftelser där detta inte är tillräckligt behöver kommunen besluta om att ändra ändamålet. Kommunen beslutar vidare om att ansöka om tillstånd till ändringarna, samt vem som ska få i uppdrag att företräda kommunen i detta arbete. Länsstyrelsen alternativt Kammarkollegiet beviljar eller avslår ansökan.

SEB:s jurist har tagit fram förslag på hur ovanstående 16 stiftelser lämpligtvis bör förändras och hur ansökningarna bör formuleras. Juristen föreslås få i uppdrag att sköta dessa ärenden. Detta arbete innebär inga ökade kostnader för kommunen då det är stiftelserna som står för kostnader såsom exempelvis ansökningsavgifter.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** förbruka tillgångarna för ändamålet för stiftelserna Levin och Broms stiftelse, Assembleéstiftelsen, Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse
- 2) **att** förbruka tillgångarna för ändamålet eller ett näraliggande ändamål för stiftelserna Rotetorpstiftelsen, Stiftelsen Gerda Thams donationsfond, Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse, Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse, Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinassestiftelse, Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier enligt följande:
 - a. **Rotetorpstiftelsen** - stiftelsens geografiska upptagningsområde utvidgas till Nyköpings kommun från tidigare Rönö kommun som gått upp i Nyköpings kommun.
 - b. **Stiftelsen Gerda Thams donationsfond** - nedan föreskrifter ges följande lydelse:

punkt 2 - "till stipendier åt i första hand studerande från det geografiska område som motsvarar före detta Rönö kommun, och då i första hand Runtuna församling, och i andra hand åt studerande från Nyköpings kommun, vilka utbildar sig för tjänst inom socialvården"

punkt 3 - "som hjälp åt behövande till jul, i första hand i det geografiska område som motsvarar före detta Rönö kommun, och då i första hand Runtuna församling, och i andra hand i Nyköpings kommun, när sådant behov föreligger."
 - c. **Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse** - ges följande ändamål:

"bidrag till studier av för jordbruket och dess utövare befrämjande ändamål teoretisk eller praktiska, och tilldelas manliga eller kvinnliga, gärna ungdom, som visat intresse för utövandet av jordbruk eller dess binäringar. I första hand ska bidrag utgå till personer från Tuna socken och i andra hand till personer från Nyköpings kommun."
 - d. **Pastor J U Åhmans trädplanteringsstiftelse** - ändamålet ska i tredje hand omfatta Nyköpings kommun.

- e. **Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars magasinkassestiftelse** - ändamålet ska i andra hand omfatta elever folkbokförda i Nyköpings kommun.
 - f. **Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier** - ändamålet ska i andra hand omfatta personer folkbokförda i Nyköpings kommun.
- 3) **att** ansöka om Länsstyrelsens tillstånd till beslutade åtgärder enligt attsats 1 och 2 ovan avseende de stiftelser som anges där i. Det vill säga att förbruka kapitalet för ändamålet eller ett näraliggande ändamål.
- 4) **att** upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet för stiftelserna Bälinge sockens magasinkassestiftelse, Sederholmska donationsstiftelsen, Makarna Jörgensens allmänna stiftelse, Gert Fredriksson Stiftelse, Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar.
- 5) **att** upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet för stiftelserna Smedbergiska stiftelsen och Löwenska stiftelsen, samt att ändra stiftelsernas ändamål enligt följande:
- a) **Smedbergiska stiftelsen** - ändamålet ges följande lydelse:
"...användes till understöd för behövande, i första hand inom det område som för närvarande inom socknen utgör Björksunds och Helgö gods och i andra hand inom Nyköpings kommun..."
 - b) **Löwenska stiftelsen** - ändamålet ges följande lydelse:
"Medel för utdelning skall användas för hjälp åt behövande i Svärta och Lästringe gamla församlingar, i första hand med anknytning till Sjösa gård och Gärdesta gård. I andra hand skall medel för utdelning användas för hjälp åt behövande i Nyköpings kommun."
- 6) **att** ansöka om Kammarkollegiets tillstånd till beslutade åtgärder enligt attsats 4 och 5 ovan. Det vill säga att upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av kapitalet samt i vissa fall även ändra ändamålet i övrigt avseende stiftelserna Bälinge sockens magasinkassestiftelse, Sederholmska donationsstiftelsen, Makarna Jörgensens allmänna stiftelse, Gert Fredriksson Stiftelse, Makarna Jörgensens stiftelse för hem för vanartade eller i sedvanligt avseende försummade gossar, Smedbergiska stiftelsen och Löwenska stiftelsen,
- 7) **att**, för det fall att ansökningarna till Länsstyrelsen för stiftelserna Levin och Broms stiftelse, Assembleéstiftelsen, Matilda och Sven Petterssons minnesstiftelse, Rotetorpstiftelsen, Stiftelsen Gerda Thams donationsfond, Tuna jordbrukares enskilda studiestiftelse, Pastor J U Åhmans

trädplanteringsstiftelse, Stigtomta-Bärbo-Nykyrka-Halla socknars
magasinkassestiftelse, Anna och Birger Tryggs stiftelse för jordbrukspremier
inte vinner bifall, upphäva de föreskrifter som begränsar användningen av
kapitalet samt ändra ändamålen enligt p. 2) ovan och ansöka om
Kammarkollegiets tillstånd till detta, samt

- 8) **att** ge SEB:s jurist Joel Amram, eller den han sätter i sitt ställe, rätt att
företräda förvaltaren/stiftelsen i dessa ärenden samt att justera
ansökningarna.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Jukka Taipale
Ekonomichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Ekonomiavdelningen

SEB jurist, Joel Amram

Nyköping kommun
611 83 NYKÖPING

Permutation av fonder förvaltade av Nyköping kommun - av släkten Löwen givna donationer

Beslut

Med stöd av 1 § permutationslagen (1972:205) medger Kammarkollegiet att fonderna Friherre Axel Fabian Trolle Löwens fond, Löwenska fonden, Anne Charlotte Trolle Löwen donation samt August och Wivi Trolle Löwens minne får läggas samman till en stiftelse, benämnd Löwenska stiftelsen, med stadgar enligt **bilaga 1** utom beträffande punkten 6 och på följande villkor.

Punkten 6 skall ha följande lydelse.

6. Vid beslut om utdelning ur stiftelsen skall lämplig hänsyn tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stiftelsen ingående donationerna.

För stiftelsen skall även gälla följande.

För Löwenska stiftelsen skall finnas en donationsbok med dels förteckning över de stiftelser som lagts samman till Löwenska stiftelsen, dels de föreskrifter som gällde för respektive stiftelse före sammanläggningen.

Bakgrund

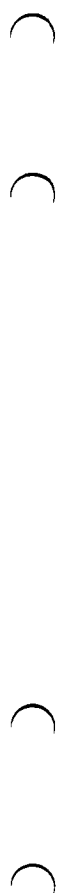
Nyköping kommun förvaltar följande fyra fonder.

Friherre Axel Fabian Trolle Löwens fond
Löwenska fonden
Anne Charlotte Trolle Löwens donation
August och Wivi Trolle Löwens minne

Ansökan

Kommunstyrelsen i Nyköping kommun begär i en ansökan om permutation att få lägga samman de av kommunen enligt ovan förvaltade fonderna till en

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
Box 2218 103 15 STOCKHOLM	Birger Jarls torg 14 Riddarholmen	08 - 700 08 00	08 - 20 49 69	95 06 55 - 1

1995-04-03

51-6774-94

samfond benämnd Löwenska stiftelsen, **bilaga 1**.

Sökanden har gett in tillämpningsföreskrifter för stiftelsen enligt **bilaga 2**. Dessa omfattats inte av ansökan.

Skäl för ansökningen

Enligt 1 § permutationslagen kan bestämmelse som enskild meddelat i gåvobrev eller testamente ändras genom permutation då bestämmelsen på grund av ändrade förhållanden inte längre kan iaktas eller då bestämmelsen blivit uppenbart onyttig eller uppenbart stridande mot utfärdarens avsikter eller då annat särskilt skäl föreligger.

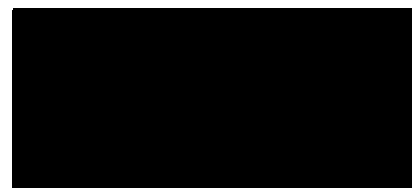
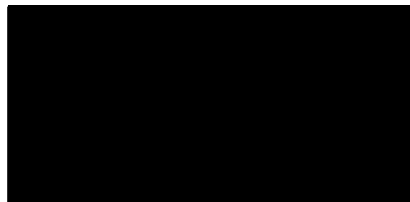
Punkten 6 i de föreslagna stadgarna föreskriver att hänsyn skall tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stiftelsen ingående donationerna " i den utsträckning som befinner lämpligt och möjligt." Enligt stadgad praxis kan bestämmelsen uttryckas mer objektivt genom att formulera bestämmelsen på så sätt att "lämplig hänsyn skall tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stiftelsen ingående donationerna."

Enligt fast praxis föreskriver kollegiet alltid vid tillstånd att lägga samman flera stiftelser till en ny stiftelse att en donationsbok skall läggas upp för stiftelsen. Detta finns det visserligen bestämmelser om i **bilaga 2**, men eftersom bilaga 2 inte omfattas av ansökan ställer kollegiet som villkor för beslutet att en donationsbok skall läggas upp för den nya stiftelsen.

Hur beslutet kan överklagas

Beslutet kan överklagas inom tre veckor genom skrivelse till regeringen, Socialdepartementet, se **bilaga A**.

På Kammarkollegiets vägnar

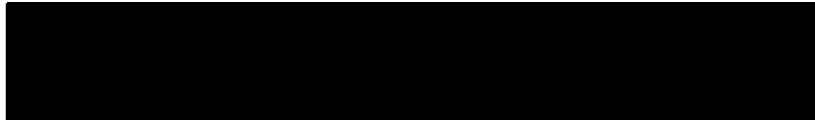

Bilagor

1. Stadgeförslaget
2. Tillämpningsföreskrifter
- A. Information om hur beslutet överklagas

Sändlista

Stadgar för Löwenska stiftelsen

1. Löwenska stiftelsen har bildats genom sammanläggning av följande donationer:

- 1 Friherre Axel Fabian Trolle Löwens fond
- 2 Löwenska fonden
- 3 Anne Charlotte Trolle Löwens donation
- 4 August och Wivi Trolle Löwens Minne

Tidigare gällande föreskrifter för de i denna stiftelse ingående enskilda donationerna framgår av bilagorna 1-4.

2. Denna stiftelse förvaltas av kommunstyrelsen i Nyköpings kommun.
3. Av stiftelsens årliga avkastning skall minst 1/10 läggas till kapitalet. Återstående avkastning är tillgänglig för utdelning påföljande år.
4. Beslut om utdelning fattas av kommunstyrelsen.
5. Tillgänglig avkastning för utdelning skall användas för hjälp åt behövande i Svärta och Lästringe gamla församlingar, i första hand med anknytning till Sjösa gård och Gärdesta gård.
6. Vid beslut om utdelning ur stiftelsen skall hänsyn tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stiftelsen ingående donationerna i den utsträckning som befinner lämpligt och möjligt.
7. Avkastning får inte användas för ändamål som skall tillgodoses med utdebiterade medel.
8. Avkastning som inte används reserveras för utdelning under kommande år.

- - - - -

Dessa stadgar har fastställts av Kammarkollegiet
199 - - .

Tillämpningsföreskrifter m m för Löwenska stiftelsen

1. I Löwenska stiftelsen ingår de olika donationerna med följande kapitalbelopp per 1993-12-31:

1 Friherre Axel Fabian Trolle Löwens fond	21.687:05✓
2 Löwenska fonden	19.036:97✓
3 Anne Charlotte Trolle Löwens donation	2.277:31✓
4 August och Wivi Trolle Löwens Minne	76.848:92✓

Kronor	119.850:25

2. Denna stiftelse redovisas i en särskild stiftelsebok/-pärm innehållande gällande stadgar och tillämpningsföreskrifter samt sammanfattningsblad och tillgängliga urkundshandlingar m m i kopia/avskrift för de i denna stiftelse ingående enskilda donationerna. För stiftelseboken/-pärmen ansvarar kommunledningskontorets ekonomifunktion.
3. Stiftelsens medel får placeras gemensamt med andra av kommunen förvaltade stiftelsemedel, såvida icke för viss i denna stiftelse ingående donation fastställts särskild placeringsinriktning.

Av kommunen fastställda föreskrifter gällande medelsplacering av stiftelsemedel skall följas.

Stiftelsen får andel i den årliga avkastningen i förhållande till i medelsförvaltningen ingående kapital vid årets början.

4. Den del av avkastningen som skall läggas till kapitalet skall beräknas på nettoavkastningen, d v s sedan från bruttoavkastningen avräknats depåavgifter, annons- och andra direkta kostnader för stiftelsen.

Kostnader i samband med omsättning av värdepapper skall hänföras till förmögenhetsförändring.

5. Beslut om utdelning fattas av kommunstyrelsen efter hörande i tillämpliga fall av socialchefen, avdelningschef eller socialsekreterare hos kommunens socialförvaltning.

Beslut om utdelning ur stiftelsen får av kommunstyrelsen delegeras till ledamot eller ledamöter i kom-

munstyrelsen, till berörd chef hos kommunstyrelsen eller - efter medgivande av kommunfullmäktige - till socialchefen.

Beslut om stiftelsens medelsplaceringar och kostnader samt om utbetalning av beslutade utdelningar får av kommunstyrelsen delegeras till ekonomichefen eller ansvarig handläggare vid kommunledningskontorets ekonomifunktion.

6. Vid beslut om utdelning ur stiftelsen skall hänsyn tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stiftelsen ingående donationerna i den utsträckning som befinnes lämpligt och möjligt, varvid utdelningsbelopp på lämpligt sätt även bör anpassas till donationens del av avkastningen i förhållande till stiftelsens totalt tillgängliga avkastning.
7. Avkastning som inte används reserveras för utdelning under kommande år men får för varje år icke överstiga mer än 10 % av den totalt tillgängliga utdelningsbara avkastningen, såvida icke särskilda skäl föreligger något år.
8. Stiftelsen är underkastad kommunal revision.

Stiftelsen är underkastad gällande lagstiftning om stiftelser.

- - - - -

Dessa tillämpningsföreskrifter har fastställts av kommunstyrelsen i Nyköping 1994-09-19, § 180.

1

2

3

4

5

Stiftelse:	Rotetorpsstiftelsen
<i>Urkund:</i>	Gåvobrev 1807-05-05 med tillägg 1807-06-01
<i>Donerat belopp:</i>	2 tunnor råg från Rotetorp
<i>Kapital 1996-01-01:</i>	15 215,42
<i>Given till:</i>	Runtuna socken
<i>Nuvarande styrelse:</i>	Kommunstyrelsen i Nyköpings kommun
<i>Destinatärer:</i>	Studierande från Rönö kommun vid icke obligatoriska skolor (ursprungligen till skolmästaren och fattiga barn samt undervisningsmateriel)
<i>Ändamål:</i>	Stipendier (ursprungligen till förbättring av skolmästarens lön, barnens underhåll, inköp av böcker och undervisningsmateriel åt skolan, belöningar vid skolavgång samt barnmorskeundervisning, allt med förmånsrätt för Lövsunds undersåtare)
<i>Utdelningsföreskrift:</i>	---
<i>Placeringsföreskrift:</i>	(Tidigare har gåvobrevet varit intecknat i 1/2 mantal Rotetorp (Rotetorp 1:1) men sådan inteckningssäkerhet finns ej längre kvar. Ett belopp motsvarande ersättningen för 2 tunnor råg har dock mot räkning hittills betalats av ägaren till egendomen Lövsund)
<i>Tidigare permutation:</i>	Kungl. brev 1863-09-25: Föreskrevs att de från Rotetorp utgående 2 tunnor råg efter förvandling i penningar skall förräntas så att de av gåvogivaren avsedda ändamålen uppnås.
<i>Övrigt:</i>	Rönö kommunalfullmäktige beslöt 1963-12-20, § 78, föreslå att använda denna fond till stipendier till studerande från Rönö kommun vid icke obligatoriska skolor Länsstyrelsens beslut 1965-01-07: Hinder möter icke att använda avkastningen på sätt föreslagits. För fonden gäller vidare att vid gemensam förvaltning av fonder med samma ändamål de ingående fonderna bibehålles till såväl namn som andel i gemensam tillgång, att utdelning av fondens avkastning skall komma dem tillgodo, som är bosatta inom fondens ursprungliga verksamhetsområde, i den mån denna kan utrönas, samt att donators särskilda önskemål och anvisningar följas i den mån så kan ske inom ramen för de föreskrifter, som finns angivna i Kungl. Maj:ts brev 1952-04-04 till länsstyrelserna i vissa län angående den nya kommunindelningens verkan å donationer.

Protokoll fört vid kommunalstämma med
ägare av i mantal satt jord inom
Stigtomta kommun den 24 nov. 1964.

§1

Ordföranden hälsade stämmodeltagarna välkomna och förklarade
stämman öppnad.

§ 2

Att justera protokollet utsågos hrr. Erik Jonsson och Ruben
Jarlö.

§ 3

Stämman hade annonserats i Södermanlands Nyheter, Sörmlands-
bygden och Folket den 10 nov. 1964 samt anslagits på kommunens
anslagstavla samma dag.

Stämman förklarades vara i laga ordning utlyst.

§ 4

Stämman hade att fatta beslut om magasinskassornas avveckling.
Ordföranden redogjorde för ärendets tidigare handläggning och
påvisade att stämmobeslutet av den 14 maj 1964 stred mot be-
stämmelserna i SFS 43/1963. Beslutet hade, enligt skrivelse den
2 juni, ej heller av länsstyrelsen kunnat fastställas.

§5

Den av kommunalnämnden tillsatta kommittén hade utarbetat ett
nytt förslag till magasinskassornas avveckling, vilket nu fram-
lades för stämman.

Förslaget innebar att magasinskassornas medel skola bilda en
fond, vilken skall förvaltas av Stigtomta kommuns kommunalnämnd
och revideras av kommunens revisorer.

Fondens avkastning skall, sedan 1/10-del lagts till kapitalet,
årligen utdelas som stipendier till elever, som bedriver studier
vid lantbruks- eller lantushållsskola, och som äro kyrkobok-
förda i Stigtomta, Nykyrka, Bärbo eller Halla församlingar och
som äro fyllda 16 år.

Efter en ingående diskussion beslöt stämman att antaga
kommitténs förslag.

Kommittén hade även utarbetat förslag till reglemente för magasinsskassafonden (bilaga 1), vilket upplästes varefter stämman beslöt antaga detsamma.

§ 6

Förklarades stämman avslutad.

.....
Dag som/ovan
12/12/64
.....

.....
Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla den 2/12 1964
.....

Kommittén hade även utarbetat förslag till reglemente för magasinsskassafonden (bilaga 1), vilket upplästes varefter stämman beslöt antaga detsamma.

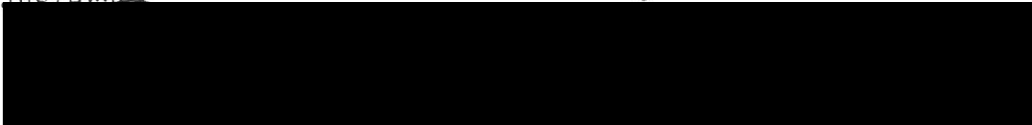
§ 6

Förklarades stämman avslutad.

Day som/ovan

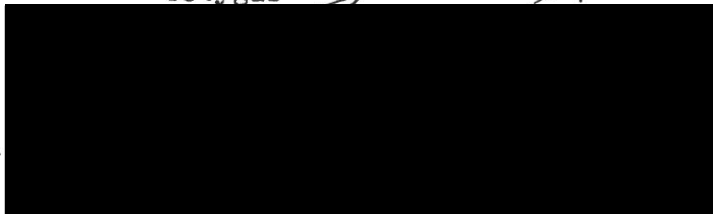
[Handwritten signature]
.....

Justera

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla den 2/12 1964

betygar

Fotokopierad av protokollstämman
med ...

[Handwritten signature]

Reglemente för Stigtomta -Bärbo-Nykyrka-Halla socknars
magasinskassefond.

Fondens tillgångar skola förvaltas av Stigtomta kommuns kommunal-
nämnd och revideras av kommunens revisorer.

Fondens avkastning skall sedan 1/10-del lagts till kapitalet
årligen utdelas som stipendier till ~~XXXXXX~~ elever, som bedriver
studier vid lantbruks- eller lantushållsskola och som äro kyrko-
bokförda i Stigtomta, Bärbo, Nykyrka eller Halla församlingar och
som fyllt 16 år.

Stipendierna må ej utgå mer än två år i följd till samma elev
och ej för kurser omfattande kortare tid än 2 månader.

Om fondavkastningen något år icke kan utdelas på avsett sätt skall
medlen tillföras fondens kapital.

För handläggande av stipendieärenden tillsätter kommunalfullmäktige en
nämnd bestående av 4 ordinarie ledamöter och 4 personliga supple-
anter, samtliga jordbrukare, varav 1 ordinarie och 1 suppleant för
denne från vardera Stigtomta, Bärbo, Nykyrka och Halla församlingar.

Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande att tjänst-
göra den tid, för vilken de blivit valda som ledamöter.

Tjänstgöringstiden för nämndens ledamöter och suppleanter skall
sammanfalla med tjänstgöringstiden för ledamöterna i kommunens
styrelse. Avgår ledamot eller suppleant före mandatperiodens
utgång, skall ny ledamot, resp. suppleant, i den avgånges ställe
utses för återstoden av samma tid.

Nämnden sammanträder i november månad för fördelning av fondav-
kastningen till elever, vilka till nämnden inlämnat ansökan om
stipendier.

Fonden skall stå under länsstyrelsens överinseende.

Kommunens överensstämmelse
det intygas:

Utdrag ur protokoll, hållet inför
länsstyrelsen i Södermanlands län å land-
kontoret i Nyköping den 31 juli 1963.

S.D. Beslöt länsstyrelsen med stöd av Kungl. Maj:ts kungörelse den 1 mars 1963 med föreskrifter rörande vissa av kommunalstämma förvaltade kassor fastställa följande av jordbruksstämmor i länet meddelade beslut om upplösning av magasin-kassor och förslag till disponerandet av sådana kassors tillgångar, nämligen

=====
=====

kommunalstämma med dem som hava i mantal satt jord inom Tuna socken den 24 januari 1960 varvid beslutats att av kassans tillgångar skulle bildas en fond, benämnd Tuna jordbrukares enskilda studiefond, förvaltd av Jönåkers kommuns kommunalnämnd och att avkastningen skulle helt utgå som bidrag till studier av för jordbruket och dess utövare befrämjande ändamål teoretiska eller praktiska, och tilldelas manliga eller kvinnliga personer, mantalsskrivna inom Tuna socken, gärna ungdom, som visat intresse för utövande av jordbruk eller dess binäringar efter förslag av en i särskild ordning tillsatt kommitté;

=====
=====

efl
0

Som ovan.

In fidem:

KK17/509:1

G å v o b r e v .

Till Stigtomta borgerliga kommun överlämnar jag härmed såsom gåva följande aktier:

- 20 Allmänna Svenska Elektriska AB
- 10 Förvaltnings AB Providentia
- 10 AB Svenska Kullagerfabriken, ser B
- 40 Svenska Aeroplan AB, pref
- 40 Svenska Handelsbanken, pref A
- 40 Svenska Handelsbanken, pref B.

För denna gåva föreskriver jag följande.

Gåvan skall bilda en fond, benämnd "Anna och Birger Tryggs fond för jordbrukspremier". Fonden skall förvaltas av kommunalnämnden. Värdehandlingarna skola förvaras i Skandinaviska Bankens notariatavdelning. Kapitalet skall vara placerat i goda, börsnoterade aktier i svenska aktieföretag. Den årliga nettoavkastningen skall utdelas som premier, högst två, till välfrejdad och för lantbruksarbete särskilt intresserad man eller kvinna, mantalskriven inom Stigtomta församling. Premiémottagarna utses årligen av nämnden för Stigtomta magasinskassefond. Fonden skall årligen revideras av kommunens revisorer och skall stå under länsstyrelsens tillsyn.

Nyköping den 21 juli 1965.

Bevittoas:

Länsstyrelsen

i

Södermanlands län

Utdrag ur protokoll, hållet inför
länsstyrelsen i Södermanlands län
å landskontoret i Nyköping den 11
mars 1964.

S.D. Till länsstyrelsen hade från styrelsen för Gerda Thams
donationsfond inkommit protokollsutdrag med förslag till
nytt ändamål för den årliga avkastningen från fonden, enligt
nedanstående:

"Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med styrelsen
för Gerda Thams donationsfond den 9 mars 1964 i Ådala, Ludgo.

Närvarande: Grevinnan Linde von Rosen, nämndemannen Erik
Törnqvist och undertecknad ordförande.

§ 2.

Med anledning av att Rönö kommun övertagit den hemsamarit-
verksamhet, som Gerda Thams donationsfond tidigare svarat för
inom Runtuna församling, beslöt styrelsen att hos Länsstyrelsen
i Södermanlands län vördsamt anhålla, att fondens överskotts-
medel finge användas sålunda:

1. såsom hittills till en årlig julfest på Ålderdomshemmet
i Runtuna och, om detta hem blir nedlagt, som bidrag till något
arrangemang till jul för pensionärerna på Rönnliden,

2. till stipendier åt studerande från Rönö kommun, i första
hand Runtuna församling, vilka utbilda sig för tjänst inom
socialvården, och

3. som hjälp åt behövande till jul i Rönö kommun, i första
hand i Runtuna församling, när sådant behov föreligger.

Dag som ovan

Justeras:

ordf.

Rätt utdraget betygar:

Länsstyrelsen beslöt förklara hinder icke möta, att använda
./. ovannämnda fonds årliga avkastning på sätt i protokollét finnes
angivet. Som ovan.

In fidem

Rätt avskrivet betygar:

Avskrift.

Testamente.

Vi undertecknade äkta makar hafva ingått följande testamentariska öfverenskommelse:

1. Hvilkendera af oss J.E. Smedberg och Fredrika Smedberg den andra öfverleffer, så förblifver densamme, - i fall det är J.E. Smedberg, i full oinskränkt besittning och eganderätt af alla boets tillgångar och egendom med inskränkning endast i afseende till det kapital, som här nedan anordnas för Danwicks Hospital eller Wilhelm Hellberg på sätt derom stadgas, - och i fall det är Fredrika Smedberg, äfvenväl i egande- och besittningsrätt af tillgångarna, med undantag af ett belopp af Tretusen femhundra Riksdaler Riksgälds, hvaraf Fredrika Smedberg eger att, så länge lifstiden varar, upbära all ränta och afkastning, men sjelfva capitalet skall förvaltas och omhänderhafvas af två redliga och wederhäftiga män, hvartill vi anhålla Häradsrätten vill förordna Herr Komministern Pastor Ahman samt någon annan.

Skulle vi båda, J.E. Smedberg och Fredrika Smedberg, båda före vår kära swärmoder och moder, fru Lowisa Hellberg, med döden afgå, så blifver hon arfvinge till den sist efterlevandes qvarlåtenskap, dock med enahanda inskränkning i afseende till de Tretusen femhundra Riksdaler Riksgälds, som för Fredrika Smedberg här ofvan stadgas.

2. Dessa förenämnde Tretusen femhundra Riksdaler Riksgälds disponeras sålunda:

Ettusen femhundra Riksdaler Riksgälds aflemnas, när vi båda och Lowisa Hellberg äro döde, till Tystberga Församlings Fattigcassa, för att under benämning "Smedbergiska fonden" förvaltas, och användes den årliga räntan till understöd för behöfvande inom det område som för närvarande inom socknen utgör Björksunds och Häljö gods, hvarvid företrädesvis afses behöfvande äldre tjenare och fattiga barn.-

Ettusen Riksdaler Riksgälds aflemnas, likaledes efter vår och Lowisa Hellbergs död, till Ringkarleby församlings i Nerike Fattigcassa att der förvaltas och förräntas på enahanda sätt som nyss ofvan finnes

Förstående testamente, som jag härmed till alla delar godkänner, är mig delgifvet medelst en bestyrt afskrift, och afsäger jag mig rättigheten till kländertalan i ärendet. Hammarby den 25 november 1876.
Lars / bomärke/ Petter Larsson
i Rådholmen, Tystberga sn.
A. Jansson
Få en säng närvarande vittnen:
A. D. Sillberg

av avskrift.

[Testamente.

Jag Jakob Ulrik Ahman förordnar och bestämmer såsom min yttersta vilja i afseende å min vid mitt fränfälle efterlemnade gvarlätenskap på sätt nedan säges:

§ 1.

YS

Jag testamenterar till Tystberga församling Tretusen /3000/ Kronor, hvaraf den årliga räntan får af Kommunalstyrelsen användas till betalande af tillfälliga sjukvårdsafgifter till Länslasarettet, eller ock möjligen till Hospitalet i Nyköping, för sådana fattiga eller mindre bemedlade personer som äro i behof deraf, utan afseende på något stånd.

§ 2.

YS

Jag testamenterar Två tusen /2000/ Kronor till Tystberga församling såsom en fond hvaraf årligen räntan skall användas till befordran åt sådana fattiga skolbarn inom församlingen som kommunen ej är skyldig draga försorg om. Denna fond skall vårdas och handhafvas af socknens kommunalstyrelse.

§ 3.

Till Tystberga församling testamenterar jag en fond af Tretusen /3000/ Kronor, att vårdas och handhafvas af Kommunalstyrelsen. Med vilkor ett så länge Skepparen A.P. Anderssons i Reparstaden hustru Leden Edla Lovisa Andersson, född Malmberg, lefver, skall såsom liföränta till henne, till hennes enskilda bruk och begagnande, årligen halfårsvis utbetalas den å kapitalet uplöpande räntan; dock må en half /1/2/ procent årligen afdragas af räntan såsom ersättning till Tystberga församling för besväret med förvaltningen.

Sedan Edla Lovisa Andersson, född Malmberg, aflidit, tillfaller hela årliga räntan Tystberga församling att användas till befordran af plantering af ädlare fruktträd samt anläggning af hundegårdar, således i den del af församlingen som tillhörer Björksvuds och Kalgö gods; och om något överskott å räntan uppstår, får det användas till plantering eller försköning å Tystbergas kyrkogård, eller vid skötsen i församlingen.

]

§ 4.

Jag testamenterar Femtusén /5000/ Kronor till skepparen A.P. Andersson och hans hustru Edla Lovisa född Malmberg, vid Roparstaden i Tystberga socken, och ega makarne använda denna summa till gemensamt bruk.

§ 5.

Till Skepparen A.P. Anderssons i Roparstaden dotter, Helga Maria Lovisa Andersson, testamenterar jag Sextusen /6000/ Kronor. Under Helga Maria Lovisa Anderssons oryndiga tid sättes detta kapital under vård af en säker och pålitlig person, hvilken lagligen förordnas till förmyndare för henne och förvaltar såväl kapitalet som räntan derå, intill dess att Helga Maria Lovisa Andersson, efter det att hon, till betryggande af hennes framtida försörjning och uppehälle, förvärfvat nöjaktig kunskap i ratlagning, eller sockerbageri, får vid myndig ålder sjelf lyfta både kapital och behållen ränta. Skulle Helga Maria Lovisa Andersson med döden afgå innan hon uppnått myndig ålder, så skall denna summa tillfalla Allmänna Högre Läroverket i Strengnäs, att användas till Stipendiefond för fattiga och värlartade studerande derstädes, från Södermanland och Nerike, hvarvid jag önskar att synnerligt afseende fästes å sådana studerande, som med mig räkna släktskap på manliga linien efter aflidne Kjölnaren Anders Åhman vid Cathrinenäs qvarn, i Cathrinenäs socken, och som bära namnet Åhman, om de eljest gjort sig förtjenta af understöd.

§ 6.

Jag testamenterar Tvåhundra /200/ Kronor till Enkefru Mathilaa Möller, född Beckman, enka efter avlidne Fanjunkaren och Svärdsmanen Edvard Möller, som vid afskedstagandet från Regementet hugnades med titel af Underlöjtnant.

§ 7.

Jag testamenterar mina parvagns-selar, jente till den hörande särskildt gjord vagnstång, med svänglar, till förre Komministern i Tystberga A. Torssander, nu Kyrkoherde i Vårdinge under förhoppning att han snart kommer i tillfälle att begagna dem.

§ 8.

Min innerliga önskan är att Fröknarna Edla och Augusta Rosén, dötar efter aflidne Prosten Rosén i Bällinge, villo emottaga mine tvänne silfverljusstakar såsom ett minne af långvarig och ofafbruten vänskap och välvilja emot mig.

§ 9.

Jag testamenterar till Torparen Johan Erik Petterssons i Stora Löthstugan, Tystberga socken, nedan nämnda minderåriga barn, åt hvardera Fentio /50/ Kronor; nemligen: flickan Erika Mathilda, flickan Amanda, Maria, gossen Per Gustaf, flickan Hilda Carolina, och flickan Thekla Lovisa att insättas å hvar sin sparbanksbok.

§ 10.

Min hushållerska Madam Johanna Andersson testamenterar jag Tredandera /300/ Kronor med vilkor att hon nöjaktigt gjort reda för hvad hon om händer haft.

§ 11.

Hvad som återstår af min förmögenhet sedan förutnämnda dispositioner utgått och alla utgifter i följd af mitt dödsfall blifvit guldade, testamenterar jag till Tystberga församling, att förvaltas af dess Kommunalstyrelse, och må af detta kapital, som icke får förlämnas, den årliga räntan användas till kristliga och välgörande, eller i öfrigt för socknen gagneliga ändamål, bland hvilka må här nämnas jurättandet och underhållandet af ett, under vård af skolläraren vid socknens sedan folkskola stäldt sockenbibliotek, innehållande nyttiga och undervisande skrifter, isynnerhet i hvad rörer landtmannakringen, kretsuskötteri och manliga och qvinliga handslöjder, m.m.

§ 12.

Sedan såsom gifva, enligt afhandling den 24 Maj 1888, under de bestämda vilkor, blifvit af mig aflernade Åttatusen /8000/ Kronor till Bällinge och likaledes Åtta tusen /8000/ Kronor till Tystberga församling, i Södermanlands län, eller sammanräknadt kapital sexton tusen /16,000/ Kronor, till grundfond för en för båda församlingarne gemensam uppfostrings- och undervisningsanstalt för unga välartade och välkända, medel-

beredlade kvinnor inom nämnda församlingar, så förklarar jag att hvardera församlingen skall fortfarande ega och bibehålla det redan bekömda ofvannämnda kapitalbeloppet, som icke får förminskas, och medgifver nu härmedelst att hvardera församlingen om så önskas, må särskildt för sig använda det till församlingen sålunda gifna kapitalet till grundfond för ett uppfostrings- och undervisningshem för unga kvinnor inom församlingen, på sätt i öfrigt redan bestämdt är.

§ 13.

Öfver hvardera af de till Tystberga församling testamenterade kapitalfonderna skall föras särskild räkenskap och på det att kapitalbeloppens värde må i någon mån bibehållas motsvarande förändrade förhållanden i framtiden, skall minst en tiondel /1/10/ af räknan å hvardera af de till Tystberga församling testamenterade kapitalen och å deras blifvande tillökning årligen besvaras och medelst insättande i sparbank, eller annorledes, göras rärtebärande och läggas till kapitalet. Ifrån denna föreskrift angående besparing å räknan, undantages dock det i § 3 bestämde kapitalet, så länge Murtra Edla Lovisa Andersson, född Malmberg, lever.]

§ 14..

Som en så stor del af mina dispositioner röra Tystberga församling, önskar och förordnar jag att innehafvaren af Björksunds och Helgö gods Grefve Axel E. Mörner ville ombesörja min begärfning samt utse och antaga en boutredningsman som, jente förrättande af boutteckningen och boutredningen efter mig, kan ställa alla mina utestående fordringar, der så behöfligt är, på säker och laglig grund. Inför berälde Grefve Axel E. Mörner vare boutredningsmannen skyldig att afgifva räkenskap och redovisning för förvaltningen och utredningen af bost; hvilken redovisning Grefve Axel E. Mörner ensam eger att granska och godkänna.

[Helgö och Tystberga den 15 Juli 1893.

J.U. Murtra

f.d. Komminister]

Att f.d. Komministern Herr Pastor Jakob Ulrik Åhman med sundt
förstånd och af fri vilja underskrifvit och godkänt ofvanstående hems
(Härmed såsom Hushållings)
yttersta vilja, intyga vi undertecknade för testamentets bevittnande
tillkallade och på en gång närvarande vittnen. Helgö den 15 Juli 1896.

[Redacted]
Inspektor

[Redacted]
Rättare

[Redacted]
Kusk.

[Redacted]
Godsegare, Björksund.

§ 8. År 1896 den 23 Januari, å Wintertinget med Rönö härad, blef denna
handling till häradsrätten ingifven, uppläst och i deboken intagen
samt vittnesförhör anställt med testamentsvittnena J.W. Lewin och
Kusken Carl August Andersson, begge vid Björksund; på sätt deboken
utvisar betygar.

På Häradsrättens vägnar
[Redacted]

Vidimeras. Nyköping den 24 Febr. 1896; betygar

Ex officio:
[Redacted]

Not. publ. i Nyköping.

Avskrift.

Till Ordföranden i Tystberga sockens kommunalstämma.

Uti af mig uprättadt testamente har jag anslagit ett penningbe-
lopp till inrättande af en för Hältinge och Tystberga socknar gemensam
upfostrings- och undervisningsanstalt för unga kvinnor, afseend. att be-
bringa dem insigter och öfning uti sådana hushållsgörsmål och till
jordbruksyrket hörande sysslor som af dugliga tjänstpojkar ventligen född-
ras och i hvilka äfven för husmödrar tillhörande arbetsklassen kan vara
gagneligt att ega kännedom.

Derjente har jag påtänkt möjligheten att till Tystberga socken
redan på våren eller på sommaren inreterande är öfverlämnad den del af

det för upfostringsanstalten afsedda kapital som kan på socknens andel belöpa, för att af socknen omhändertagas och förvaltas, emot erläggande af någon viss årlig ränta derå till mig, så länge jag lefver.

I anledning häraf får jag anhålla att Tystberga socken, å behörigen utlyst kommunalstämma, snarligen ville utvälja två sockenombud och befullmäktiga dem att påkallelse af mig sammanträda med mig och med ifrån Bälinge socken utsedda ombud, samt å socknens vägnar öfverenskomma och besluta uti allt som kan angå ofvannämnda angelägenhet och hvad dermed eger sammanhang.

Häljö den 27 Mars 1888.

J.U. Åhman.

Avskrift.

. Utdrag af Protokollet hållet å extra kommunalstämma med Tystberga församling vid Björksund, den 23 April 1888.

§ 2.

S.D. Herr Pastor J.U. Åhman hade till kommunalstämmans Ordförande inlämnat en skrift, så lydande:

Till Ordföranden i Tystberga sockens Kommunalstämma.

Uti af mig uprättadt testamente har jag anslagit ett penningbelopp till inrättande af en för Bälinge och Tystberga socknar gemensam upfostrings- och undervisningsanstalt för unga qvinnor, afsedd att bibringa dem insigter och öfning uti sådana hushållsgöromål och till jordbruksyrket hörande sysslor som af dugliga tjänstepigor vanligen fordras och i hvilka äfven för husmödrar tillhörande arbetsklassen kan vara gagneligt att ega kännedom.

Derjente har jag påtänkt möjligheten att till Tystberga socken redan på våren eller på sommaren innevarande år öfverlämna den del af det för upfostringsanstalten afsedda kapital som kan på socknens andel

belöpa, för att af socknen omhändertagas och förvaltas, enot beläggande af någon viss årlig ränta derå till mig så länge jag lefver.

I anledning häraf får jag anhålla att Tystberga socken, å behörigen utlyst kommunalstämma, snarligen ville utvälja två sockenombud och befullmäktiga dem på kallelse af mig sammanträda med mig och medifrån Bälinge socken utsedda ombud, samt å socknens vägnar öfverenskomma och besluta uti allt som kan angå ofvannämnde angelägenhet, och hvad dermed eger sammanhang.

Häljö den 27 Mars 1888. J.U. Ahman.

Med föranledande af ofvan införda skrifvelse utvaldes till sockenombud för Tystberga socken, för det uti skrifvelsen angifna ändamål, Grefve Axel E. Körner på Björksund, och Kyrkovärden Anders Gustaf Nilsson i Långbro, hvilka befullmäktigades att å Tystberga församlinga vägnar öfverenskomma med Herr Pastor J.U. Ahman och de ifrån Bälinge möjligen blifvande sockenombuden, och besluta, uti allt som kan angå och för närvarande ifrågakomma i afseende å dels den ofvannämnda upfostrings- och undervisnings-anstalten, och dels enotttagandet och förvaltningen af det för nämnda anstalt afsedda penningekapital.

Till Suppleanter i händelse någotdera ombudet vore förhindradt att infinna sig, valdes Kyrkovärden Anders Fredrik Andersson i Keflinge och Inspektoren J.W. Levin vid Björksund.

År och dag som ofvan för Tystbergas Kommunalstämma

Stämmans Ordförande

Upläst justerat och godkänt, den 23 April 1888.

Till Herr Pastor J.U. Ahman.

Rätt avskrivet betyga:

KS § Framtagande av Plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun

Diarienummer: KK22/845

Kommunen har ansvar för både dricksvattenförsörjning (enligt VA-lagen) och tillgång till vatten för släckning vid räddningsinsatser (enligt Lagen om skydd mot olyckor LSO). Det kan många gånger vara svårt att förena funktionerna i den allmänna VA-anläggningen eftersom det är stora skillnader i krav på kapacitet och vattenkvalitet. Brandvattenförsörjning är en kommunal angelägenhet och berör många verksamheter inom kommunen. I nuläget uppmärksammas frågan främst vid utveckling och exploatering av nya områden. Vid en räddningsinsats är Räddningstjänsten verksamhetsutövare och kan ställas till svars för de konsekvenser som ett förorenat släckvatten kan orsaka, vilket föranleder ett behov att Räddningstjänsten har en plan för hur det vatten som används för att släcka en brand hanteras och omhändertas. Detta för att inte riskera att orsaka ytterligare skador och föroreningar på miljö och grundvatten. Det behöver kopplat till detta klargöras hur brandvattenförsörjning vid räddningsinsatser ska hanteras och lösas inom Nyköping kommuns geografiska område idag och i framtiden. Vidare behöver ansvarsfrågor kopplat till exploatering och utbyggnad av nya och befintliga områden samt drift, underhåll och budget tydliggöras och fastställas.

Förslag

Kommunen har behov av att ta fram en brand- och släckvattenplan som är integrerad med kommunens VA-plan och ett underlag till kommunens handlingsprogram enligt LSO, där kopplingen mellan olika styrdokument är tydlig. Planeringen för brand- och släckvatten behöver ske i nära samverkan mellan VA-huvudmannen, räddningstjänsten och kommunernas enheter för fysisk planering och miljötillsyn. Det är av vikt att frågorna hanteras tidigt i planprocessen och att kommunens övergripande ansvar betonas snarare än sektorsansvar. Brand- och släckvattenhantering bör även beaktas i andra kommunala övergripande styrdokument och i planer som översiktsplan, dagvattenplan, samt i detaljplaner och rutiner för bygglov. I arbetet med planen behöver detta identifieras och förslag på åtgärder beredas. Kommunstyrelsen föreslås därför besluta att uppdra åt Räddning och Säkerhet att ta fram en plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering och återkomma till kommunstyrelsen senast i juni 2023 för beslut om antagande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** Räddning och Säkerhet får i uppdrag att ta fram en plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun,
- 2) att** framtagandet av en brand- och släckvattenplan synkroniseras med revideringen av den kommunala VA-planen, samt
- 3) att** återkomma till kommunstyrelsen senast juni 2023 med förslag på plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun.

Beslutet skickas till:

Räddning och Säkerhet

Samhällsbyggnad

Tekniska Divisionen

Kommunstyrelsen

Framtagande av Plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun

Sammanfattning

Kommunen har ansvar för både dricksvattenförsörjning (enligt VA-lagen) och tillgång till vatten för släckning vid räddningsinsatser (enligt Lagen om skydd mot olyckor LSO). Det kan många gånger vara svårt att förena funktionerna i den allmänna VA-anläggningen eftersom det är stora skillnader i krav på kapacitet och vattenkvalitet. Brandvattenförsörjning är en kommunal angelägenhet och berör många verksamheter inom kommunen. I nuläget uppmärksammas frågan främst vid utveckling och exploatering av nya områden. Vid en räddningsinsats är Räddningstjänsten verksamhetsutövare och kan ställas till svars för de konsekvenser som ett förorenat släckvatten kan orsaka, vilket föranleder ett behov att Räddningstjänsten har en plan för hur det vatten som används för att släcka en brand hanteras och omhändertas. Detta för att inte riskera att orsaka ytterligare skador och föroreningar på miljö och grundvatten. Det behöver kopplat till detta klargöras hur brandvattenförsörjning vid räddningsinsatser ska hanteras och lösas inom Nyköping kommuns geografiska område idag och i framtiden. Vidare behöver ansvarsfrågor kopplat till exploatering och utbyggnad av nya och befintliga områden samt drift, underhåll och budget tydliggöras och fastställas.

Bakgrund

Brandvatten är det vatten som används för att släcka en brand, och släckvatten är det vatten som avrinner efter släckningen. Brandvatten och dricksvatten kan uppfattas som motstridiga intressen där ansvarsfördelningen inom kommunen blir otydlig. Det händer också att släckvatten förorenar miljön och bidrar till risker för dricksvattenförsörjningen.

I Nyköping kommun har Tekniska divisionen ansvarat för och skött tillhandahållandet av brandvatten. Brandvattenförsörjning i samband med räddningsinsats åligger enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) kommunen att ansvara för och traditionellt har befintligt VA-nät försetts med brandposter

för att tillgodose även behovet av vatten vid en släckinsats. Tekniska divisionen i Nyköping har stått för utbyggnad, kontroll, drift och underhåll av det fasta systemet för brandvattenförsörjning. Ansvarsfördelning och finansiering av brandvattenförsörjningen är idag inte tydlig och speglar inte de insatser som förväntas göra.

Kostnader för brandvattenförsörjning får enligt VA-lagen inte belasta VA-kollektivet, utan är en kommunal angelägenhet och ska skattefinansieras. När Nyköping kommun genomför insatser för att förbättra nätet och höja kvaliteten lyfts ofta brandvattenfrågan. Livsmedelsverket har klassat dricksvatten som ett livsmedel och kommunen är tvungen att i första hand beakta vattenkvaliteten framför möjligheten till brandvattenförsörjning. Detta kan komma att påverka befintlig hantering för brandvattenförsörjning i Nyköping kommun och kan i sin tur ge konsekvenser på Räddningstjänstens insatsmöjligheter.

Diskussioner kring brandvattenförsörjningen har pågått mellan Räddningstjänsten och Tekniska divisionen vid ett flertal tillfällen under det senaste decenniet men några direkta beslut har inte fattats avseende styrande dokument för brandvattenförsörjning i Nyköping kommun. Under arbetets gång har ett antal frågeställningar, oklarheter och problem uppdagats avseende till exempel ansvarsfördelning och finansiering. Det har konstaterats att framtida brandvattenförsörjning i Nyköping kommun kräver omfattande utredningar, och för att uppnå bra och lämpliga lösningar bedöms att ett helhetsgrepp tas i frågan.

Brandvattenförsörjning förr

Det har varit självklart att i samband med utbyggnaden av allmänna vattenledningar även anordna erforderliga anläggningar för brandvattenförsörjning. Vid utformning av brandpostnät har vägledningar från Svenskt vatten varit styrande. Kraven på brandvatten har medfört att många vattenledningar med avseende på dricksvattenförsörjning idag är överdimensionerade. Överdimensionerade ledningar medför problem med dålig vattenomsättning, vilket riskerar att försämra dricksvattenkvaliteten.

Brandförsörjning idag

Det finns två olika sätt för att anordna vatten för brandsläckning. Ett konventionellt system där det kommunala befintliga vattenledningsnätet nyttjas och ett alternativt system där tankbilar i skytteltrafik anordnas vid larm för att förse släckinsatsen med nödvändigt vattenflöde.

Vid ett alternativt system tas vattnet från brandpost, branddamm eller ytvattenförekomst. Det alternativa systemet ställer höga krav på resurser i form av tankbilar, pumpanordningar och personal. Det konventionella systemet ställer högre krav på antalet brandposter, service och underhåll.

Traditionellt har det befintliga vattenledningsnätet nyttjats i tätorter. På landsbygden där kostnaden inte har varit försvarbar, har det alternativa

systemet nyttjats. Idag är stora delar av ledningsnätet för dricksvattenförsörjning i Nyköping kommun dimensionerat för att även klara brandvattenförsörjning.

Målbekrivning

Syftet med projektet är att ta fram en brand- och släckvattenplan för brandvattenförsörjningen i Nyköping kommun. Utifrån beslutad plan kommer sedan erforderliga verksamhetsstöttande styrdokument på tjänstemannanivå tas fram. Det behövs en tydlighet avseende ansvars- och kostnadsfördelning mellan berörda parter i den kommunala organisationen samt rutiner för bemötande av privata fastighetsägare som har brandposter monterade/installerade på den egna fastigheten. I planen behöver även förslag på användbara system för framtida brandvattenförsörjning hanteras och tas fram. Dessa förslag ska vara i linje med agenda 2030 och Nyköpings kommuns Hållbarhetsprogram. Det ska undersökas om brand och släckvattenlösningar kan kombineras med klimatanpassning och dagvattenhantering. Framtagna rutiner på tjänstemannanivå ska sedan väl förankras i de olika verksamheternas organisation.

Det huvudsakliga målet med projektet är att ta fram ett styrdokument för hur Räddningstjänstens behov av vatten för släckinsatser inom Nyköpings kommun ska tillgodoses i framtiden, samt genom framtagande av rutiner skapa en tillförlitlig organisation för brandvattenförsörjning i Nyköping kommun. Detta är av yttersta vikt för att i möjligast mån undvika allvarliga konsekvenser i samband med bränder.

Brand- och släckvattenplanens omfattning

I tabell 1 nedan redovisas vad som bör hanteras i en brand- och släckvattenplan och nedan följer en kort beskrivning av problematiken.

Tabell 1. Innehåll för projekt brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköping kommun.

Aktivitet och delområden

- Utredda ansvarsfördelning för brandvattenförsörjning mellan berörda parter i den kommunala organisationen i Nyköping.
 - Utredda finansieringen för brandvattenförsörjning.
 - Utredda lämpliga system och strategier för framtida brandvattenförsörjning i och utanför Nyköping tätort.
 - Utredda och ta fram en strategi och plan för hur kontaminerat släckvatten vid bränder ska kunna tas om hand för att minimera konsekvenserna på miljön.
 - Utarbeta rutiner för bemötande och hantering av fastighetsägare med brandposter monterade på den egna fastigheten.
 - Utarbeta rutiner för ansvar och kostnadsfördelning för brandvattenförsörjning vid ny exploatering.
 - Utredda och ta fram ett förslag på en brand- och släckvattenplan som är en del av kommunens VA-plan och ett underlag till handlingsprogram enligt LSO,
-

samt utred hur brand- och släckvattenhantering bör beaktas i andra kommunala övergripande dokument.

Ansvarsfördelning

Det är av yttersta vikt att det finns en tydlig och klar ansvarsfördelning om vilken instans som sköter vad när det gäller drift och underhåll av anordningar som behövs för brandvattenförsörjning. Idag hanteras detta traditionellt av Tekniska divisionen men tydliga rutiner saknas och tydlig budget (med avsatta medel) för detta arbete saknas. Klargörande av ansvarsfördelningen är ett måste för att kunna upprätta en betryggande säkerhet för människors liv och hälsa samt för att minimera risker förknippade med bristande skötsel och underhåll.

Finansiering av brandvattenförsörjning

Anpassning av vattenanläggningen för brandvatten medför extra kostnader såsom bland annat kostnader för tillsyn, underhåll samt armaturer till exempelvis brandposter, och uppdimensionering av ledningar. Nyköping Vatten har som huvudsaklig uppgift att distribuera dricksvatten och kostnader som inte är förknippade med detta får enligt VA-lagen inte belasta den taxefinansierade VA-verksamheten. I VA-taxan ingår inte att finansiera kommunens kostnader för en adekvat brandberedskap. Denna ska bekostas av allmänheten, varvid tillskjutande av skattemedel i form av egen budget behövs för denna verksamhet.

Brandvattenförsörjning utanför Nyköpings tätort

Utanför tätorten har ett system med brandposter inte ansetts användbart. Detta dels på grund av de stora kostnaderna som Anpassning av vattenledningsnätet för brandvattenförsörjning medför, men framför allt på grund av att överdimensionering av vattenledningar i områden med relativt få abonnenter riskerar att försämra dricksvattenkvaliteten. Idag sker exploatering av många områden utanför Nyköpings tätort, till exempel tidigare fritidshusområden som utvecklas och blir områden för permanentboende. För att säkerställa en tillförlitlig brandberedskap och Räddningstjänstens förmåga måste en plan för framtida brandvattenförsörjning ses över och fastställas. Det behöver samtidigt bli tydligt för exploatörer vilka krav som ställs på dem för att tillgodose säkerhetskrav med avseende på brand.

Hantering av fastighetsägare med egna brandposter

I tätorter och framför allt i centrala Nyköping sköts brandvattenförsörjningen med ett utbrett brandpostsystem. Då VA-kollektivets behov inte sammanfaller med enskilda verksamhetshavares behov av vatten för släckinsatser kan det innebära att vissa fastighetsägare har och behöver ha brandposter på den egna fastigheten, något som medför skyldigheter såväl som rättigheter. Vad

som åligger fastighetsägare med brandpost på den egna fastigheten behöver utarbetas och fastställas.

Brandvattenförsörjning vid nya exploateringar

Utformningen och dimensioneringen av vattenledningsnät måste beaktas ur två perspektiv, nämligen med avseende på dricksvattenförsörjning och på brandvattenförsörjning. Nyköping Vattens skyldighet att upprätthålla en god vattenkvalitet och Räddningstjänstens behov av tillfredsställande tillgång på brandvatten måste noggrant övervägas. Med syfte att uppnå väl fungerande lösningar är det av yttersta vikt att planering och anläggande sker i nära samråd mellan Tekniska divisionen och Räddningstjänsten.

Nyköping kommun växer och befintligt VA-nät står inför förbättringsåtgärder, vilket kommer att medföra ny- och omläggningar av vattenledningsnät, varvid även den framtida brandvattenförsörjningen måste tas i beaktande.

Vem som ska bära kostnader och finansiering av brandvattenförsörjning vid nyetableringar av verksamheter behöver utredas och fastställas. Det handlar bland annat om att extra kostnader förknippat med anläggningar som ställer höga krav på vattenflöden vid en räddningsinsats, vilket inte ryms inom de dimensionerande förutsättningarna för leverans av dricksvatten.

Förslag

Kommunen har behov av att ta fram en brand- och släckvattenplan som är integrerad med kommunens VA-plan och ett underlag till kommunens handlingsprogram enligt LSO, där kopplingen mellan olika styrdokument är tydlig. Planeringen för brand- och släckvatten behöver ske i nära samverkan mellan VA-huvudmannen, räddningstjänsten och kommunernas enheter för fysisk planering och miljötillsyn. Det är av vikt att frågorna hanteras tidigt i planprocessen och att kommunens övergripande ansvar betonas snarare än sektorsansvar. Brand- och släckvattenhantering bör även beaktas i andra kommunala övergripande styrdokument och i planer som översiktsplan, dagvattenplan, samt i detaljplaner och rutiner för bygglov. I arbetet med planen behöver detta identifieras och förslag på åtgärder beredas. Kommunstyrelsen föreslås därför besluta att uppdra åt Räddning och Säkerhet att ta fram en plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering och återkomma till kommunstyrelsen senast i juni 2023 för beslut om antagande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** Räddning och Säkerhet får i uppdrag att ta fram en plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun,

- 2) **att** framtagandet av en brand- och släckvattenplan synkroniseras med revideringen av den kommunala VA-planen, samt
- 3) **att** återkomma till kommunstyrelsen senast juni 2023 med förslag på plan för brandvattenförsörjning och släckvattenhantering i Nyköpings kommun.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Henrik Lundh
Tf chef Räddning och Säkerhet
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Räddning och Säkerhet

Samhällsbyggnad

Tekniska Divisionen

KS § Investering: Lekpark, Hasselbacksvägen på Örstig

Diarienummer: KK22/846

Örstig är idag föremål för utökad exploatering med bostadshus. I och med den utökade exploateringen ökar också behovet av en lekpark inom området.

Tekniska divisionen har tillsammans med Samhällsbyggnad, Mark och exploatering, tagit fram en budget för en lekpark. Se rödmarkerat område i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-17. Investeringen omfattar inköp av lekutrustning utifrån inkommen offert samt byggnation som genomförs i egen regi. Den färdigställda lekparken överlämnas till Gata Park Hamn för drift. Lekutrustningen kommer att placeras i befintlig skogsmiljö. Exakt placering av respektive lekanordning avgörs vid genomförandet.

Investeringskostnaderna för lekparken finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter.

Prövning av barnets bästa

En lekpark är till för barns aktiviteter vilket medför att en särskild prövning för barnets bästa inte genomförts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att anlägga en lekpark i anslutning till Hasselbacksvägen,
- 2) att** anvisa 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för genomförandet,
- 3) att** kostnader för lekparken finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter, samt
- 4) att** kapitaltjänstkostnaderna inarbetas i budgeten för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Investering: Lekpark, Hasselbacksvägen på Örstig

Bakgrund

Örstig är idag föremål för utökad exploatering med bostadshus. I och med den utökade exploateringen ökar också behovet av en lekpark inom området.

Tekniska divisionen har tillsammans med Samhällsbyggnad, Mark och exploatering, tagit fram en budget för en lekpark. Se rödmarkerat område i bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-17. Investeringen omfattar inköp av lekutrustning utifrån inkommen offert samt byggnation som genomförs i egen regi. Den färdigställda lekparken överlämnas till Gata Park Hamn för drift. Lekutrustningen kommer att placeras i befintlig skogsmiljö. Exakt placering av respektive lekanordning avgörs vid genomförandet.

Investeringskostnaderna för lekparken finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

En lekpark är till för barns aktiviteter vilket medför att en särskild prövning för barnets bästa inte genomförts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att anlägga en lekpark i anslutning till Hasselbacksvägen,
- 2) **att** anvisa 800 000 kr till Tekniska divisionen från Kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för genomförandet,
- 3) **att** kostnader för lekparken finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter, samt
- 4) **att** kapitaltjänstkostnaderna inarbetas i budgeten för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

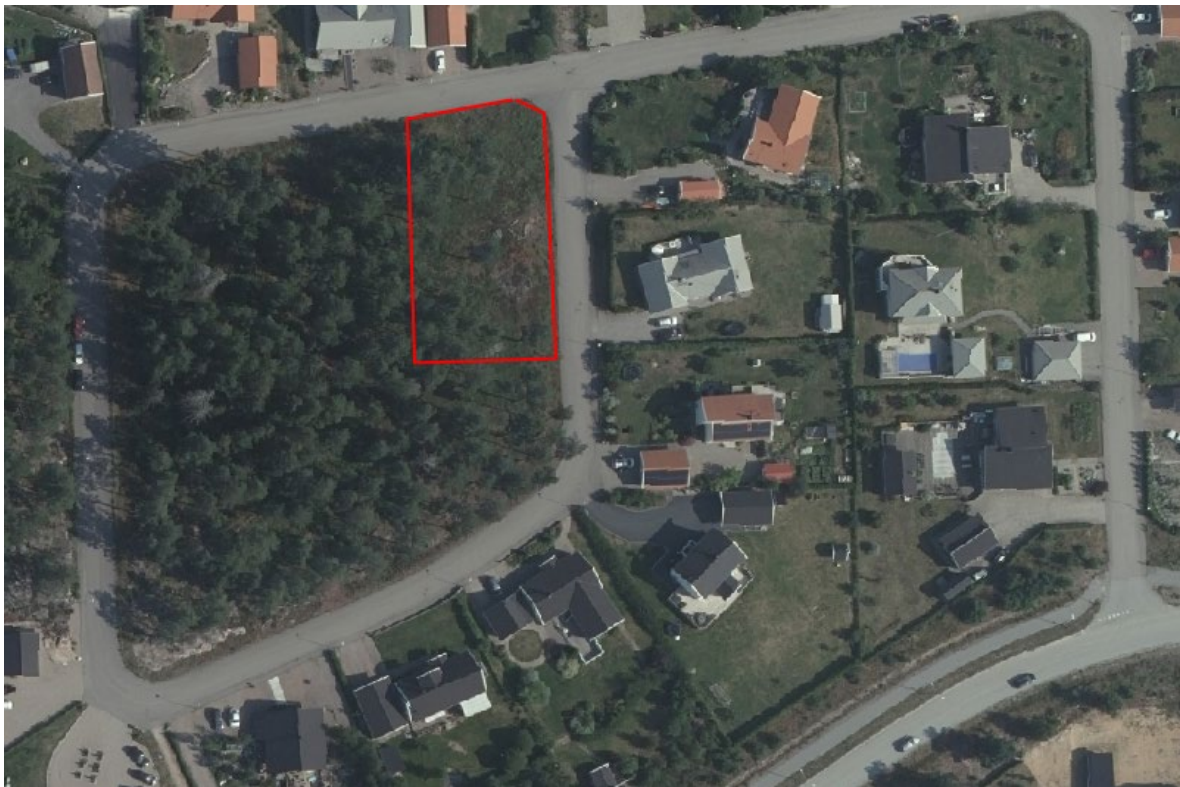
Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

Bilaga till tjänsteskrivelse "Investering: Lekpark, Örstig"

Placering

KS § Investering: flytt av gång- och cykelbana, Lennings väg, Förrådet 2

Diarienummer: KK22/847

Samhällsbyggnad, Mark och exploatering, har för avsikt att sälja fastigheten Förrådet 2, del av Förrådet 1 och del av Brandholmen 1:1 i syfte att utveckla området med kontor och bostäder i enlighet med gällande detaljplan. I samband med detta kommer en förrättning att genomföras där en ny fastighet bildas som följer detaljplanens egenskapsområden. Till följd av detta måste en flytt och ombyggnad av den nuvarande gång- och cykelbanans sträckning längs Lennings väg genomföras för att den inte ska ta kvartersmark i anspråk, se bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-19. Där är den nya sträckningen markerad med röda linjer och nuvarande sträckningen är markerad med blå linjer.

Offert har tagits in från kommunens ramavtalade entreprenör och den anbudsbaseade kalkylen för projektet uppgår till 800 000 kr. Fastighetsförsäljningen beräknas ge exploateringsintäkter som motsvarar investeringskostnaden.

Prövning av barnets bästa

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra flytt av gång- och cykelbanan,
- 2) att** anvisa 800 000 kr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för genomförandet,
- 3) att** kostnader för gång- och cykelbanan finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter, samt
- 4) att** kapitaltjänstkostnaderna inarbetas i budgeten för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutet skickas till:

Tekniska divisionen

Samhällsbyggnad

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Investering: flytt av gång- och cykelbana, Lennings väg, Förrådet 2

Bakgrund

Samhällsbyggnad, Mark och exploatering, har för avsikt att sälja fastigheten Förrådet 2, del av Förrådet 1 och del av Brandholmen 1:1 i syfte att utveckla området med kontor och bostäder i enlighet med gällande detaljplan. I samband med detta kommer en förrättning att genomföras där en ny fastighet bildas som följer detaljplanens egenskapsområden. Till följd av detta måste en flytt och ombyggnad av den nuvarande gång- och cykelbanans sträckning längs Lennings väg genomföras för att den inte ska ta kvartersmark i anspråk, se bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-08-19. Där är den nya sträckningen markerad med röda linjer och nuvarande sträckningen är markerad med blå linjer.

Offert har tagits in från kommunens ramavtalade entreprenör och den anbudsbaseade kalkylen för projektet uppgår till 800 000 kr. Fastighetsförsäljningen beräknas ge exploateringsintäkter som motsvarar investeringskostnaden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att genomföra flytt av gång- och cykelbanan,
- 2) **att** anvisa 800 000 kr till Tekniska divisionen från kommunstyrelsens ofördelade investeringsmedel för genomförandet,

- 3) **att** kostnader för gång- och cykelbanan finansieras inom exploatering med medel från sålda exploateringsfastigheter, samt
- 4) **att** kapitaltjänstkostnaderna inarbetas i budgeten för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-08

Kent Nyman
Divisionschef Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

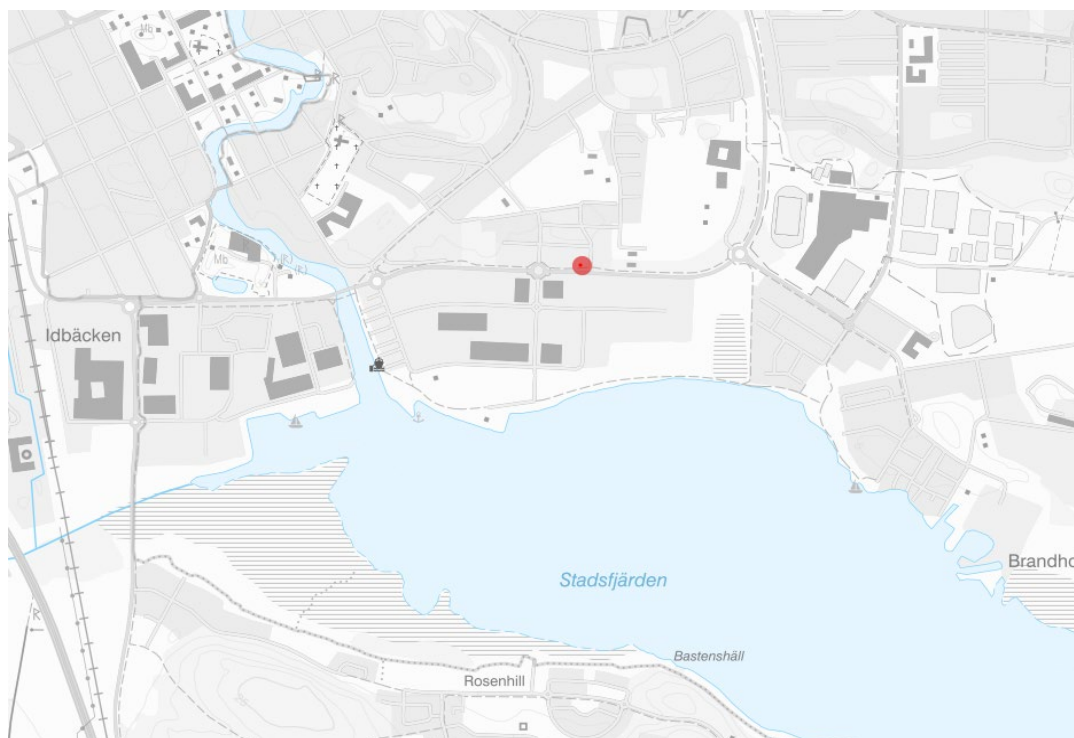
Tekniska divisionen

Samhällsbyggnad

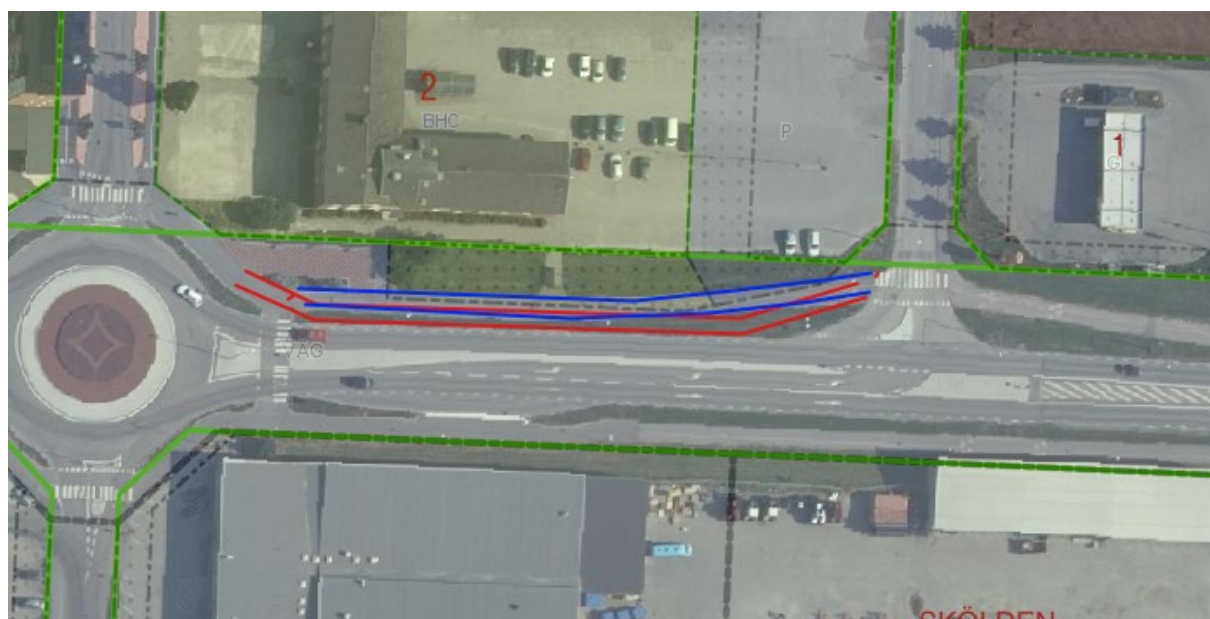
Ekonomiavdelningen

Bilaga till tjänsteskrivelse "Investering: Gång- och cykelbana, Lennings väg, Förrådet 2"

Placering och omfattning

Den nya sträckningen är markerad med röda linjer och nuvarande sträckningen är markerad med blå linjer.

KS § Antagande av Riktlinje för styrdokument i Nyköpings kommun

Diarienummer: KK22/848

Kommundirektören gav i februari 2022 Projekt, utveckling och analys (PUA) uppdraget "Revidera styrdokumentsrutin" då den nuvarande inte ansågs skapa de förutsättningar för styrning och ledning som kommunen behöver. Uppdraget utgör ett fortsatt led i implementeringen av kommunens styrmodell (VINK).

Uppdraget syftar till att ta fram en mer effektiv modell för hantering av styrdokument samt lämna förslag på en plan för hanterandet av befintliga styrdokument. Riktlinjen ska särskilt svara mot önskemålet att minska en upplevt betungande administration samt minska ledtiden mellan politisk vilja och organisationens handling.

Riktlinjen har framarbetats under våren 2022 med centrala ledningslaget som styrgrupp och har bollats med tjänsteledning, gruppleddare samt närmast berörda enheter på Kommunledningskontoret.

I samband med riktlinjens framtagande har en inventering av befintliga styrdokument inletts. Denna ska fungera som grund för den omarbetning av befintliga styrdokument som behöver ske efter antagandet av riktlinjen. Målet är att kommunens samtliga styrdokument på sikt ska stämma överens med den nya riktlinjen.

Prövning av barnets bästa

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej. Ärendet har inte föregåtts av en prövning av barnets bästa, då det rör en principiell beskrivning av Nyköpings kommuns hantering av styrdokument. Riktlinjen kommer att, om än indirekt i termer av resultat och utfall, beröra eller påverka barn först vid implementering i organisationen.

Enligt artikel 4 i barnkonventionen är kommunen skyldig att göra sitt yttersta och med alla tillgängliga resurser för att tillgodose samtliga de av barnets rättigheter som aktualiseras inom kommunens verksamheter. En adekvat verksamhetsstyrning är därmed uppenbart till barnets bästa enligt artikel 3

genom att det möjliggör för Nyköpings kommun att bättre leva upp till skyldigheten enligt barnkonventionens artikel 4.

Däremot inbegriper ärendet i sig ett integrerat barnrättsperspektiv, i det hänseendet att framskriven Riktlinje för styrdokument i enlighet med Barnombudsmannens rekommendationer för styr- och policydokument, stipulerar att styrdokument som framtas framgent i organisationen och som bedöms påverka barn ska innefatta ett barnrättsperspektiv utifrån de grundläggande artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** anta Riktlinje för styrdokument i Nyköpings kommun, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-09-02,
- 2) att** gälla från och med 2022-10-01,
- 3) att** därmed upphäva nuvarande Riktlinje för Styrdokument i Nyköpings kommun (KK17/158) från och med 2022-10-01,
- 4) att** uppdra åt Kommundirektör att leda omarbetningen av befintliga styrdokument.

Beslutet skickas till:

Kommundirektör

Samtliga nämnder

Division Utbildning

Division Näringsliv, kultur och fritid

Räddning och Säkerhet

Samhällsbyggnad

Division Social omsorg

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

HR-avdelningen

IT-avdelningen

Kommunikation och kundservice

Kommunledningskansliet

Kommunstyrelsen

Antagande av Riktlinje för styrdokument i Nyköpings kommun

Bakgrund

Kommundirektören gav i februari 2022 Projekt, utveckling och analys (PUA) uppdraget "Revidera styrdokumentsrutin" då den nuvarande inte ansågs skapa de förutsättningar för styrning och ledning som kommunen behöver. Uppdraget utgör ett fortsatt led i implementeringen av kommunens styrmodell (VINK).

Uppdraget syftar till att ta fram en mer effektiv modell för hantering av styrdokument samt lämna förslag på en plan för hanterandet av befintliga styrdokument. Riktlinjen ska särskilt svara mot önskemålet att minska en upplevt betungande administration samt minska ledtiden mellan politisk vilja och organisationens handling.

Riktlinjen har framarbetats under våren 2022 med centrala ledningslaget som styrgrupp och har bollats med tjänsteledning, gruppleddare samt närmast berörda enheter på Kommunledningskontoret.

I samband med riktlinjens framtagande har en inventering av befintliga styrdokument inletts. Denna ska fungera som grund för den omarbetning av befintliga styrdokument som behöver ske efter antagandet av riktlinjen. Målet är att kommunens samtliga styrdokument på sikt ska stämma överens med den nya riktlinjen.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej. Ärendet har inte föregåtts av en prövning av barnets bästa, då det rör en principiell beskrivning av Nyköpings kommuns hantering av styrdokument.

Riktlinjen kommer att, om än indirekt i termer av resultat och utfall, beröra eller påverka barn först vid implementering i organisationen.

Enligt artikel 4 i barnkonventionen är kommunen skyldig att göra sitt yttersta och med alla tillgängliga resurser för att tillgodose samtliga de av barnets rättigheter som aktualiseras inom kommunens verksamheter. En adekvat verksamhetsstyrning är därmed uppenbart till barnets bästa enligt artikel 3 genom att det möjliggör för Nyköpings kommun att bättre leva upp till skyldigheten enligt barnkonventionens artikel 4.

Däremot inbegriper ärendet i sig ett integrerat barnrättsperspektiv, i det hänseendet att framskriven Riktlinje för styrdokument i enlighet med Barnombudsmannens rekommendationer för styr- och policydokument, stipulerar att styrdokument som framtas framgent i organisationen och som bedöms påverka barn ska innefatta ett barnrättsperspektiv utifrån de grundläggande artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) **att** anta Riktlinje för styrdokument i Nyköpings kommun, enligt bilaga till tjänsteskrivelse daterad 2022-09-02,
- 2) **att** gälla från och med 2022-10-01,
- 3) **att** därmed upphäva nuvarande Riktlinje för Styrdokument i Nyköpings kommun (KK17/158) från och med 2022-10-01,
- 4) **att** uppdraga åt Kommundirektör att leda omarbetningen av befintliga styrdokument.

Mats Pettersson
Kommundirektör
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2022-09-07

Jenny Åtegård
Kanslichef
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Kommundirektör

Samtliga nämnder

Division Utbildning

Division Näringsliv, kultur och fritid

Räddning och Säkerhet

Samhällsbyggnad

Division Social omsorg

Tekniska divisionen

Ekonomiavdelningen

HR-avdelningen

IT-avdelningen

Kommunikation och kundservice

Kommunledningskansliet

Dnr: -
Version: 1
Datum: 2022-08-16

RIKTLINJE FÖR **STYRDOKUMENT**

Antagen av xxx datum, reviderad datum

Dokumenttitel	Riktlinje för styrdokument.
Version	1
Kategori av styrdokument	Normerande.
Omfattar	Riktlinjen omfattar kommunfullmäktige samt alla nämnder och verksamheter i Nyköpings kommun.
Beslutsdatum	September 2022.
Fastställd av	Kommunstyrelse.
Diarienummer	-
Styrdokumentets giltighet	Styrdokumentet gäller tills vidare.
Dokumentansvarig	Enheten för politisk beredning och samordning (PBS).
Uppföljning	Översyn gällande efterlevnad och funktion sker årligen och redovisas per efterfrågan till kommunstyrelsen. Vid inledning av ny mandatperiod ska enheten för politisk beredning och samordning, på uppdrag av kommunfullmäktige, se över om styrdokumentet är aktuellt.

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT

ORGANISERANDE

Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.

NORMERANDE

Beskriver kommunens förhållningsätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.

AKTIVERANDE

Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.

REGLERANDE

Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
1.1	SYFTE	1
2	OM STYRDOKUMENT	1
2.1	DEFINITION AV STYRDOKUMENT	1
2.2	STYRDOKUMENT I STYRKEDJAN	2
2.3	STYRDOKUMENTENSHIERARKI	3
2.4	OLIKA STYRDOKUMENT	4
2.4.1	ORGANISERANDE STYRDOKUMENT	4
2.4.2	NORMERANDE STYRDOKUMENT	5
2.4.3	AKTIVERANDE STYRDOKUMENT	6
2.4.4	REGLERANDE STYRDOKUMENT	7
2.5	KOMMUNENS FÖRFATTNINGSSAMLING	7
3	FRAMTAGNING AV STYRDOKUMENT	8
	STEG 1: MOTIVERA OCH FÖRANKRA BEHOV	8
	STEG 2: FRAMTAGANDE	8
	STEG 3: BESLUT OCH PUBLICERING	10
4	REVISIONSHISTORIK	11

1 INLEDNING

Styrdokument är en viktig del av styrningen då de fastställer politisk inriktning, beskriver vad kommunen ska uppnå inom olika områden eller hur kommunen ska förhålla sig till olika frågor. På så vis utgör styrdokument, utöver lagstiftning, ett ramverk för den kommunala verksamheten.

Huvudprincipen är att Nyköpings kommun framför allt ska styras genom budget. Mål, politiska uppdrag och överenskommelse av grundverksamhet översätts i första hand i verksamhetsplaner till verksamhet. Samtidigt ska verksamheterna ha de styrdokument som de behöver för att bedriva en effektiv verksamhet. Styrdokument ses därmed som ett komplement till styrkedjan och bör, utöver de lagreglerade, vara begränsade, både i antal och omfattning.

1.1 SYFTE

Syftet med denna riktlinje är att fastställa en enhetlig struktur för, och definition av kommunens styrdokument samt stötta verksamheter vid framtagandet av nya styrdokument.

Styrdokument som är begripliga och ändamålsenliga skapar goda förutsättningar för styrning och uppföljning.

2 OM STYRDOKUMENT

Verksamheten ska ha de styrdokument som de behöver men styrdokumenterna ses som ett komplement till styrkedjan och bör, utöver de lagreglerade, vara begränsade, både i antal och omfattning. Styrdokumenterna är framåtsyftande och dess innehåll syftar till att ge styrning och vägledning framåt.

2.1 DEFINITION AV STYRDOKUMENT

Nyköpings kommun styrs och agerar utifrån lagar, förordningar och föreskrifter. Här innefattas bland annat principen om kommunalt självstyre. För att förtydliga och ge anvisningar om hur den kommunala organisationen ska agera och hur ansvar ska delas och utkrävas inom det tolkningsutrymme som anges av det kommunala självstyret används kompletterande styrning i form av styrdokument.

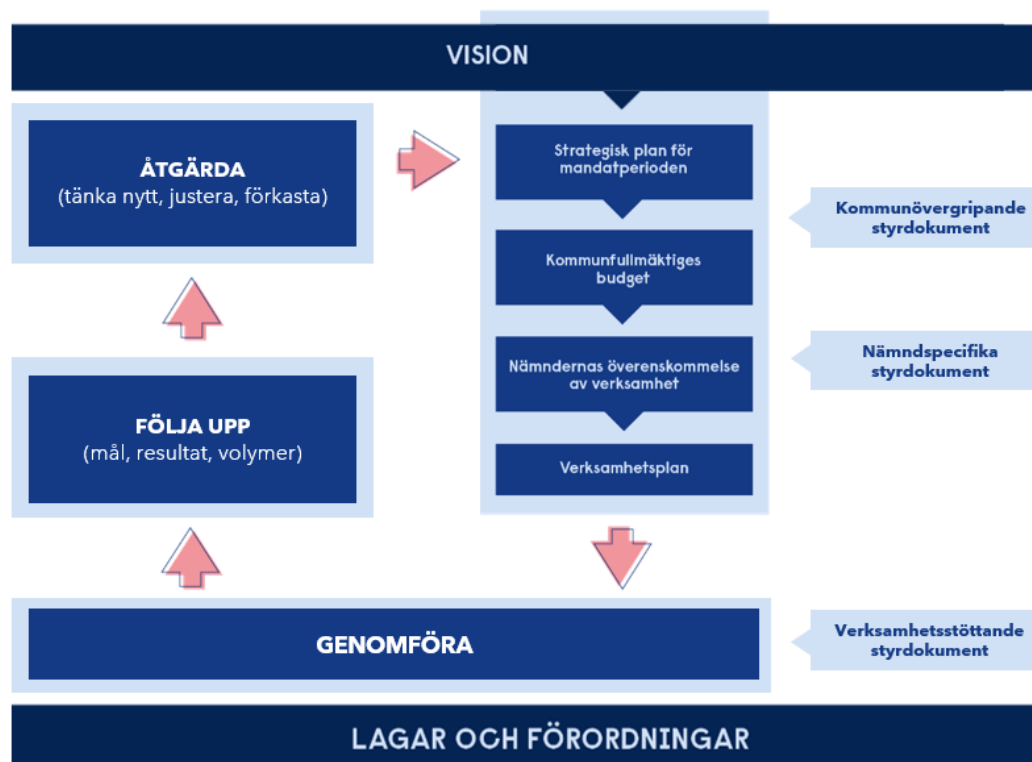
Utöver kommunfullmäktiges budget reglerar inte kommunallagen vilka styrdokument en kommun ska ha eller hur de ska utformas. Inom vissa verksamhetsområden uttrycker dock lagstiftning krav på att kommunen upprättar vissa styrdokument.

Styrdokument är det övergripande samlingsbegreppet för de kommunalt fastslagna dokument som ger den kommunala organisationen den **styrning** och **riktning** som behövs för att nå gemensamma mål.

2.2 STYRDOKUMENT I STYRKEDJAN

Nyköpings styrmodell anger att verksamheterna framför allt ska styras genom budget. I den beslutade styrkedjan finns mål, politiska uppdrag och överenskommelse av grundverksamhet som i verksamhetsplaner översätts till löpande verksamhet eller till särskilda satsningar och aktiviteter.

Styrdokument är ett komplement till lagar och annan extern styrning av kommunala verksamheter. Vid en eventuell konflikt mellan lag och kommunkoncernens styrdokument gäller alltid lag.

Figur 1: Nyköpings kommuns styrkedja så som den beskrivs i styrmodellen. I planering och genomförande fyller styrdokument en viktig roll då de färgar och likriktar den politiska styrningen och verksamhetsplaneringen. I uppföljningen fångas resultat och behov upp vilket ger underlag till kommande års planering.

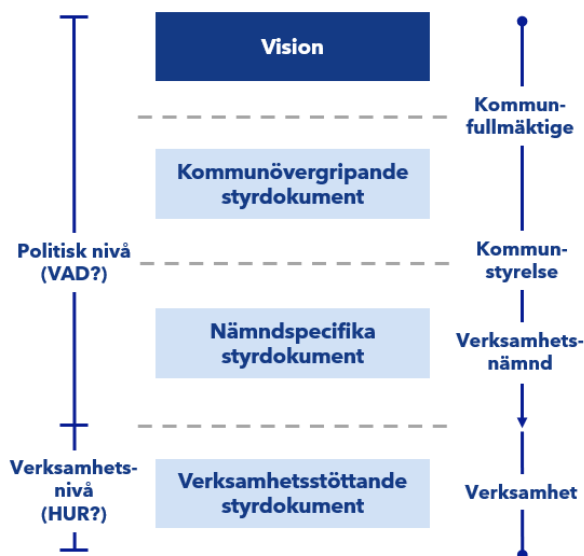
2.3 STYRDOKUMENTENSHIERARKI

I Nyköpings kommun delas styrdokument in i tre grupper, där deras omfattning avgör vilken instans som behöver anta styrdokumentet (beslutsnivå).

KOMMUNÖVERGIPANDE

Den högsta nivån av politiskt beslutade styrdokument. Dessa innehåller framför allt den politiska viljeriktningen, d.v.s. ett VAD, och beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse.

Styrdokument på denna nivå gäller samtliga eller stora delar av kommunens verksamheter och/eller kommunens medborgare och är av mer strategisk eller lagstadgad karaktär.

NÄMNDSPECIFIKA

Nämnder kan ta fram styrdokument som syftar till att uttrycka den politiska viljeriktningen för den verksamhet som den ansvarar för. Kommunstyrelse och nämnder fastställer i regel både detaljerade och vissa allmänna styrdokument och de innehåller primärt en politisk viljeinriktning om VAD som ska åstadkommas.

VERKSAMHETSSTÖTTANDE

Tjänsteorganisationen kan, vid behov, ta fram styrdokument som syftar till att omsätta politikens VAD till ett konkret HUR, d.v.s. ett likriktande styrdokument för verksamhetens genomförande av politikens viljeriktning. Bland dessa styrdokument finns till exempel rutiner, manualer, vägledningar som alla innehåller handfasta råd, och beskrivningar av arbetsätt och processer.

Beslut av verksamhetsstöttande styrdokument tas av den som ansvarar för verksamheterna som omfattas.

OBS! Det är inte ett krav att ett styrdokument på en nivå alltid ska ha motsvarande dokument i samma ämne på de andra nivåerna. Varje dokument har sin egen kraft och funktion.

2.4 OLIKA STYRDOKUMENT

För att skapa ett enhetligt sätt att hantera och framarbete kommunens styrdokument delas styrdokumenterna inom respektive beslutsnivå in i fyra övergripande kategorier;

- Organiserande; tydliggör roll- och ansvarsfördelning.
- Normerande; beskriver förhållningsätt i en viss fråga.
- Aktiverande; beskriver vad kommunen vill förändra och uppnå inom specifika områden eller verksamheter.
- Reglerande; anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i här.

Kategorierna syftar till att tydliggöra vilken slags styrning det är fråga om och vägleda verksamheten i val av styrdokumentstyp för framtagande. Respektive kategori beskrivs nedan tillsammans med de vanligaste typerna av styrdokument.

2.4.1 ORGANISERANDE STYRDOKUMENT

Organiserande styrdokument styrs framför allt av kommunallagen och reglerar i huvudsak roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut. Denna kategori riktar sig både externt, genom att förklara på vilket sätt kommunen har fördelat ansvaret, och internt, genom att reglera ansvar inom organisationen.

Typ	Beskrivning	Fastställs av
Arbetsordning	Används endast för kommunfullmäktiges arbetsordning enligt 5 kap 71 § kommunallagen.	KF
Reglemente	Anger ansvarsfördelning och bestämmelser om de skyldigheter och rättigheter som ansvaret innebär. Enligt 6 kap 44 §, kommunallagen ska fullmäktige utfärda reglementen med föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer.	KF
Bolagsordning	De kommunala bolagens regelverk som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten. Här bestäms exempelvis vilken verksamhet bolaget ska bedriva, och antalet styrelseledamöter.	KF
Delegationsordning	Förteckning över överförd beslutanderätt från nämnd till utskott, ledamot eller tjänsteman. Beslutas av respektive nämnd.	Nämnd

* Beslutsnivå avgörs av styrdokumentets omfattning.

2.4.2 NORMERANDE STYRDOKUMENT

Normerande styrdokument utvecklar kommunens förhållningssätt i en viss fråga och hur kommunen kan eller ska utföra en tjänst eller service. De klargör ett förhållningssätt till något, eller ger direktiv för hur en tjänst eller service ska utföras. Dessa dokument är till för att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund och därmed också sätta gränser för agerande.

Typ	Beskrivning	Fastställs av
Policy	En policy talar om vilka förväntningar som finns på organisationen. En övergripande avsiktsförklaring, som vägleder och anger förhållningssätt samt vilka värden som ska beaktas.	*
Riktlinje	Förtydligar och förklarar principer exempelvis i form av krav inom ett specifikt område. Stödjer organisationen så att den bedriver sin verksamhet på ett ändamålsenligt och korrekt sätt.	*
Rutin och process	En konkret beskrivning av ett i förväg bestämt arbetssätt som alltid ska följas eftersom det är effektivt, ändamålsenligt och korrekt.	*
Vägledning	Innehåller rekommenderade arbetssätt. Ger stöd i att arbeta effektivt, ändamålsenligt och korrekt. Vägledningar kan finnas i andra former än dokument exempelvis filmer.	*

* Beslutsnivå avgörs av styrdokumentets omfattning.

2.4.3 AKTIVERANDE STYRDOKUMENT

Aktiverande styrdokument beskriver vad Nyköpings kommun vill förändra och uppnå inom specifika områden eller verksamheter. Aktiverande dokument anger händelser eller situationer som vi vill åstadkomma genom egna initiativ. De ger ett uppdrag att handla på ett visst sätt. I dessa dokument är det därför naturligt att ange vad som ska göras och vad man vill uppnå. I Budget anges mål och uppdrag, till skillnad från i övriga styrdokument.

Typ	Beskrivning	Fastställs av
Vision	Pekar ut politikens långsiktiga viljeriktning. Agerar fyrljus för organisationen.	KF
Budget	Visar hur mycket resurser olika verksamhetsområden och olika delar av den kommunala organisationen får av kommunens totala budget.	KF
Överens-kommelse av verksamhet	Beskriver och tydliggör de mål och uppdrag samt den fördelning av resurser som nämnd och verksamhet årligen kommer överens om.	KS och nämnder
Ägardirektiv	Ägardirektiv tydliggör ägarnas intentioner avseende inriktningen av bolagets verksamhet utöver vad som framgår av gällande bolagsordning. Används för de kommunala bolagen.	KF
Översiktsplan	Beskriver den långsiktiga inriktningen för den fysiska utvecklingen i staden, landsbygderna och de mindre tätorterna.	KF
Program	Beskriver den politiska inriktningen inom ett visst sakområde, men tar inte ställning i detalj till utförande eller metoder. Ett program berör oftast flera nämnder och bolagsstyrelser och fungerar som komplement till mål i budget.	*
Strategier, handlingsplaner och övriga planer	Innehåller de åtgärder som ska vidtas för att nå uppsatta mål, vem som ansvarar för genomförandet och när åtgärden ska genomföras.	*

* Beslutsnivå avgörs av styrdokumentets omfattning.

2.4.4 REGLERANDE STYRDOKUMENT

Reglerande styrdokument anger villkoren för kommunal service. De förtydligar villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas-här.

Typ	Beskrivning	Fastställs av
Lokala föreskrifter	Anger hur invånare, besökare, företag och organisationer förväntas bete sig i vardagen, agera på kommunal mark eller för att få del av kommunens service.	KF
Taxor och avgifter	Anger vad invånare, besökare, företag och organisationer ska betala för att få del av kommunens service eller för att få använda kommunal mark.	KF
Kriterier	Anger vilka krav som ställs på medborgare, näringsliv och föreningar för att få tillgång till vissa typer av kommunal service, till exempel vid olika typer av ansökningar.	KS, nämnd eller bolagsstyrelse.

* Beslutsnivå avgörs av styrdokumentets omfattning.

2.5 KOMMUNENS FÖRFATTNINGSSAMLING

I kommunallagen (8 kap 13§) står det att kommunen är skyldig att göra de föreskrifter som gäller tillgängliga på kommunens webbplats, en så kallad kommunal författningssamling (KFS). Här finns kommunala beslut som utöver kommunallagen och andra författningar styr och reglerar den kommunala verksamheten.

Författningssamlingen utgör bindande regler för kommunen och omfattar **samtliga politisk beslutade styrdokument** som reglementen, delegeringsordningar, bolagsordningar/ägardirektiv, föreskrifter, regler samt taxor och avgifter. Dessa dokument revideras i regel inför en ny mandatperiod eller när de i övrigt behöver uppdateras eller skrivas om.

Författningssamlingen omfattar inte verksamhetsstöttande styrdokument.

Enheten för politisk beredning och samordning (PBS) är samordningsansvariga för Nyköpings kommuns författningssamling och säkerställer att de styrdokument som omfattas av författningssamlingen finns där i.

3 FRAMTAGNING AV STYRDOKUMENT

En enhetlig process för framtagande av styrdokument säkrar likformighet genom hela kommunkoncernen vilket i sin tur gör styrning och uppföljning tydligare och enklare:

STEG 1: MOTIVERA OCH FÖRANKRA BEHOV

Nyköpings kommun ska ha de styrdokument som behövs för att bedriva en effektiv verksamhet, varken fler eller färre. Fundera därför igenom följande frågor innan arbetet med att ta fram nya styrdokument inleds:

- Finns ett tydligt uppdrag att ta fram styrdokument? Uppdrag kan initieras av den politiska organisationen eller från ansvarig chef.
- Behövs det ett styrdokument för att hantera frågan eller finns det lagstiftning eller andra styrdokument som redan reglerar frågan?
- Finns det befintliga styrdokument som behöver tas bort eller revideras på grund av det nya styrdokumentet? Om så är fallet ska detta framgå i beslutet om att anta det nya styrdokumentet.
- Hur samspelar styrdokumentet med aktuella styrdokument inom andra områden?
- Vad ska styrdokumentet heta och vilken dokumenttyp är det? Läs mer i detta dokument, kap 2. Kommunen ska ha ett gemensamt sätt att benämna och hantera styrdokument.
- Hur ska styrdokumentet följas upp?
- Ett styrdokument ger effekt först när det är känt och tillämpas. Planera hur det ska kommuniceras och förankras i organisationen.
- Enheten för politisk beredning och samordning (PBS) involveras i detta skede som bollplank för styrdokument som ska beslutas politiskt.

STEG 2: FRAMTAGANDE

Den som fått i uppdrag att ta fram styrdokument ska beakta följande;

Involvering och insyn

De verksamheter som kommer att beröras av styrdokumentet bör få möjlighet till insyn under framtagandet samt möjlighet att påverka.

Barnrättsperspektiv

Styrdokument som rör eller påverkar barn direkt eller indirekt ska innefatta ett barnrättsperspektiv utifrån de grundläggande artiklarna 2, 3, 6 och 12 i barnkonventionen.

Använd mallen för styrdokument

Genom att använda den mall som tillhandahålls för styrdokument i Platina säkerställer vi att våra styrdokument är lätta att identifiera, är tillgänglighetsanpassade och uppfyller ska-kraven på innehåll.

Beskrivning av formaliakrav

Kategori av styrdokument	Organiserande, normerande, aktiverande eller reglerande.
Omfattar	Vilka verksamheter styrdokumentet gäller för. Detta avgör i sin tur beslutsnivå.
Beslutsdatum	När styrdokumentet beslutas (månad och år).
Fastställd av	Vilken politisk församling eller tjänstepersonnivå som har fattat beslut att anta styrdokumentet. Detta kopplas till vem som kan besluta om revidering eller upphävande.
Diarienummer	Ärendenummer behöver finnas för spårbarhet.
Styrdokumentets giltighet	Ett styrdokument ska upphävas om det är inaktuellt eller ersätts av ett nytt styrande dokument. Detta avgörs genom att styrdokument har olika giltighetstid; <ul style="list-style-type: none">• slutdatum eller tidsintervall, styrdokumentet upphävs per automatik vid angiven tidpunkt.• gäller tills vidare, styrdokumentet prövas vid inledning av mandatperiod och upphävs eller revideras genom beslut.
Dokumentansvarig	Det ska framgå vem (rollen) eller vilken funktion som är ansvarig, på politisk respektive tjänstemannanivå.
Uppföljning	Styrdokument ska löpande följas upp för att avgöra om de uppfyller tilltänkt behov och nytta. Här skiljs mellan två sorters uppföljning: 1) Årlig uppföljning. Översyn gällande efterlevnad och funktion, redovisas per efterfrågan till kommunstyrelsen. Här besvarar ansvarig verksamhet om styrdokumentet; används, har ett aktuellt innehåll och ger önskad effekt. 2) Prövning av aktualitet. På uppdrag av kommunfullmäktige ska PBS tillsammans med ansvariga verksamheter och politiska instanser se över författningssamlingen vid varje ny mandatperiod. Vid behov ges uppdrag att revidera av ansvarig politisk instans.
Revisionshantering	Kortfattad beskrivning av förändringar mellan olika dokumentversioner.

Språkbruk

- Generellt gäller ett enkelt och tydligt språk för att göra styrdokument enkla att förstå och lätta att förmedla. Texten bör inte ha svepande, abstrakta eller byråkratiska formuleringar.
- Det är viktigt att styrdokumentets språkbruk harmonierar med dokumentets avsikt och syfte. Detta gäller särskilt för planer och regler, som inte får lämna något utrymme för tolkning.
- <http://in.nykoping.se/service-och-stod-i-arbetet/marknadsforing-och-kommunikation/skrivregler-och-klarsprak/>

Övrigt innehåll

- Styrdokument ska inte innehålla mål och uppdrag om inte lagstiftning anger annat. Budget och överenskommelse av verksamhet är undantagna.
- Ett styrdokument ska inte innehålla en ren nulägeskartläggning, historik eller annan information som inte kräver ett beslut. Denna information kan, om den är viktig för beslutet, finnas med som underlag i form av bilaga.
- Styrdokument ska inte referera sådant som är bestämt genom lag, styrdokument behöver inte heller fastslå att lag gäller.
- Verksamhetsstöttande styrdokument ska inte innehålla något som kan uppfattas som en politisk viljeriktningen eller går emot en politisk viljeriktning.

STEG 3: BESLUT OCH PUBLICERING

Efter färdigställande ska:

- a) Politiska styrdokument beslutas av kommunfullmäktige eller berörd nämnd enligt ordinarie ärendeberedningsprocess.
- b) Verksamhetsstöttande styrdokument beslutas av den som ansvarar för de verksamheter som omfattas av styrdokumentet. Styrdokument som omfattas hela tjänsteorganisationen beslutas således av kommundirektören.

Verksamhetsstöttande styrdokument av **större vikt** ska informeras nämnd per anmälningsärende. Ordförande avgör om det ska lyftas på nämndpresidiet (detta trots att nämndbeslut inte krävs för verksamhetsstöttande styrdokument).

Enheten för politisk beredning och samordning (PBS) ansvarar för att politiskt beslutade styrdokument läggs till kommunens författningssamling och tillgängliggörs på kommunens web.

4 REVISIONSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum

KS § Delegationsärenden

Diarienummer: KK22/5

För att ta del av anmälda delegationsbeslut på sammanträdet, var god kontakta kommunsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram. För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Bilagat finns en förteckning över delegationsbeslut fattade till och med 2022-09-08.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** lägga förtecknade delegationsärenden till handlingarna.

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut

Pt	Dnr	Handlingsrubrik	Beslutande	Beslutsdatum
5.1.1		Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av kurator	Biträdande rektor, Division utbildning	2022-08-31
4.2.4	KK19/157:19	Delegationsanmälan avseende förlängning av avtal i Upphandling: Livsmedel	Inköps- och upphandlingschef	2022-09-05
4.2.4	KK19/549:16	Delegationsanmälan avseende förlängning av avtal i Upphandling: Försäkringsförmedling	Inköps- och upphandlingsenheten	2022-09-05
4.2.4	KK20/458:14	Delegationsanmälan avseende förlängning av avtal i Upphandling: Personlarm, öppet förfarande	Inköps- och upphandlingschef	2022-09-05
5.1.1	KK22/114:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av lärare för grundskolans tidiga år	Biträdande rektor, Division utbildning	2022-08-23
5.1.1	KK22/300:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av lärare i grundskolan	Rektor, Division utbildning	2022-08-24
5.1.1	KK22/337:5	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av stödassistent	Enhetschef, Division Social omsorg	2022-08-25
5.1.1	KK22/417:4	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av lärare F-3	Biträdande rektor, Division utbildning	2022-09-08
5.1.1	KK22/5:176	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av controller	Ekonomichef, Division Social omsorg	2022-08-24
0	KK22/5:177	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende färdtjänst och riksfärdtjänst under juli 2022		2022-09-01
8.2	KK22/5:178	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende skolskjuts under juli 2022		2022-08-15
0	KK22/5:179	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende skolskjuts under augusti 2022		2022-09-01
0	KK22/5:180	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende färdtjänst och riksfärdtjänst augusti 2022		2022-09-01
2.11.1	KK22/5:181	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende allmänna frågor augusti 2022		2022-09-01

0	KK22/5:182	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut avseende fastighets och exploateringsfrågor augusti 2022		2022-09-01
5.1.1	KK22/5:183	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställning Stödassistent		2022-06-13
5.1.1	KK22/5:184	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställning Kommunikatör Tillsvidareanställning Kommunikationsstrateg		2022-07-08
5.1.1	KK22/5:185	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställning Byggnadsingenjör	Bygglovschef	2022-06-01
5.1.1	KK22/5:186	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställning Stödassistent	Enhetschef	2022-07-07
5.1.1	KK22/5:187	Anmälan av delegationsbeslut: Tillsvidareanställningar två socialsekreterare och en handläggare	Enhetschef	2022-09-05
5.1.1	KK22/5:188	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställningar en undersköterska och ett vårdbiträde	Enhetschef	2022-06-13
5.1.1	KK22/5:189	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om Tillsvidareanställningar 2 undersköterskor	Enhetschef	2022-06-01
5.1.1	KK22/5:189	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om Tillsvidareanställningar 2 undersköterskor	Enhetschef	2022-06-02
5.1.1	KK22/5:190	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning vårdbiträde Division Social omsorg	Enhetschef	2022-06-20
5.1.1	KK22/5:191	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning personlig assistent Division Social omsorg	Enhetschef	2022-07-06
5.1.2	KK22/5:192	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning driftchef Tekniska Divisionen	Gatuchef	2022-08-02
4.1.1	KK22/5:193	Anmälan om delegationsbeslut: beslut om inköp till Tystberga förskola	Skolchef, Division utbildning	2022-09-08
0	KK22/5:194	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut att bevilja skadeståndsansättning		2022-09-05
5.1.1	KK22/5:195	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning Miljö- och hälsoinspektör		2022-07-04
5.1.1	KK22/552:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av grundlärare med inriktning fritidshem	Biträdande rektor, Division utbildning	2022-08-23
5.1.1	KK22/555:5	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av kock	Enhetschef	2022-08-24
5.1.1	KK22/559:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av biträdande rektor	Rektor, Division utbildning	2022-08-23

5.1.1	KK22/559:4	Anmälan om delegationsbeslut: beslut om tillsvidareanställning av biträdande rektor	Rektor, Division utbildning	2022-08-23
5.1.1	KK22/580:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av biträdande rektor	Rektor, Division utbildning	2022-08-24
5.1.1	KK22/597:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av kock	Enhetschef, Tekniska divisionen	2022-08-24
5.1.1	KK22/599:5	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av undersköterska	Enhetschef, Division Social omsorg	2022-09-08
5.1.1	KK22/599:6	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av undersköterska	Enhetschef, Division Social omsorg	2022-09-08
5.1.1	KK22/599:7	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av undersköterska	Enhetschef, Division Social omsorg	2022-09-08
5.1.1	KK22/684:3	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av stödassistent	Enhetschef, Division Social omsorg	2022-09-08
5.1.1	KK22/702:2	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning av Lärare F-3		2022-08-19
5.1.1	KK22/714:3	Anmälan om delegationsbeslut: Tillsvidareanställningar 2 biståndshandläggare Myndighetsfunktionen för äldre inom Division Social omsorg	Enhetschef	2022-08-30
5.1.1	KK22/771:2	Anmälan om delegationsbeslut: Beslut om tillsvidareanställning undersköterska	Enhetschef	2022-08-30
5.4.3	KK22/854:1	Beslut om arbetsrättsliga sanktioner mot anställd - Skriftlig varning	HR-chef	2022-09-08

KS § Anmälningssärenden

Diarienummer: KK22/2

För att ta del av anmälningssärenden på sammanträdet, var god kontakta kommunsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram. För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Bilaggt finns en förteckning över inkomna anmälningssärenden till och med 2022-09-08.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1) att** lägga förtecknade anmälningssärenden till handlingarna.

Kommunstyrelsen

Anmälningar

Nr	Från	Handlingsrubrik	Dnr
1	Kommunledningskontoret	Befolkningsutveckling för kvartal 2 2022 i Nyköpings kommun	KK22/2:52
2	Kommunledningskontoret	Protokoll från Kommunstyrelsens Personal- och jämställdhetsutskott 2022-06-07	KK22/2:53
3	Kommunledningskontoret	Statistikrapport 2022:4 Pendling till och från Nyköpings kommun 2020	KK22/2:55
4	Kommunledningskontoret	Protokoll från Kommunstyrelsens utskott för miljö och klimat 2022-06-16	KK22/2:54
5	Energikontoret i Mälardalen AB	Registreringsbevis hos Bolagsverket avseende ökning av aktiekapital genom nmission	KK22/257:7.2
6	MILJÖKONTORET	Lagakraftbevis: Detaljplan för del av Enstaberga 1:2 samt del av Enstaberga 1:97, Enstaberga. Nyköpings kommun	
7	Revisorerna	Granskningsrapport: Granskning av kvalitetssäkring av HVB för barn och unga	KK22/852:1.1